

JUGOSLAVIJA IZMEĐU VIII i IX KONGRESA SKJ

1964—1968

B E O G R A D 1969.

S a v e z n i z a v o d z a s t a t i s t i k u

JUGOSLAVIJA
IZ MEĐU
VIII i IX
KONGRESA SKJ

1964—1968

STATISTIČKI
PODACI

P R E D G O V O R

Povodom IX kongresa Saveza komunista Jugoslavije Savezni zavod za statistiku izdaje ovu prigodnu publikaciju, namenjenu prvenstveno delegatima Kongresa. Ona, međutim, korisno može da posluži i svakom drugom aktivisti, samoupravljaču, radniku. U publikaciji su prikazane osnovne informacije o društveno-ekonomskom razvoju zemlje u periodu između dva kongresa. Veći deo tih informacija je već objavljen u drugim izdanjima Saveznog zavoda za statistiku. Ipak, ova publikacija se razlikuje od drugih po izboru i prezentaciji građe. Nešto šira tekstualna objašnjenja data su sa namerom da korisnicima olakšaju upoređenja i donošenje ocena o kretanjima i promenama koje su se dogodile u pojedinim oblastima. Naročito se nastojalo da se iznesu raspoloživi podaci koji se direktno ili indirektno odnose na realizaciju zadataka, koje je postavio VIII kongres SKJ.

U publikaciji su, po pravilu, prikazane serije podataka 1964—1968. godine. U nekim slučajevima izvršena je procena za 1968. godinu na bazi deset odnosno jedanaest meseci, što je u napomenama uz tabele uvek naglašeno. Izuzetno, u slučajevima u kojima se podaci sređuju isključivo na bazi završnih računa i godišnjih izveštaja radnih organizacija po isteku godine, serije podataka su zaključene sa 1967. godinom.

Grafičkim prikazima se nastojalo da se upotpune i prošire informacije. Dok su u tabelarnom delu prikazane, po pravilu, petogodišnje serije, grafikoni se često odnose na desetogodišnje serije, te pružaju sliku razvoja pojava u dužem periodu. Neki od grafičkih sadržaja sadrže informacije kojih nema u tabelarnom delu.

Obrada podataka je obavljena u stručnim službama Zavoda. Redakciju publikacije izvršili su Hristina Pop-Antoska, direktor u SZS, Sava Brankov i inž. Srećko Stanić, savetnici u SZS.

3. februar 1969.
Beograd

Generalni direktor
Saveznog zavoda za statistiku
Ibrahim Latifić

S A D R Ž A J

	Strana
Društveno i političko uređenje	
1. Društveno-političke i mesne zajednice	15
2. Poslanici prema polu i školskoj spremi u 1967.	16
3. Poslanici prema narodnosti u 1967.	17
4. Odbornici opštinskih skupština prema polu i školskoj spremi u 1967.	18
5. Odbornici opštinskih skupština prema narodnosti u 1967.	18
6. Organi samoupravljanja u preduzećima	19
7. Organi samoupravljanja u delovima preduzeća u 1968.	19
8. Članovi radničkih saveta i upravnih odbora preduzeća i delova preduzeća prema stepenu stručnog obrazovanja i funkcijama u organima samoupravljanja i društveno-političkim organizacijama u preduzeću	20
9. Sednice radničkih saveta preduzeća i važnija pitanja rešavana na sednicama	21
10. Zborovi radnih ljudi preduzeća	21
11. Referendumi u preduzećima	22
12. Prava odlučivanja organa samoupravljanja u delovima preduzeća	22
13. Organi samoupravljanja u društvenim službama u 1968.	23
14. Imenovani direktori radnih organizacija u privredi prema starosti i školskoj spremi u 1968.	24
15. Imenovani direktori radnih organizacija u ustanovama društvenih službi prema polu, starosti i školskoj spremi u 1968.	25
Stanovništvo i zaposlenost	
16. Broj stanovnika sredinom godine	26
17. Prognoze broja stanovnika	26
18. Živorođeni i umrli na 1000 stanovnika	26
19. Stanovništvo prema aktivnosti i polu u popisu 1961.	27
20. Aktivno stanovništvo prema delatnosti u popisu 1961.	28
21. Poljoprivredno stanovništvo prema aktivnosti i polu u popisu 1961.	28
22. Stanovništvo staro 10 i više godina po školskoj spremi u popisu 1961.	28
23. Stanovništvo po narodnosti u popisu 1961.	29
24. Zaposleno osoblje u društvenom sektoru	30
25. Učešće zaposlenih žena u društvenom sektoru	30
26. Zaposleno osoblje u privatnom sektoru	30
27. Zaposleno osoblje u društvenom sektoru prema stepenu stručnog obrazovanja	31
28. Zaposleno osoblje u društvenom sektoru prema stepenu stručne spreme za rad na radnom mestu	32
29. Struktura zaposlenog osoblja u društvenom sektoru prema stepenu stručnog obrazovanja i stepenu stručne spreme za rad na radnom mestu	33
30. Struktura zaposlenog osoblja u društvenom sektoru prema grupama zanimanja i školskoj spremi	33
31. Struktura zaposlenog osoblja prema stepenu stručnog obrazovanja i radnom stažu	34
32. Pripravnici u radnim organizacijama društvenog sektora	35
33. Fluktuacija zaposlenog osoblja u društvenom sektoru	35
34. Struktura zaposlenog osoblja u društvenom sektoru prema smenama	36
35. Zaposleno osoblje u društvenom sektoru prema nedeljnjem trajanju radnog vremena	37
36. Broj radnih organizacija koje rade 42 časa nedeljno	37
37. Broj lica koja traže zaposlenje, godišnji prosek	38

Školstvo

38. Osnovni pokazatelji o školama	39
39. Škole i učenici po republikama	40
40. Obuhvat dece od 7 do 14 godina u osnovnim školama	41
41. Učenici IV razreda nepotpuno razvijenih osnovnih škola prema uslovima za završavanje osmorojednog školovanja u 1967/68. školskoj godini	41
42. Škole pripadnika pojedinih narodnosti	42
43. Učenici i studenti koji su završili školu	42
44. Učenici i studenti koji su završili školu u periodu 1963/64—1967/68. po republikama	43
45. Učenici i studenti koji su završili školu na 10 000 stanovnika	43
46. Opismenjavanje odraslih	43
47. Direktno nastavljanje školovanja svršenih učenika osnovnih i srednjih škola	44
48. Redovni studenti diplomirali o roku	44
49. Diplomirani studenti na III stepenu studija i doktori nauka naučnog stepena od 1964. do 1967.	44
50. Upisani studenti po narodnosti	45
51. Redovni studenti koji imaju stipendiju odnosno odobren kredit za studiranje	45
52. Ustanove za decu i omladinu	46
53. Školske zgrade, razvijena površina, učionički prostor i učenici	47

Narodni dohodak i privredni bilansi

54. Društveni proizvod i primarna raspodela narodnog dohotka	48
55. Narodni dohodak po privrednim sektorima i čistim delatnostima	49
56. Narodni dohodak po delatnostima i elementima raspodele	50
57. Raspodela narodnog dohotka privatnog sektora privrede	51
58. Raspodela neto-prodakta na bazi naplaćene realizacije iz završnih računa privrednih organizacija	51
59. Narodni dohodak socijalističkih republika po delatnostima	52
60. Pokazatelji stanja i rezultati poslovanja privrednih organizacija u 1967 — po delatnostima	54
61. Raspored privrednih organizacija i važnijih privrednih pokazatelja prema broju zaposlenih u 1967.	55
62. Pokazatelji stanja i rezultata rada privrednih organizacija po republikama	56
63. Bilans prihoda i rashoda stanovništva	57
64. Lična potrošnja stanovništva — potrošnja materijalnih dobara i izdaci za proizvodne usluge	58
65. Bruto-naplata budžetskih prihoda	59
66. Učeće pojedinih budžeta u ukupnim budžetskim prihodima posle preraspodele dopunskih sredstava	59
67. Prihodi za tekuće poslovanje neprivrednih organizacija	60
68. Rashodi tekućeg poslovanja neprivrednih organizacija	61
69. Struktura neproizvodnih delatnosti	62
70. Utrošak novčanih sredstava za investicije u osnovne fondove po nosiocima finansiranja	63
71. Utrošak novčanih sredstava za investicije u osnovne fondove po socijalističkim republikama i nosiocima finansiranja	64
72. Vrednost ostvarenih privrednih investicija	65

Poljoprivreda

73. Opšti pregled razvoja poljoprivrede	66
74. Indeksi poljoprivredne proizvodnje	67
75. Opšti pregled razvoja društvenih poljoprivrednih organizacija	68
76. Proizvodnja pšenice i kukuruza	68
77. Proizvodnja šećerne repe i suncokreta	69
78. Proizvodnja mesa, mleka i jaja	69
79. Prosečni prinosi po hektaru važnijih poljoprivrednih kultura	69
80. Kooperacija društvenog sektora sa individualnim proizvođačima	70
81. Traktori, mineralna đubriva, sredstva za zaštitu bilja i navodnjavanje	70
82. Otkup poljoprivrednih proizvoda	71
83. Poljoprivreda po socijalističkim republikama	72

Industrija i zanatstvo

84. Osnovni pokazatelji razvoja industrije	73
85. Indeksi fizičkog obima industrijske proizvodnje	73
86. Raspored industrijskih grana prema porastu proizvodnje i produktivnosti u 1968. u odnosu na 1964. godinu	74
87. Pokazatelji stanja i rezultata rada industrijskih preduzeća	74
88. Proizvodnja sredstava rada	75
89. Proizvodnja reprodukcionog materijala	75
90. Proizvodnja potrošne robe	76

Strana

91. Indeksi produktivnosti rada u industriji	76
92. Osnovni pokazatelji razvoja industrije po republikama	77
93. Osnovni pokazatelji razvoja zanatstva	78
Nova tehnika	
94. Elektrifikacija	79
95. Hemizacija	79
96. Stepen automatizacije oruđa za rad u industriji 1967.	80
97. Promene u assortimanu industrijskih proizvoda 1967.	80
98. Proizvodnja i potrošnja veštačkih đubriva	81
99. Stepen mehanizacije rada u 1966.	81
Građevinarstvo	
100. Opšti pregled razvoja građevinarstva — društveni sektor	82
101. Vrednost izvršenih radova na građevinskim objektima	83
102. Građevinski objekti	84
103. Završeni građevinski objekti	84
104. Stambena izgradnja od 1964. do 1967.	85
105. Stambena izgradnja u 1968.	86
106. Opremljenost izgrađenih stanova	86
Saobraćaj i veze	
107. Opšti pregled razvoja saobraćaja i veza	87
108. Indeksi fizičkog obima usluga preduzeća saobraćaja i veza	87
109. Prevoz putnika saobraćajnih preduzeća	87
110. Prevoz robe saobraćajnih preduzeća	88
111. Prevozna sredstva javnih saobraćajnih preduzeća	88
112. Registrovana drumska motorna i priključna vozila	89
113. putevi	89
Spoljna trgovina	
114. Spoljnotrgovinski promet u tekućim cenama — po valutnim područjima	90
115. Izvoz i uvoz po stepenu obrade	90
116. Spoljnotrgovinski promet po područjima	91
117. Izvoz po privrednim delatnostima	92
118. Uvoz po ekonomskoj nameni	92
Trgovina, ugostiteljstvo i turizam	
119. Opšti pregled razvoja trgovine	93
120. Indeks fizičkog obima prometa robe na malo	93
121. Trgovina na malo po socijalističkim republikama	94
122. Promet na malo važnijih artikala	94
123. Ugostiteljstvo	95
124. Turizam	95
Cene	
125. Kretanje cena	96
126. Indeksi cena proizvođača industrijskih proizvoda	97
127. Indeksi cena proizvođača poljoprivrednih proizvoda, ukupno	98
128. Indeksi cena proizvođača poljoprivrednih proizvoda — po sektorima	98
129. Indeksi cena industrijskih proizvoda u trgovini na veliko	99
130. Indeksi cena ugostiteljskih usluga	99
131. Indeksi cena na malo	100
Životni standard	
132. Troškovi života	101
133. Neki pokazatelji životnog standarda	102
Lični dohodi	
134. Prosečna neto lična primanja zaposlenog osoblja u društvenom sektoru	103
135. Lančani indeksi prosečnih neto ličnih primanja zaposlenog osoblja u društvenom sektoru ...	104

	Strana		Strana
136. Lančani indeksi nominalnih i realnih primanja zaposlenog osoblja u društvenom sektoru i indeksi troškova života	104	20. Indeksi cena i proizvodnje u poljoprivredi	66
137. Redosled vrsta delatnosti po visini neto ličnih primanja za 1966.	105	21. Indeksi poljoprivredne proizvodnje	66
138. Struktura zaposlenog osoblja u društvenom sektoru prema visini neto ličnih primanja i stepenu stručne spreme za rad na radnom mestu, 1966.	105	22. Struktura otkupa po vrstama gazdinstava	71
139. Indeks nivoa prosečnih neto ličnih primanja zaposlenog osoblja u društvenom sektoru prema stepenu stručne spreme za rad na radnom mestu u 1966.	106	23. Vrednost proizvodnje po I ha obradive površine	72
140. Indeksi nivoa prosečnih neto ličnih primanja zaposlenog osoblja u društvenom sektoru prema polu i radnom stažu za 1966.	107	24. Indeksi proizvodnje i zaposlenosti u industriji	73
141. Indeksi nivoa prosečnih neto ličnih primanja omladine zaposlene u društvenom sektoru prema stepenu stručne spreme za rad na radnom mestu za 1966.	107	25. Indeksi građevinske proizvodnje	82
Socijalno osiguranje		26. Struktura vrednosti izvršenih radova	82
142. Osigurana lica po Zakonu o zdravstvenom osiguranju radnika	108	27. Vrednost građevinskih radova na I stanovnika	83
143. Korisnici penzija po vrstama	108	28. Broj izgrađenih stanova u 1964 i 1967. na 1000 stanovnika	86
144. Rashodi socijalnog osiguranja	108	29. Izgrađeni stanovi prema vrsti stana u periodu 1964. do 1967.	86
Zdravstvo i socijalna zaštita		30. Indeksi prevoza i osoblja zaposlenog u saobraćaju	87
145. Dodatak na decu	109	31. Teretni automobili, 1967.	89
146. Vrste službi i broj organizacionih jedinica zdravstvenih ustanova	109	32. Uvoz — izvoz	91
147. Lekari i bolesničke postelje po socijalističkim republikama	110	33. Indeksi fizičkog obima u trgovini na malo	93
148. Ustanove socijalne zaštite i štićenici	110	34. Noćenja turista	95
Kultura i umetnost		35. Indeksi cena proizvođača	96
149. Naučnoistraživačke organizacije	111	36. Indeksi cena proizvođača i cena na malo poljoprivrednih proizvoda	98
150. Narodni i radnički univerziteti u 1967/68.	112	37. Indeksi cena u ugostiteljstvu	99
151. Pozorišta u 1967/68.	112	38. Indeksi troškova života	101
152. Radio i televizijski pretplatnici	113	39. Indeksi nominalnih i realnih primanja zaposlenog osoblja u društvenom sektoru	104
153. Bioskopi	114	40. Radio i TV pretplatnici	113
154. Knjige i brošure prema jezicima izdanja i oblastima	114	41. Predstave i posetioci bioskopa	114
155. Listovi i časopisi prema jeziku izlaženja i izdavaču	115		
156. Dnevni listovi	116		
Integracione promene			
157. Radne organizacije i njihov sastav u 1967.	117		
158. Integrisane (spojene i pripojene) privredne organizacije 1965—1967.	118		
159. Integrisane privredne organizacije i njihova struktura prema delatnosti i teritorijalnoj pripadnosti 1965—1967.	118		
160. Integrisane (spojene i pripojene) radne organizacije u neprivrednim delatnostima u periodu 1965—1967.	118		

G R A F I K O N I

1. Poslanici prema školskoj spremi	16
2. Učešće SR i SAP u ukupnom stanovništvu, 1961.	26
3. Umrla odojčad na 1000 živorođenih	27
4. Prirodni priraštaj na 1000 stanovnika	27
5. Struktura stanovništva prema aktivnosti, 1961.	27
6. Učešće poljoprivrednog stanovništva u ukupnom stanovništvu	28
7. Nepismeno stanovništvo Jugoslavije, 1961.	29
8. Zaposleno osoblje u društvenom i privatnom sektoru	30
9. Broj kvalifikovanih na 100 stanovnika	31
10. Prosečan broj godina školovanja zaposlenog osoblja prema grupama zanimanja	34
11. Fluktuacija zaposlenog osoblja u društvenom sektoru	35
12. Struktura zaposlenog osoblja u društvenom sektoru prema smenama	36
13. Struktura zaposlenog osoblja u društvenom sektoru prema nedeljnju trajanju radnog vremena	37
14. Lica koja traže zaposlenje	38
15. Osnovne, srednje, više i visoke škole	39
16. Upisani učenici i studenti	39
17. Društveni proizvod u stalnim cenama	48
18. Učešće društveno-političkih zajednica u budžetskim rashodima	59
19. Struktura neproizvodnih delatnosti u 1967.	62

OSNOVNI PODACI O VAŽNIJIM PRIVREDNIM I DRUŠTVENIM KRETANJIMA

Z N A C I

- = nema pojave
- ... = ne raspolaže se podatkom
- 0 = podatak je manji od 0,5 od date jedinice mera
- Ø = prosek
- ¹⁾ = oznaka za napomenu ispod tabele

1. Stanovništvo

	1961	1964	1968 ¹⁾
Ukupno u hiljadama (30. VI)	18 549	19 278	20 154
Muško	9 043	9 426	9 891
Žensko	9 506	9 852	10 263
Stanovništvo na 1 km ²	72,5	75,4	78,8
Na 1000 stanovnika			
Prirodni priraštaj	13,7	11,4	10,4
Živoroden	22,7	20,8	19,0
Umrlo	9,0	9,4	8,6
Umrlo odojčadi na 1000 živorodenih	82,0	75,8	58,9

2. Zaposleno osoblje u društvenom sektoru

	1964	1968	1968 1964
Ukupno u hiljadama			
Primarne delatnosti ²⁾	403	319	79
Sekundarne delatnosti ³⁾	1 898	1 861	98
Tercijarne delatnosti ⁴⁾	1 234	1 307	106

3. Obrazovanje

	1964	1968	1968 1964
Broj upisanih učenika u školama u hiljadama			
Osnovnim	3 018	2 936	97
Srednjim	566	670	118
Višim	53	83	155
Visokim	107	128	120
Učenici koji su završili školu u hiljadama			
Osnovnu	242	250	103
Srednju	106	152	143
Višu i I stepen visoke	14	19	136
Visoku	13	12	92

4. Opšti pregled razvoja privrede

	1964	1967	1967 1964
Osnovna sredstva društvenog sektora u mil. din.	89 630	186 804	208
Društveni proizvod	61 001	103 753	170
Narodni dohodak	55 878	94 467	169
Neto lični dohoci	23 729	46 897	198
Akumulacija i fondovi	32 149	47 570	148
Lična primanja	29 005	56 918	196
Opšta potrošnja u mil. din.	6 330	10 985	174
Bruto-investicije u osnovne fondove ukupno	20 378	29 888	147
Bruto-investicije u proizvodne fondove	12 770	20 790	163

¹⁾ Prethodni podaci. ²⁾ Poljoprivreda i šumarstvo.

³⁾ Industrija, rудarstvo, zanatstvo i građevinarstvo.

⁴⁾ Ostale grane delatnosti.

5. Opšti privredni indeksi

	1964	1967	1968
Indeks zaposlenog osoblja u društvenom sektoru	100	98	99
Indeks fizičkog obima			
Poljoprivredne proizvodnje	100	105	101
Industrijske proizvodnje	100	112	119
Građevinarstva	100	90	96 ¹⁾
Saobraćaja	100	117	124 ¹⁾
Trgovine na malo	100	119	129 ¹⁾
Izvoza	100	122	...
Uvoza	100	115	...
Indeks cena proizvođača			
Poljoprivrednih proizvoda	100	161	155
Industrijskih proizvoda	100	131	131
Indeks cena građevinskih usluga	100	161	174
Indeks cena na malo	100	170	177
Indeks troškova života	100	177	186
Indeks ličnih dohodaka			
Nominalnih	100	217	237 ¹⁾
Realnih	100	123	127 ¹⁾

6. Međunarodna robna razmena

	1964	1968	1968 1964
Ukupan izvoz u milionima dinara	11 164	15 743	141
Konvertibilno područje	5 988	8 651	144
Zemlje EEZ	3 070	4 116	167
Zemlje EFTA	1 463	1 998	137
Ostalo konvertibilno područje	1 455	2 537	174
Istočnoevropski kliring (SEV)	3 855	5 431	141
Ostali kliring	1 321	1 661	126
Ukupan uvoz u milionima dinara	16 540	22 453	136
Konvertibilno područje	10 388	14 714	142
Zemlje EEZ	4 691	8 745	186
Zemlje EFTA	1 841	3 173	172
Ostalo konvertibilno područje	3 856	2 796	72
Istočnoevropski kliring (SEV)	4 744	6 113	121
Ostali kliring	1 407	1 626	116

7. Lična potrošnja po stanovniku godišnje

	1964	1967	1967 1964
Dnevna kaloričnost	3 154	3 151	100
Pšenica i raž (brašno), kg	163	162	99
Povrće, kg	136	135	99
Voće, kg	62	70	113
Meso, kg	28	33	118
Masnoće, kg	13	14	108
Mleko, lit.	67	77	115

¹⁾ Izračunato na bazi podataka za prvi deset meseci 1968. godine.

	1964	1967	1967 1964
Jaja, kom.		75	96
Šećer, kg		20	25
Električna energija, kWh		137	195
Ugalj, kg		327	254
Sapun i deterdženti, kg		3,1	3,8
Tkanine svih vrsta, m		7,4	5,7
Obuća svih vrsta, par		1,9	2,1

8. Promet na malo trajnih potrošnih dobara u hilj. kom.

	1964	1968 ¹⁾	1968 1964
Šivaće mašine		74	128
Radio-aparati		373	282
Televizori		157	257
Električni štednjaci		210	301
Frižideri		113	232
Mašine za pranje rublja		33	122
Putnički automobili		31	108

9. Stanovanje

	1964	1968 ¹⁾	1968 1964
Broj izgrađenih stanova na 1000 stanovnika		6,3	6,4
Prosečna površina stana u m ²		44,7	45,7
Prosečna površina stana na 1 lice		10,6	11,5
Prosečan broj lica na 1 stan		4,2	4,0

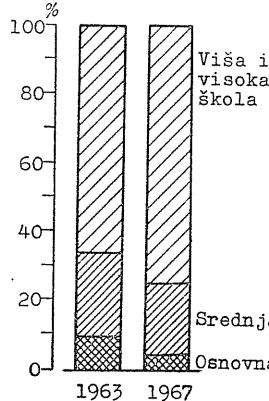
¹⁾ Procenjeni podaci.

Tab. 1 — DRUŠTVENO-POLITIČKE I MESNE ZAJEDNICE

	SFRJ	Bosna i Herce- govina	Crna Gora	Hrvat- ska	Make- donija	Slove- nija	Srbija			
							svega	uže pod- ručje	Vojvo- dina	Ko- sovo
SREZOVI ¹⁾										
1964	40	6	—	9	7	4	14	9	5	—
1965	40	6	—	9	7	4	14	9	5	—
1966	23	6	—	8	—	—	9	9	—	—
1967	17	—	—	8	—	—	9	9	—	—
1968	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
OPŠTINE ¹⁾										
1964	577	106	20	111	61	62	217	140	49	28
1965	577	106	20	111	61	62	217	140	49	28
1966	516	106	20	111	32	62	185	119	44	22
1967	510	106	20	111	32	60	181	115	44	22
1968	501	106	20	104	32	60	179	113	44	22
Opštine 1968. prema ukupnoj površini										
Do 50 km ²	11	—	1	1	—	4	5	5	—	—
50—100	7	3	—	2	—	2	9	7	2	—
100—200	34	10	1	5	—	9	16	16	9	2
200—300	85	19	2	18	3	16	27	25	10	5
300—400	91	21	2	15	3	10	40	35	7	5
400—500	66	15	3	11	2	8	27	15	9	4
500—600	46	10	3	12	3	2	16	11	5	4
600—700	48	8	—	14	2	4	20	7	4	—
700—800	34	6	1	6	5	4	12	7	1	—
800—900	19	3	1	3	3	—	9	7	—	—
900—1000	17	5	2	3	3	—	3	3	—	—
1000—1200	26	2	1	12	4	—	7	5	2	—
Preko 1200 km ²	17	4	3	2	4	—	4	3	1	—
Opštine 1968. prema broju stanovnika ²⁾										
Do 5 hilj.	3	—	1	2	—	—	—	—	—	—
5—10	21	4	5	8	1	3	—	—	—	—
10—15	47	16	2	13	2	7	7	4	3	—
15—20	85	19	5	11	7	21	22	12	8	2
20—25	63	13	2	11	5	7	25	19	4	—
25—30	54	18	—	8	—	8	20	16	3	—
30—35	46	7	—	8	2	4	25	13	7	5
35—40	32	5	—	10	3	—	14	9	3	2
40—45	21	4	1	3	1	1	11	4	5	2
45—50	25	6	2	6	1	4	6	4	2	—
50—55	14	3	—	4	—	2	5	1	—	3
55—60	12	2	1	3	—	—	5	5	—	—
60—70	25	1	—	6	3	2	13	8	3	2
70—80	13	3	—	3	—	—	6	4	—	2
80—90	11	3	—	1	1	—	6	6	—	—
90—100	9	—	—	2	1	—	6	4	2	—
Preko 100 hilj.	20	—	—	5	4	1	8	4	3	1
MESNE ZAJEDNICE ³⁾										
1964	3 553	104	7	1100	64	682	1 596	1 101	426	69
1965	4 747	208	26	1 289	119	862	2 243	1 661	474	108
1967	6 335	360	55	1 686	426	941	2 867	2 217	494	156

¹⁾ Stanje 1. januara.²⁾ Ukupan broj stanovnika prema popisu stanovništva 1961. godine.³⁾ Snimanje svake druge godine počev od 1967.

Graf. 1 — POSLANICI PREMA ŠKOLSKOJ SPREMI

U vremenu između VIII i IX kongresa SKJ dva puta su održani izbori za poslanike Savezne i republičkih skupština — prvi u aprilu 1965, a drugi dve godine kasnije. Oba puta birana je polovina poslanika sadašnjeg sastava.

Načela ograničavanja ponovnog izbora članova predstavničkih tela, proglašljena Ustavom, uticala su na značajne promene u sastavu skupština. Od 670 poslanika Savezne skupštine 409 ili 61% je prvi put birano u Saveznu skupštinu. U republičkim skupštinama procent poslanika koji su prvi put birani, kreće se od 80 do 89. Promene u sastavu skupština pozitivno su se odrazile i na kvalifikacionu strukturu poslanika, povećao se broj poslanika sa završenom većom školskom kvalifikacijom. Međutim, pored pozitivnih pojavili su se i negativni efekti u poslednjim izborima. Smanjio se broj žena i omladine u skupštinama.

U 1967. godini žene — poslanici učestvuju sa svega 13%, dok je njihovo učešće u 1963. godini činilo 20% od ukupnog sastava Savezne skupštine. Ova pojava je izražena kod svih veća Savezne skupštine, a naročito kod Privrednog i Saveznog veća. I u republičkim skupštinama 1967. procent žena — poslanika takođe je u opadanju u odnosu na 1963. godinu.

Najveće smanjenje žena — poslanika u 1967. u odnosu na 1963. godinu je u Skupštini SR Bosne i Hercegovine. U 1963. godini žene u Skupštini SR Bosne i Hercegovine učestvovali su sa 22%, dok se u 1967. njihovo učešće smanjuje na svega 8%. Na drugo mesto po smanjenju učešća žena — poslanika je Skupština SR Makedonije, gde od 20% u 1963. godini njihovo učešće u sadašnjem sastavu iznosi svega 11%. Najmanje smanjenje žena — poslanika je u Skupštini SR Srbije, i to sa 16% u 1963. na 11% u 1967. od ukupnog broja poslanika te skupštine.

Opšta je pojava da je u svim posleratnim sastavima kako Savezne, tako i republičkih skupština, učešće omladine (do 25 god.) bilo neznatno. U 1963. godini u Saveznoj skupštini bilo je 5 omladinaca — poslanika odnosno 1% od ukupnog broja, a u sadašnjem sastavu samo je jedan poslanik mlađi od 25 godina. Međutim, u sastavu republičkih skupština ima nekih razlika. Na primer, dok u sadašnjem sastavu Skupština SR Makedonije ima 7 ili 2% omladinaca — poslanika, a skupštine SR Hrvatske, Slovenije i Srbije po 1%, dotle u skupštinama SR Bosne i Hercegovine i Crne Gore nema nijednog poslanika mlađeg od 25 godina.

¹⁾ Za jednog poslanika nije izvršena verifikacija mandata (Republičko veće), za dva nisu uključeni podaci o dopunskom izboru (Socijalno-zdravstveno veće), a za tri poslanika nisu uključeni podaci o ponovnom izboru (Republičko, Socijalno-zdravstveno i Organizaciono-političko veće).

²⁾ Za tri poslanika nisu uključeni podaci o ponovnom izboru (Republičko i Prosvetno-kulturno veće 2 poslanika).

³⁾ Za pet poslanika nisu uključeni podaci o ponovnom izboru (Republičko 4 i Socijalno-zdravstveno veće 1 poslanik).

Tab. 2 — POSLANICI PREMA POLU I ŠKOLSKOJ SPREMI u 1967.

	Uku-pno	Žene	Školska spremam		
			osno-vna	sred-nja	viša i viso-ka
Savezna skupština	670	89	29	138	503
Savezno veće	190	18	12	50	128
Privredno veće	120	2	8	27	85
Prosvetno-kult. veće	120	26	1	29	90
Socijalno-zdrav. veće	120	30	3	10	107
Organizac.-pol. veće	120	13	5	22	93
Republičke skupštine					
Bosna i Hercegovina	394 ¹⁾	32	23	83	288
Crna Gora	254	20	8	62	184
Hrvatska	437 ²⁾	80	33	93	311
Makedonija	335 ³⁾	38	22	78	235
Slovenija	400	70	19	127	254
Srbija	440	50	24	127	289
Pokrajinske skupštine					
Vojvodina	350	62	41	115	194
Kosovo	270	46	37	86	147

Najjača starosna grupacija poslanika Savezne skupštine je od 40 do 44 godine, i oni čine preko 52%, dok je u svim republičkim skupštinama najviše poslanika od 30 do 39 godina starosti, a oni učestvuju sa 45% ukupnog sastava svih republičkih skupština.

Znatne su promene u sastavu poslanika kako Savezne, tako i republičkih skupština prema školskoj spremi. Poslanici Savezne skupštine sa završenom fakultetskom spremom učestvuju u ovom sastavu sa 57%, dok je u 1963. godini njihovo učešće iznosilo 49%. Sa osnovnom školom u 1963. godini bilo je 9% poslanika, a u 1967. svega 4%. Do najvećeg porasta učešća fakultetske spreme u sadašnjem sastavu Savezne skupštine došlo je u Privrednom i Socijalno-zdravstvenom veću.

U sastavu republičkih skupština poslanici sa visokom školskom spremom čine od 42% (Srbija) do 55% (Makedonija). Najveća izmena u strukturi poslanika sa visokom školskom spremom bila je u Skupštini SR Slovenije, gde se učešće poslanika sa visokom školskom spremom od 28% u 1963. povećao na 57% u 1967. godini. Ista pozitivna tendencija po pitanju školske spreme zapaža se i kod republičkih poslanika.

Tab. 3 — POSLANICI PREMA NARODNOSTI u 1967.

	Uku-pno	Srbi	Hrvati	Slo-venci	Make-donci	Crno-gorci	Musli-mani (etnička pripadnost)	Jugo-sloveni nacio-nalno neopre-deljeni	Al-banci	Ma-dari	Osta-le narod-no-dnosti	Bez odgo-vora
Savezna skupština	670	269	109	61	48	34	—	47	26	13	8	55
Savezno veće	190	70	32	20	15	14	—	11	9	4	2	13
Privredno veće	120	46	19	11	9	6	—	8	3	3	—	15
Prosvetno-kult. veće	120	54	21	9	8	4	—	5	5	3	1	10
Socijalno-zdrav. veće	120	48	19	11	9	6	—	13	3	1	1	9
Organizac.-pol. veće	120	51	18	10	7	4	—	10	6	2	4	8
Republičke skupštine												
Bosna i Hercegovina	394 ¹⁾	171	68	—	—	5	4	44	—	—	1	101
Crna Gora	254	6	6	1	—	227	—	6	8	—	—	—
Hrvatska	437 ²⁾	84	311	—	1	2	—	30	—	1	8	—
Makedonija	335 ³⁾	2	—	—	274	—	—	1	44	—	14	—
Slovenija	400	1	4	391	1	—	—	—	—	2	1	—
Srbija	440	338	15	2	—	9	—	5	36	23	12	—
Pokrajinske skupštine												
Vojvodina	350	208	30	—	1	7	—	7	—	70	27	—
Kosovo	270	68	3	—	—	14	—	6	173	—	6	—

Sastav poslanika Savezne skupštine po narodnosti odražava nacionalnu strukturu stanovnika naše zemlje. Kako u 1963. tako i u 1967. godini najveći broj poslanika deklarisao se kao Srbin i čini preko trećine poslanika Savezne skupštine. U 1963. godini u Saveznoj skupštini bilo je 37 poslanika — pripadnika pojedinih narodnosti, ili 6%, a u sadašnjem sastavu ima 47 poslanika ili 7% od ukupnog broja poslanika Savezne skupštine.

U grupaciji „Jugosloveni nacionalno neopredeljeni“ u 1963. godini bilo je 15% poslanika, dok se u 1967. godini taj procent smanjuje za polovicu i čini 7% od ukupnog sastava svih poslanika Savezne skupštine.

U svim republičkim skupštinama poslanici — pripadnici pojedinih narodnosti koje žive u Jugoslaviji, čine 39% svih poslanika republičkih skupština, od čega su 24% Albanci, 6% Mađari i 9% ostale narodnosti. U Pokrajinskoj skupštini Vojvodine sadašnjeg sastava Mađari poslanici čine 20%, a ostale narodnosti 8% od ukupnog sastava, dok u Pokrajini Kosovo Albanci čine 64%.

Karakteristično je da 26% poslanika u sadašnjem sastavu Skupštine SR Bosne i Hercegovine nije dalo odgovor o svojoj nacionalnoj pripadnosti.

¹⁾, ²⁾ i ³⁾ Vidi napomene na prethodnoj strani.

Tab. 4 — ODBORNICI OPŠTINSKIH SKUPŠTINA PREMA POLU I ŠKOLSKOJ SPREMI
u 1967.

	Ukupno	Žene	Školska spremam		
			osnovna	srednja	viša i visoka
SFRJ					
Bosna i Hercegovina	40 279	3 803	17 680	13 400	8 890
Crna Gora	7 188	578	3 709	2 217	1 184
Hrvatska	1 343	88	524	481	314
Makedonija	8 868	879	3 621	2 995	2 188
Slovenija	2 822	221	1 116	953	745
Srbija	3 723	440	1 080	1 783	833
Uže područje	16 335	1 597	7 630	4 971	3 626
Vojvodina	10 299	810	4 916	3 039	2 263
Kosovo	3 953	563	1 540	1 401	997
	2 083	224	1 174	531	366

I prilikom izbora opštinskih skupština u poslednja dva biranja došlo je do istih tendencija u strukturi izabranih odbornika, kao i pri izboru poslanika Savezne i republičkih skupština. U odnosu na saziv u 1963. godini, u sadašnjem sastavu odbornika nalazi se manji broj žena i omladine (do 25 godina), a veći broj odbornika je sa višom i visokom školskom spremom.

Žene — odbornici u sadašnjem sastavu opštinskih skupština čine 9%, dok ih je u sastavu 1963. godine bilo 16% od ukupnog broja odbornika opštinskih skupština. Najveće učešće žena — odbornika je u SR Sloveniji (oko 12%), a najmanje u SR Crnoj Gori — oko 7% od ukupnog broja odbornika opštinskih skupština. Karakteristično je da je procentualno veći broj žena biran u veća radnih zajednica, nego u opštinska veća. U većima radnih zajednica žene čine oko 13% odbornika ovih veća, dok je u opštinskim većima njihovo učešće ispod 6% odbornika opštinskih veća.

Izabrani odbornici sa višim školskim kvalifikacijama sadašnjeg sastava imaju blaži porast u 1967. u odnosu na 1963. godinu, nego što su imali poslanici Savezne i republičkih skupština. Odbornici sa fakultetskom spremom u 1963. godini činili su 18%, a u sadašnjem sastavu 22% od ukupnog broja odbornika opštinskih skupština. U isto vreme došlo je do smanjenja odbornika sa 4 razreda osnovne škole i završenom osmogodišnjom školom u 1967. u odnosu na 1963. godinu.

Takođe je i kod žena — odbornika u većima radnih zajednica, u koja je biran veći procent žena, dva puta više odbornika sa fakultetskom spremom, nego u opštinskim većima.

Tab. 5 — ODBORNICI OPŠTINSKIH SKUPŠTINA PREMA NARODNOSTI
u 1967.

	Ukupno	Srbi	Hrvati	Slovenci	Ma- ke- don- ci	Crno- gorci	Musli- mani (et- nička pripad- nost)	Jugo- sloveni nacio- nalno neopre- deljeni	Al- banci	Mađari	Ostale na- rod- nost
SFRJ	40 279	17 973	8 632	3 721	2 450	1 694	1 590	943	1 713	844	71
Bosna i Hercegovina	7 188	3 620	1 498	6	6	93	1 584	370	—	4	
Crna Gora	1 343	30	45	2	2	1 179	1	31	51	—	
Hrvatska	8 868	1 568	6 791	39	10	23	1	291	—	34	11
Makedonija	2 822	63	7	2	2 384	21	1	11	223	1	10
Slovenija	3 723	14	26	3 642	15	2	—	—	—	16	
Srbija	16 335	12 678	265	30	33	376	3	240	1 439	789	48
Uže područje	10 299	9 656	50	16	20	153	2	169	81	1	15
Vojvodina	3 953	2 475	200	14	13	118	—	34	—	768	31
Kosovo	2 083	547	15	—	—	105	1	37	1 358	—	2

Prilikom kandidovanja i izbora odbornika vodilo se računa o nacionalnom sastavu stanovništva svakog područja, zato nacionalna struktura odbornika odgovara nacionalnoj strukturi birača u našoj zemlji. S obzirom da se u kraćim vremenskim periodima promene u nacionalnim strukturama stanovništva vrše vrlo sporije, to nije došlo do promena nacionalne strukture odbornika u 1967. u odnosu na 1963. godinu.

¹⁾ Bazika do „ukupno“ odnosi se na ostale škole.

Tab. 6 — ORGANI SAMOUPRAVLJANJA U PREDUZEĆIMA

	1964		1966		1968	
	radnič- ki saveti	uprav- ni odbori	radnič- ki saveti	uprav- ni odbori	radnič- ki saveti	uprav- ni odbori

PREDUZEĆA KOJA BIRAJU RADNIČKI SAVET
I UPRAVNI ODBOR

Organ samoupravljanja	6841	6841	6809	6809	6627	6627
Članovi	152568	50467	150389	50422	145488	49145
% žena	18	13	18	13	16	12
% omladine	12	7	10	6	8	5
Premja stepen stručnog obrazovanja u %						
Visoke stručne obraz.	3	8	4	9	5	11
Više stručno obraz.	2	5	2	6	3	7
Srednje stručno obraz.	13	18	13	18	14	20
Niže stručno obraz.	8	7	7	7	7	7
Visokokvalifikovani	16	20	16	19	17	19
Kvalifikovani	37	31	38	31	36	27
Polukvalifikovani	11	7	11	6	10	5
Neekvalifikovani	9	4	9	4	8	4
Učenici u privredi	1	0	0	0	0	0

PREDUZEĆA KOJA BIRAJU SAMO UPRAVNI ODBOR

Organj samoupravljanja	1661	1661	1638	1638	1819	1819
Clanovi	39580	9202	40650	9026	46216	10016
% žena	28	18	28	19	28	19
% omladine	21	10	21	10	19	9
Prema stepenu stručnog obrazovanja u %						
Visoko stručno obraz.	2	5	3	6	4	8
Više stručno obraz.	1	3	1	3	2	4
Srednje stručno obraz.	10	12	11	13	12	16
Niže stručno obraz.	9	8	8	7	9	9
Visokokvalifikovani	9	19	9	17	9	15
Kvalifikovani	34	35	34	36	31	33
Polukvalifikovani	14	11	13	10	12	8
Nekvalifikovani	17	7	16	8	16	7
Učenici u privredi	4	0	5	0	5	0

U upravnim odborima te razlike su još značajnije. Visokokvalifikovani i kvalifikovani radnici u ovim organima smanjili su svoje učešće u 1968. u odnosu na 1964. g. za preko 3 000 članova, ili za 13%, dok lica sa visokim i višim stručnim obrazovanjem učestvuju sa 5% više, ili za četiri hiljade članova više u 1968. nego u 1964. god.

Tab. 7 — ORGANI SAMOUPRAVILJANJA U DELOVIMA PREDUZEĆA u 1968¹⁾

	Preduzeća koja imaju organe samoupravljanja u delovima	Organi samoupravljanja u delovima preduzeća				Članovi organa samoupravljanja u delovima preduzeća			
		ukupno	u fabri- kama	u pogo- nima	u drugim radnim jedinic.	ukupno	u fabri- kama	u pogo- nima	u drugim radnim jedinic.
Ukupno		1 809							
Saveti		10 966	365	2 648	7 953	124 625	7 563	34 705	82 357
Radne zajednice (koje vrše funkciju saveta)		4 511	17	454	4 040	178 703	415	23 994	154 294
Preduzeća sa organima samoupravljanja u dva stepena		1 697							
Saveti		8 966	208	2 084	6 674	91 492	3 501	25 788	62 203
Radne zajednice (koje vrše funkciju saveta)		3 737	15	379	3 343	135 837	346	17 658	117 833
Preduzeća sa organima samoupravljanja u tri stepena		112							
Organii samoupravljanja drugog stepena									
Saveti		837	157	381	299	15 440	4 062	7 195	4 183
Radne zajednice (koje vrše funkciju saveta)		139	2	46	91	8 894	69	3 257	5 568
Organii samoupravljanja trećeg stepena									
Saveti		1 163	—	183	980	17 693	—	1 722	15 971
Radne zajednice (koje vrše funkciju saveta)		635	—	29	606	33 972	—	3 079	30 893

¹⁾ Odnosi se na sva preduzeća koja imaju organe samoupravljanja u delovima bilo da se radi o izabranim savetima delova, ili da članovi radne zajednice delova preduzeća neposredno odlučuju.

Svake godine bira se jedna polovina sastava članova radničkih saveta preduzeća i ceo sastav upravnih odbora. Poslednji izbori za polovinu radničkih saveta bili su 1968. godine. Radnički saveti danas imaju preko 145 000 članova (bez preduzeća do 30 članova radne zajednice), a u upravne odbore birano je oko 50 000 članova kolektiva.

I o izabranim članovima radničkih saveta i upravnih odbora neki pokazatelji ukazuju na izvesne promene u sastavu ovih organa u odnosu na 1964. godinu. U ove organe, kao i za poslanike i odbornike, u sadašnji sastav birano je manje žena i omladine nego ranijih godina. Žene u preduzećima u kojima su birani radnički saveti u 1968. godini, čine 16% od ukupnog broja članova radničkih saveta, a 12% članova upravnih odbora, dok u ukupnom broju zaposlenih, žene učestvuju sa oko 30%. Omladina — članovi radničkih saveta čini 8%, a upravnih odbora 5% od ukupnog broja članova ovih organa.

Što se tiče kvalifikacione strukture članova radničkih saveta i upravnih odbora, zapažaju se različite tendencije učešća lica sa visokim i višim stručnim obrazovanjem od visokokvalifikovanih i kvalifikovanih radnika u ovim organima. Tako lica sa visokim i višim stručnim obrazovanjem u radničkim savetima učestvovala su u 1964.g. sa 5%, dok u 1968. g. njihovo učešće se penje na 8% od ukupnog broja članova radničkih saveta. Međutim, učešće visokokvalifikovanih i kvalifikovanih radnika u radničkim savetima ostalo je u istim odnosima u 1968. i 1964. godini.

Podaci o organima samoupravljanja u delovima preduzeća (fabrike, pogoni, radne jedinice) pokazuju do koje je mere sproveden princip neposrednog odlučivanja ljudi o stvaranju i raspodeli dohotka, korišćenju i raspolaganju sredstvima, organizaciji rada, radnim odnosima i vršenju drugih prava i dužnosti samoupravljača. Iz tabele 6 i 7 vidi se da skoro u jednoj trećini preduzeća koja biraju radničke savete, postoji preko 15 000 organa samoupravljanja u delovima ovih preduzeća (fabrikama, pogonima i radnim jedinicama) u koje je izabran preko 303 000 članova.

Tabela 7 pokazuje stepen razvijenosti samoupravljanja u preduzećima koja pored centralnog radničkog saveta imaju i organe samoupravljanja u delovima preduzeća. Od 1 809 preduzeća u kojima je izvršena decentralizacija samoupravljanja, 94% imaju organe samoupravljanja u II stepenu, tj. organe u delovima preduzeća, koji deluju pored centralnog radničkog saveta. U 112 preduzeća izvršena je dalja decentralizacija preko organa samoupravljanja u tri stepena. U tim preduzećima pored centralnih radničkih saveta deluju organi samoupravljanja II stepena i organi samoupravljanja III stepena. U ovim organima, tj. organima III stepena, u 1968. godini funkciju samoupravljača vršilo je preko 51 000 članova kolektiva, pored samoupravljača u organima samoupravljanja I i II stepena.

Tab. 8 — ČLANOVI RADNIČKIH SAVETA I UPRAVNIH ODBORA PREDUZEĆA I DELOVA PREDUZEĆA PREMA STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA I FUNKCIJAMA U ORGANIMA SAMOUPRAVLJANJA I DRUŠTVENO-POLITIČKIM ORGANIZACIJAMA U PREDUZEĆU

	Ukupno ¹⁾	Visoko i više stručno obrazovanje	Srednje stručno obrazovanje	Niže stručno obrazovanje	Visoko-kvalifikovani	Kvalifikovani	Polukvalifikovani i nekvalifikovani
PREDUZEĆA SA 1000 I VIŠE ČLANOVA RADNE ZAJEDNICE²⁾							
Članovi — svega	89 500	8 263	13 377	6 240	16 793	28 719	16 030
Članovi sa jednom funkcijom u organima samoupravljanja prema broju funkcija u društveno-političkim organizacijama							
Bez funkcije	80 221	6 877	11 481	5 719	14 515	26 353	15 198
Sa jednom funkcijom,	58 685	4 160	7 348	4 024	10 103	20 252	12 746
Sa dve funkcije	16 308	1 883	2 993	1 253	3 271	4 825	2 060
Sa tri i više funkcija	4 225	614	945	357	924	1 043	341
Članovi sa dve funkcije u organima samoupravljanja prema broju funkcija u društveno-političkim organizacijama	1 003	220	195	85	217	233	51
Bez funkcije	8 600	1 258	1 743	493	2 087	2 225	794
Sa jednom funkcijom	5 220	721	946	276	1 252	1 436	589
Sa dve funkcije	2 278	358	539	149	562	530	140
Sa tri i više funkcija	875	139	206	47	214	211	58
Članovi sa tri i više funkcija u organima samoupravljanja prema broju funkcija u društveno-političkim organizacijama	227	40	52	21	59	48	7
Bez funkcije	679	128	153	28	191	141	38
Sa jednom funkcijom	363	63	93	12	92	79	24
Sa dve funkcije	203	35	34	8	71	43	12
Sa tri i više funkcija	82	21	16	7	22	14	2
Članovi sa 250—1000 članova radne zajednice ³⁾	31	9	10	1	6	5	—
PREDUZEĆA SA 250—1000 ČLANOVA RADNE ZAJEDNICE³⁾							
Članovi — svega	82 592	7 425	12 664	6 086	13 457	27 360	15 541
Članovi sa jednom funkcijom u organima samoupravljanja prema broju funkcija u društveno-političkim organizacijama							
Bez funkcije	71 934	6 121	10 670	5 397	11 006	24 194	14 488
Sa jednom funkcijom	61 341	5 008	8 379	4 451	9 115	20 982	13 333
Sa dve funkcije	9 495	1 006	2 029	836	1 678	2 885	1 056
Sa tri i više funkcija	1 051	103	254	108	209	307	70
Članovi sa dve funkcije u organima samoupravljanja prema broju funkcija u društveno-političkim organizacijama	47	4	8	2	4	20	9
Bez funkcije	9 971	1 219	1 847	653	2 268	2 978	1 005
Sa jednom funkcijom	7 675	931	1 347	491	1 722	2 329	854
Sa dve funkcije	1 998	251	430	136	475	569	137
Sa tri i više funkcija	285	35	67	26	68	76	13
Članovi sa tri i više funkcija u organima samoupravljanja prema broju funkcija u društveno-političkim organizacijama	13	2	3	—	3	4	1
Bez funkcije	687	85	147	36	183	188	48
Sa jednom funkcijom	496	64	95	20	137	143	37
Sa dve funkcije	172	20	49	14	40	39	10

Iako intencije u našem društveno-političkom životu idu za tim da dođe do što veće dekumulacije funkcija u društveno-političkom radu, podaci iz ove tabele pokazuju da u preduzećima taj proces ide spor.

¹⁾ Razlika do „ukupno“ odnosi se na učenike u privredi.

²⁾ Podaci za preduzeća sa 1000 i više članova radne zajednice odnose se na 1966, a podaci za preduzeća sa 250—1000 članova radne zajednice na 1968. godinu.

U preduzećima sa 1 000 i više članova radne zajednice, u kojima je izabran preko 89 000 lica u organe samoupravljanja, ima pojedinaca koji pored više funkcija u organima samoupravljanja istovremeno imaju i više funkcija u društveno-političkim organizacijama u samim preduzećima. Tako npr. 875 članova organa samoupravljanja, pored dve funkcije u organima samoupravljanja, imaju i po dve funkcije u društveno-političkim organizacijama u preduzećima.

Podaci iz tabele pokazuju još i teže primere, iz kojih se vidi da 31 lice koje istovremeno ima tri funkcije u organima samoupravljanja preduzeća, ima još tri i više funkcija u društveno-političkim organizacijama unutar preduzeća. Verovatno da među ovima ima i takvih koji i pored navedenih funkcija u preduzećima u kojima rade, imaju i funkcije u društveno-političkim organizacijama van preduzeća, što još više onemoćuje normalno vršenje njihovih redovnih i izbornih funkcija.

Karakteristično je da članovi radničkih saveta sa visokom i višom spremom imaju znatno više funkcija u organima samoupravljanja i društveno-političkim organizacijama u preduzeću nego članovi sa nižim kvalifikacijama.

Tab. 9 — SEDNICE RADNIČKIH SAVETA PREDUZEĆA I VAŽNIJA PITANJA REŠAVANA NA SEDNICAMA

Sednica	Rešavana pitanja, kao posebne tačke dnevnog reda, na 100 sednica	plan proizvodnje i realizacije	prodiktivnost rada	investicije i rekonstrukcije	kooperacija i poslovna saradnja	raspodela dohotka i ličnih dohotaka	rad upravn. odbora i direktora	stručno uzdržanje	unutrašnja organizacija i problem kadrova	politika cene	standard
		79 645	37	60	38	14	38	24	20	...	28
Preduzeća sa 31 i više članova radne zajednice (1964)	8 285	→	75	48	19	47	20	21	31	12	36
Preduzeća sa 250—1000 članova radne zajednice (1967)	21 802	→	83	46	18	43	20	18	51	14	31

Pitanja razmatrana na sednicama saveta pokazuju u kojim su meri tretirani pojedini problemi i na kojim pitanjima je bilo težište rada radničkih saveta. Iz tabele se vidi da su tri kategorije preduzeća najčešći pažnju na sednicama saveta posvećivale produktivnosti rada i da su se ti problemi nalazili na skoro svakoj sednici saveta. Pored toga, od 100 održanih sednica radničkih saveta preduzeća sa 250—1000 članova radne zajednice, na 46 sednicama su kao posebna tačka dnevnog reda razmatrana pitanja investicija i rekonstrukcija, a na 18 kooperacija i poslovna saradnja. Radnički saveti preduzeća koja imaju preko 1000 članova radne zajednice, na svojim sednicama su razmatrali više puta pitanja plana proizvodnje i realizacije, investicija, raspodela dohotka i ličnih dohotaka. Posebno treba istaći da su saveti preduzeća sa 250—1000 članova radne zajednice na svakoj svojoj sednici razmatrali pitanje unutrašnje organizacije i kadrova. Među češće tačke dnevnog reda na sednicama saveta svih kategorija preduzeća spada i pitanje standarda radnih ljudi njihovih kolektiva.

Tab. 10 — ZBOROVI RADNIH LJUDI PREDUZEĆA¹⁾

	Ukupno preduzeća	Ukupno zborova	Ukupno pitanja na zborovima	% učešća pitanja iz pojedinih oblasti u odnosu na ukupan br. pitanja na zborovima ²⁾		
				plan proizv. i realizacije	prodiktivnost rada	raspodela dohotka i ličnih dohotaka
Preduzeća sa 31 i više članova radne zajednice (1964)	6 841	15 064
Preduzeća sa 1000 i više članova radne zajednice (1966)	527	2 662	6 748	15,0	8,8	17,9
Preduzeća sa 250—1000 članova radne zajednice (1967)	1 577	6 293	17 116	18,6	11,5	16,5

Najviše održanih zborova je u preduzećima sa 1000 i više članova radne zajednice. U njima je održano prosečno po 5 zborova na jedno preduzeće. U preduzećima sa manje od 1000 zaposlenih prosečno po jednom preduzeću održano je manje zborova radnih ljudi, tako da na jedno preduzeće ove kategorije dolazi po 4 održana zbora.

¹⁾ Pod zborovima radnih ljudi preduzeća podrazumevaju se samo zborovi koji su organizovani za preduzeće u celini, bez obzira da li su održavani na jednom mestu ili odvojeni po delovima preduzeća (pogonima, radnim jedinicama i dr.).

²⁾ Razlika do 100 odnosi se na druge oblasti iz kojih su pitanja razmatrana na zborovima radnih ljudi (investicije i rekonstrukcije, radni odnosi, standard i dr.).

Tab. 11 — REFERENDUMI U PREDUZEĆIMA

	Ukupno preduzeća	Predužeća koja nisu sprovela nijedan referendum	Predužeća koja su sprovela		Ukupno održanih referendumu	Sadržaj referenduma		
			jedan referendum	2-3 referendum		spajanje i pripajanje	pitanja standarda	ostala pitanja
Preduzeća sa 31 i više članova radne zajednice (1964)	6 841	6 558	210	73	403
Preduzeća sa 1000 i više članova radne zajednice (1966)	527	431	73	21	125	82	34	9
Preduzeća sa 250—1000 članova radne zajednice (1967)	1 577	1 397	161	18	203	133	8	62

Statutima preduzeća je regulisano po kojim pitanjima su preduzeća obavezna da sprovode referendum. Veliki broj statuta preduzeća predviđa obavezno sprovođenje referendumu u vezi sa integracijom (spajanje i pripajanje preduzeća) i standardom. Iz podataka u tab. 11 vidi se da je referendumu sproveo mali broj preduzeća. Tako je u preduzećima sa 1000 i više članova radne zajednice referendumu sproveo 24% preduzeća, dok taj procent u preduzećima ispod 1000 članova radne zajednice iznosi samo nešto preko 13%. U svim preduzećima najveći je broj onih koja su sprovela samo 1 referendum. Samo 3 preduzeća su sprovela 4—5 referendumu. Najveći broj referendumu posvećen je integraciji preduzeća, tako da je u 65% svih preduzeća u kojima su sprovedeni referendumi, sadržaj referendumu bio o tom pitanju.

Tab. 12 — PRAVA ODLUČIVANJA ORGANA SAMOUPRAVLJANJA U DELOVIMA PREDUZEĆA¹⁾

	Organisamo-upravljanja u delovima preduzeća	Po pitanjima iz oblasti								
		organizacije	raspodeleno hotka na fondove	korišćenja i raspolaganja sredstvima	raspodeli ličnih dohodaka	prijema na rad i prestanka rada	zaštite na radu	određivanja radnika na razne oblike ostruč.	raspodeli stanova	

PREDUZEĆA SA 1000 I VIŠE ČLANOVA RADNE ZAJEDNICE¹⁾

Preduzeća sa organima samoupravljanja u dva stepena										
Organisamo-upravljanja drugog stepena										
Saveti										
Imali pravo da odlučuju	4 730									
Koristili pravo da odlučuju	3 723									
Radne zajednice (delova koji ne biraju savete)										
Imali pravo da odlučuju	1 007									
Koristili pravo da odlučuju										
Preduzeća sa organima samoupravljanja u tri i više stepena										
Organisamo-upravljanja drugog stepena										
Saveti										
Imali pravo da odlučuju	686									
Koristili pravo da odlučuju	639									
Radne zajednice (delova koji ne biraju savete)										
Imali pravo da odlučuju	47									
Koristili pravo da odlučuju										
Organisamo-uprav. trećeg i više stepena										
Saveti										
Imali pravo da odlučuju	1 756									
Koristili pravo da odlučuju	1 118									
Radne zajednice (delova koji ne biraju savete)										
Imali pravo da odlučuju	638									
Koristili pravo da odlučuju										

¹⁾ Podaci za preduzeća sa 1000 i više članova radne zajednice odnose se na 1966. a sa 250—1000 članova radne zajednice na 1967. godinu.

Tab. 12 — PRAVA ODLUČIVANJA ORGANA SAMOUPRAVLJANJA U DELOVIMA PREDUZEĆA¹⁾ (nastavak)

	Organisamo-upravljanja u delovima preduzeća	Po pitanjima iz oblasti								
		organizacije	raspodeleno hotka na fondove	korišćenja i raspolaganja sredstvima	raspodeli ličnih dohodaka	prijema na rad i prestanka rada	zaštite na radu	određivanja radnika na razne oblike ostruč.	raspodeli stanova	
PREDUZEĆA sa 250—1000 ČLANOVA RADNE ZAJEDNICE¹⁾										
Preduzeća sa organima samoupravljanja u dva stepena										
Organisamo-upravljanja drugog stepena										
Saveti										
Imali pravo da odlučuju	6 016									
Koristili pravo da odlučuju	3 790									
Radne zajednice (delova koji ne biraju savete)										
Imali pravo da odlučuju	2 226									
Koristili pravo da odlučuju										
Preduzeća sa organima samoupravljanja u tri stepena										
Organisamo-upravljanja drugog stepena										
Saveti										
Imali pravo da odlučuju	96									
Koristili pravo da odlučuju	79									
Radne zajednice (delova koji ne biraju savete)										
Imali pravo da odlučuju	17									
Koristili pravo da odlučuju										
Organisamo-upravljanja trećeg stepena										
Saveti										
Imali pravo da odlučuju	232									
Koristili pravo da odlučuju	135									
Radne zajednice (delova koji ne biraju savete)										
Imali pravo da odlučuju	97									
Koristili pravo da odlučuju										

Proces decentralizacije i prenošenja prava odlučivanja na organe samoupravljanja u delovima preduzeća u toku je, što se može videti iz tab. 12. Ako se podaci o pravima organa u delovima preduzeća sa 1000 i više članova radne zajednice uporede sa podacima o pravima ovih organa u preduzećima sa manje od 1000 članova radne zajednice, uočava se da su organi samoupravljanja u prvoj grupi preduzeća imali veća prava odlučivanja, i da su ta prava koristila u većoj meri. To znači da su organi samoupravljanja delova preduzeća u preduzećima koja imaju razvijeniji sistem samoupravljanja, imali veća prava odlučivanja.

Najveći broj organa samoupravljanja u delovima preduzeća imao je i koristio pravo odlučivanja po pitanjima prijema na rad i prestanka rada, zatim po pitanjima organizacije rada, raspodele ličnih dohodaka i dr. Najmanji broj organa samoupravljanja u delovima ovih preduzeća je imalo i koristilo pravo odlučivanja po pitanju raspodele stanova.

Jedan broj organa u delovima svih preduzeća nije koristio pravo odlučivanja po određenim pitanjima, iako je po statutu imao na to pravo.

Tab. 13 — ORGANI SAMOUPRAVLJANJA U DRUŠTVENIM SLUŽBAMA u 1968.

	Organ	Članovi	
		društvenog upravljanja	samoupravljanja
Naučne ustanove	275	221	6 094
Kulturno-prosvetne i umetničko-zabavne ustanove	1 213	385	17 496
Zdravstvene ustanove	1 249	979	25 605
Socijalne ustanove	951	520	7 303
Glavna i republičke centrale Narodne banke	—	7	16 004
Banka	81	81	3 077
	7 168	1 240	

¹⁾ Podaci za preduzeća sa 1000 i više članova radne zajednice odnose se na 1966. a sa 250—1000 članova radne zajednice na 1967. godinu.

U organima društvenog upravljanja i samoupravljanja u ustanovama društvenih službi u periodu od 1964. godine nema značajnijih promena, sem kod organa društvenog upravljanja i samoupravljanja u osnovnim i srednjim školama, gde se broj organa u vremenu od 1964. smanjio za 14,8%, a broj članova organa za 3%. Tendenčija neznatnog smanjenja započela se i kod zdravstvenih ustanova i banaka. Ove pojave su uglavnom rezultat procesa integracije. U ostalim vrstama ustanova (visoke i više škole, naučne ustanove, kulturno-prosvetne i umetničko-zabavne i dr.) uočava se iz godine u godinu lagani porast kako broja organa, tako i broja članova organa društvenog upravljanja.

Tab. 14 — IMENOVANI DIREKTORI RADNIH ORGANIZACIJA U PRIVREDI PREMA STAROSTI I ŠKOLSKOJ SPREMI u 1968.

	Ukupno	Starost				Školska spremam				
		do 29 godina	30—39	40—49	50 i više godina	osnovna škola	škola za kvalificovane i visoko-kvalificovane radnike	škola za srednji stručni kadar i gimnazije	viša škola	visoka škola
NOVOIMENOVANI DIREKTORI										
U preduzećima — svega	416	26	196	166	28	14	34	85	97	186
Industrija i rудarstvo	124	7	55	52	10	2	4	14	28	76
Poljoprivreda i ribarstvo	23	2	10	11	—	—	—	4	3	16
Šumarstvo	9	—	8	1	—	—	—	1	—	8
Građevinarstvo	25	1	14	9	1	—	—	9	4	12
Saobraćaj	18	3	11	3	—	—	—	4	2	11
Trgovina i ugostiteljstvo	97	6	40	43	8	5	4	19	34	35
Zanatstvo	98	6	46	40	6	6	25	25	20	22
Ostale delatnosti	22	1	12	7	2	—	1	9	6	6
U poljoprivrednim zadru-gama	103	26	61	16	—	8	—	26	11	58
U ostalim poljoprivrednim organizacijama ¹⁾	25	—	11	8	6	—	—	—	1	24
PONOVNO IMENOVANI DIREKTORI										
U preduzećima — svega	2 705	11	614	1 519	561	426	537	817	365	560
Industrija i rudarstvo	653	—	173	372	108	60	73	194	118	208
Poljoprivreda i ribarstvo	111	1	29	57	24	11	3	32	8	57
Šumarstvo	56	—	17	30	9	1	2	6	2	45
Građevinarstvo	185	1	48	93	43	9	7	68	21	80
Saobraćaj	125	—	26	75	24	21	18	40	20	26
Trgovina i ugostiteljstvo	788	2	122	488	176	158	143	254	134	99
Zanatstvo	582	4	159	281	138	110	261	148	40	23
Ostale delatnosti	205	3	40	123	39	56	30	75	22	22
U poljoprivrednim zadru-gama	439	6	152	244	37	106	15	218	28	72
U ostalim poljoprivrednim organizacijama ¹⁾	143	1	51	69	22	—	—	5	—	138

Rezultati imenovanja direktora u 1968. godini pokazuju da je u 89% preduzeća ponovo biran stari direktor. Osnovni razlog za ovakvo stanje leži, pre svega, u malom broju kandidata na konkursima za direkteure preduzeća. U 66% preduzeća na ove konkurse javio se samo po 1 kandidat, i to raniji direktor. Imaće u celini, na jedno direktorsko mesto konkursalo je prosečno po 2 kandidata, što je imalo za posledicu ograničene mogućnosti za širi izbor direktora preduzeća.

Slična situacija je i u poljoprivrednim zadru-gama. U 81% ovih organizacija ponovo je biran dosadašnji direktor. Interesantno je da je za izbor direktora u ovim privrednim organizacijama prosečno na jedno direktorsko mesto konkursalo 3 kandidata, tj. više nego u ostalim privrednim organizacijama. Veći broj kandidata omogućio je i bolji izbor.

Žene direktori preduzeća čine svega 2% od ukupnog broja imenovanih direktora. Od 416 novoimenovanih direktora preduzeća, 8 su žene, dok su u grupi ponovno imenovanih direktora od ukupno 2705 samo 54 žene direktori.

Kod novoimenovanih direktora skoro 50% čine direktori od 30 do 39 godina, dok ponovno imenovani direktori su u starosnoj grupaciji od 40 do 49 godina i oni čine 56% od ukupno ponovno imenovanih direktora. Iz ovih podataka se vidi da se za novoimenovane direktore biraju mlađi kadrovi u odnosu na postojeće stanje.

Visoka i viša školska spremam direktora preduzeća posle imenovanja pokazuje porast od 6%. I pored tendencija porasta broja direktora sa visokom i višom spremom, još uvek je relativno mali broj direktora preduzeća sa ovom spremom i oni u ukupnoj masi učestvuju sa 39%. Treba istaći da još uvek ima 14% direktora preduzeća sa osnovnom školom.

Slična je situacija po pitanju školske spreme i kod direktora poljoprivrednih zadru-ga. Posle sprovedenog imenovanja učešće direktora sa visokom i višom školskom spremom povećalo se za 9% i sadašnji direktori sa ovom spremom učestvuju sa 31% u ukupnoj masi imenovanih direktora.

¹⁾ Obuhvaćene su veterinarske i poljoprivredne stanice, stanice za unapređenje stočarstva, ratarstva i sl.

Tab. 15 — IMENOVANI DIREKTORI RADNIH ORGANIZACIJA U USTANOVAMA DRUŠTVENIH SLUŽBI PREMA POLU, STAROSTI I ŠKOLSKOJ SPREMI u 1968.

	Ukupno	Starost				Školska spremam					
		Žene	do 29 godina	30—39	40—49	50 i više godina	osnovna škola	škola za kvalificovane i visoko-kvalificovane radnike	škola za srednji stručni kadar i gimnazije	viša škola	visoka škola
NOVOIMENOVANI DIREKTORI											
Ukupno	478	65	48	270	133	27	—	—	103	161	213
Osnovne i srednje škole	321	31	37	194	77	13	—	—	82	129	110
Kulturno-prosvetne i umet-ničko-zabavne ustanove	42	6	6	19	14	3	—	—	5	10	26
Zdravstvene ustanove	43	8	1	21	18	3	—	—	—	1	42
Socijalne ustanove	44	20	4	26	11	3	—	—	16	15	13
Ostale ustanove ¹⁾	28	—	—	10	13	5	—	—	—	6	22
PONOVNO IMENOVANI DIREKTORI											
Ukupno	2 751 ²⁾	369	29	1 095	1 154	473	9	979	826	913	
Osnovne i srednje škole	1 741	147	20	818	657	246	—	662	660	419	
Kulturno-prosvetne i umet-ničko-zabavne ustanove	305	50	2	121	131	51	—	111	75	114	
Zdravstvene ustanove	285	33	2	64	161	58	—	13	8	263	
Socijalne ustanove	276	132	5	82	134	55	4	170	72	18	
Ostale ustanove ¹⁾	144	7	—	10	71	63	4	23	11	99	

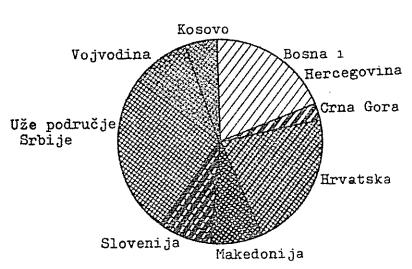
Imenovanje direktora ustanova pokazuje gotovo iste tendencije kao i imenovanje direktora preduzeća. Te tendencije se ispoljavaju u velikom broju ustanova u kojima je ponovno imenovan raniji direktor, zatim u slabom odzivu na konkurse, malom broju imenovanih žena direktora i neznatnom poboljšanju kvalifikacione strukture. Tako je od 3229 ustanova u kojoj je sprovedeno imenovanje, u 85% ponovno imenovan dosadašnji direktor. Ova pojava se objašnjava, pre svega, činjenicom da je odziv na konkurse za direktore ustanova bio slab, jer je u 63% ustanova u kojima je sprovedeno imenovanje, na konkursu uzeo učešće samo 1 kandidat, tj. raniji direktor.

Karakteristično je da je posle sprovedenog imenovanja broj žena direktora u ustanovama manji nego žena direktora koji je bio pre imenovanja. Žena direktora u ustanovama je inače malo i njihov procent u osnovnim i srednjim školama iznosi svega 9%, a u zdravstvenim ustanovama 13%. S obzirom na strukturu zaposlenih u ovim ustanovama, gde žene čine od 50 do 66% zaposlenih, logično bi bilo da se u većem procentu biraju žene za direktore.

¹⁾ Kao ostale ustanove prikazane su naučne (101), viša škola (4), komunalni zavodi socijalnog osiguranja (39), osiguravajući zavodi (10) i ostale (18).

²⁾ Podaci po školskoj spremi ne slažu se sa ukupnim brojem, jer je izostavljena kolona o direktorima sa osnovnom školom.

Graf. 2 — UČEŠĆE SR I SAP U UKUPNOM STANOVNIŠTVU, 1961.

Broj stanovnika sredinom godine dođen je procenom na osnovu podataka popisa stanovništva podataka o prirodnom kretanju stanovništva i o spoljnoj migraciji. Međurepublička migracija, koja takođe utiče na broj stanovnika, nije uzeta u obzir, jer se ne raspolaže podacima.

Indeks porasta stanovništva Jugoslavije u 1968. prema 1964. godini iznosio je 105, ali je porast neravnomerni po područjima. Najveći porast zabeležen je u SAP Kosovu (indeks 112), a najmanji u SAP Vojvodini (indeks 102).

Tab. 17 — PROGNOZE BROJA STANOVNIKA u hiljadama

	1972	1976	1980	1984
SFRJ	21 022	21 938	22 834	23 658
Bosna i Hercegovina	4 090	4 377	4 664	4 936
Crna Gora	564	597	630	660
Hrvatska	4 459	4 566	4 667	4 754
Makedonija	1 701	1 825	1 950	2 069
Slovenija	1 740	1 796	1 854	1 910
Srbija	8 468	8 777	9 069	9 329
Uže područje	5 195	5 329	5 447	5 536
Vojvodina	1 972	2 015	2 053	2 083
Kosovo	1 301	1 433	1 569	1 710

Prognoze broja stanovnika zasnivaju se na strukturama po polu i starosti stanovništva prema popisu stanovništva 1961. godine i na očekivanom kretanju fertiliteta i mortaliteta. Migracije nisu uzete u obzir. Hipoteza o fertilitetu bazira se na dosađnjem kretanju i na uticaju socio-ekonomskih činilaca na buduće promene. Za mortalitet je usvojena pretpostavka da se on neće značajnije menjati, osim kod najmlađe grupe stanovnika (dece i odojčadi u starosti od 0 do 4 godine), za koju se predviđa brže opadanje smrtnosti na područjima sa višim, a sporije na područjima sa nižim mortalitetom.

Tab. 18 — ŽIVOROĐENI I UMRLI NA 1000 STANOVNIKA

	Živorodeni			Umrli		
	1950	1964	1968 ¹⁾	1950	1964	1968 ¹⁾
SFRJ	30,3	20,8	19,0	13,0	9,4	8,6
Bosna i Hercegovina	38,6	28,7	23,2	13,5	8,5	6,6
Crna Gora	30,0	25,1	20,3	9,3	7,1	6,3
Hrvatska	24,8	16,2	15,3	12,3	10,1	10,0
Makedonija	40,3	29,0	25,8	14,7	9,0	8,0
Slovenija	24,4	17,9	17,4	11,8	10,3	10,5
Srbija	29,5	18,6	17,8	13,4	9,5	8,7
Uže područje	28,0	15,2	14,9	12,4	8,8	8,3
Vojvodina	25,5	15,1	13,8	14,0	9,7	9,3
Kosovo	46,1	40,3	37,0	17,0	12,1	9,0

Natalitet opada na svim našim područjima, a razlike u njegovoj visini i tendenciji opadanja izražene su ne samo između pojedinih republika, već i između manjih teritorijalnih jedinica unutar ovih područja. Te razlike i tendencije zavise od stepena ekonomske razvijenosti područja, pri čemu značajnu ulogu ima razvoj službe zdravstvene zaštite i prosvećivanje stanovništva.

¹⁾ Stopa nataliteta i mortaliteta predstavljaju odnos između broja živorođene dece, odnosno broja umrlih lica prema broju stanovnika u pojedinim godinama.

Tab. 16 — BROJ STANOVNIKA SREDINOM GODINE u hiljadama

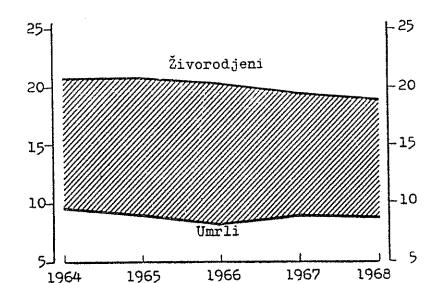
	1950	1964	1968	Porast	
				razlika 1968— —1964	indeks 1968 1964
SFRJ	16 346	19 278	20 154	876	105
Bosna i Herceg.	2 662	3 522	3 799	277	108
Crna Gora	397	503	535	32	106
Hrvatska	3 851	4 252	4 364	112	103
Makedonija	1 229	1 478	1 574	96	106
Slovenija	1 473	1 634	1 691	57	103
Srbija	6 734	7 889	8 191	302	104
Uže područje	4 290	4 943	5 079	136	103
Vojvodina	1 680	1 890	1 929	39	102
Kosovo	764	1 056	1 183	127	112

Od područja koja su imala visoke stope nataliteta, najveće smanjenje u razdoblju od 1950. do danas bilo je u Bosni i Hercegovini (prosečni godišnji tempo pada 2,79%) i u Makedoniji (2,45% godišnje), dok je na Kosovu pad nataliteta sporiji (1,22% godišnje). U ostalim područjima koja su u 1950. godini imala niži natalitet (od 24,4 do 30,0%), promene su bile različite. Do najvećeg smanjenja stopa nataliteta došlo je u Vojvodini i užem području Srbije, koje su u 1968. god. dostigle takav nivo (13,8% Vojvodina i 14,9% uže područje Srbije) da će, ukoliko duže potraje, dovesti do poremećaja u starosnoj strukturi stanovništva. Ova pojava je nešto manje izražena i u Hrvatskoj, dok se u Sloveniji poslednjih godina natalitet stabilizovao na nivou od 17 do 18%.

Mortalitet takođe opada u svim područjima, i to brže onamo gde je ranije bio visok (Kosovo, Bosna i Hercegovina i Makedonija). U ostalim područjima ima tendenciju zadržavanja na nivou dostignutom poslednjih godina, ili neznatnog porasta. Povećanje stopa mortaliteta poslednjih godina izraženo u Sloveniji nešto jače nego u ostalim područjima, dolazi kao posledica većeg udela starijeg stanovništva, kod koga je smrtnost relativno veća. Opadanje mortaliteta stanovništva u periodu od 1950. do 1968. bilo je posledica opšteg podizanja standarda, povoljnijih zdravstvenih i higijenskih uslova, kao i poboljšanja položaja žena, što naročito utiče na smanjenje smrtnosti žena u vezi sa porođajem i na opadanje smrtnosti dece u prvim danima života.

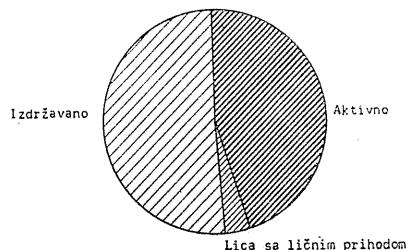
Smrtnost odojčadi¹⁾ u našoj zemlji u stalnom je opadanju, što je karakteristično za zemlje koje prolaze kroz period brzog ekonomskog i društvenog razvoja. Na smanjenje smrtnosti odojčadi utiču prvenstveno poboljšani uslovi opšteg standarda, razvoj zdravstvene službe i prosvećenost. Nivo smrtnosti odojčadi se javlja kao značajan pokazatelj opšteg zdravstvenog stanja stanovništva, a posebno i kao indikator ekonomskog i društvenog razvoja. U odnosu na razdoblje 1934—1937. smrtnost odojčadi u Jugoslaviji kao celini smanjena je na polovinu. U posleratnom periodu smrtnost odojčadi je opadala u svim područjima, ali je tempo opadanja bio različit, kao što je bio različit i tempo ekonomskega razvoja pojedinih područja. Stopa smrtnosti u SR Sloveniji pala je poslednjih godina na nivo razvijenih zemalja, u SR Hrvatskoj i SAP Vojvodini približava se tome nivou, a u ostalim područjima je još uvek relativno visoka.

Graf. 4 — PRIRODNI PRIRAŠTAJ NA 1000 STANOVNIKA

Po područjima prirodni priraštaj²⁾ pokazuje osetne razlike, što se vidi iz indeksa u tabeli 16. Nizak prirodni priraštaj ima Vojvodina (4,4 na 1000 stanovnika), Hrvatska (5,6), uže područje Srbije (6,7) i Slovenija (7,6). Ostale socijalističke republike imaju više stope prirodnog priraštaja: Crna Gora (14,5), Bosna i Hercegovina (16,5) i Makedonija (17,5). SAP Kosovo ima izrazito visoku stopu prirodnog priraštaja (27,9).

Graf. 5 — STRUKTURA STANOVNIŠTVA PREMA AKTIVNOSTI, 1961.

Tab. 19 — STANOVNIŠTVO PREMA AKTIVNOSTI I POLU U POPISU 1961. u hilj.

	Ukupno	Muški	Ženski
Ukupno	18 549	9 043	9 506
Aktivno	8 340	5 387	2 953
Lica sa ličnim prihodom	684	350	334
Izdržavano	9 524	3 306	6 219
Ukupno	100	100	100
Aktivno	45,0	59,6	31,1
Lica sa ličnim prihodom	3,7	3,9	3,5
Izdržavano	51,3	36,5	65,4

¹⁾ Stopa smrtnosti odojčadi je odnos između broja umrle odojčadi u prvoj godini života i ukupnog broja živorođene dece.

²⁾ Prirodni priraštaj stanovništva čini razliku između broja živorođenih i broja umrlih lica u svakoj godini.

Aktivnim stanovništvom smatraju se sva lica koja obavljaju neko zanimanje i na taj način sebi obezbeđuju sredstva za život (uključujući lica koja privremeno ne vrše svoje zanimanje, jer su nezaposleni ispunjavaju vojnu obavezu, lišena su slobode i sl.).

Grupu lica sa ličnim prihodom sačinjavaju stanovnici čiji prihodi proizilaze iz njihovog ranijeg rada ili aktivnosti (lični penzioneri, indalidi), ili rada odnosno aktivnosti nekog člana njihove uže porodice (porodični penzioneri). U ovu grupu uključuju se i stanovnici koji žive od dohotka od privatne svojine (rentnici, uživaoci imanja), ili od raznih oblika društvene pomoći (uživaoci socijalne pomoći, stipendisti, lica izdržavana u domovima i sl.).

Izdržavana lica (deca, učenici, domaćice i sl.) nemaju vlastitih prihoda ni po kom osnovu, već ih izdržavaju roditelji, rođaci ili druga lica.

Tab. 20 — AKTIVNO STANOVNIŠTVO PREMA DELATNOSTI U POPISU 1961. u hiljadama

	Broj	%
Ukupno	8 340	100
Rudarstvo	145	1,7
Industrija	993	11,9
Poljoprivreda	4 675	56,1
Šumarstvo	73	0,9
Građevinarstvo	318	3,8
Saobraćaj	250	3,0
Trgovina	226	2,7
Ugostiteljstvo	84	1,0
Zanatstvo	379	4,6
Lične usluge	28	0,3
Komunalna delatnost	78	0,9
Drž. uprava i pravosude	182	2,2
Kulturno-prosvjetna i naučna delatnost	212	2,6
Zdravstvena i socijalna delatnost	143	1,7
Bankarstvo i osiguranje	39	0,5
Ostale delatnosti	135	1,6
Van delatnosti	203	2,4
Nepoznato	177	2,1

U poljoprivredno stanovništvo uključena su: a) aktivna lica koja su u vreme popisa svoje zanimanje obavljala u poljoprivredi kao vrsti delatnosti (uključujući ribarstvo i vodoprivrednu); b) lica koja su u vreme popisa bila van delatnosti, ali koja su pre toga obavljala zanimanje koje spada u grupu „poljoprivrednici, ribari i šumarski radnici“; c) sva lica koja izdržavaju aktivni stanovnici navedeni pod a) i b). Prema tome, u poljoprivredno stanovništvo uključena su i lica koja su u vreme popisa obavljala nepoljoprivredna zanimanja u privrednim organizacijama koje pripadaju poljoprivredi kao vrsti delatnosti. Međutim, u poljoprivredno stanovništvo nisu uključena lica s poljoprivrednim zanimanjima ukoliko su ih obavljala van poljoprivrede.

Tab. 22 — STANOVNIŠTVO STARO 10 I VIŠE GODINA PO ŠKOLSKOJ SPREMI U POPISU 1961. u hiljadama

	Svega		Muški	Ženski
	broj	%		
Ukupno	14 611	100	7 030	7 581
Bez školske spreme i 1—3 razr.osn. škole	4 864	33,3	1 617	3 247
4—7 razr. osnovne škole	7 093	48,6	3 748	3 345
Osnovna škola (osmog.)	1 068	7,3	535	534
Škole za kvalifikovane i visokokval. radnike	878	6,0	688	190
Škole za srednji stručni kadar	312	2,1	182	129
Gimnazija	176	1,2	99	77
Više škole	64	0,4	50	14
Fakulteti i visoke škole	132	0,9	98	34
Nepoznato	24	0,2	13	11

Stanovništvo je razvrstano u pojedine grupe školske spreme prema završenoj školi. To znači da su, na primer, u grupu „osmogodišnja škola“ svrstana sva lica koja su završila osmogodišnju školu, a nisu se dalje školovala, kao i ona koja su posle završene osmogodišnje škole nastavila školovanje, ali ga nisu završila. Po ovom principu studenti su razvrstani u onu grupu kojoj pripada škola koju su završili pre upisa na fakultet.

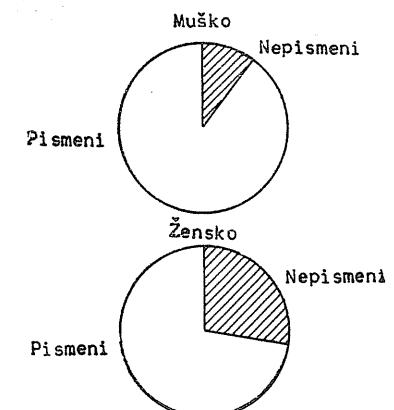
Učešće stanovnika „bez školske spreme i sa 1—3 razreda osnovne škole“ opalo je na 33,3% u 1961. godini, dok je u 1953. godini iznosilo 42,1% u odnosu na ukupno stanovništvo staro 10 i više godina. U isto vreme povećao se broj lica sa završenom osmogodišnjom školom i sa školama koje su po rangu više od osmogodišnje.

Procent nepismenih muškaraca i žena računat je prema ukupnom broju muških odnosno ženskih stanovnika starih 10 i više godina (graf. 7).

Nepismenost stanovništva različita je po polu u svim područjima u kojima je nepismenost relativno visoka. S druge strane, u SAP Kosovu procent nepismenih muškaraca iznosi 26,5%, dok u isto vreme ima 56,0% nepismenih žena. Procent nepismene omladine Jugoslavije stare 10—19 godina osetno je opao (od 12,2% u 1953. na 5,1% u 1961. godini). I kod ove mlađe generacije ima više nepismenih kod ženske omladine (7,8%) nego kod muške (3,2%). Na nekim područjima procent nepismene omladine je još uvek vrlo visok: Kosovo (13,4) i Bosna i Hercegovina (11,6). S druge strane, u SR Sloveniji, gde je nepismenost ukupnog stanovništva 1,8%, procent ženskog nepismenog stanovništva iznosi samo 1,9%.

Prema podacima prosvetne statistike posle, popisa stanovništva 1961. godine opismeno je do 1967. godine svega oko 57 000 nepismenih odraslih lica. U odnosu na ukupan broj nepismenih (2 881 000 lica u popisu 1961) ovaj broj opismenjenih je neznatan (ispod 2%). Pored opismenjavanja, na smanjenje broja nepismenih utiče i relativno visoka smrtnost starijih lica, među kojima je nepismenost u svim područjima viša nego u mlađim starnosnim grupama.

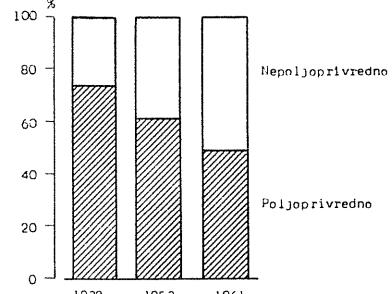
Graf. 7 — NEPISMENO STANOVNIŠTVO JUGOSLAVIJE, 1961.

Tab. 21 — POLJOPRIVREDNO STANOVNIŠTVO PREMA AKTIVNOSTI I POLU U POPISU 1961. u hiljadama

	Ukupno	Aktivno	Izdržavano
Ukupno	9 307	4 790	4 517
Muški	4 322	2 761	1 562
Ženski	4 984	2 029	2 955

Graf. 6 — UČEŠĆE POLJOPRIVREDNOG STANOVNIŠTVA U UKUPNOM STANOVNIŠTВУ

Tab. 23 — STANOVNIŠTVO PO NARODNOSTI U POPISU 1961.

	Ukupno	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija			
							svega	uže područje	Vojvodina	Kosovo
Ukupno	18 549 291	3 277 948	471 894	4 159 696	1 406 003	1 591 523	7 642 227	4 823 274	1 854 965	963 988
Srbi	7 806 152	1 406 057	14 087	624 985	42 728	13 609	5 704 686	4 459 953	1 017 717	227 016
Hrvati	4 293 809	711 665	10 664	3 339 841	3 801	31 429	196 409	43 817	145 341	7 251
Slovenci	1 589 211	5 939	819	39 101	1 147	1 522 248	19 957	13 814	5 633	510
Makedonci	1 045 516	2 391	593	4 381	1 000 854	1 009	36 288	19 956	15 190	1 142
Crnogorci	513 832	12 828	383 988	7 465	3 414	1 384	104 753	32 383	34 782	37 588
Muslimani (etnička pripadnost)	972 960	842 248	30 665	3 113	3 002	465	93 467	83 811	1 630	8 026
Jugosloveni nacionalno neopredeljeni	317 124	275 883	1 559	15 559	1 260	2 784	20 079	11 699	3 174	5 206
Albanci ¹⁾	914 733	3 642	25 803	2 126	183 108	282	699 772	51 173	1 994	646 605
Mađari	504 369	1 415	270	42 347	252	10 498	449 587	6 816	442 561	210
Turci	182 964	1 812	2 392	2 710	131 481	135	44 434	17 717	953	25 764
Slovaci	86 433	272	7	8 182	64	71	77 837	3 986	73 830	21
Bugari	62 624	231	39	593	3 087	180	58 494	54 391	3 852	251
Rumuni	60 862	113	8	1 053	135	48	59 505	2 233	57 259	13
Rusini (Ruteni, Ukrajinci, Malorusi)	38 619	6 136	27	6 290	124	384	25 658	1 098	24 548	12
Cigani	31 674	588	183	313	20 606	158	9 826	3 312	3 312	3 202
Česi	30 331	1 083	48	23 391	92	584	5 133	2 015	3 086	32
Italijani	25 615	717	80	21 103	57	3 072	586	354	214	18
Nemci	20 015	347	95	4 214	94	732	14 533	3 046	11 432	55
Vlasi	9 463	8	1	34	8 046	6	1 368	1 330	37	1
Ostale narodnosti	28 793	2 688	391	7 939	2 233	1 291	14 251	7 459	6 010	782
Nepoznato	14 192	1 885	175	4 956	418	1 154	5 604	2 911	2 410	283

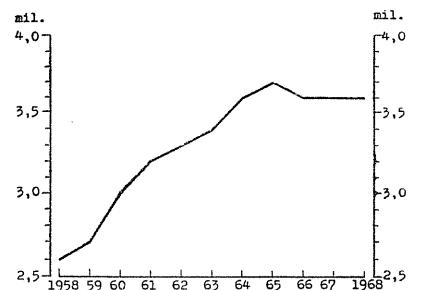
U popisu 1961. godine odgovor na pitanje o narodnosti upisivo se prema slobodno izraženoj nacionalnoj pripadnosti stanovnika. Za decu ispod 10 godina starosti podatak o narodnosti upisan je prema izjavi roditelja (staratelja). Lica jugoslovenskog porekla koja se smatraju Muslimanima u smislu etničke a ne verske pripadnosti, ako se nisu opredelila za neku od jugoslovenskih narodnosti, deklarisala su se kao „Muslimani“ (u smislu etničke pripadnosti). Međutim, Albanci¹⁾ i Turci koji sebe nisu smatrali Muslimanima u smislu etničke pripadnosti, trebalo je da upišu svoju nacionalnu pripadnost (Albanac¹⁾, Turčin). Građani Jugoslavije koji se nisu bliže nacionalno opredelili, odgovarali su „Jugosloven nacionalno neopredeljen“, a strani državljanji koji se nisu nacionalno opredelili, „nacionalno neopredeljen“.

¹⁾ U rezultatima popisa stanovništva 1961. godine Albanci se pojavljuju pod nazivom Šiptari

Tab. 24 — ZAPOSLENO OSOBLJE U DRUŠTVENOM SEKTORU, godišnji prosek u hiljadama

	1964	1965	1966	1967	1968	Indeks 1968 1964	Prosečna stopa rasta—pada 1964—1968
Ukupno	3 535	3 583	3 491	3 466	3 487	98,6	-0,4
Žene	1 014	1 064	1 055	1 053	1 053	103,8	0,9
Privreda	2 960	2 990	2 899	2 877	2 884	97,4	-0,7
Industrija	1 319	1 377	1 358	1 352	1 349	102,3	0,6
Poljoprivreda	316	313	293	275	253	80,1	-5,4
Šumarstvo	87	87	77	69	66	75,9	-6,7
Građevinarstvo	359	331	309	306	316	88,0	-3,1
Saobraćaj i veze	246	251	246	248	255	103,7	0,9
Trgovina i ugostiteljstvo	336	348	349	362	374	111,3	2,7
Zanatstvo	220	215	200	195	196	89,1	-2,8
Stambena i komunalna delatnost	77	68	67	70	75	97,4	-0,6
Neprivreda	575	593	592	589	603	104,9	1,2
Kulturna i socijalna delatnost	387	410	423	428	440	113,7	3,3
Društvene i državne službe	188	183	169	161	163	86,7	-3,5
Bosna i Hercegovina	480	493	482	472	472	98,3	-0,4
Crna Gora	72	72	70	69	70	97,2	-0,7
Hrvatska	922	935	899	887	887	96,2	-1,0
Makedonija	236	234	231	230	233	98,7	-0,3
Slovenija	508	508	492	490	494	97,2	-0,7
Srbija	1 317	1 341	1 317	1 318	1 331	101,1	0,3
Uže područje	821	837	836	842	866	105,5	1,3
Vojvodina	412	416	393	387	376	91,3	-2,3
Kosovo	84	88	88	89	89	106,0	1,5

Tab. 24 — ZAPOSLENO OSOBLJE U DRUŠTVENOM I PRIVATNOM SEKTORU
Godišnji prosek

Tab. 25 — UČEŠĆE ZAPOSLENIH ŽENA
U DRUŠTVENOM SEKTORU u procentima

	1964	1968
Ukupno	28,8	30,2
Privreda	24,6	25,3
Industrija	29,7	30,2
Poljoprivreda	19,8	17,0
Šumarstvo	7,3	7,6
Građevinarstvo	7,5	7,6
Saobraćaj i veze	12,2	12,5
Trgovina i ugostiteljstvo	42,7	43,6
Zanatstvo	21,7	22,4
Stambena i komunalna delatnost	15,7	16,0
Neprivreda	52,6	53,4
Kulturna i socijalna delatnost	56,4	56,8
Društvene i državne službe	41,9	44,2

Tab. 26 — ZAPOSLENO OSOBLJE U PRIVATNOM SEKTORU
u hiljadama

	Ukupno	Žene	% učešća žena
Godišnji prosek:	1964	73	38
	1968	100	45
Indeks 1968/64.	137,0	118,4	—
Prosečna stopa rasta 1964—1968	8,2	4,3	—

0,3%. U svim ostalim republikama došlo je do smanjenja broja zaposlenih, koje se kretalo od 0,3% do 1,0% godišnje. Zaposlenost u društvenom sektoru, u odnosu na prethodnu godinu, blago je porasla tek u 1968. godini, i to za 0,6%.

Dok je ukupna zaposlenost u društvenom sektoru u periodu od 1964. do 1968. godine padala sa godišnjom stopom od 0,4%, zaposlenost žena u društvenom sektoru u ovom periodu stalno je rasla sa stopom od 0,9% godišnje. Zbog ovog stalnog porasta zapošljavanja žena u društvenom sektoru i opadanja zapošljavanja muškaraca, učešće žena u ukupnoj zaposlenosti u društvenom sektoru povećalo se od 28,8% u 1964. godini na 30,2% u 1968. godini.

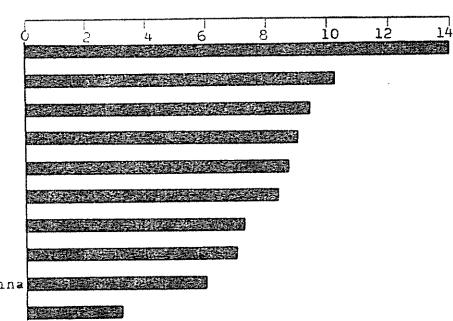
Za razliku od društvenog sektora, zapošljavanje u privatnom sektoru u periodu od 1964. do 1968. godine rasio je godišnje sa stopom od 8,2%. Ovaj porast nije mogao imati jačeg dejstva na ukupnu zaposlenost, jer broj zaposlenih u privatnom sektoru učestvuje sa svega 2,9% u ukupnom broju zaposlenih u Jugoslaviji. Učešće privatnog sektora u ukupnoj zaposlenosti Jugoslavije od 1964. do 1968. godine povećalo se za svega 0,9%.

Zaposlenost u privatnom sektoru obuhvata samo zaposlene radnike kod privatnih poslodavaca. Ona ne obuhvata vlasnike individualnih poljoprivrednih gazdinstava, zanatskih, trgovinskih, ugostiteljskih i sličnih radnji i pomaže članove njihovih porodica.

Tab. 27 — ZAPOSLENO OSOBLJE U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA
Stanje na dan 31. marta 1967.

	Ukupno	Visoko stručno obrazovanje	Više stručno obrazovanje	Srednje stručno obrazovanje	Niže stručno obrazovanje	Visoko-kvalifikovani	Kvalifikovani	Polu-kvalifikovani	Nekvalifikovani
ZAPOSLENO OSOBLJE, u hiljadama									
Ukupno	3 529	158	93	434	326	199	851	418	1 050
Privreda	2 866	62	32	222	209	183	814	398	946
Neprivreda	663	96	61	212	117	16	37	20	104
Bosna i Hercegovina	478	18	12	55	46	26	112	58	151
Crna Gora	69	4	3	10	7	4	16	8	17
Hrvatska	898	39	21	106	82	49	231	113	257
Makedonija	227	10	6	32	25	15	50	30	59
Slovenija	499	17	10	54	50	24	130	64	150
Srbija	1 358	70	41	177	116	81	312	145	416
Uže područje	916	52	28	125	76	56	210	96	273
Vojvodina	359	15	10	40	31	20	88	37	118
Kosovo	83	3	3	12	9	5	14	12	25
STRUKTURA (ukupno = 100)									
Ukupno	100	4,5	2,6	12,3	9,2	5,6	24,1	11,9	29,8
Privreda	100	2,2	1,1	7,7	7,3	6,4	28,4	13,9	33,0
Neprivreda	100	14,5	9,2	32,0	17,6	2,4	5,6	3,0	15,7
Bosna i Hercegovina	100	3,8	2,5	11,5	9,6	5,5	23,4	12,1	31,6
Crna Gora	100	5,8	4,4	14,5	10,1	5,8	23,2	11,6	24,6
Hrvatska	100	4,4	2,3	11,8	9,1	5,5	25,7	12,6	28,6
Makedonija	100	4,4	2,7	14,1	11,0	6,6	22,0	13,2	26,0
Slovenija	100	3,4	2,0	10,8	10,0	4,8	26,1	12,8	30,1
Srbija	100	5,2	3,0	13,0	8,5	6,0	23,0	10,7	30,6
Uže područje	100	5,7	3,1	13,6	8,3	6,1	22,9	10,5	29,8
Vojvodina	100	4,3	2,9	11,1	8,6	5,5	24,5	10,3	32,8
Kosovo	100	3,6	3,6	14,5	10,8	6,0	16,9	14,5	30,1

Graf. 9 — BROJ KVALIFIKOVANIH NA 100 STANOVNICA
31. mart 1967.

U grafikonu 9, kao „kvalifikovani radnici“ dati su zaposleni sa visokim, višim i srednjim stručnim obrazovanjem, visokokvalifikovani i kvalifikovani radnici.

Podatke u tabeli 27, 28 i 29 treba gledati povezano. Podaci u tabeli 27 pokazuju raspored zaposlenih prema stepenu stručnog obrazovanja (dokumentima potvrđene kvalifikacije), a podaci u tabeli 28 pokazuju raspored zaposlenih prema stepenu stručne spreme (kvalifikacije priznate unutar radne organizacije za rad na radnom mestu). Bliže informacije o odnosu između ove dve pojmovno i sadržinski različite kvalifikacije date su u tabeli 29.

Iz podataka tabele 27 uočavaju se veća odstupanja između stručnog obrazovanja zaposlenog osoblja u privrednim i neprivrednim delatnostima. U privrednim delatnostima svega 2,2% zaposlenih ima visoko stručno obrazovanje, a 33% su nekvalifikovani radnici. U neprivrednim delatnostima 14,5% zaposlenih ima visoko stručno obrazovanje, a 15,7% su nekvalifikovani radnici. Kvalifikaciona struktura zaposlenih prema stručnom obrazovanju, posmatrana po republikama, gotovo je ujednačena. Ova ujednačenost bolje se uočava ako se apsolutan broj zaposlenih svede na „uslovno nekvalifikovane radnike“. Ovaj koeficijent kreće se od 2,67 za Sloveniju do 2,75 za Crnu Goru. Razlika između ova dva koeficijenta je minimalna i iznosi svega 0,08.

Ako se uporede tabele 27 i 28, vidi se da je povoljnija kvalifikaciona struktura zaposlenih prema stepenu stručne spreme. Tu je veći procent zaposlenih sa visokom, višom i srednjom stručnom spremom, kao i veći procent visokokvalifikovanih, kvalifikovanih i polukvalifikovanih radnika, dok je manji procent zaposlenih sa nižom stručnom spremom i nekvalifikovanih radnika. Kvalifikaciona struktura zaposlenih prema stepenu stručne spreme povoljnija je, pošto je izvesnom broju radnika koji ne poseduju odgovarajuće stručno obrazovanje, priznata od strane radnih organizacija viša spremu, bilo na osnovu njihove stručne sposobnosti za rad na radnom mestu, ili na osnovu završenih kurseva i drugih formi za ostručavanje radnika u radnim organizacijama.

Tab. 28 — ZAPOSLENO OSOBLJE U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA STEPENU STRUČNE SPREME ZA RAD NA RADNOM MESTU

Stanje na dan 31. marta 1967.

	Ukupno	Visoka stručna sprema	Viša stručna sprema	Srednja stručna sprema	Niža stručna sprema	Visokokvalifikovani	Kvalifikovani	Polukvalifikovani	Nekvalifikovani
--	--------	-----------------------	---------------------	------------------------	---------------------	---------------------	---------------	-------------------	-----------------

ZAPOSLENO OSOBLJE, u hiljadama

Ukupno	3 529	224	159	533	174	328	1 059	547	505
Privreda	2 866	109	70	313	93	310	1 024	522	425
Neprivreda	663	115	89	220	81	18	35	25	80
Bosna i Hercegovina	478	26	19	70	23	42	138	83	77
Crna Gora	69	5	3	12	4	7	20	9	9
Hrvatska	898	57	42	131	36	84	283	153	112
Makedonija	227	14	9	38	15	21	67	30	33
Slovenija	499	24	21	70	25	39	156	96	68
Srbija	1 358	98	65	212	71	135	395	176	206
Uže područje	916	73	43	145	47	99	262	120	127
Vojvodina	359	20	16	52	19	29	110	46	67
Kosovo	83	5	6	15	5	7	23	10	12

STRUKTURA (ukupno = 100)

Ukupno	100	6,4	4,5	15,1	4,9	9,3	30,0	15,5	14,3
Privreda	100	3,8	2,5	10,9	3,8	10,8	35,7	18,2	14,8
Neprivreda	100	17,3	13,4	33,2	12,2	2,7	5,3	3,8	12,1
Bosna i Hercegovina	100	5,4	4,0	14,6	4,8	8,8	28,9	17,4	16,1
Crna Gora	100	7,2	4,3	17,4	5,8	10,1	29,0	13,1	13,1
Hrvatska	100	6,3	4,7	14,6	4,0	9,4	31,5	17,0	12,5
Makedonija	100	6,2	4,0	16,7	6,6	9,3	29,5	13,2	14,5
Slovenija	100	4,8	4,2	14,0	5,0	7,8	31,3	19,3	13,6
Srbija	100	7,2	4,8	15,6	5,2	9,9	29,1	13,0	15,2
Uže područje	100	8,0	4,7	15,8	5,1	10,8	28,6	13,1	13,9
Vojvodina	100	5,7	4,5	14,4	5,3	8,1	30,6	12,8	18,6
Kosovo	100	6,0	7,2	18,1	6,0	8,4	27,7	12,1	14,5

Tab. 29 — STRUKTURA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA I STEPENU STRUČNE SPREME ZA RAD NA RADNOM MESTU — Stanje na dan 31. marta 1967. u procentima

	Ukupno	Visoko stručno obrazovanje	Više stručno obrazovanje	Srednje stručno obrazovanje	Niže stručno obrazovanje	Visokokvalifikovani	Kvalifikovani	Polukvalifikovani	Nekvalifikovani
STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA = 100									
Ukupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Visoka struč. sprema	6,4	95,8	23,2	8,9	1,9	1,8	0,3	0,0	0,1
Viša stručna sprema	4,5	2,8	69,0	14,8	3,8	3,5	0,8	0,0	0,1
Sred. stručna sprema	15,1	1,2	6,5	72,8	47,9	4,1	3,4	0,7	1,8
Niža stručna sprema	4,9	0,0	0,2	0,9	38,4	0,4	1,5	0,9	3,0
Visokokvalifikovani	9,3	0,1	0,5	1,2	0,8	79,4	15,5	3,0	1,5
Kvalifikovani	30,0	0,1	0,5	1,1	3,4	10,3	74,3	39,8	20,2
Polukvalifikovani	15,5	0,0	0,0	0,2	2,2	0,3	3,0	52,3	28,2
Nekvalifikovani	14,3	0,0	0,1	0,1	1,6	0,2	1,2	3,3	45,1
STEPEN STRUČNE SPREME = 100									
Ukupno	100	4,5	2,6	12,3	9,2	5,6	24,1	11,9	29,8
Visoka struč. sprema	100	67,3	9,7	17,0	2,7	1,6	1,3	0,0	0,4
Viša stručna sprema	100	2,7	40,7	39,9	7,5	4,3	4,1	0,1	0,7
Sred. stručna sprema	100	0,4	1,2	59,0	28,3	1,5	5,6	0,5	3,5
Niža stručna sprema	100	0,0	0,1	2,2	69,8	0,4	7,2	2,0	18,3
Visokokvalifikovani	100	0,1	0,1	1,5	0,7	48,2	40,8	3,8	4,8
Kvalifikovani	100	0,0	0,0	0,4	1,0	2,0	60,9	15,6	20,1
Polukvalifikovani	100	0,0	0,0	0,2	1,3	0,1	4,8	39,5	54,1
Nekvalifikovani	100	0,0	0,0	0,1	1,0	0,1	2,1	2,7	94,0

Podaci tabele 29 pokazuju postojeće odnose zaposlenih prema stepenu stručnog obrazovanja i stepenu stručne spreme. Iz podataka gornjeg dela ove tabele vidi se, na primer, da se od zaposlenih koji poseduju dokument o završenom visokom stručnom obrazovanju, 95,8% nalaze na radnim mestima za koja se traži visoka stručna sprema, da su 2,8% od njih raspoređeni na radna mesta za koja se traži viša stručna sprema itd. Ili, od zaposlenih koji poseduju dokument o završenom višem stručnom obrazovanju, 23,2% nalaze se na radnim mestima za koja se traži visoka stručna sprema, a 69,0% nalaze se na radnim mestima za koja se traži viša stručna sprema itd.

Donji deo tabele 29 pokazuje, na primer, da od ukupnog broja zaposlenih koji se nalaze na radnim mestima za koja se traži visoka stručna sprema, 67,3% poseduje i dokument o završenom visokom stručnom obrazovanju, da 9,7% poseduje dokument o završenom višem stručnom obrazovanju, da 17,0% poseduje dokument o završenom srednjem stručnom obrazovanju itd.

Tab. 30 — STRUKTURA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA GRUPAMA ZANIMANJA I ŠKOLSKOJ SPREMI — Stanje na dan 31. marta 1967. u procentima

	Ukupno	Visoka škola	Viša škola	Srednja škola	Škola za VK i KV radnike	Osnovna škola	4 do 7 razreda osnovne škole	Bez škole i 1 do 3 razreda osn. šk.
Ukupno	100	4,3	2,4	11,5	18,3	14,8	38,5	10,2
Poljoprivredni	100	0,4	0,2	1,9	3,1	7,7	58,9	27,8
Rudari	100	0,1	0,1	0,8	7,2	3,6	65,1	23,1
Industrijski i zanat. radnici	100	0,1	0,1	1,0	29,4	10,2	47,8	11,4
Saobraćajno osoblje	100	0,1	0,7	3,9	14,5	21,1	55,4	4,3
Trgovinsko osoblje	100	1,5	1,4	8,3	38,1	15,3	30,6	4,8
Osnovna škola	100	0,0	0,1	0,7	8,5	9,6	57,1	24,0
Osoblje usluga	100	0,3	0,7	2,4	3,5	20,4	52,3	19,9
Osoblje zaštite	100	1,2	2,2	24,8	6,6	46,2	16,9	2,1
Finansijsko i kanc. osoblje	100	28,6	14,0	31,3	8,0	12,8	5,0	0,3
Rukovodeće osoblje	100	20,7	10,5	45,5	4,4	13,1	5,0	0,8
Stručnjaci i umetnici								

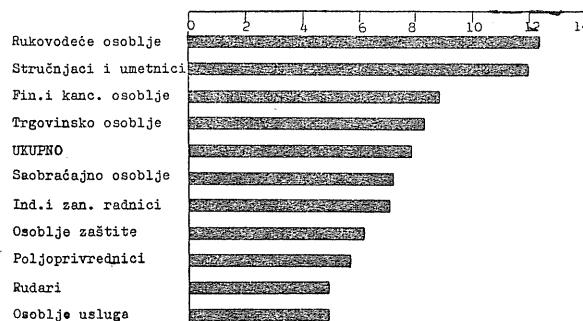
Pri korišćenju ovih informacija treba imati u vidu da su grupe zanimanja vrlo različitog sastava. Na primer, grupa „stručnjaci i umetnici“ pored visokoškolovanog kadra inženjera svih vrsta, lekara, stomatologa, farmaceuta, advokata, pravnika, ekonomista, profesora, nastavnika i ostalog stručnog i umetničkog osoblja

obuhvata i druga zanimanja koja su stručna, ali za čije obavljanje lica ne moraju imati visoku školsku spremu (na primer, babice, bolničari, maseri, knjigovođe, vaspitači, tehnički crtači, laboranti, muzikanti i dr.).

Najnižu školsku spremu imaju rudari i osoblje usluga (u proseku 4 godine i 9 meseci školovanja), a najvišu rukovodeće osoblje (12 godina i 4 meseca školovanja).

Svega četiri grupe zanimanja: trgovinsko osoblje, finansijsko i kancelarijsko osoblje, rukovodeće osoblje i stručnjaci i umetnici imaju u proseku zaposleno osoblje iznad nivoa obaveznog osmogodišnjeg školovanja. U ostalim grupama zanimanja zaposleno osoblje u proseku je ispod osnovnog osmogodišnjeg školovanja. Samo poslednje dve grupe zanimanja: rukovodeće osoblje i stručnjaci i umetnici imaju u proseku zaposleno osoblje iznad nivoa srednjeg školovanja.

Graf. 10 — PROSEČAN BROJ GODINA ŠKOLOVANJA ZAPOSLENOG OSOBLJA PREMA GRUPAMA ZANIMANJA
31. mart 1967.

Tab. 31 — STRUKTURA ZAPOSLENOG OSOBLJA PREMA STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA I RADNOM STAŽU
Stanje na dan 31. marta 1967.
u procentima

	Ukupno	Visoko stručno obrazovanje	Više stručno obrazovanje	Srednje stručno obrazovanje	Niže stručno obrazovanje	Visokokvalifikovani	Kvalifikovani	Polukvalifikovani	Ne-kvalifikovani
Ukupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Radni staž do 1 god.	6,5	7,1	5,5	7,9	3,4	0,3	6,7	3,4	9,0
Do 2 god.	5,2	5,5	4,3	5,6	3,2	0,4	5,2	3,7	7,3
3 — 5	17,0	17,5	12,7	15,3	12,5	3,9	16,5	15,2	22,9
6 — 10	26,2	22,9	20,2	22,5	27,4	15,5	25,0	30,0	30,0
11 — 15	19,0	15,6	18,1	19,1	18,5	27,4	20,2	22,3	15,9
16 — 20	14,4	10,6	16,8	14,9	19,7	24,5	14,7	16,9	9,8
21 — 25	6,3	8,3	11,7	7,8	9,0	12,6	6,3	5,3	3,1
26 — 30	3,2	6,8	6,1	4,0	4,0	8,0	3,2	2,1	1,3
31 — 35	1,6	3,7	3,3	2,1	1,7	5,4	1,7	0,9	0,6
36 — 40	0,5	1,6	1,2	0,7	0,5	1,8	0,5	0,2	0,1
41 i više god.	0,1	0,4	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0
Prosečan radni staž — godina	11	12	14	12	13	17	11	11	9

Tab. 32 — PRIPRAVNICI U RADNIM ORGANIZACIJAMA DRUŠTVENOG SEKTORA

	Pripravnici na dan 31. decembra 1967.						Primljeno pripravnika u periodu jan.-oktobar 1968.		
	ukupno	žene	sa visokom i višom školom		žene		ukupno	sa visokom i višom školom	
			svega	u % od ukupnog	svega	u % od žena		svega	u % od ukupnog
Ukupno	17 994	7 914	6 656	37,0	2 556	32,3	37 131	11 399	30,7
PRIVREDA	9 033	2 166	2 393	26,5	626	28,9	28 663	7 326	25,6
Industrija	3 612	944	1 435	39,7	344	36,4	13 089	3 668	28,0
Poljoprivreda	258	97	114	44,2	16	16,5	1 798	642	35,7
Šumarstvo	155	33	56	36,1	13	39,4	380	125	32,8
Građevinarstvo	688	167	215	31,3	63	37,7	3 564	910	25,5
Saobraćaj i veze	2 481	350	164	6,6	27	7,7	2 332	448	19,2
Trgovina i ugostiteljstvo	1 513	420	346	22,9	152	36,2	4 702	1 091	23,2
Zanatstvo	126	57	12	9,5	7	12,3	2 154	313	14,5
Stamb. i kom. delatnost	200	48	51	25,5	4	8,3	644	129	20,0
NEPRIVREDA	8 961	5 748	4 263	47,6	1 930	33,6	8 468	4 073	48,1
Kult. i soc. delatnost	6 437	4 736	2 828	43,9	1 423	30,0	6 075	2 819	46,4
Društ. i državne službe	2 524	1 012	1 435	56,9	507	50,1	2 393	1 254	52,4
Bosna i Hercegovina	1 951	719	723	37,1	225	31,3	6 122	1 677	27,4
Crna Gora	223	86	177	79,4	48	55,8	738	277	37,5
Hrvatska	5 346	2 254	1 776	33,2	724	32,1	7 824	2 910	37,2
Makedonija	513	119	271	52,8	63	52,9	3 097	821	26,5
Slovenija	3 143	2 070	1 153	36,7	520	25,1	3 399	1 200	35,3
Srbija	6 818	2 666	2 556	37,5	976	36,6	15 951	4 514	28,3
Uže područje	3 837	1 676	1 694	44,1	643	38,4	10 125	3 068	30,3
Vojvodina	2 575	895	745	28,9	307	34,3	4 751	1 207	25,4
Kosovo	406	95	117	28,8	26	27,4	1 075	239	22,2

Za prvih deset meseci 1968. godine radne organizacije primile su na rad u svojstvu pripravnika preko 37 hiljada lica sa završenom visokom, višom i srednjom školom. Do kraja 1968. godine, prema intenzitetu primanja pripravnika u julu, avgustu, septembru i oktobru, može se očekivati da će biti primljeno oko 50 hiljada pripravnika.

Od ukupnog broja primljenih pripravnika, 31% su pripravnici sa završenom visokom i višom školom, a 69% su pripravnici sa završenom srednjom školom. Ovaj odnos je nepovoljniji kod radnih organizacija privrednih delatnosti (26% : 74%), a znatno je povoljniji kod radnih organizacija neprivrednih delatnosti (48% : 52%).

Tab. 33 — FLUKTUACIJA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠVENOM SEKTORU
u procentima

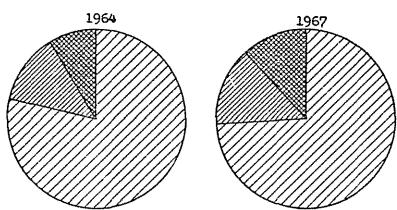
	1964	1965	1966	1967	1968	Indeks
						1964
Ukupno	3,09	2,71	2,13	1,77	1,50	49
Privreda	3,35	2,96	2,29	1,92	1,63	49
Industrija	1,96	1,78	1,53	1,37	1,19	61
Poljoprivreda	7,61	7,22	5,08	4,08	3,51	46
Šumarstvo	8,89	7,91	5,27	3,10	2,48	28
Građevinarstvo	4,89	4,74	3,88	3,32	2,79	57
Saobraćaj i veze	1,81	1,54	1,41	1,20	1,06	59
Trgovina i ugost.	2,29	2,16	1,75	1,59	1,43	62
Zanatstvo	2,96	2,80	2,29	2,09	1,71	58
Stambena i komun. delatnost	3,54	3,52	2,49	2,25	1,85	52
Neprivreda	1,32	1,32	1,28	1,03	0,78	59
Kult. i soc. delatn.	1,39	1,33	1,16	0,93	0,81	58
Društvene i državne službe	1,17	1,31	1,55	1,25	0,75	64

Fluktuacija zaposlenog osoblja od 1964. godine u stalnom je padu. U poslednjim godinama pada i stagnacija zaposlenosti došlo je i do smanjenja fluktuacije. Broj zaposlenih koji su mesečno menjali svoje zaposlenje, od 3,1 u 1964. godini smanjio se na 1,5% u 1968. godini. Fluktuacija zaposlenog osoblja u privrednim delatnostima gotovo je dva puta veća od fluktuacije zaposlenog osoblja u neprivrednim delatnostima. Najveća fluktuacija zaposlenih je u poljoprivredi, šumarstvu i građevinarstvu, a najmanja u društvenim i državnim službama i u organima i radnim organizacijama kulturne i socijalne delatnosti.

Tab. 34 — STRUKTURA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA SMENAMA — Stanje na dan 31. decembra u procentima

	1964			1967			Prosečan broj smena	
	ukupno	zaposleni na radnim mestima na kojima se radi			ukupno	zaposleni na radnim mestima na kojima se radi		
		u jednoj smeni	u dve smene	u tri smene		u jednoj smeni	u dve smene	u tri smene
		1964	1967			1964	1967	
Ukupno	100	78,5	12,7	8,8	100	74,0	14,1	11,9
Privreda	100	76,4	13,8	9,8	100	70,9	15,6	13,5
Industrija	100	64,4	19,0	16,6	100	58,7	21,5	19,8
Poljoprivreda	100	97,2	2,1	0,7	100	94,9	3,5	1,6
Šumarstvo	100	97,3	2,2	0,5	100	94,9	3,6	1,5
Građevinarstvo	100	96,0	2,1	1,9	100	93,5	2,8	3,7
Saobraćaj i veze	100	71,2	16,0	12,8	100	57,5	10,0	32,5
Trgovina i ugostitelj.	100	80,9	17,4	1,7	100	75,2	21,9	2,9
Zanatstvo	100	86,1	11,9	2,0	100	85,0	13,2	1,8
Stambena i kom. delat.	100	93,2	3,0	3,8	100	89,5	3,4	7,1
Neprivreda	100	90,6	6,3	3,1	100	88,4	7,5	4,1
Kulturna i socijalna delatnost	100	86,6	9,1	4,3	100	84,7	10,0	5,3
Društvene i drž. službe	100	99,3	0,5	0,2	100	98,3	0,9	0,8

Graf. 12 — STRUKTURA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA SMENAMA

Broj zaposlenih na radnim mestima na kojima se radi u jednoj smeni
Broj zaposlenih na radnim mestima na kojima se radi u dve smene
Broj zaposlenih na radnim mestima na kojima se radi u tri smene

Prosečan broj smena u kojima rade radnici, jedan je od pokazatelja iskorijenja kapaciteta. On pokazuje odnos između celokupne zaposlenosti i broja zaposlenih na radnim mestima na kojima se radi samo u jednoj smeni. On je manji ukoliko je veći broj radnih mesta na kojima se radi samo u jednoj smeni. Ukoliko svi radnici rade na radnim mestima u jednoj smeni, ovaj pokazatelj iznosi 1, a ukoliko svi rade na radnim mestima na kojima se radi u tri smene, onda iznosi 3. Svako povećanje ovog pokazatelja od 1 naviše ukazuje na povećanje radnih mesta na kojima se radi u dve odnosno u tri smene.

U periodu od 1964. do 1967. godine prosečan broj smena povećao se od 1,14 na 1,18. Najveće povećanje bilo je u industriji i rudarstvu (za 0,06), zatim u saobraćaju i vezama (za 0,16), i u trgovini i ugostiteljstvu (za 0,04).

Učešće zaposlenih koji rade na radnim mestima na kojima se radi u jednoj smeni, od 1964. do 1968. godine u ukupnoj zaposlenosti smanjilo se za 6%, dok se učešće zaposlenih koji rade na radnim mestima u dve smene, povećalo za 11%, a na radnim mestima sa tri smene za 35%.

Tab. 35 — ZAPOSLENO OSOBLJE U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA NEDELJNOM TRAJANJU RADNOG VREMENA

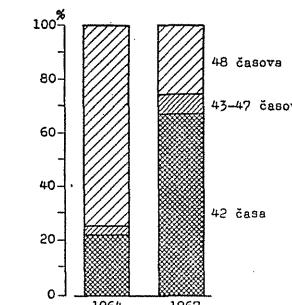
Ukupno	Broj zaposlenih koji rade nedeljno	Struktura prema nedeljnem trajanju radnog vremena (ukupan broj zaposlenih = 100)					
		42 časa			43—47 časova		
		42 časa	43—47 časova	48 časova	1964	1967	1964
Ukupno	3 388	2 268	235	885	22,3	67,0	3,7
Privreda	2 790	1 686	233	871	10,9	60,4	4,0
Industrija	1 325	864	129	332	15,8	65,2	5,9
Poljoprivreda	258	99	6	153	6,5	38,4	2,8
Šumarstvo	63	50	0,2	73	13,8	79,4	1,6
Građevinarstvo	285	128	60	97	2,4	44,9	1,2
Saobraćaj i veze	250	171	7	72	10,3	68,4	1,3
Trgovina i ugostitelj.	357	229	10	118	6,1	64,1	1,8
Zanatstvo	185	97	19	69	4,3	52,4	4,2
Stambena i kom. delat.	67	48	2	17	9,7	71,6	1,7
Neprivreda	598	582	2	14	85,7	97,3	2,3
Kulturna i soc. delat.	435	421	2	12	81,0	96,8	2,6
Društv. i drž. službe	163	161	0,1	2	96,0	98,8	1,5
Bosna i Hercegovina	459	340	20	99	21,2	74,1	2,6
Crna Gora	64	28	2	34	22,3	43,8	0,2
Hrvatska	865	588	75	202	23,3	68,0	6,0
Makedonija	224	136	12	76	27,1	60,7	1,3
Slovenija	485	279	98	108	21,9	57,5	9,0
Srbija	1 291	897	27	366	21,7	69,5	1,4
Uže područje	834	589	12	233	22,0	70,7	1,3
Vojvodina	371	255	15	101	21,0	68,7	1,9
Kosovo	86	53	0,1	32	22,0	61,6	0,3

Tab. 36 — BROJ RADNIH ORGANIZACIJA KOJE RADE 42 ČASA NEDELJNO

Stanje krajem 1967.

Ukupno	Radne organizacije koje rade 42 časa nedeljno	% od ukupnog	
		svega	u % od ukupnog
Ukupno	30 306	22 705	74,9
Privreda	13 714	7 211	52,6
Industrija	2 585	1 474	57,0
Poljoprivreda	2 556	1 113	43,5
Šumarstvo	169	113	66,9
Građevinarstvo	753	436	57,9
Saobraćaj i veze	460	268	58,3
Trgovina i ugostiteljstvo	3 342	1 855	55,5
Zanatstvo	2 874	1 266	44,1
Stambena i kom. delatnost	975	686	70,4
Nepprivreda	16 592	15 494	93,4
Kult. i socijalna delatnost	11 113	10 328	92,9
Društv. i državne službe	5 479	5 166	94,3

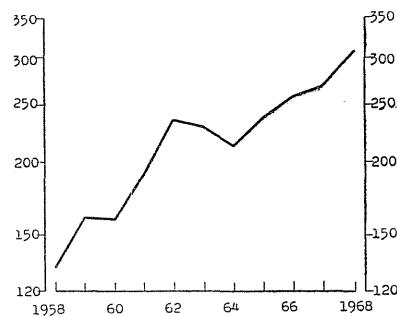
Graf. 13 — STRUKTURA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA NEDELJNOM TRAJANJU RADNOG VREMENA

Krajem 1967. godine, tj. gotovo na polovini zakonom predviđenog prelaznog roka (aprila 1970), 75% radnih organizacija društvenog sektora prešlo je u potpunosti na 42-časovnu radnu nedelju. U privrednim delatnostima prešlo je do kraja 1967. godine 53% radnih organizacija, a u nepprivrednim delatnostima 93%.

Od blizu 3 400 000 krajem 1967. godine, 67% zaposlenih radi 42 časa nedeljno, 7% od 43 do 47 časova nedeljno, a svega 26% zaposlenih radi 48 časova nedeljno. Procentualno, najveći broj zaposlenih u privrednim delatnostima na 42-časovnu radnu nedelju prešao je u delatnosti šumarstva (79,4%), zatim u stambenoj i komunalnoj delatnosti (71,6%), a najmanje u poljoprivredi (38,4%).

Graf. 14 — LICA KOJA TRAŽE ZAPOSLENJE
(Godišnji prosek u hilj.)

Jedna od posledica pada i stagnacije zaposlenosti je povećanje broja registrovanih lica koja traže zaposlenje preko zavoda za zapošljavanje. Ovi podaci ne mogu se poistovetiti sa brojem nezaposlenih. Deo stvarno nezaposlenih lica nije registrovan kod zavoda za zapošljavanje iz raznih razloga, a jedan deo registrovanih lica kod zavoda za zapošljavanje faktički radi kod privatnih poslodavaca, na svom poljoprivrednom imanju, ili u svojoj privatnoj radnji.

U godinama od 1964. do 1968. kod lica koja traže zaposlenje preko zavoda za zapošljavanje, došlo je do promena u strukturi i dinamici. U ranijem periodu veći je bio broj žena koje su tražile posao. U ovom periodu broj muškaraca koji traže posao gotovo se udvostručio, dok se broj žena koje traže zaposlenje neznatno povećao. Broj nekvalifikovanih radnika u ranijem periodu znatno brže je rastao od broja kvalifikovanih radnika. U ovom periodu situacija je obrnuta, pa se broj kvalifikovanih lica (lica sa visokom, višom i srednjom školom, visokokvalifikovani i kvalifikovani radnici) gotovo utrostručio, a broj nekvalifikovanih lica (lica sa nižim stručnim obrazovanjem i nekvalifikovani radnici) neznatno se povećao. Sličan je i odnos lica koja prvi put traže zaposlenje i lica koja su već ranije bila u radnom odnosu.

Tab. 37 — BROJ LICA KOJA TRAŽE ZAPOSLENJE,
godišnji prosek u hiljadama

	1964	1965	1966	1967	1968	Indeks 1968 1964
Ukupno	212	237	258	269	311 ¹⁾	147
Žene	122	126	120	122	136	111
Muškarci	90	111	138	147	175	194
Kvalifikovani	32	38	52	66	93	291
Nekvalifikovani	180	199	206	203	218	121
Prvi put traže zaposlenje	89	96	87	92	113	127
Bili u radnom odnosu	123	141	171	177	198	161
Bosna i Hercegovina	23	25	28	31	38	165
Crna Gora	4	4	5	6	6	150
Hrvatska	52	57	58	58	64	123
Makedonija	24	37	45	46	54	225
Slovenija	7	9	12	15	19	271
Srbija	102	105	110	113	130	127
Uže područje	69	69	66	67	77	112
Vojvodina	21	20	21	24	29	138
Kosovo	12	16	23	22	24	200

¹⁾ Podaci su procenjeni na osnovu stvarnih podataka prvih deset meseci 1968. godine i prognoziranih podataka za novobar i decembar 1968. godine.

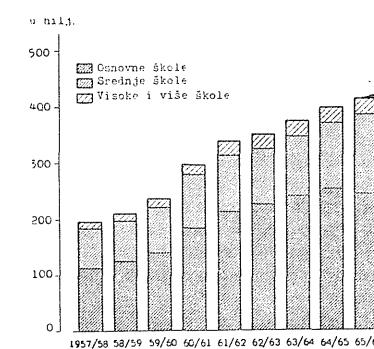
Tab. 38 — OSNOVNI POKAZATELJI O ŠKOLAMA

u mil. din.

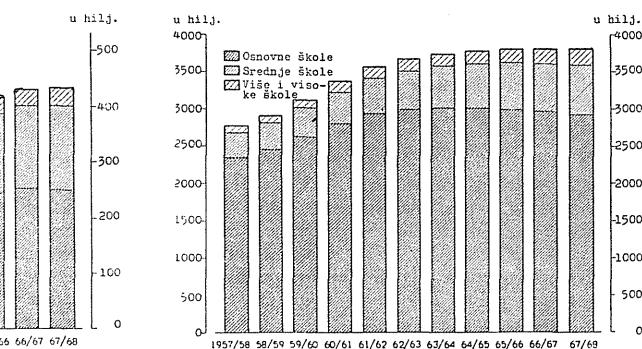
	Broj škola	Broj učenika-studenta u hilj.	Zaposleni		Osnovna sredstva po nabavnoj vrednosti	Inver-	Rashodi			Izdavanja za sopstvene fondove
			ukupno	od toga nastavnici sa punim radnim vremenom			ukupno	lični dochoci (neto)	materijalni	
Ukupno	1964	17 724	3 799	182 236	134 125	3 579	234	2 142	902	350
	1967	17 477	3 950	205 230	150 344	5 995		4 397	2 264	656
Osnovne škole	1964	14 386	2 980	125 147	95 360	1 940	72	1 162	557	128
	1967	14 097	2 922	137 705	105 179	3 118		2 393	1 322	245
Škole za kvalifikovane radnike	1964	669	153	5 441	3 481	130	7	85	29	21
	1967	697	217	7 687	4 120	237		233	98	64
Tehničke i druge stručne škole	1964	516	172	10 531	6 545	251	17	166	61	30
	1967	545	196	11 739	7 000	380		326	157	65
Škole za obrazovanje nastavnika i umetničke	1964	147	34	3 371	2 080	61	6	46	20	6
	1967	109	31	4 342	2 165	124		106	58	12
Gimnazije	1964	337	142	8 191	6 335	184	10	102	45	13
	1967	399	180	10 514	8 404	359		244	135	25
Školski centri	1964	186	101	8 313	4 355	253	28	177	49	63
	1967	235	156	10 425	6 801	444		341	140	93
Više i vis. škole i fakulteti	1964	260	161	18 540	15 002	712	85	361	127	80
	1967	262	195	20 460	15 715	1 261		681	324	133
Ostale škole	1964	1 223	57	2 702	967	48	9	43	15	10
	1967	1 133	52	2 349	960	73		73	30	20

U koloni I isказан je broj škola odnosno školskih jedinica u kojima učenici prate nastavu, bez obzira na to da li su ove škole samostalne ili se nalaze u sastavu druge škole kao područna odeljenja ili odeljenja druge vrste škola. Samo izvestan broj od njih su nosioci posebnog računa i podnose završne račune, na bazi kojih su informacije, prikazane u gornjoj tabeli, prikupljene.

Graf. 15 — OSNOVNE, SREDNJE, VIŠE I VISOKE ŠKOLE

Graf. 16 — UPISANI UČENICI I STUDENTI

U 1967/68. godini u odnosu na 1963/64. godinu kod osnovnih škola, umetničkih škola, a naročito kod škola za obrazovanje nastavnog kadra, došlo je do manjeg pada. Istovremeno došlo je do povećanja broja učenika kod stručnih škola, gde je indeks 131, i kod gimnazija, kod kojih je indeks 128.

Tab. 39 — ŠKOLE I UČENICI PO REPUBLIKAMA indeks baza — 1963/64 = 100

	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija				Kosovo
	svega	uže područje	Vojvodina							
ŠKOLE										
Osnovne škole										
Nepotpune	1963/64	2 180	518	2 092	1 129	510	3 434	2 601	281	552
	1967/68	2 065	494	2 026	1 052	534	3 293	2 509	261	523
indeks		95	95	97	93	105	96	96	93	95
Potpune	1963/64	512	149	1 349	322	617	1 574	950	414	210
	1967/68	631	148	1 271	368	508	1 677	1 002	415	260
indeks		123	99	94	114	82	107	105	100	124
Srednje škole ¹⁾	1963/64	258	45	448	143	209	566	345	160	61
	1967/68	255	45	444	153	215	633	389	178	66
indeks		99	100	99	107	103	112	113	111	108
Ostale škole	1963/64	198	23	187	79	261	475	310	133	32
	1967/68	112	22	219	67	284	416	263	127	26
indeks		57	96	117	85	109	88	85	95	81
Više i visoke škole	1963/64	35	4	82	15	29	95	70	17	8
	1967/68	33	4	79	19	29	98	68	18	12
indeks		94	100	96	127	100	103	97	106	150
UČENICI u hiljadama										
Osnovne škole										
Nepotpune	1963/64	245	25	120	66	31	258	179	17	62
	1967/68	218	22	103	56	30	209	138	13	58
indeks		89	90	86	84	99	81	77	78	93
Potpune	1963/64	330	66	510	187	213	930	542	262	126
	1967/68	392	68	494	202	198	902	508	240	154
indeks		119	103	97	108	93	97	94	91	123
Srednje škole ¹⁾	1963/64	68	13	124	45	49	203	129	54	20
	1967/68	89	19	147	52	59	274	176	70	28
indeks		131	138	118	114	120	135	136	129	146
Ostale škole	1963/64	13	1	18	6	20	36	25	9	2
	1967/68	11	2	23	5	20	36	24	10	2
indeks		87	134	130	87	103	101	98	111	99
Više i visoke škole ²⁾	1963/64	20	2	37	9	14	80	65	11	3
	1967/68	27	2	47	18	16	101	76	16	9
indeks		136	137	129	198	113	126	118	133	269
Učenici osnovnih škola na 1000 stanovnika	1963/64	1 654	1 806	1 499	1 736	1 518	1 524	1 480	1 494	1 784
	1967/68	1 626	1 688	1 388	1 654	1 389	1 376	1 292	1 338	1 798
Učenici srednjih škola na 10000 stanovnika	1963/64	203	272	310	313	338	277	284	304	193
	1967/68	240	354	361	336	381	349	364	372	247
Studenti na 10000 stanovnika	1963/64 ³⁾	66	113	85	72	77	90	95 ⁴⁾	85 ⁴⁾	43 ⁴⁾
	1967/68 ³⁾	74	116	109	125	86	113	125	107	71

U periodu od 1963/64 do 1967/68. došlo je do opadanja nepotpuno razvijenih osnovnih škola sem kod Slovenije, gde je došlo do porasta za oko 5%. Ovaj pad je izražen kod petorazrednih, a naročito kod šestorazrednih škola, dok su četvororazredne škole u porastu. Međutim, broj učenika je u stalnom opadanju bez obzira na razvijenost škola. Počev od školske 1964/65. godine opadanje broja učenika kreće se između 24 i 28 hiljada godišnje. Do opadanja broja učenika jednim delom dolazi usled pristizanja smanjenih kontingenata dece za školovanje. Kod potpunih osnovnih škola blaži je pad u Crnoj Gori i Hrvatskoj, a malo veći u Sloveniji. U Srbiji porastao je broj potpunih škola za oko 7%, a blaži je opao broj učenika. Kod srednjih škola značajno je porastao broj učenika. Vredno je napomenuti da se broj nastavnog osoblja sa skraćenim radnim vremenom smanjuje, što je u skladu sa nastojanjima da se honorarni rad nastavnika smanji.

Kod osnovnih i srednjih škola obuhvaćeni su samo redovni učenici, dok su kod visokoškolskih ustanova obuhvaćeni i vanredni studenti.

¹⁾ Obuhvaćene su škole za kvalifikovane radnike, škole za ostali stručni kadar, tehničke i druge stručne škole, škole za obrazovanje nastavnika, umetničke i gimnazije.

²⁾ Raspored studenata po republikama prema lokaciji škole — fakulteta.

³⁾ Raspored studenata po republikama prema mestu stalnog boravka.

⁴⁾ Nedostaju podaci za 3 387 studenata, koji studiraju u drugim republikama.

Tab. 40 — OBUHVAT DECE OD 7 DO 14 GODINA U OSNOVNIM ŠKOLAMA u hiljadama

	Generacije (preračunate na godine starosti)	1963/64			1967/68		
		ukupno	obuhvaćeno školom	%	ukupno	obuhvaćeno školom	%
SFRJ	ukupno	3 187	2 872	90	3 154	2 799	89
	7—10	1 637	1 537	94	1 536	1 503	98
Bosna i Hercegovina	11—14	1 550	1 335	86	1 618	1 296	80
	svega	676	549	81	725	585	81
	7—10	363	330	91	362	351	97
Crna Gora	11—14	312	219	70	362	234	64
	svega	94	85	90	97	85	87
	7—10	50	47	94	49	47	96
Hrvatska	11—14	44	38	86	48	38	79
	svega	629	608	97	608	578	95
	7—10	316	309	98	295	293	99
Makedonija	11—14	312	299	96	312	285	91
	svega	279	241	86	290	246	85
	7—10	145	135	93	145	137	95
Slovenija	11—14	134	106	79	145	108	75
	svega	242	237	98	229	225	98
	7—10	120	116	97	110	110	100
Srbija	11—14	122	121	99	119	115	96
	svega	1 268	1 151	91	1 206	1 080	89
	7—10	642	599	93	575	564	98
Uže područje	11—14	625	552	88	631	516	82
	svega	775	700	90	705	630	89
	7—10	386	356	92	324	319	98
Vojvodina	11—14	389	344	88	381	311	82
	svega	280	270	96	257	246	96
	7—10	137	132	96	120	120	100
Kosovo	11—14	143	138	97	137	126	92
	svega	212	180	85	244	204	84
	7—10	119	111	93	131	125	95
	11—14	93	69	74	113	79	70

Procent dece koja pohađaju osnovnu školu, predstavlja odnos između broja učenika određene grupe starosti i ukupnog broja dece istog uzrasta. Deca ispod 7 godina, koja su u školskoj 1965/66. činila oko 2% školske dece i starija deca sa 15 i više godina, koja su činila oko 2,5%, isključena su iz kontingenta dece od 7 do 14 godina obuhvaćene školom, radi preciznije ocene obuhvata osnovnom školom generacija koje podležu obaveznom školovanju. Istovremeno uključena su deca mlađa od 15 godina, koja su već završila osnovnu školu i sada su učenici srednjih škola.

Deca od 7 do 10 godina obuhvaćena su školom skoro u potpunosti (98%), ako se ima u vidu normalnog procenat neobuhvaćene dece iz zdravstvenih razloga. Drugačija je situacija sa decom od 11 do 14 godina kod kojih je procent obuhvata niži (80%). Obuhvat dece od 11 do 14 godina po republikama je vrlo različit U 1967/68. školskoj godini u Bosni i Hercegovini osnovnom školom obuhvaćeno je 64% a u Sloveniji 96%

Tab. 41 — UČENICI IV RAZREDA NEPOTPUNO RAZVIJENIH OSNOVNIH ŠKOLA PREMA USLOVIMA ZA ZAVRŠAVANJE OSMORAZREDNOG ŠKOLOVANJA U 1967/68. ŠKOLSKOJ GODINI

Učenici IV razreda ¹⁾		Struktura (ukupno učenika IV razreda = 100)		
		imaju uslove da završe osmorazredno školovanje		nemaju uslove da završe osmorazredno školovanje
		u istoj školi ²⁾	u drugoj školi	u osmorazredno školovanje
SFRJ	143 924	2	71	27
Bosna i Hercegovina	46 852	1	53	45
Crna Gora	5 173	—	81	19
Hrvatska	24 167	—	94	6
Makedonija	13 281	—	67	33
Slovenija	7 422	2	98	—
Srbija	47 029	3	74	23
Uže područje	32 418	1	76	23
Vojvodina	2 995	—	83	12
Kosovo	11 616	9	63	27

¹⁾ Nisu uključeni učenici IV razreda koji se školuju u potpuno razvijenim osmorazrednim osnovnim školama, jer je za njih jasno da imaju uslove da završe osnovnu školu. ²⁾ U perspektivi od dve godine, neke nepotpuno razvijene osnovne škole razviće se do VIII razreda, te će deca imati uslove da završe osmorazredno osnovno školovanje u istoj školi.

Tab. 42 — ŠKOLE PRIPADNIKA POJEDINIHN NARODNOSTI

	Osnovne škole		Stručne i ostale škole ¹⁾		Gimnazije		
	škole	učenici	škole	učenici	škole	učenici	
Ukupno	1963/64	1 419	244 453	89	11 724	31	4 902
	1967/68	1 445	268 890	117	17 093	46	8 342
indeks		102	110	131	146	148	170
Bugarska	1963/64	87	7 020	—	—	—	318
	1967/68	82	5 470	—	—	—	338
indeks		94	78	—	—	100	106
Češka	1963/64	12	712	—	—	—	—
	1967/68	12	796	—	—	—	40
indeks		100	112	—	—	—	—
Italijanska	1963/64	27	1 993	2	35	5	278
	1967/68	30	1 704	2	107	5	253
indeks		111	85	100	306	100	91
Mađarska	1963/64	246	47 754	34	4 319	7	1 022
	1967/68	224 ²⁾	42 642	44 ²⁾	5 518	8	1 322
indeks		91	89	129	128	114	129
Rumunска	1963/64	34	5 225	—	110	—	124
	1967/68	30	4 134	—	144	—	129
indeks		88	79	100	131	100	104
Rusinska	1963/64	4	1 257	—	—	—	—
	1967/68	4	1 057	—	—	—	—
Slovačka	1963/64	100	84	—	—	—	—
	1967/68	32	8 816	—	48	—	203
indeks		33	7 849	—	12	—	232
Albanska	1963/64	103	89	100	25	100	114
	1967/68	917	162 356	49	7 090	13	2 741
indeks		973	196 583	65	11 001	26	5 774
Turska	1963/64	106	121	133	155	200	211
	1967/68	60	9 320	2	122	3	216
indeks		57	8 655	4	311	3	254
	1963/64	95	93	200	255	100	118

Poznato je da poslednjih godina u osnovne škole pristaju smanjene generacije dece. Zato je opadao broj dece kako u svim osnovnim školama u Jugoslaviji, prikazanim u prethodnim tabelama, tako i u školama pojedinih narodnosti prikazanim u gornjoj tabeli. I pored te opštih tendencija značajno je porastao broj škola i učenika albanske narodnosti. U toku prikazanih pet godina otvoreno je 56 novih osnovnih škola na albanskom nastavnom jeziku (indeks 106) i uključeno preko 34 hiljade više dece albanske narodnosti (indeks 121).

Srednje škole su otvarane samo za brojnije narodnosti. Najbrojnije su albanske i mađarske. Za pet poslednjih godina nijihov je broj dalje rastao. Indeks kod stručnih škola na albanskom nastavnom jeziku je 133 a indeks učenika 155. Kod gimnazija indeks škola na albanskom nastavnom jeziku je 200 a učenika u njima 211. Indeks stručnih škola na mađarskom nastavnom jeziku je 129 a učenika 128. Kod gimnazija na mađarskom nastavnom jeziku indeks škole je 114 a indeks učenika 129.

Tab. 43 — UČENICI I STUDENTI KOJI SU ZAVRŠILI ŠKOLU

	1963/64	1964/65	1965/66	1966/67	1967/68	Indeks 1967/68 1963/64
Osnovne škole	230 638	242 405	232 792	241 230	237 602	103
Stručne škole	72 014	78 682	96 948	100 350	100 355	139
Škole za obrazovanje nastavnika	4 535	4 524	4 251	4 899	5 276	116
Umetničke škole	671	698	744	770	708	105
Gimnazije	16 306	23 352	28 384	32 571	33 805	207
Ostale škole	24 776	24 971	25 840	24 312	24 547	99
Više škole	8 433	9 278	10 518	12 128	14 090	167
I stepen na fakultetima i visokim školama	5 579	5 664	5 382	4 286	4 856	87
Visoke škole	779	782	857	702	834	107
Fakulteti	12 223	11 958	11 627	11 781	11 013	90
Umetničke akademije	298	270	294	282	178	60

¹⁾ Podaci se odnose na tehničke i druge stručne škole, škole za kvalifikovane radnike, na škole za obrazovanje nastavnika i škole za obrazovanje odraslih.

²⁾ Ubrojane i dvojezične škole.

Tab. 44 — UČENICI I STUDENTI KOJI SU ZAVRŠILI ŠKOLU U PERIODU 1963/64—1967/68.
PO REPUBLIKAMA¹⁾

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija			
							svega	uže podr.	Vojvodina	Kosovo
Osnovne škole	1184667	174155	33926	291255	98164	97361	489806	311084	122241	56481
Stručne škole	448349	51821	8276	114621	32090	52135	189406	119506	55814	14086
Škole za obraz. nast.	23485	6143	—	2254	2158	2769	10161	4843	1849	3469
Umetničke škole	3591	405	153	1124	345	307	1257	651	383	223
Gimnazije	134418	16586	3573	37546	14642	11226	50845	34288	12227	4330
Ostale škole	124446	13882	1295	27038	7644	12982	61605	42341	15133	4131
Više škole	54447	5583	726	14537	3063	4838	25700	19251	4468	1981
I stepen na fakultetima i visokim školama	25767	2360	—	2418	454	3684	16851	13407	2078	1366
Visoke škole	3954	1062	—	2174	—	201	517	517	—	—
Fakulteti	58602	5678	249	15952	5250	5313	26160	22810	2721	629
Umetničke akademije	1322	107	—	358	—	248	609	609	—	—

U posmatranom periodu, iako u osnovne škole pristižu smanjene generacije dece, i školom je obuhvaćen nešto manji procenat dece od 11 do 14 godina, povećava se broj učenika u završnom — VIII razredu, odnosno povećava se broj dece koja završavaju osmorazredno osnovno školovanje. U periodu od 1958/59—1962/63. osnovnu školu završilo je 820 068 učenika, a u periodu 1963/64—1967/68. završilo je 1 184 667 učenika. Sa još većim intenzitetom raste broj učenika koji završavaju srednje obrazovanje. Dok je u periodu od 1958/59—1962/63. školske godine srednje škole završilo 394 488 učenika, dotele je u vremenu od 1963/64. do 1967/68. školske godine srednje škole završilo 609 843 učenika. Razlika je naročito uočljiva kod stručnih škola — 287 517 prema 448 349 i gimnazija — 82 024 prema 134 118 učenika. Međutim, na fakultetima i umetničkim akademijama, iako broj studenata raste, opada broj onih koji završavaju studije, osim na tehničkim i medicinskim fakultetima. Opada u stvari procent studenata koji diplomiraju u predviđenom roku.

Tab. 45 — UČENICI I STUDENTI KOJI SU ZAVRŠILI ŠKOLU NA 10 000 STANOVNICA

	Osnov. škole	Sred. škole	Više i visoke škole
1958/59	68	40	7
1959/60	76	44	8
1960/61	99	52	9
1961/62	113	54	12
1962/63	119	52	14
1963/64	125	55	14
1964/65	130	61	14
1965/66	124	72	15
1966/67	127	75	15
1967/68	124	76	15

Tab. 46 — OPISMENJAVANJE ODRASLIH

	Ukupno završili	Na potpun. opismenjav. (nepismeni)	Na dopunskom opismenjavanju
1964	13 851	9 958	3 893
1965	11 978	8 227	3 751
1966	12 105	7 664	4 441
1967	6 968	4 181	2 787

Za period od 1961—1964. godine raspolaze se samo podacima o broju opismenjenih u JNA, koji iznosi 27 049 lica. Činjenica da je preko drugih formi opismenjen beznačajan broj lica, može se smatrati da je od 1961—1967. godine opismenjen ukupno oko 72 000 lica ili 2% od broja nepismenih prema popisu u 1961. godini. Izvestan procent nepismenih smanjen je i izumiranjem starijih, u većem broju, nepismenih lica.

Tab. 47 — DIREKTNO NASTAVLJANJE ŠKOLOVANJA SVRŠENIH UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA¹⁾

	1963/64		1964/65		1965/66		1966/67		1967/68	
	završili školu 1962/63	nastavili školovanje u %	završili školu 1963/64	nastavili školovanje u %	završili školu 1964/65	nastavili školovanje u %	završili školu 1965/66	nastavili školovanje u %	završili školu 1966/67	nastavili školovanje u %
Osnovne škole	213 922	77	230 638	80	242 405	74	232 792	78	241 230	80
Srednje škole	43 855	54	49 449	51	61 757	58	68 669	56	74 088	59

Procent svršenih učenika osnovnih škola koji su u posmatranom periodu nastavili školovanje u srednjim školama, kreće se do 80%. U 1967/68. g. u škole za kvalifikovane radnike upisalo se 35% svršenih učenika osnovnih škola. U tehničke i druge stručne škole upisalo se do 25% a u gimnazije do 24%, dok se u škole za obrazovanje nastavnika upisao vrlo mali procent.

Od ukupnog broja svršenih učenika srednjih škola u 1967/68. oko 55% svršenih učenika stručnih škola i 95% gimnazijalaca direktno je nastavilo školovanje na visokoškolskim ustanovama. Od toga na fakultetima, visokim školama i umetničkim akademijama upisalo se oko 70% a na višim školama oko 30%.

Tab. 48 — REDOVNI STUDENTI DIPLOMIRALI O ROKU

Diplomirali	Godina diplomiранja	Fakulteti, visoke škole i umetničke akademije						Više škole	
		svega	grupisani po oblastima						
			društvene nauke	tehničke nauke	poljopriv. i šumarske nauke	medicinske nauke	umetnost		
Svega	1964	11 483	4 761	3 315	1 374	1 747	286	5 178	
	1965	11 046	4 561	3 305	1 165	1 749	266	5 835	
	1966	10 868	4 279	3 325	1 025	1 954	285	6 575	
	1967	10 759	4 218	3 338	1 021	1 903	279	7 337	
% diplomiranih o roku	1964	20	25	13	24	11	56	47	
	1965	14	21	7	18	5	39	43	
	1966	17	24	5	14	17	42	37	
	1967	13	19	5	13	14	29	38	

Podaci o diplomiranim redovnim studentima ukazuju na veoma nizak procent studenata koji diplomišaju o roku. Tendencija porasta onih koji diplomišaju u produžnom roku pokazuje se, sa manjim kolebanjima, kod svih visokoškolskih ustanova. Od ukupnog broja diplomiranih redovnih studenata u posmatranom periodu na fakultetima društvenih nauka, najniži procent onih koji su diplomišali o roku je na filozofskim fakultetima — u proseku oko 3%. Na većini tehničkih fakulteta procent je takođe veoma nizak — u proseku iznosi na saobraćajnom fakultetu oko 3%, na brodograđevinskom oko 4%, geološkom oko 6%, rudarskom oko 19% da bi u 1967. godini pao na svega 6%. Kod fakulteta poljoprivredno-šumarskih nauka najniži procent diplomiranih o roku je na šumarskom fakultetu i iznosi oko 13%. Kod fakulteta poljoprivrednih nauka ne samo što je tendencija porasta procenta onih koji diplomišaju u produžnom roku, već se pokazuje počev od 1963. godine tendencija stalnog pada diplomiranih studenata uopšte. Kod medicinskih nauka procent onih koji su diplomišali o roku u proseku se kreće oko 10%, a na stomatološkim fakultetima oko 18%.

Tab. 49 — DIPLOMIRANI STUDENTI NA III STEPENU STUDIJA I DOKTORI NAUKA NAUČNOG STEPENA OD 1964. DO 1967.

	Ukupno	Po naučnim oblastima				
		prirodnomo-matematičke nauke	tehničke nauke	medicinske nauke	poljoprivredne i šumarske nauke	društvene nauke
III stepen studija	1 562	343	187	129	221	682
Doktori nauka	2 065	424	239	235	459	708

Tab. 50 — UPISANI STUDENTI PO NARODNOSTI¹⁾

	1963/64	1964/65	1965/66	1966/67	1967/68	1968/69
Svega	159 414	169 124	183 107	193 435	208 125	130
Srbi	75 510	78 136	83 945	87 691	91 379	121
Hrvati	36 589	38 861	42 600	42 950	44 095	120
Slovenci	13 050	14 186	14 088	14 401	14 959	115
Makedonci	9 790	10 498	13 761	15 912	18 196	186
Crnogorci	8 827	8 835	8 978	9 623	10 071	114
Muslimani (u smislu etničke pripadnosti)	169	—	390	688	1 329	786
Jugosloveni nacionalno neopredelj.	7 480	9 862	9 933	12 342	17 276	231
Bugari	676	761	776	860	947	140
Česi i Slovaci	612	660	571	655	746	122
Rusini	269	283	341	306	292	108
Ostali Sloveni	180	222	264	267	235	130
Albanci	2 415	2 649	3 197	3 628	4 740	196
Mađari	2 913	3 164	3 092	2 956	2 700	93
Turci	156	175	240	275	282	181
Rumuni	291	287	314	314	354	122
Italijani	162	171	158	159	162	100
Ostale neslovenske narodnosti	230	284	253	295	305	133
Nepoznato	95	90	205	109	57	60

U prikazanom periodu rastao je ukupan broj studenata. Ista tendencija odražava se u svim nacionalnim grupama. Najbrže je rastao broj studenata Muslimana (u smislu etničke pripadnosti) — indeks 786. Visoki indeks je velikim delom rezultat niske baze u 1963/64. školskoj godini. Međutim, upoređujući podatke o nacionalnoj strukturi studenata sa nacionalnom strukturom stanovništva (iz popisa 1961. godine) zaključuje se da se deo lica koji je u popisu stanovništva bio u grupi „Muslimani u etničkom smislu“, kod upisa na fakultet verovatno deklarisao kao „Jugosloveni nacionalno neopredeljeni“. Zbog toga se učešće studenata Muslimana u etničkom smislu sveo na ispod 1% od ukupnog stanovništva, a učešće studenata Jugoslovena nacionalno neopredeljenih popeo se za preko 5%, čak do 8,3% u 1967/68. god., u potpuno obrnutoj srazmeri prema učeštu ovih grupa u ukupnom stanovništvu. Očigledno su nastala prelivanja iz jedne u drugu grupu. Zato ove dve grupe treba posmatrati povezano.

Vrlo ubrzanim tempom rastao je i broj studenata albanske narodnosti — njihov se broj skoro udvostručio za samo pet poslednjih godina — indeks 196. Takođe je brzo rastao broj studenata Makedonaca — indeks 186, Turaka — indeks 181 itd.

Tab. 51 — REDOVNI STUDENTI KOJI IMAJU STIPENDIJU ODNOŠNO ODOBREN KREDIT ZA STUDIRANJE

	1967/68			
	Ukupan broj redovnih studenata	stipendisti		% od ukupnog broja redovnih studenata
		broj	% od ukupnog broja redovnih studenata	
SFRJ	140 430	13 225	9	27 028
Bosna i Herceg.	16 784	1 883	11	2 647
Crna Gora	1 605	134	8	675
Hrvatska	36 187	2 531	7	9 313
Makedonija	12 584	1 303	10	840
Slovenija	12 430	2 345	19	1 730
Srbija	63 840	5 029	8	11 823
Uže područje	49 512	3 790	8	9 136
Vojvodina	9 166	741	8	1 473
Kosovo	5 162	498	10	1 214

Situacija po republikama je različita. Najveći procent studenata Crne Gore dobija stipendije i kredite (50%), zatim studenti Hrvatske, Slovenije i Kosova (33%) a najmanje studenti Makedonije (17%).

¹⁾ Bez studenata stranih državljanina.

Tab. 52 — USTANOVE ZA DECU I OMLADINU

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	svega	uže područje	Vojvodina	Kosovo	Srbija
USTANOVE											
Ukupno	1964	1 687	97	35	468	92	314	681	252	405	24
	1967	1 905	91	30	485	105	354	840	309	489	42
Ustanove za dnevni boravak dece ¹⁾	1964	1 188	52	23	333	44	215	521	148	365	8
	1967	1 436	43	21	354	67	256	695	220	448	27
Ustanove za smestaj dece i omladine koja se školju van mesta stanovanja roditelja-staratelja ²⁾	1964	417	40	10	106	42	77	142	90	38	14
	1967	377	39	6	98	33	76	125	75	37	13
Ustanove za smestaj invalidne dece i omladine	1964	48	4	2	13	4	14	11	8	1	2
	1967	52	4	2	15	3	15	13	8	3	2
Ustanove za vaspitno zapušteno decu i omladinu ³⁾	1964	34	1	—	16	2	8	7	6	1	—
	1967	40	5	1	18	2	7	7	6	1	—
DECA I OMLADINA											
Ukupno	1964	166 476	12 380	4 507	39 906	12 081	28 342	69 260	34 498	31 562	3 200
	1967	190 156	13 331	4 057	45 816	15 172	33 455	78 325	40 156	33 590	4 579
Ustanove za dnevni boravak dece ¹⁾	1964	83 049	3 602	2 860	19 778	4 945	14 416	37 448	11 467	24 992	989
	1967	100 881	3 679	2 555	22 596	8 345	18 143	45 563	16 343	27 112	2 108
Ustanove za smestaj dece i omladine koja se školju van mesta stanovanja roditelja-staratelja ²⁾	1964	73 596	8 356	1 502	15 340	6 706	12 340	29 352	20 823	6 418	2 111
	1967	75 247	8 505	1 295	16 621	6 479	13 546	28 801	20 292	6 161	2 348
Ustanove za smestaj invalidne dece i omladine	1964	4 020	307	145	1 150	369	1 007	1 042	879	63	100
	1967	4 895	364	149	1 519	264	1 217	1 382	990	269	123
Ustanove za vaspitno zapušteno decu i omladinu ³⁾	1964	5 811	115	—	3 638	61	579	1 418	1 329	89	—
	1967	9 133	783	58	5 080	84	549	2 579	2 531	48	—

Broj ustanova za decu i omladinu u SFRJ i broj dece i omladine u njima od 1964. do 1967. godine porastao je za oko 14%. Do smanjenja broja ustanova kao i dece i omladine došlo je samo kod Crne Gore, dok je u Bosni i Hercegovini smanjeni broj ustanova obuhvatio veći broj dece i omladine.

Broj ustanova za dnevni boravak dece, kao i broj dece u njima porastao je za oko 20%. Na Kosovu broj ustanova povećao se tri puta, a broj dece nešto više od dva puta. I u Makedoniji povećan je i broj ustanova i broj dece za oko 50%, a na užem području Srbije za oko 40%. U Crnoj Gori došlo je do smanjenja i ustanova i dece za oko 10%.

Kod ustanova za smestaj dece i omladine koja se školju van mesta stanovanja roditelja-staratelja, došlo je do smanjenja za oko 10%. Broj ovih ustanova izrazito je smanjen u Crnoj Gori, zatim u Makedoniji i na užem području Srbije. Kod većine republika u opadanju je i broj dece i omladine u ovim ustanovama, dok je kod Kosova, u Sloveniji i Hrvatskoj u porastu za oko 10%.

Ustanove za smestaj invalidne dece i omladine povećane su u celini za oko 8%, a broj dece u njima za oko 22%. Izrazito povećanje zapaža se u Vojvodini, gde je broj ustanova tri puta veći, a broj dece i omladine u njima veći je za više od četiri puta. I u Hrvatskoj je znatnije povećanje kako ustanova, tako i dece i omladine, dok je kod Makedonije došlo do smanjenja i ustanova i dece za oko 25%.

Kod ustanova za vaspitno zapušteno decu i omladinu povećan je i broj ustanova i broj dece i omladine u njima. U Bosni i Hercegovini broj ustanova je pet puta veći, a broj dece i omladine oko sedam puta. Znatan je porast ovih ustanova i dece i omladine u njima i u Hrvatskoj. Na užem području Srbije i u Makedoniji broj dece i omladine je u znatnom porastu. U Vojvodini broj dece i omladine je smanjen skoro na polovinu.

¹⁾ Obuhvaćene su jasle, obdaništa i vrtići, zabavišta, kombinovane ustanove.

²⁾ Obuhvaćeni su dječki domovi, domovi za učenike u privredi, kombinovani domovi učenika i studentski domovi.

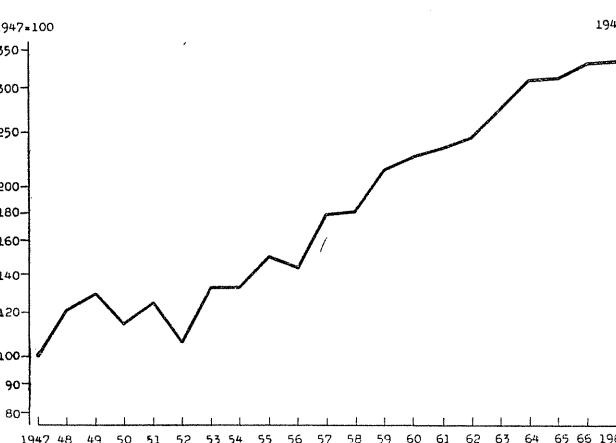
³⁾ Obuhvaćena su prihvatilišta, prihvatne stanice, omladinske radionice i zavodi i domovi za vaspitno zapuštenu decu i omladinu.

Tab. 53 — ŠKOLSKE ZGRADE, RAZVIJENA POVRSINA, UČIONIČKI PROSTOR I UČENICI¹⁾

	ukupno školskih zgrada	1964				ukupno školskih zgrada	1967			
		razvijena povrsina školskih zgrada u hilj. m ²	ukupno učenika u hilj.	prosečna razvijena povrsina na 1 učenika u m ²	prosečno učioničkog prostora na 1 učenika u m ²		razvijena povrsina školskih zgrada u hilj. m ²	ukupno učenika u hilj.	prosečna razvijena povrsina na 1 učenika u m ²	prosečno učioničkog prostora na 1 učenika u m ²
SFRJ	19 533	11 606	3 587	3,2	0,9	20 237	12 548	3 631	3,5	0,9
Osnovne škole	17 749	8 954	3 000	3,0	0,9	18 290	9 644	2 894	3,3	1,0
Stručne škole	1 192	1 787	376	4,7	1,0	1 260	1 939	459	4,2	0,9
Gimnazija	258	672	173	3,9	1,0	295	716	181	3,9	0,9
Ostale škole	334	194	38	5,1	1,2	392	249	97	2,7	0,6
Bosna i Herceg.	3 293	1 741	656	2,6	0,8	3 438	1 861	711	2,6	0,7
Osnovne škole	3 052	1 390	579	2,4	0,7	3 172	1 480	611	2,4	0,7
Stručne škole	146	213	47	4,5	0,9	153	228	64	3,6	0,7
Gimnazija	54	87	23	3,8	0,9	60	91	25	3,6	0,9
Ostale škole	41	51	7	7,2	1,2	53	62	11	5,6	0,9
Crna Gora	793	342	107	3,2	0,9	810	353	110	3,2	0,9
Osnovne škole	730	263	88	3,0	0,9	743	272	90	3,0	0,9
Stručne škole	43	42	10	4,2	0,9	43	42	11	3,8	0,8
Gimnazija	11	33	8	4,1	0,9	14	35	7	5,0	1,1
Ostale škole	9	4	1	4,0	1,2	10	4	2	2,0	0,7
Hrvatska	4 527	2 663	775	3,0	0,9	4 666	2 846	767	3,7	1,0
Osnovne škole	4 058	1 992	622	3,2	0,9	4 173	2 130	597	3,6	1,0
Stručne škole	340	465	103	4,5	1,0	351	497	102	4,9	1,1
Gimnazija	53	160	41	3,9	0,9	57	166	45	3,7	0,9
Ostale škole	76	46	9	5,1	1,5	85	53	23	2,3	0,6
Makedonija	1 789	904	311	2,9	0,8	1 866	966	315	3,2	0,9
Osnovne škole	1 665	724	265	2,7	0,8	1 724	795	258	3,1	1,3
Stručne škole	84	122	28	4,4	0,9	96	136	30	4,3	1,0
Gimnazija	28	50	16	3,1	0,8	31	55	22	2,5	1,3
Ostale škole	12	8	2	4,0	1,2	15	10	5	2,0	0,5
Slovenija	1 634	1 409	300	4,7	1,2	1 717	1 574	308	5,1	1,2
Osnovne škole	1 363	1 054	244	4,3	1,2	1 432	1 203	228	5,3	1,4
Stručne škole	143	245	33	7,4	1,4	146	250	46	5,4	1,0
Gimnazija	24	77	16	4,8	1,7	29	84	14	6,0	1,5
Ostale škole	104	33	7	4,7	1,6	110	37	20	1,9	0,5
Srbija	7 497	4 547	1 438	3,2	0,8	7 740	4 918	1 421	3,5	0,9
Osnovne škole	6 881	3 530	1 202	2,9	0,8	7 046	3 764	1 110	3,4	0,9
Stručne škole	436	700	155	4,5	0,9	471	786	206	3,8	0,8
Gimnazija	88	265	68	3,8	0,9	104	285	69	4,2	1,0
Ostale škole	92	52	12	4,3	1,1	119	83	36	2,3	0,5
Uže područje	4 757	2 806	882	3,2	0,8	4 887	3 004	846	3,6	0,9
Osnovne škole	4 399	2 158	729	3,0	0,8	4 480	2 280	645	3,5	1,0
Stručne škole	257	455	101	4,5	0,9	277	495	130	3,8	0,8
Gimnazija	50	167	46	3,6	0,8	62	181	46	4,0	0,9
Ostale škole	51	26	6	4,4	0,9	43	31	10	2,0	0,5
Vojvodina	1 743	1 216	343	3,5	0,9	1 809	1 331	333	3,9	1,4
Osnovne škole	1 543	929	281	3,3	0,9	1 589	1 005	253	4,0	1,1
Stručne škole	139	192	42	4,6	1,0	147	217	55	3,9	0,9
Gimnazija	27	73	15	4,9	1,1	30	78	15	5,2	1,2
Ostale škole	34	22	5	4,4	0,9	43	31	10	3,1	0,6
Kosovo	997	525	213	2,5	0,7	1 044	583	243	2,4	0,7
Osnovne škole	939	443	192	2,3	0,7	977	479	212	2,3	0,7
Stručne škole	40	53	12	4,4	1,0	47	74	21	3,5	0,8
Gimnazija	11	25	8	3,1	0,9	12	26	8	3,2	0,9
Ostale škole	7	4	1	4,0	1,1	8	4	2	2,0	0,7

Tab. 54 — DRUŠTVENI PROIZVOD I PRIMARNA RASPODELA NARODNOG DOHOTKA

	U milionima dinara				Struktura			
	1964	1965	1966	1967	1964	1965	1966	1967
SASTAV DRUŠTVENOG PROIZVODA								
Društveni proizvod	61 001	79 515	99 064	103 753	100	100	100	100
Narodni dohodak	55 878	73 573	91 751	94 467	91,6	92,5	92,6	91,0
Neto lični dohoci	23 729	33 001	44 106	46 897	38,9	41,5	44,5	45,2
Akumulacija i fondovi	32 149	40 572	47 645	47 570	52,7	51,0	48,1	45,8
Amortizacija	5 123	5 942	7 313	9 286	8,4	7,5	7,4	9,0
FINALNA UPOTREBA DRUŠTVENOG PROIZVODA								
Društveni proizvod	61 001	79 515	99 064	103 753	100	100	100	100
Lična potrošnja	29 005	40 168	50 510	56 918	47,6	50,5	51,0	54,9
Opšta potrošnja	6 330	7 205	9 236	10 985	10,4	9,1	9,3	10,6
Bruto-investicije u osnovne fondove	20 378	21 788	26 772	29 888	33,4	27,4	27,0	28,8
Porast zaliha	7 289	10 760	13 180	6 114	11,9	13,5	13,3	5,9
Saldo bilansa plaćanja	-1 772	291	-865	-1 452	-2,9	0,4	-0,8	-1,4
Razlika	-229	-697	231	1 300	-0,4	-0,9	0,2	1,2

Graf. 17 — DRUŠTVENI PROIZVOD U STALNIM CENAMA
(u cenama 1966)

Podaci u ovoj tabeli iskazani su u nominalnim iznosima po tekućim cenama, da bi se za svaku godinu adekvatno prikazala vrednosna struktura društvenog proizvoda i njegova raspodela. Pri analizi vrednosne strukture društvenog proizvoda treba imati u vidu da se ovde radi o ukupnom društvenom proizvodu zemlje i da neto lični dohoci obuhvataju i vrednost naturalne potrošnje individualnih proizvođača. Iz prikazane vrednosne strukture društvenog proizvoda vidi se da su se od 1964. do 1967. godine vršile promene u strukturi primarne raspodele nacionalnog dohotka u pravcu povećanja neto ličnih dohodata i u pravcu smanjenja akumulacije i fondova, tj. viška proizvoda.

Značajniji nominalni porast amortizacije u 1967. godini, u odnosu na ostale godine, posledica je izvršene revalorizacije osnovnih sredstava krajem 1966. godine.

Finalna upotreba društvenog proizvoda pokazuje krajnju namensku upotrebu prikazanih dobara na osnovne kategorije potrošnje — ličnu potrošnju, opštu potrošnju i za investiciju izgradnju. Svaka bilaža analiza bilo koje od ovih kategorija oslanja se na dokumentaciju, koja je data u narednim tabelama. Kategorija opšte potrošnje u ovom bilansu obuhvata samo potrošnju materijala potrebnog u vezi sa funkcionisnjem javnih — društvenih službi, dok ukupni rashodi javnih službi obuhvataju još i izdatke za lične dohotke i za neprivredne investicije, što je prikazano u narednim tabelama. Isto tako i kategorija lične potrošnje, koja u ovom bilansu obuhvata samo potrošnju materijalnih dobara i proizvodnih usluga od strane stanovništva, prikazana je detaljnije u odnosnim tabelama u sklopu jedne celine bilansa, gde su iskazani svi troškovi stanovništva, uključiv i izdatke za neproizvodne usluge, kao i svi prihodi stanovništva iz kojih se alimentiraju svi troškovi, a ne samo potrošnja materijalnih dobara.

Investicije su takođe obrađene u posebnoj tabeli, gde su detaljno obrađeno prikazani izvori finansijske investicije i njihova tehnička struktura.

Prema tome, gornji bilans, koji ima svodni karakter, pruža samo uvid u osnovne proporcije između kategorija finalne potrošnje društvenog proizvoda, a svaka dalja analiza bilo koje od ovih kategorija imaju se izvoditi u kontekstu posebnih bilansa koji se odnose na dotičnu kategoriju.

Tab. 55 — NARODNI DOHODAK PO PRIVREDnim SEKTORIMA I ČISTIM DELATNOSTIMA

	U milionima dinara				Struktura			
	1964	1965	1966	1967	1964	1965	1966	1967
Privreda ukupno								
Privreda ukupno	55 878	73 573	91 751	94 467	100	100	100	100
Društveni sektor	43 327	57 039	69 607	71 698	77,5	77,5	75,9	75,8
Privatni sektor	12 551	16 534	22 144	22 769	22,5	22,5	24,1	24,2
Industrija i rudarstvo	23 032	28 628	31 799	30 213	41,2	38,9	34,7	31,9
Poljoprivreda i ribarstvo	13 428	18 041	23 652	22 522	24,0	24,5	25,8	23,8
Društveni sektor	2 301	3 689	4 639	4 383	4,1	5,0	5,1	4,6
Privatni sektor	11 127	14 352	19 013	18 139	19,9	19,5	20,7	19,2
Šumarstvo	719	992	1 148	1 134	1,3	1,4	1,3	1,2
Građevinarstvo	5 843	7 185	9 240	10 648	10,5	9,8	10,1	11,3
Društveni sektor	5 256	6 245	7 905	8 980	9,4	8,5	8,6	9,5
Privatni sektor	587	940	1 335	1 668	1,1	1,3	1,5	1,8
Saobraćaj i veze	3 505	4 802	5 692	6 142	6,2	6,5	6,2	6,5
Društveni sektor	3 426	4 677	5 529	5 606	6,1	6,4	6,0	5,9
Privatni sektor	79	125	163	536	0,1	0,2	0,2	0,6
Trgovina i ugostiteljstvo	7 682	11 688	17 173	19 939	13,7	15,9	18,7	21,1
Društveni sektor	7 662	11 616	17 009	19 601	13,7	15,8	18,5	20,7
Privatni sektor	20	72	164	338	0,0	0,1	0,2	0,4
Zanatstvo	1 386	1 905	2 598	3 212	2,5	2,6	2,8	3,5
Društveni sektor	649	862	1 130	1 125	1,2	1,2	1,2	1,2
Privatni sektor	737	1 043	1 468	2 087	1,3	1,4	1,6	2,3
Komunalna delatnost (proizvodni deo)	339	331	432	536	0,6	0,4	0,5	0,6
Razlika	-57	—	18	120	0,0	0,0	0,0	0,0

U ovoj tabeli prikazana je struktura narodnog dohotka Jugoslavije po sektorima, tj. prikazano je učešće društvenog i privatnog sektora u nacionalnom dohotku zemlje kako za privredu u celini tako i za svaku privrednu delatnost. Privredne delatnosti su prikazane po principu „čiste delatnosti“, što znači da svaka delatnost obuhvata aktivnost privrednih organizacija koje joj pripadaju po karakteru svog osnovnog poslovanja i sve pogone drugih organizacija koje obavljaju tu delatnost.

Podaci iz ove tabele pokazuju da u periodu reforme nije došlo do značajnijih promena u pogledu učešća društvenog i privatnog sektora u ukupnom nacionalnom dohotku, ali je zato došlo do radikalnijih promena u pogledu učešća pojedinih delatnosti i u jednom i u drugom sektoru. Najznačajniju promenu je pretrpelo učešće industrije, jer je učešće dohotka od industrije opalo sa 41% u 1964. na oko 32% u 1967. godini. Do ovog smanjenja je došlo prvenstveno zbog povećanog učešća trgovine u narodnom dohotku od 13,7% u 1964. na 21,1% u 1967. godini. Povećano učešće trgovine je rezultiralo uglavnom zbog prenošenja poreza na promet iz proizvodnje u sferu prometa.

Učešće poljoprivrede u nacionalnom dohotku nešto više se povećalo u 1966. godini zbog rekordnog pristupa i povoljnih cena poljoprivrednih proizvoda, dok je u 1967. opalo u odnosu na 1966. godinu za oko 2% i skoro se svelo na nivo učešća iz 1964. godine. Karakteristično je, dalje, znatnije pomeranje privatnog sektora u oblasti saobraćaja, ugostiteljstva, zanatstva i građevinarstva. Uzete zajedno ove delatnosti skoro su udvostručile svoje učešće u nacionalnom dohotku u 1967. u odnosu na 1964. godinu.

Tab. 56 — NARODNI DOHODAK PO DELATNOSTIMA I ELEMENTIMA RASPODELE

	Privreda ukupno	Indu-strija	Poljopriv-reda	Šumar-stvo	Gra-de-vi-nar-stvo	Sao-braćaj i veze	Trgo-vina, ugo-stit. i turi-zam	Za-nat-stvo	Ko-munal. delat. (pro-izvod. deo)
U MILIONIMA DINARA									
Narodni dohodak	1964 55878	22381	14744	745	4597	3672	6583	2817	339
	1967 94467	30801	24771	1099	7946	6866	17022	5250	713
Ukupna lična primanja	1964 23729	6471	9989	348	2061	1656	1732	1358	114
	1967 46897	12653	17503	560	4651	3689	4320	3225	297
Neto lični dohoci	1964 12679	5994	1202	279	1438	1364	1561	737	104
	1967 26346	11877	2788	507	2771	2871	3807	1442	284
Lična primanja iz materijalnih troškova	1964 1632	476	290	69	285	240	161	101	10
	1967 2287	776	148	53	417	428	298	155	13
Sredstva privatnih proizvođača	1964 9417	—	8498	—	338	52	10	520	—
	1967 18264	—	14567	—	1463	391	215	1628	—
Akumulacija i fondovi	1964 32149	15910	4755	396	2537	2015	4851	1460	225
	1967 47570	18148	7269	539	3295	3177	12702	2025	416
Porez na promet	1964 4712	3207	185	13	87	33	1075	111	2
	1967 8482	1818	231	12	36	28	6189	164	5
Doprinosi iz ličnih dohodaka	1964 9446	4404	953	217	1092	994	1158	552	78
	1967 12835	5774	1341	250	1352	1407	1863	707	141
Deo akumulacije za društvenu zajednicu	1964 7809	4456	521	81	572	545	1329	255	52
	1967 9102	4716	1102	102	468	822	1620	198	76
Deo akumulacije za fondove privrednih organizacija	1964 6742	3706	484	81	516	349	1208	311	88
	1967 12170	5613	988	168	1185	750	2803	477	185
Izdvajanja za zajedničke fondove privrednih organizacija	1964 305	138	-17	5	21	68	72	14	5
	1967 476	228	34	7	50	25	104	19	9
Doprinosi, porezi i sredstva privatnih proizvođača	1964 3134	—	2630	—	250	27	10	217	—
	1967 4505	—	3572	—	205	145	123	459	—
STRUKTURA									
Narodni dohodak	1964 100	100	100	100	100	100	100	100	100
	1967 100	100	100	100	100	100	100	100	100
Ukupna lična primanja	1964 42,5	28,9	67,8	46,8	44,8	45,1	26,3	48,2	33,7
	1967 49,6	41,1	70,7	51,0	58,5	53,5	25,3	61,4	41,7
Neto lični dohoci	1964 22,7	26,8	8,2	37,5	31,3	37,2	23,7	26,2	30,7
	1967 27,8	38,6	11,3	46,1	34,9	41,9	22,4	27,4	39,9
Lična primanja iz materijalnih troškova	1964 2,9	2,1	2,0	9,3	6,2	6,5	2,4	3,6	3,0
	1967 2,4	2,5	0,6	4,8	5,2	6,2	1,8	2,9	1,8
Sredstva privatnih proizvođača	1964 16,8	—	57,6	—	7,3	1,4	0,2	18,5	—
	1967 19,3	—	58,8	—	18,4	5,4	1,2	31,0	—
Akumulacija i fondovi	1964 57,5	71,1	32,3	53,2	55,2	54,9	73,7	51,8	66,4
	1967 50,4	58,9	29,3	49,0	41,5	46,5	74,7	38,6	58,3
Porez na promet	1964 8,4	14,3	1,3	1,7	1,9	0,9	16,3	3,9	0,7
	1967 9,0	5,9	0,9	1,1	0,5	0,4	36,4	3,1	0,6
Doprinosi iz ličnih dohodaka	1964 16,9	19,7	6,5	29,2	23,8	27,1	17,6	19,6	22,9
	1967 13,6	18,7	5,4	22,8	17,0	20,5	11,0	13,5	19,8
Deo akumulacije za društvenu zajednicu	1964 14,0	19,9	3,5	10,8	12,5	14,8	20,2	9,0	15,3
	1967 9,6	15,3	4,5	9,3	5,9	12,0	9,5	3,8	10,6
Deo akumulacije za fondove privrednih organizacija	1964 12,1	16,6	3,3	10,9	11,2	9,5	18,4	11,0	26,0
	1967 12,9	18,2	4,0	15,3	14,9	10,9	16,5	9,1	26,0
Izdvajanja za zajedničke fondove privrednih organizacija	1964 0,5	0,6	-0,1	0,6	0,5	1,8	1,1	0,5	1,6
	1967 0,5	0,7	0,1	0,6	0,6	0,4	0,6	0,4	1,3
Doprinosi, porezi i sredstva privatnih proizvođača	1964 5,6	—	17,8	—	5,4	0,7	0,2	7,7	—
	1967 4,9	—	14,4	—	2,6	2,3	0,8	8,7	—

U ovom pregledu prikazano je kretanje narodnog dohotka ukupno i po delatnostima u periodu 1964—1967. godine, s tim što je dohodak prikazan za privredu u celini i za svaku delatnost ponašob prema elementima koji sačinjavaju dve osnovne kategorije njegove raspodele — ukupna lična primanja i akumulaciju i fondove.

Pri sagledavanju promena u strukturi narodnog dohotka, posmatrano sa navedenog stanovišta, treba imati u vidu da se radi o ukupnom dohotku zemlje, te se zbog toga kretanja izvesnih elemenata u raspodeli dohotka mogu bliže sagledati iz narednih tabela, u kojima je posebno prikazana struktura narodnog dohotka društvenog sektora a posebno privatnog sektora privrede.

Tab. 57 — RASPODELA NARODNOG DOHOTKA PRIVATNOG SEKTORA PRIVREDE

	U milionima dinara				Struktura			
	1964	1965	1966	1967	1964	1965	1966	1967
Narodni dohodak — ukupno	12 551	16 534	22 144	22 769	100	100	100	100
Učešće društvene zajednice	1 409	2 102	2 557	3 081	11,2	12,7	11,5	13,5
Učešće individualnih proizvođača	11 142	14 432	19 587	19 688	88,8	87,3	88,5	86,5

Podaci o raspodeli narodnog dohotka privatnog sektora privrede prikazani, u drugom delu ove tabele, pokazuju, pre svega, da se odnos između dela dohotka koji pripada društvenoj zajednici i dela dohotka koji ostaje individualnim proizvođačima, nije bitnije izmenio u 1967. u odnosu na 1964. godinu.

Tab. 58 — RASPODELA NETO-PRODUKTA NA BAZI NAPLAĆENE REALIZACIJE IZ ZAVRŠNIH RAČUNA PRIVREDNIH ORGANIZACIJA u milionima dinara

	U milionima dinara				Struktura			
	1964	1965	1966	1967	1964	1965	1966	1967
Realizovani neto-prodakt (dohodak ¹⁾	40 924	53 230	64 502	65 233	100	100	100	100
1. Izdvajanja za društ. zajednicu	20 171	23 328	25 885	28 064	49,3	43,8	40,1	43,0
Po osnovi sredstava	3 825	4 207	5 234	6 431	9,3	7,9	8,1	9,9
Kamata na kredite	2 016	2 189	2 655	3 235	4,9	4,1	4,1	5,0
Kamata na poslovni fond	1 290	1 357	1 635	2 063	3,1	2,5	2,5	3,2
Premija osiguranja	520	662	944	1 133	1,3	1,2	1,5	1,7
Po osnovi prometa	4 544	5 578	7 054	8 270	11,1	10,5	10,9	12,7
Međufazni porez na promet	64	21	—	—	0,1	—	—	—
Opšti porez na promet	843	253	—	—	2,1	0,5	—	—
Savezni porez na promet	2 743	3 973	5 363	6 448	6,7	7,5	8,3	9,9
Opštinski i repub. porez na promet	894	1 330	1 691	1 822	2,2	2,5	2,6	2,8
Po osnovi dohotka	2 209	1 387	200	149	5,4	2,6	0,3	0,2
Doprinos iz dohotka za federaciju	2 002	1 216	—	—	4,9	—	—	—
Doprinos iz dohotka za opštine	109	4	—	—	0,3	—	—	—
Doprinos za obnovu i izgr. Skoplja	98	167	200	149	0,2	0,3	0,3	0,2
Po osnovi ličnih dohodata	9 277	11 769	12 917	12 623	22,7	22,1	20,0	19,4
Dopr. iz lič. doh. iz radnog odn.	3 052	3 872	4 401	4 625	7,5	7,3	6,8	7,1
Doprinos za soc. osigur.(sa dodat.)	4 945	6 190	7 581	7 171	12,1	11,6	11,8	11,0
Doprinos za stambenu izgradnju ²⁾	789	1 047	443	323	1,9	2,0	0,7	0,5
Doprinos za zapošljavanje	—	—	149	147	—	—	0,2	0,2
Naknada saobraćajnim preduzećima	297	400	—	—	0,7	0,8	—	—
Doprinos za obnovu i izgradnju	—	—	—	—	—	—	—	—
Skoplja iz lič. doh. iz radnog odn.	195	259	343	357	0,5	0,5	0,5	0,5
Ostala izdvajanja iz troškova poslovanja	315	387	480	591	0,8	0,7	0,9	0,9
Vodni doprinos	55	71	136	173	0,1	0,1	0,2	0,3
Naknada za upotrebu i koriš. vode	23	30	—	—	0,1	0,1	—	—
Dopr. za korišćenje grad.zemljišta	23	51	100	131	0,1	0,1	0,2	0,2
Doprinos i članar. komorama i dr.	215	235	244	287	0,5	0,4	0,4	0,4
2. Izdvajanja za privr. organizacije	20 886	29 965	38 733	37 285	51,0	56,3	60,0	57,1
Neto lični dohoci	13 453	18 753	24 804	26 227				

Iz tabele br. 58. se vidi da zahvatanje dela neto-produkta privrednih organizacija od strane društvene zajednice raste po osnovu kamata na kredite, kamata na poslovni fond, premija osiguranja zatim po osnovu poreza na promet, dok doprinosi po osnovu dohotka privrednih organizacija i po osnovu doprinosa iz ličnih dohotaka opadaju.

U 1967. godini, u odnosu na 1966., pojedini instrumenti raspodele, kao na primer saveznog poreza na promet, povećali su svoje učešće u neto-produktu, s jedne strane, zbog toga što je neto-produkt rastao sporije od realizacije a, s druge strane, zbog toga što su se povećavale i stope zahvatanja dohotka putem pojedinih instrumenata raspodele. Najzad, i povećavanje knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava putem revalorizacije (krajem 1966) takođe je delovalo u istom pravcu, tako da su i kamate na poslovni fond u 1967., u odnosu na 1966., rasle znatno brže od neto-produkta i tako povećale svoje učešće u neto-produktu. Međutim, doprinosi na lične dohotke su smanjili svoje učešće u neto-produktu i pored toga što su neto lični dohotci u 1967., prema 1966. godini, rasli brže od neto-produkta. Do toga je došlo zbog smanjivanja stope doprinosa na lične dohotke.

U celini uzev, učešće društvene zajednice u raspodeli neto-produkta u 1967. godini veće je nego u 1966. za blizu 3%, ali je istovremeno za preko 6% manje nego u 1964. godini.

Deo neto-produkta koji ostaje privrednim organizacijama na neposrednom raspolažanju, povećan je sa 51% u 1964. na 57% u 1967. godini. U okviru ovih strukturnih promena neto lični dohotci su povećali svoje učešće u neto-produktu sa 33% u 1964. na 40% u 1967., pri čemu se zapaža neprekidno povećavanje tog učešća iz godine u godinu.

Izdavanja za sopstvene fondove privrednih organizacija opala su sa oko 17% u 1964. na oko 16% u 1967. godini. Međutim, u 1965. i 1966. godini došlo je do osetnijeg porasta izdavanja u sopstvene fondove, a pad koji je došao u 1967. godini, uslovjen je poznatim okolnostima i uslovima u kojima je privreda poslovana u toj godini.

Tab. 59 — NARODNI DOHODAK SOCIJALISTIČKIH REPUBLIKA
PO DELATNOSTIMA

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija				
		svega					svega	uže područje	Vojvodina	Kosovo	
U MILIONIMA DINARA											
Privreda ukupno	1964	55 878	6 775	972	14 705	3 163	8 935	21 386	13 892	6 376	1 117
	1967	94 467	10 868	1 642	25 052	5 105	13 898	37 782	24 602	11 113	2 065
Industrija i rudarstvo	1964	23 032	2 879	351	6 224	953	4 559	8 067	5 655	2 024	389
	1967	30 213	3 889	376	8 179	1 357	5 735	10 677	7 407	2 689	581
Poljoprivreda i ribarstvo	1964	13 428	1 612	189	2 892	932	1 111	6 694	3 602	2 647	446
	1967	22 522	2 510	378	5 021	1 561	1 653	11 399	6 111	4 501	787
Šumarstvo	1964	719	218	23	212	29	156	82	45	28	9
	1967	1 134	297	42	355	43	226	171	107	47	16
Građevinarstvo	1964	5 844	738	140	1 599	609 ^{a)}	943	1 814	1 276	429	109
	1967	10 648	1 284	205	2 938	711	1 456	4 055	2 911	902	242
Saobraćaj i veze	1964	3 505	442	119	1 155	155	498	1 136	810	282	44
	1967	6 142	672	169	2 132	272	839	2 059	1 512	467	80
Trgovina i ugostitelj.	1964	7 682	732	127	2 116	400	1 303	3 004	2 136	775	94
	1967	19 939	1 925	414	5 407	990	3 350	7 855	5 536	2 034	285
Zanatstvo	1964	1 387	119	16	374	75	306	497	301	173	23
	1967	3 212	265	44	790	146	584	1 381	862	451	68
Kom.delatnost (proizv.deo)	1964	339	35	8	133	12	60	92	69	19	4
	1967	536	27	14	231	25	55	185	156	22	7
Razlika ^{b)}	1964	-57	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1967	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—

^{a)} Zbir iznosa „Izdavanja za društvenu zajednicu“ i iznosa „Izdavanja za privredne organizacije“ ne daje tačan iznos pod „Realizovani neto produkt“ zato što je u posmatranim godinama bilo i takvih privrednih organizacija, koje su poslovale sa gubitkom i koje su, i pored toga, bile dužne da izmire obaveze prema zajednici.

^{b)} Od 1966. godine iskazan je samo deo sredstava koji se odnosi na subvencioniranje stana.

^{c)} Obračun narodnog dohotka po čistim delatnostima niži je od obračuna po organizacionom principu za prikazane razlike, jer su iz čistih delatnosti isključene neproizvodne jedinice radnih organizacija (mahom komunalne), koje su po organizacionom principu obuhvaćene sa privrednim organizacijama u celini.

^{d)} Visoko učešće građevinarstva u narodnom dohotku Makedonije u 1964. godini posledica je obimnijih građevinskih radova na obnovi Skoplja.

Tab. 59 — NARODNI DOHODAK SOCIJALISTIČKIH REPUBLIKA
PO DELATNOSTIMA (nastavak)

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija		Vojvodina	Kosovo	
		1964	1967	1964	1967	1964	1967	1964	1967	1964	1967
Privreda ukupno		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Industrija i rudarstvo		41,2	32,0	42,5	35,8	38,2	22,9	42,3	30,1	51,0	37,7
Poljoprivreda i ribarstvo		24,0	23,8	19,4	23,1	19,7	23,0	29,5	12,4	31,3	25,9
Šumarstvo		1,3	1,2	2,4	2,7	1,4	1,4	0,9	1,7	0,4	0,3
Građevinarstvo		10,5	11,3	10,9	11,8	14,4	12,5	10,9	10,6	8,5	9,2
Saobraćaj i veze		6,3	6,5	6,5	6,2	12,2	10,3	4,9	5,6	5,3	4,4
Trgovina i ugostitelj.		13,7	21,1	10,8	17,7	13,1	25,2	14,4	14,6	14,0	12,2
Zanatstvo		2,5	3,4	1,8	2,4	1,6	2,7	2,5	2,4	2,3	2,7
Kom.delatnost (proizv.deo)		0,6	0,6	0,5	0,3	0,8	0,9	0,9	0,5	0,4	0,4

STRUKTURA NARODNOG DOHOTKA

Privreda ukupno	1964	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Industrija i rudarstvo	1964	41,2	32,0	42,5	35,8	38,2	22,9	42,3	30,1	51,0	37,7
Poljoprivreda i ribarstvo	1964	24,0	23,8	19,4	23,1	19,7	23,0	29,5	12,4	31,3	25,9
Šumarstvo	1964	1,3	1,2	2,4	2,7	1,4	1,4	0,9	1,7	0,4	0,3
Građevinarstvo	1964	10,5	11,3	10,9	11,8	14,4	12,5	10,9	10,6	8,5	9,2
Saobraćaj i veze	1964	6,3	6,5	6,5	6,2	12,2	10,3	4,9	5,6	5,3	4,4
Trgovina i ugostitelj.	1964	13,7	21,1	10,8	17,7	13,1	25,2	14,4	14,6	14,0	12,2
Zanatstvo	1964	2,5	3,4	1,8	2,4	1,6	2,7	2,5	2,4	2,3	2,7
Kom.delatnost (proizv.deo)	1964	0,6	0,6	0,5	0,3	0,8	0,9	0,9	0,5	0,4	0,4

Podaci iz tabele ukazuju da su se osnovne promene, s obzirom na učešće u narodnom dohotku, dogodile u dohotku industrije i rudarstva i dohotku od trgovine. Pravac ovih promena je manje-više isti kako za Jugoslaviju tako i za svaku socijalističku republiku ponaosob. Do strukturalnih promena došlo je, kao što je napred napomenuto, usled prenošenja poreza na promet iz proizvodnje u sferu prometa.

Učešće dohotka od poljoprivrede nije se bitnije promenilo u 1967., u odnosu na 1964. godinu, mada od jedne socijalističke republike do druge postoje izvesna odstupanja za oko 1 do 2%.

Dohodak od građevinarstva porastao je u 1967. godini po učešću u narodnom dohotku za svega oko 1% prema 1964. godini. Međutim, posmatrano po socijalističkim republikama, ovo učešće je različito. Najveći pad po učešću dohotka od građevinarstva pokazuje se u Makedoniji iz razloga što se znatno smanjio obim građevinskih radova posle obnove Skoplja u 1964. godini.

Učešće dohotka od saobraćaja neznatno je povećano u 1967. u odnosu na 1964. godinu, kako u dohotku Jugoslavije tako i u dohotku Hrvatske, Makedonije, Slovenije i Srbije, dok je u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori došlo do pada učešća dohotka od saobraćaja.

^{a)} Visoko učešće građevinarstva u narodnom dohotku Makedonije u 1964. godini posledica je obimnijih građevinskih radova na obnovi Skoplja.

Tab. 60 — POKAZATELJI STANJA I REZULTATA POSLOVANJA PRIVREDNIH ORGANIZACIJA u 1967 — PO DELATNOSTIMA
(NETO-PRODUKT I AKUMULACIJA I FONDOVI BEZ POREZA NA PROMET)

	Ukupna sredstva po I zaposlenom u hilj. din.	Obrtne sredstva u % od ukupnih sredstava	Sredstva u izgradnji u % od ukupnih sredstava prema nabavnoj	Sadašnja vrednost osnovnih sredstava prema nabavnoj	Neto-prodукт bez poreza na promet prema ukupno uloženim sredstvima	Društveni proizvod na promet prema ukupnim sredstvima	Akumulacija i fondovi bez poreza na promet prema ukupnim sredstvima		Izdavanja za fondove preduzeća prema ukupnim sredstvima		Realizacija prema obrtnim sredstvima	
							po I zaposlenom u hilj. din.	prema ukupnim sredstvima	ličnim primanjima (neto)	ukupnim sredstvima		
Privreda ukupno	62,8	36,1	8,8	63,1	34,5	27,0	42,7	18,9	121,4	6,7	43,0	3,94
Ind. i ruderstvo	65,2	40,7	11,5	63,4	32,9	26,2	40,2	18,5	129,1	6,4	44,4	2,57
Polj. i ribarstvo	69,4	36,5	10,6	70,2	27,7	22,5	32,4	15,0	118,0	4,3	33,6	3,04
Sumarsrto ¹⁾	162,6	4,7	2,0	92,1	10,5	20,9	12,8	5,1	94,1	1,6	30,1	4,01
Građevinarstvo	16,9	52,3	3,3	53,5	127,1	23,0	136,2	62,2	95,8	24,1	37,2	5,58
Saobraćaj i veze ²⁾	105,8	7,1	7,7	51,1	20,2	27,2	25,7	9,6	91,1	2,4	22,7	6,03
Trgov. i ugostiteljstvo	53,0	68,4	3,2	74,5	43,9	38,4	72,4	26,8	156,8	11,8	68,9	6,67
Zanatstvo	15,2	56,3	3,3	69,3	119,5	19,7	129,7	55,5	86,6	19,7	29,1	5,27

U ovoj tabeli rezultati poslovanja privrednih organizacija prikazani su po odgovarajućim delatnostima i izraženi su preko neto-prodükta, odnosno društvenog proizvoda, kao vrednosnih izraza rezultata finalne proizvodnje. Ostali podaci, međusobno upoređeni, kao što su: podaci o ukupnim sredstvima po jednom zaposlenom, obrtna sredstva u odnosu na ukupna sredstva, sredstva u izgradnji prema ukupnim sredstvima i realizacija prema obrtnim sredstvima itd., ilustruju stanje i rezultate poslovanja pojedinih delatnosti u okviru ukupne privrede. U sklopu navedenih podataka neto-prodük i akumulacija i fondovi iskazani su bez poreza na promet, u cilju da se realnije prikaže odnos između pojedinih delatnosti. Radi se prvenstveno o trgovini i ugostiteljstvu, s jedne strane, i industriji, s druge strane.

Navedeni pokazatelji o poslovanju privrednih organizacija, prikazani po privrednim delatnostima, pokazuju samo osnovne karakteristike poslovanja pojedinih delatnosti, što se vidi iz same tabele. Međutim, svaka bliža analiza zahteva posmatranje ovih pokazatelja po privrednim granama, odnosno po užim grupacijama u okviru grana.

Tako, na primer, najveći iznos uloženih sredstava po I zaposlenom u 1967. godini imale su grane sa visokim organskim sastavom sredstava: hidroelektrane sa 1 673 hiljade dinara, industrije nafta sa 158 hiljada, crna metalurgija sa 113 hiljada, obojena metalurgija sa 94 hiljade, hemijska industrija sa 93 hiljade. Kod ovih grana po pravilu učeštuju obrtna sredstva u ukupnim sredstvima sa malim procentom (na primer, kod hidroelektrane sa 7%, kod preduzeća nafta i plina sa 17%).

Obratno, kod radno-intenzivnih grana iznos ukupnih sredstava po I zaposlenom nalazi se ispod proseka (na primer, u metalnoj industriji 49,5 hiljada). Kod grana koje imaju duži proces proizvodnje, obrtna sredstva učeštuju sa većim procentom u ukupnim sredstvima (kod brodogradnje, na primer, sa 56,4%, metalne sa 57,4%, elektroindustrije sa 62,3%).

Iz odnosa između sredstava u izgradnji i ukupnih sredstava proizlazi da su u 1967. godini nova ulaganja bila iznad opštег proseka, pre svega u industriji i poljoprivredi, naročito kod nafta i plina (126%), kod industrije veštačkih vlakana (50%), kod vodoprivrede (46%) itd. Neke grane imaju vrlo nizak procent novih ulaganja (npr. tekstilna industrija i industrija kože samo 2,5 i 2%, građevinarstvo 3,3%, trgovina na malo 3,6%, trgovina na veliko 2,2%).

Srazmerno manju starost osnovnih sredstava od prosečne imale su u 1967. godini hidroelektrane sa 78% sadašnje vrednosti prema nabavnoj vrednosti. Zatim, radio-industrija sa 75%, poljoprivreda sa 70%, vazdušni saobraćaj sa 72%. Sa istrošenim osnovnim sredstvima ispod proseka posluju rudnici uglja (sa 52%), nafta (sa 53%), građevinarstvo (sa 53,5%), železnički i gradski saobraćaj (sa 45,6% i 42%).

Visok iznos neto-prodükta u odnosu na ukupno uložena sredstva ostvarile su, po pravilu, radno-intenzivne grane delatnosti (na primer, rudnici, građevinarstvo, zanatstvo i sl.), kao i neke grane sa većom stopom akumulacije (na primer, nafta, industrija gume, industrija duvana).

To uglavnom vredi i za odnos društvenog proizvoda prema ukupnim sredstvima, s tim da se uzme u obzir i iznos amortizacije, koji je znatan kod preduzeća sa visokim organskim sastavom sredstava.

Visok iznos društvenog proizvoda po I zaposlenom ostvaruju u prvom redu preduzeća sa visokim, organskim sastavom sredstava i visokim primanjima zaposlenih (na primer, hidrocentrale, nafta, tvornice cigareta, izdavačka i novinska preduzeća, prekomorski saobraćaj, spoljna trgovina).

S obzirom da su izdvajanja za društvenu zajednicu većim delom vršena u 1967. godini u obliku doprinosa na lične dohotke, to je iznos akumulacije i fondova u odnosu na ukupna sredstva bio veći kod radno-intenzivnih grana delatnosti, a takođe i kod onih grana koje ostvaruju ekstraprofit. Kod onih grana koje posluju sa srazmerno većim uloženim sredstvima, na koja plaćaju kamatu, bio je veći i iznos akumulacije

¹⁾ Do znatnog povećanja ukupnih sredstava po jednom zaposlenom došlo je na prvom mestu zbog toga što su počev od 1966. godine u osnovna sredstva obuhvaćene šume i šumska zemljišta.

²⁾ Počev od 1966. god. u osnovna sredstva saobraćaja prikazani su u Socijalističkoj Republici Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji i putevi o kojima se staraju preduzeća za održavanje puteva, pa je (pored revalorizacije osnovnih sredstava) i to bio jedan od faktora što su ukupna sredstva po jednom zaposlenom toliko porasla u 1967. godini.

u odnosu na lična primanja, a takođe i kod onih grana koje su znatnije izdvajale sredstva u sopstvene fondove. (Na primer, hidroelektrane, plinare, rafinerije nafta, hemijska industrija, trgovina).

Veći koeficijent obrtanja obrtnih sredstava u odnosu na realizaciju imale su u 1967. godini pre svega one grane koje posluju sa malim zalihama i kraćim ciklusom proizvodnje i poslovanja. Na primer, ciglane, pekare, prerada mleka, građevinarstvo (usled naplate radova po situacijama), saobraćaj, trgovina životnim namirnicama, ugostiteljstvo itd.

Prema podacima za 1967, u poređenju sa 1964. godinom, popravio se odnos između sadašnje i nabavne vrednosti osnovnih sredstava za 1,1 poen. Međutim, usled porasta zaliha u 1967. godini, u odnosu na 1964, manji je i koeficijent obrtanja obrtnih sredstava za 0,8 poena.

Pri razmatranju stanja i rezultata poslovanja privrednih organizacija treba imati u vidu i dejstvo privredno finansijskih mera, kao i struktorno-organizacionih promena, koje su od posebnog značaja u ovom periodu.

Tab. 61 — RASPORED PRIVREDNIH ORGANIZACIJA I VAŽNIJIH PRIVREDNIH POKAZATELJA PREMA BROJU ZAPOSLENIH u 1967. ukupno = 100

	Ukupni iznosi u mil. din.	Broj zaposlenih									
		do 6 zaposlenih	7-15	16-29	30-60	61-125	126-250	251-500	501-1000	1001-2000	
Broj privred. organizacija	14 235	11,7	12,3	12,4	16,0	17,3	13,0	8,9	4,5	2,6	1,4
Broj zaposlenih	2 992 985	0,2	0,6	1,3	3,3	7,2	10,9	15,0	15,2	16,8	29,5
Osnovna sredstva po nabavnoj vrednosti	186 804	0,1	0,3	0,5	1,7	4,5	7,6	13,3	18,2	16,0	37,8
Osnovna sredstva po sadašnjoj vrednosti	117 833	0,1	0,3	0,6	2,0	5,3	8,6	14,1	19,3	16,9	32,9
Prosečna ukupna sredstva	187 848	0,1	0,3	0,7	2,3	5,5	9,5	15,6	18,1	16,4	31,5
Proseč. korišć. obrtna sred.	67 833	0,1	0,4	0,9	2,9	6,0	11,7	17,5	15,5	15,9	29,2
Društveni proizvod	82 090	0,2	0,7	1,4	3,5	7,5	11,7	15,9	15,4	16,3	27,3
Neto-prodük	73 218	0,2	0,8	1,4	3,7	7,8	12,2	16,3	15,5	16,1	25,9
Lični dohoci i lična primanja (neto)	29 228	0,3	0,8	1,5	3,6	7,3	10,9	15,3	15,2	16,8	28,3
Izdavanja za društven. zajed.	30 877	0,2	0,6	1,3	3,7	8,2	13,3	17,3	15,7	15,3	24,3
Izdavanja u fondove pred.	12 570	0,2	0,9	1,6	3,9	7,8	12,2	16,5	16,0	16,4	24,3
Izdavanja za zajedničke fondove preduzeća	544	0,6	2,0	2,8	6,6	8,8	14,9	16,9	15,4	12,3	19,8

Iz prikaza se vidi da oko 565 krupnijih privrednih organizacija, sa preko 1 000 zaposlenih, zapošljavaju 46,3% od ukupnog broja zaposlenih u privredi društvenog sektora. One raspolažu sa 54% od ukupnih osnovnih sredstava, sa 45% od ukupnih obrtnih sredstava, ostvaruju 44% od ukupnog društvenog proizvoda i 42% od ukupnog neto-prodükta.

Drugim rečima, na 4% krupnih privrednih organizacija otpada blizu 50% društvene privrede. U odnosu na 1964. godinu, ukupna sredstva kojim raspolažu krupne privredne organizacije, povećala su se za punih 5%, dok se njihovo učešće u ukupnom društvenom proizvodu i neto-prodüktu smanjilo za 4%.

Privredne organizacije srednje veličine, kojih ima oko 1 900 (sa 250 do 1 000 zaposlenih), zapošljavaju oko 30% od ukupnog broja zaposlenih, raspolažu sa 34% od ukupnih sredstava i ostvaruju oko 31—32% od ukupnog društvenog proizvoda i neto-prodükta. U odnosu na 1964. godinu njihov se broj povećao za 1 poen, njihovo učešće u ukupnim sredstvima, društvenom proizvodu i neto-prodüktu za oko 2,6 poena.

Prema tome, oko 2 480 krupnih i srednjih privrednih organizacija predstavljaju oko 80% društvene privrede.

Privredne organizacije sa manjim brojem zaposlenih, kojih ima blizu 11 800 i koje po broju predstavljaju oko 83% od svih privrednih organizacija, učeštuju u društvenoj privredi samo sa oko 20%. Naime, one raspolažu samo sa 18,4% od ukupnih sredstava, a ostvaruju 25—26% od ukupnog društvenog proizvoda i neto-prodükta.

Ova grupa privrednih organizacija zapošljava oko 23,5% od ukupnog broja zaposlenih u društvenom sektoru privrede. Od toga blizu polovina zaposlenih otpada na privredne organizacije sa 125 do 250 radnika.

U odnosu na 1964. godinu broj sitnijih privrednih organizacija iz ove grupe se smanjio za 1%; njihov ideo u ukupnim sredstvima opao je od 26% na 18,4%, dok je njihovo učešće u društvenom proizvodu poraslo za 1,5%, a u neto-prodüktu za 1,6%.

Posmatrano po delatnostima, od ukupno 565 krupnijih privrednih organizacija nalaze se u industriji i ruderstvu 338 organizacija ili oko 60%, u poljoprivredi ima samo 52 organizacije ili oko 9%, u građevinarstvu 85 organizacija ili 15%, u saobraćaju 44 organizacije ili 8% i trgovini 23 ili 4% od ove grupe.

Tab. 62 — POKAZATELJI STANJA I REZULTATA RADA PRIVREDNIH ORGANIZACIJA PO REPUBLIKAMA

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija			
		svega	uže područje	Vojvodina	Kosovo					
1964 — ukupno										
Ukupna sredstva po I zaposlenom u hilj. din.	31,9	31,4	58,6	30,8	27,7	31,7	32,2	31,1	34,8	30,8
Sadašnja vrednost osnovnih sredstava u % od nabavne vrednosti	62,0	63,6	72,8	59,4	68,6	39,6	64,5	63,0	65,8	74,5
Društveni proizvod po I zaposlenom u hilj. din.	16,7	14,8	16,9	17,2	13,1	20,2	16,1	16,8	15,0	13,4
Društveni proizvod u odnosu na ukupna sredstva	52,3	46,9	28,9	55,9	47,4	63,9	49,9	54,0	43,1	43,2
Akumulacija u odnosu na ukupna sredstva	31,5	26,6	16,0	33,9	27,8	38,9	30,6	33,9	25,2	24,2
Akumulacija u odnosu na lična primanja Izdvajanje za fondove privrednih organizacija u odnosu na ukupna sredstva Izdvajanje za fondove privrednih organiz. u odnosu na lična primanja (neto)	201,3	181,3	198,8	204,8	184,9	197,8	210,2	222,6	186,8	184,4
Realizacija u odnosu na obrtna sredstva Mesečna lična primanja po I zaposlenom u din.	7,3	4,8	4,0	7,3	5,9	9,3	7,9	9,1	6,0	5,6
46,9 4,7	33,1 4,6	50,3 3,9	44,1 4,9	39,5 4,0	47,5 5,1	54,6 4,7	59,8 5,0	44,9 4,0	43,3 4,5	
410	380	390	420	340	510	390	390	390	330	
1967 — ukupno										
Ukupna sredstva po I zaposlenom u hilj. din.	62,8	68,0	121,9	64,7	44,9	63,2	60,4	59,9	59,5	70,3
Sadašnja vrednost osnovnih sredstava u % od nabavne vrednosti	63,1	67,1	73,2	62,2	69,3	56,9	62,5	61,3	62,6	73,5
Društveni proizvod po I zaposl. u hilj.din.	27,4	24,1	26,6	29,7	17,9	32,3	27,2	28,2	25,7	22,8
Društveni proizvod u odnosu na ukupna sredstva	43,7	35,4	21,8	45,9	40,0	51,5	45,0	47,0	43,2	32,5
Akumulacija u odnosu na ukupna sred.	23,4	17,7	10,6	24,7	21,1	27,7	24,6	26,0	23,3	16,0
Akul, u odnosu na lična primanja Izdvajanje za fondove privrednih organizacija u odnosu na ukupna sredstva Izdvajanje za fondove privrednih organizac. u odnosu na lič. primanja (neto)	150,5	135,6	141,3	151,7	144,6	151,2	155,4	158,6	150,1	139,0
6,7 43,0	4,0 30,9	1,3 16,8	7,2 43,9	4,6 31,3	9,1 49,6	7,3 46,0	8,1 49,5	6,3 40,4	3,3 28,6	
Realizacija u odnosu na obrtna sredstva Mesečna lična primanja po I zaposlenom u din.	3,9 814	3,9 740	3,4 760	4,1 878	3,0 545	4,4 965	3,9 797	4,1 819	3,6 770	2,7 674

Prilikom analize podataka u ovom pregledu treba imati u vidu da su razlike u navedenim pokazateljima po republikama uslovljene, pre svega, različitom privrednom strukturu republika, zatim različitim privrednim potencijalom i faktorima koji utiču na razlike u produktivnosti rada.

Što se tiče poređenja pokazatelja poslovanja u 1967. godini sa odgovarajućim pokazateljima za 1964. godinu, ukazuje se na činjenicu da je na pokazatelje izvedene na bazi osnovnih sredstava znatno uticala revalorizacija osnovnih sredstava, koja je izvršena krajem 1966. godine. Tako se, na primer, pokazuje da su osnovna sredstva po jednom zaposlenom udvostručena u posmatranom periodu kako za Jugoslaviju u celini, tako i za republike i pokrajine. Na ovako brz porast osnovnih sredstava po zaposlenom uticalo je i njihovo šire obuhvatanje u 1967. godini, kada je u ukupna sredstva uključena i vrednost šuma i puteva (što nije obuhvaćeno u 1964. godini). Prema tome, prikazano povećanje osnovnih sredstava po jednom zaposlenom samo jednim delom se odnosi na (neto) investicije, što znači da je stvarno povećanje osnovnih sredstava niže od prikazanog.

U svetu ovih napomena treba posmatrati i ostale pokazatelje vezane za ukupna ili osnovna sredstva, s tim što treba imati u vidu da je kod obračuna ovih koeficijenata upotrebljen društveni proizvod i njegovi sastavni delovi izraženi po tekućim cenama, što je takođe znatno uticalo na prikazane odnose po republikama (s jedne strane, zbog opštег porasta cena u posmatranom periodu, a s druge strane, zbog nejednakog porasta cena kod pojedinih delatnosti, čije je učešće u ukupnom društvenom proizvodu od republike do republike različito).

Za poređenja po godinama, najpogodniji su koeficijenti koji pokazuju odnose između sastavnih delova društvenog proizvoda i narodnog dohotka. Tako se vidi da je akumulativnost privrede, izražena kao odnos akumulacije i fondova prema neto ličnim dohocima, opala sa oko 200% u 1964. na oko 150% u 1967. godini. Ovakav pad akumulativnosti privrede karakterističan je u većoj ili manjoj meri za sve republike i pokrajine, s tim što je najveći u užoj Srbiji (54%) a najmanji u Vojvodini (36,7%).

Slična tendencija se zapaža i kod sopstvene akumulativnosti privrednih organizacija. Ova akumulativnost, merena odnosom ukupnih izdvajanja za sopstvene fondove privrednih organizacija prema neto ličnim dohocima, smanjena je u prosjeku za SFRJ od 1964. do 1967. za oko 4%, tj. sa 46,9% na 43,0%. Najveće smanjenje je kod Crne Gore (33,5%) i Kosova (14,7%). Povećanje stope akumulativnosti privrednih organizacija ostvareno je samo u Sloveniji, gde je ova stopa porasla sa 47,5 na 49,6 procenata, što znači da je u ovoj republici na 100 dinara neto ličnih dohodatak izdvojen za fondove privrednih organizacija 47,5% dinara u 1964. odnosno 49,6 dinara u 1967. godini.

Ovakva kretanja akumulativnosti privrede uslovljena su, pre svega, preraspodelom narodnog do-

hotka u korist ličnih dohodataka, koji su u periodu reforme rasli brže i od akumulacije i fondova u celini, i od sopstvene akumulacije privrednih organizacija.

Međutim, kada se sopstvena akumulacija privrednih organizacija posmatra ne u odnosu na lične dohotke, već u odnosu na društveni proizvod i narodni dohodak u celini, onda se vidi da je učešće privrednih organizacija u raspodeli društvenog proizvoda i narodnog dohotka u 1967. godini znatno veće nego u 1964. godini. Izdvajanja za sopstvene fondove privrednih organizacija povećala su svoje učešće u narodnom dohotku sa 49% u 1964. na 58% u 1967. godini, dok je učešće sopstvenih fondova privrednih organizacija, zajedno sa amortizacijom, u raspodeli društvenog proizvoda povećano sa 54% u 1964. na 62% u 1967. godini.

Tab. 63 — BILANS PRIHODA I RASHODA STANOVNIŠTVA

	U milionima dinara				Struktura			
	1964	1965	1966	1967	1964	1965	1966	1967
	1964	1965	1966	1967	1964	1965	1966	1967
Ukupni prihodi								
Lični dohoci i druga lična primanja (neto) od društvenog sektora privrede	40 593	54 749	73 743	80 956	100	100	100	100
Sredstva individualnih proizvođača za ličnu potrošnju ¹⁾	14 312	19 945	26 556	28 633	35,2	36,4	36,0	35,4
Lični dohoci i druga lična primanja (neto) od ustanova društva, uprave i dr. neproizvodnih delatnosti	9 417	13 056	17 550	18 264	23,2	23,8	23,8	22,6
Primanja po osnovu socijalnog osiguranja, socijalne zaštite, prava na rad i zasluga u ratu	4 785	6 670	8 583	10 205	11,8	12,2	11,6	12,6
Od amortizovanih kupona narodnog zajma, nacionalizovane i eksproprijsane imovine, kamate od štednje	5 035	7 254	9 590	9 400	12,4	13,2	13,0	11,6
Podignuti potrošački krediti	158	189	676	431	0,4	0,3	0,9	0,5
Podignuti investicioni zajmovi za stamb. izgradnjom, za nabavku opreme za smeštaj turista od banaka i radnih organizacija	3 442	2 597	2 541	2 437	8,5	4,8	3,5	3,1
Od prodaje nekretnina i dr. sredstava društva sektoru	673	965	1 222	1 440	1,7	1,8	1,7	1,8
Odštete osiguranja imovine (bez osig. stoke i useva)	133	200	402	276	0,3	0,4	0,5	0,3
Zgodici od igara na sreću (luterija, loto, sport, prognoza)	48	59	61	69	0,1	0,1	0,1	0,1
Primanja iz inostranstva (seljenski doznake, zarade, soc. osiguranje, turizam u kućnoj radinosti i dr.)	75	90	165	186	0,2	0,2	0,2	0,2
Smanjenje štednje — ukupno	556	869	1 451	1 903	1,4	1,6	2,0	2,3
Od toga	1 863	2 745	4 781	7 530	4,6	5,0	6,5	9,3
Podignuti ulozi sa štednje	1 791	2 649	3 268	5 127	4,4	4,8	4,4	6,3
Podignuti ulozi sa deviznih računa građana	—	30	493	801	—	0,1	0,7	1,0
Iskorisćeni očekeni depoziti za stambenu izgradnju	—	—	981	1 208	—	—	1,3	1,5
Podignuti ulozi od ostalih oblika štednje	72	66	39	394	0,2	0,1	0,5	0,2
Ostali prihodi ²⁾	96	110	165	182	0,2	0,2	0,2	0,2
Ukupni rashodi								
Doprinosi, porezi, takse i carine (bez doprinosa i poreza po poljoprivredne i dr. delatnosti privatnika)	390	644	871	1 158	1,0	1,2	1,2	1,4
Premije za osiguranje imovine (bez osig. stoke i useva)	75	98	115	133	0,2	0,2	0,2	0,2
Vrednost lične potrošnje stanovništva (materialna dobra i usluge proizvodnog karaktera) ³⁾	29 005	40 168	50 510	56 918	71,5	73,4	68,5	70,3
Izdaci za lične usluge i usluge društvenog standarda (deo koji plaća stanovništvo) ⁴⁾	1 670	2 192	2 883	3 710	4,1	4,0	3,9	4,6
Ulozi za igre na sreću (luterija, sport, prognoza i dr.)	133	177	288	335	0,3	0,3	0,4	0,4
Izdaci u inostranstvu (turistička i službena putovanja, lečenja)	118	225	442	695	0,3	0,4	0,6	0,9
Izgradnja i kupovina stanova na tržištu stanovima i investicije za smeštaj turista u kućnoj radinosti	1 680	2 450	3 608	4 404	4,1	4,5	4,9	5,4
Štednja — ukupno	4 667	5 204	11 127	9 589	11,5	9,5	15,0	11,9
Od toga	2 653	3 205	5 608	6 813	6,5	5,8	7,6	8,4
Ulozi na štednju	70	156	744	1 040	0,2	0,3	1,0	1,3
Očekeni depoziti za stambenu izgradnju	—	—	2 295	590	—	—	3,1	0,7
Povećanje novca u opticaju (tezauracija)	1 003	545	1 804	1 006	2,5	1,0	2,4	1,3
Ostali oblici štednje (žiro-računi građana, osiguranje života i dr.)	941	1 298	676	140	2,3	2,4	0,9	0,2
Opłata potrošačkih kredita	2 395	2 984	3 110	3 179	5,9	5,4	4,2	3,9
Opłata investicionich zajmowa za izgradnju stanow i nabavku opreme za smeštaj turista	450	590	763	795	1,1	1,1	1,1	1,0
Ostali rashodi ⁵⁾	10	17	26	40	0,0	0,0	0,0	0,0

U bilansu prihoda i rashoda stanovništva obuhvaćeni su samo ostvarenii prihodi i izvršeni rashodi domaćinstava za ličnu potrošnju, individualne investicije u stambenu izgradnju i štednju.

Svi prihodi stanovništva grupisani su tako da se mogu sagledati po osnovima njihovog ostvarivanja (radnog odnosa, od privatnih delatnosti, socijalnog osiguranja, kreditnog odnosa itd.) i izvorima iz kojih potiču (od privrednih organizacija, iz privatnog sektora privrede, ustanova, budžeta i fondova, banaka itd.).

Nominalno ukupni prihodi stanovništva porasli su od 1964. na 1967. godinu za oko dva puta. U istoj srazmeri porasli su i lični dohoci kao i primanja po osnovu socijalnog osiguranja i socijalne zaštite, dok su ostali vidovi prihoda znatno odstupali od ovih proporcija.

¹⁾ Uključujući i vrednost nerobnog (naturalnog) dela lične potrošnje individualnih proizvođača, koji je obračunat po okupnim cenama, kao cenama proizvođača.

²⁾ Sadrže novčane nagrade pojedincima za posebne zasluge, na izložbama, festivalima i sajamovima, stipendije i pozajmice studentima i učenicima i sl.

³⁾ Obuhvaćene su stambeno-komunalne usluge, socijalno-zdravstvene usluge, kulturne i sportske priredbe, preplata za radio i televiziju i dr.

⁴⁾ U ostale rashode obuhvaćeni su dobrovoljni prilozi humanitarnim organizacijama i fondovima, otplate studentskih pozajmica i sl.

Tab. 64 — LIČNA POTROŠNJA STANOVNIŠTVA
(POTROŠNJA MATERIJALNIH DOBARA I IZDACI ZA PROIZVODNE USLUGE)

	U milionima dinara				Struktura			
	1964	1965	1966	1967	1964	1965	1966	1967
Ukupno	29 005	40 168	50 510	56 918	100	100	100	100
Ishrana	13 101	17 352	22 540	24 134	45,2	43,2	44,6	42,4
Piće	1 694	2 517	3 631	3 999	5,8	6,3	7,2	7,0
Duvan	989	1 262	1 725	1 973	3,4	3,1	3,4	3,5
Odeća	3 716	5 027	5 918	6 325	12,8	12,5	11,7	11,1
Obuća	922	1 174	1 487	1 628	3,2	2,9	2,9	2,9
Nameštaj i oprema za domaćinstvo	2 499	3 262	4 152	4 687	8,6	8,1	8,2	8,2
Ogrev, osvetlj. i održav. stana	1 397	2 126	2 629	3 147	4,8	5,3	5,2	5,5
Higijena i zdravlje	1 154	1 421	1 782	1 927	4,0	3,5	3,5	3,4
Kultura i razonoda	966	1 324	1 717	2 058	3,3	3,3	3,4	3,6
Saobraćaj i veze (sred. i usluge)	1 726	2 555	3 385	4 473	6,0	6,4	6,7	7,9
Lični predmeti i drugo	864	1 227	1 520	1 611	3,0	3,1	3,0	2,8
Inostrani turizam	-200	-389	-483	-589	-0,7	-1,0	-0,9	-1,0
Neraspoređeno po nameni	177	1 310	507	1 545	0,6	3,3	1,1	2,7

I pored toga što su se lični dohoci u posmatranom periodu skoro udvostručili, oni su u strukturi ukupnih prihoda stanovništva neznatno porasli, a prema 1965. čak i opali za 1%. Iz prikazane strukture prihoda vidi se da su po učešću primanja stanovništva od socijalnog osiguranja i socijalne zaštite porasla od 12,4% u 1964. na 13,2% u 1965., a zatim palila u 1967. na svega 11,6%. Do ovog pada došlo je zbog ograničavanja prava na dečji dodatak i restriktivnih mera iz oblasti zdravstvenog osiguranja. Karakteristično je za potrošačke kredite da su oni u ovom periodu i nominalno i u strukturi ukupnih prihoda znatno opali (od 8,5 u 1964. na 3,1% u 1967). Najveći relativni porast ostvaren je kod primanja stanovništva iz inostranstva. Ona su u 1967. godini u odnosu na 1964. porasla približno za tri i po puta. U ovoj stavci najznačajnija primanja potiču od zarada radnika i seljeničkih doznaka.

Na strani rashoda ovog bilansa obuhvaćeni su svi izdaci stanovništva koji nisu vezani za proizvodnju i privredne investicije individualnih (privatnih) proizvođača. Svi rashodi grupisani su po nameni, na šta su izvršeni. Iz prikazane strukture vidi se da su osnovne stavke rashoda bile adekvatne prihodima, tj. da su se u 1967. u odnosu na 1964. godinu skoro udvostručile. Najkrupniju stavku ovog dela bilansa čini vrednost lične potrošnje stanovništva. Ona u strukturi ukupnih rashoda predstavlja oko 70%. Relativni pad vrednosti lične potrošnje u strukturi ukupnih rashoda 1966. godine objašnjava se činjenicom što je stanovništvo u toj godini izdvojilo do sada najveća sredstva za štednju — 15% od svih ukupno ostvarenih prihoda ili 21% od ukupnih ličnih dohodata. Ova napomena odnosi se i na izdatke za lične usluge i usluge društvenog standarda.

Naredne dve krupnije stavke predstavljaju investicije u stambenu izgradnju i štednju stanovništva. Investicije za stambenu izgradnju porasle su u 1967. prema 1964. godini, za dva i po puta, a ukupna štednja stanovništva za nešto više od dva puta. Ako se uporede podignuti ulozi (smanjenje štednje) sa ukupnom štednjom, proizilazi da se smanjenje štednje odvijalo brže po dinamici od uloga, ali da je i pored toga štednja stanovništva i dalje rasla u masi.

Iz poređenja podignutih potrošačkih kredita i uloga sa štednje zajedno, vidi se da je iznos ovih sredstava bio veći od ukupnih uloga na štednju u svim godinama posmatranog perioda, osim u 1966., kada su ulozi bili veći za 3 770 miliona dinara.

Uporedio sa bilansom prihoda i rashoda stanovništva prikazana je u posebnoj tabeli lična potrošnja stanovništva po osnovnim grupama proizvoda, uključujući i usluge proizvodnog karaktera.

Pri sagledavanju promena u strukturi lične potrošnje u periodu privredne reforme treba imati u vidu učešće pojedinih grupa u ukupnoj potrošnji. Sa povećanjem ukupnih sredstava za ličnu potrošnju od 1964. godine na 1967. za 96 poena, povećava se i potrošnja kod svih grupa, ali povećanje nije u svim grupama proporcionalno. Učešće pojedinih grupa u strukturi lične potrošnje je različito. Najveću stavku predstavlja grupa „ishrana“, koja u 1967. god. učešće sa 42,4 procenata. Naredna grupa je „odeća“ sa 11,1 procenom, „nameštaj i oprema za domaćinstvo“ sa 8,2 procenata, saobraćaj i veze sa 7,9 itd. Najveće promenu u strukturi potrošnje pretrpela je grupa „ishrana“, koja je opala od 45,2% u 1964. godini na 42,4% u 1967. godini. Učešće grupa „odeća“ i „obuća“ u 1967. je u slabom padu u odnosu na 1964. god., dok grupa „saobraćaj i veze“ pokazuje porast od 6,0% u 1964. na 7,9 u 1967. Grupe „piće“, „ogrev, osvetljenje i održavanje stana“ povećavaju viđeno svoje učešće u ukupnoj potrošnji, dok je učešće ostalih grupa na nivou prethodnih godina.

Učešće ishrane u ukupnoj ličnoj potrošnji, kako je napred već ukazano, u padu je u odnosu na 1966. godinu za 2,2%. Posmatrano u apsolutnim ciframa, lična potrošnja je porasla od 22 540 miliona dinara, koliko je iznosila u 1966. godini, na 24 134 mil. dinara u 1967., tj. za 7,1%. Pad učešća „ishrane“ u strukturi ukupne potrošnje najvećim delom je prouzrokovao nižim otkupnim cenama poljoprivrednih proizvoda u 1967. godini, po kojima je izvršen obračun naturalne potrošnje. Naime, otkupne cene poljoprivrednih proizvoda u odnosu na 1966. godinu opale su u 1967. za oko 5%.

Kako naturalna potrošnja u ukupnoj ishrani učešće sa oko 28,7 procenata u 1967. godini, to je imalo uticaja i na pad ukupne ishrane u strukturi ukupne potrošnje. Takođe i indeks cena na malo prehrambenih proizvoda \varnothing 1966 = 100 iznosi u 1967. godini 103, što ima uticaja na usporeniji rast grupe „ishrane“ u odnosu na ukupnu potrošnju.

Tab. 65 — BRUTO-NAPLATA BUDŽETSKIH PRIHODA¹⁾

	U milionima dinara			Struktura u %		
	1965	1966	1967 ²⁾	1965	1966	1967 ²⁾
PREMA OBЛИЦИМА						
Ukupno	17 063	18 327	21 024	100	100	100
Doprinosi	7 913	6 912	8 655	46,4	37,7	41,2
Porezi	6 006	7 520	8 923	35,2	41,0	42,4
Takse	367	414	596	2,1	2,3	2,8
Carine	1 939	1 848	2 413	11,4	10,1	11,5
Prihodi po posebnim saveznim propisima	—	206	245	—	1,1	1,2
Prihodi organa uprave i ostali prihodi	838	1 427	192	4,9	7,8	0,9
PREMA RASPODELI						
Ukupno	17 063	18 327	21 024	100	100	100
Izdvojeno pre raspodele	209	(390) ³⁾	618	1,2	2,1	2,9
Raspoređeno	16 803	17 705	20 406	98,4	96,6	97,1
Federaciji	8 950	(8 983) ³⁾	10 345	52,4	49,0	49,2
Republikama	2 169	2 907	3 107	12,7	15,9	14,8
Pokrajinama	206	74	— ⁴⁾	1,2	0,0 ⁴⁾	— ⁴⁾
Srezovima	418	260	—	2,4	1,5	—
Opštinama	5 060	5 548	6 954	29,7	30,3	33,1
Neraspoređeno	51	232	—	0,3	1,3	—

Tab. 66 — UČEŠĆE POJEDINIH BUDŽETA U UKUPNIM BUDŽETSKIM PRIHODIMA POSLE PRERASPODELE DOPUNSKIH SREDSTAVA⁵⁾)

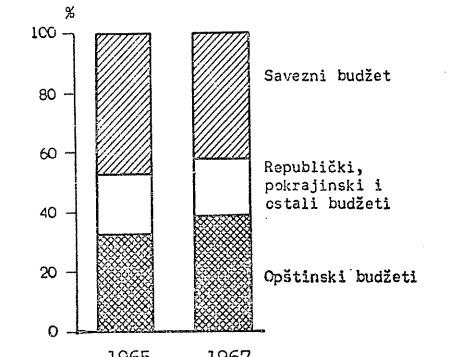
	1965	1966	1967 ⁷⁾
Ukupno	100	100	100
Savezni budžet	47,8	45,8	42,1
Republički budžeti	12,2	13,3	16,5
Pokrajinski budžeti	1,9	1,6	1,8
Sreski budžeti	5,3	4,6	0,4
Opštinski budžeti	32,7	34,7	39,2

U skladu sa izmenama u budžetskom sistemu i u skladu sa ukinjanjem srezova i prenošenjem funkcija sa širih na uže društveno-političke zajednice, izvršene su i izmene u formirajući raspodeli bruto naplaćenih budžetskih prihoda. Pre svega, izmenjen je relativan odnos između pojedinih instrumenata ubiranja budžetskih prihoda, tako da je udio doprinosa opao sa 46% na 41% u 1967. godini, dok je udio poreza, u istom periodu, povećan sa 35% na 42%. S druge strane, bilo je izvenskih promena i u oblasti raspodeli bruto naplaćenih budžetskih prihoda između širih i užih društveno-političkih zajedница. Učešće federacije u ukupnoj bruto-naplati u 1965. godini iznosilo je oko 52%, a u 1967. oko 3% manje, tj. 49%. Istovremeno, učešće republika je povećano za 2%, a učešće opština za preko 3%.

Međutim, podaci iz gornje tabele ne pokazuju stvarne odnose u konačnoj raspodeli budžetskih prihoda između društveno-političkih zajedница. Prvo, zbog toga što se sredstva za finansiranje autonomnih pokrajina (i srezova) prethodno formiraju kod opština i socijalističkih republika (od 1966), a zatim prenose u budžete odnosnih pokrajina i srezova, i drugo, što se iz sredstava širih društveno-političkih zajedница daju dotacije

¹⁾ Na bazi podataka Službe društvenog knjigovodstva. ²⁾ Obuhvata i prihode za zajednice obrazovanja. ³⁾ Korijenovano putem procene radi uporedivosti po godinama. ⁴⁾ Od 1966. godine pokrajine se finansiraju posredstvom opštinskih i republičkih budžeta. ⁵⁾ Na bazi podataka Službe društvenog knjigovodstva. ⁶⁾ Izračunato na bazi prihoda pojedinih budžeta, iz kojih su isključena dopunska sredstva data uzimajući društveno-političkim zajednicama, kao i sredstva koja su u rasporedu prihoda pojedinih budžeta izdvojena za finansiranje srezova i autonomnih pokrajina. ⁷⁾ Uključeni i prihodi za zajednice obrazovanja radi uporedivosti.

Graf. 18 — UČEŠĆE DRUŠTVENO-POLITIČKIH ZAJEDNICI U BUDŽETSKIM RASHODIMA

(dopunska sredstva) užim društveno-političkim zajednicama. Posle ove preraspodele sredstava dobija se drukčija slika odnosa između društveno-političkih zajednica u pogledu njihovog stvarnog učešća u budžetskim prihodima, što je prikazano u tab. 66. Stvarno učešće federacije u budžetskim prihodima je znatno manje nego što pokazuje tab. 65, a kod opština znatno veće.

U pogledu poređenja po godinama, u obe tabele se pokazuju slične tendencije. Smanjenje učešća federacije u budžetskim prihodima približno odgovara iznosu povećanja učešća opština a smanjenje učešća srezova (zbog njihovog postepenog uklanjanja) odgovara približno iznosu povećanja učešća republike. Učešće autonomnih pokrajina u ukupnim budžetskim prihodima zadržano je na istom nivou, što znači da su njihovi prihodi rasli u skladu sa ukupnim budžetskim prihodima.

Podataci za 1964. godinu nisu prikazani, pošto nisu uporedivi sa kasnijim godinama zbog promena u budžetskom sistemu.

Tab. 67 — PRIHODI ZA TEKUĆE POSLOVANJE NEPRIVREDNIH ORGANIZACIJA¹⁾
u milionima dinara

	Ukupni prihodi	Prihodi od usluga (realizacija)				Prihodi od društveno-političkih zajednica			Ostali prihodi i preneta sredstva	
		ukupno	privrednim organizacijama	neprivrednim organizacijama	stanovništvo	ukupno	iz društvenih i drugih fond.	iz budžeta DPZ		
Ukupno	1964	9 874	2 589	1 426	517	646	6 746	4 239	2 507	536
	1967	17 933	5 261	2 857	865	1 536	12 285	7 347	4 411	384
Delatnost škola	1964	2 218	242	157	34	51	1 878	1 830	48	96
	1967	4 389	612	310	115	187	3 727	3 418	309	49
Osnovne škole	1964	1 191	12	2	2	8	1 145	1 128	17	33
	1967	2 380	64	7	26	31	2 293	2 098	195	20
Naučna delatnost	1964	593	454	297	152	5	107	61	46	31
	1967	1 000	684	578	93	13	303	220	83	13
Kultura i prosveta	1964	222	88	31	14	43	119	53	66	14
	1967	468	212	69	37	106	245	146	99	10
Umetnost i zabava	1964	332	234	21	11	202	93	31	62	5
	1967	846	659	80	40	539	176	102	74	11
Zdravstv. delatnost	1964	2 455	331	84	157	90	2 070	1 968	102	54
	1967	4 467	951	324	355	272	3 435	3 193	242	80
Socijalna zaštita	1964	419	168	52	27	89	143	82	61	108
	1967	888	508	248	51	209	357	217	140	21
Privredne komore	1964	98	85 ^{a)}	84	1	0	0	—	0	13
	1967	140	134 ^{a)}	132	1	1	—	—	—	6
Finansije i osiguranje	1964	1 127	908	649	97	162	169	16	153	49
	1967	1 427	1 387	1 063	136	188	—	—	—	40
Zavodi za socijalno osiguranje	1964	210	23	15	8	—	184	183	1	3
	1967	321	—	—	—	—	316	316	—	6
Uprava i pravosuđe	1964	2 200	58	36	18	4	1 978	9	1 969	164
	1967	3 987	108	53	37	21	3 726	5	3 721	152

Jedan deo prihoda neproizvodne organizacije ostvaruju neposrednom naplatom usluga od korisnika—realizacijom, a drugi deo se finansira posredstvom budžeta i fondova društveno-političkih zajednica. Obim jednog i drugog načina finansiranja neproizvodnih delatnosti vrlo je različit po granama delatnosti i znatno je varirao u posmatranim godinama. U stvari, za pojedine delatnosti su ustanovljeni posebni izvori finansiranja, odnosno namenski fiskalni instrumenti. Tako se administracija (sa oko 90%) finansira iz budžeta, školstvom iz društvenih fondova (sa oko 80%), zdravstvo iz fondova socijalnog osiguranja (sa 80% u 1964—1966, a u 1967. sa oko 70%). Neposrednom naplatom usluga finansiraju se finansijske organizacije (banke i štedionice, Služba društvenog knjigovodstva i osiguravajuće organizacije gotovo sa 100%), zatim naučna delatnost (sa oko 70%), umetničko-zabavna delatnost (sa preko 75%) itd. Gotovo za sve grane je karakteristično da prihodi po osnovu realizacije usluga iz godine u godinu rastu brže od drugih prihoda, pa i kod onih delatnosti kod kojih je realizacija sporedni oblik finansiranja tekućeg poslovanja. Isto tako, kod pojedinih grana zapaža se tendencija povećanja učešća naplate usluga od stanovništva u formiranju ukupnih prihoda (kod zdravstva zbog povećanja participacije građana).

¹⁾ Za 1967. korišćeni privremeni podaci. Po obimu prihoda 1964. nije u potpunosti uporediva sa 1967. zbog manjih razlika u obuhvatu.

^{a)} Odnosi se na doprinose koje komorama plaćaju privredne organizacije.

Tab. 68 — RASHODI TEKUĆEG POSLOVANJA NEPRIVREDNIH ORGANIZACIJA¹⁾
u milionima dinara

	Ukupni rashodi	Bruto lični dohoci			Materijalni rashodi	Izdavanja za fondove ²⁾	Ostali rashodi, doprinosi i dr.	
		ukupno	neto lični dohoci	doprinosi na lične dohotke				
Ukupno	1964	9 599	5 335	3 131	2 204	2 952	349	1 048
	1967	17 975	10 639	7 125	3 514	5 246	420	1 801
Delatnost škola	1964	2 127	1 672	986	687	350	52	90
	1967	4 396	3 340	2 274	1 065	658	60	370
Osnovne škole	1964	1 162	998	592	405	129	14	30
	1967	2 386	1 958	1 324	634	245	19	171
Naučna delatnost	1964	563	251	145	106	188	36	114
	1967	997	468	318	150	344	44	174
Kultura i prosveta	1964	207	104	62	42	85	18	12
	1967	468	237	163	74	170	30	51
Umetnost i zabava	1964	330	147	87	60	123	33	37
	1967	844	343	233	110	285	72	162
Zdravstvena delatnost	1964	2 426	1 192	692	501	963	30	238
	1967	4 502	2 281	1 531	750	1 709	34	464
Socijalna zaštita	1964	381	171	103	68	162	11	41
	1967	(888)	(416)	282	134	(379)	16	81
Privredne komore	1964	84	43	25	18	33	5	6
	1967	137	58	38	20	58	2	20
Finansije i osiguranje	1964	1 123	462	267	195	196	30	333
	1967	1 438	849	559	290	232	23	290
Zavodi za socijalno osiguranje	1964	205	137	79	57	40	4	25
	1967	321	239	160	79	48	4	32
Uprava i pravosuđe ³⁾	1964	2 148	1 155	685	470	811	133	152
	1967	3 987	2 408	1 567	841	1 363	135	157

Pretežni deo rashoda neproizvodnih organizacija čine lični dohoci koji, u bruto-iznosu, angažuju više od polovine sredstava za tekuće poslovanje. U 1964. godini bruto lični dohoci učestvuju u ukupnim rashodima sa blizu 56%. U periodu posle 1964. godine njihovo učešće je znatno povećano, tako da u 1967. dostiže blizu 60% ukupnih rashoda. U okviru bruto ličnih dohodaka povećan je udeo neto ličnih dohodaka, jer je u posmatranom periodu došlo do smanjenja stopa doprinosa na lične dohotke.

Posmatrani po granama delatnosti, lični dohoci u odnosu na ukupne rashode znatno variraju od jedne delatnosti do druge. Kod osnovnih škola preko četiri petine tekućih izdataka čine lični dohoci, kod uprave i pravosuđa oko 60%, a kod zdravstva oko polovine izdataka ide na lične dohotke.

Materijalni rashodi predstavljaju nešto manje od jedne trećine ukupnih rashoda neproizvodnih delatnosti. U 1964. godini materijalni rashodi su iznosili 31% ukupnih rashoda a u 1967. nešto manje, 29%.

Izdavanja za sopstvene fondove i amortizacija osnovnih sredstava čine oko 10% ukupnih rashoda. Ovaj procenat znatno varira po pojedinim granama delatnosti. Najveći je kod finansijskih i osiguravajućih radnih organizacija, naučnih i umetničko-zabavnih, a najniži kod škola i uprave. Kod zdravstvene delatnosti ovaj procenat se približno poklapa sa prosekom za celu neproizvodnu sferu (10%).

Ostali rashodi koji pretežnim delom predstavljaju obaveze prema društvenoj zajednici (kamate, doprinosi Skoplju i dr.) učestvuju u ukupnim rashodima sa manje od 3%.

¹⁾ Za 1967. korišćeni privremeni podaci.

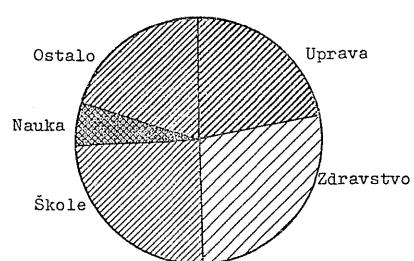
²⁾ Kod nekih delatnosti ova kategorija upravo nastaje u periodu reforme.

³⁾ Po obimu rashoda 1964. nije uporediva sa 1967. zbog manjih razlika u obuhvatu.

Tab. 69 — STRUKTURA NEPROIZVODNIH DELATNOSTI

	Broj zaposlenih		Osnovna sredstva		Tekući rashodi	
	1964	1967	1964	1967	1964	1967
Ukupno	100	100	100	100	100	100
Škole	32,5	33,3	31,3	32,7	22,2	24,4
Osnovne	22,3	22,3	17,0	16,9	12,1	13,3
Nauka	4,0	3,9	5,8	5,5	5,9	5,5
Kultura i prosveta	2,1	2,4	4,0	4,9	2,2	2,6
Umetnost i zabava	2,7	2,8	2,8	3,8	3,4	4,7
Zdravstvo	23,3	23,8	23,7	26,3	25,3	25,0
Socijalna zaštita	4,2	4,9	3,9	4,4	4,0	4,9
Privredne komore	0,6	0,4	1,1	0,7	0,9	0,8
Finansije i osiguranje	8,4	6,7	7,3	6,5	11,7	8,0
Socijalno osiguranje (zavodi)	2,4	2,0	2,2	1,7	2,1	1,8
Uprava (bez narodne odbrane)	19,9	19,8	17,8	13,5	22,4	22,2

Graf. 19 — STRUKTURA NEPROIZVODNIH DELATNOSTI u 1967.

Ako se neproizvodna sfera posmatra po užem obuhvatu, tj. bez stambeno-komunalnih i ličnih usluga, koje su po svom ekonomskom karakteru slične proizvodnim delatnostima, i bez narodne odbrane, koja je u svemu specifična oblast, onda se značaj pojedinih grana delatnosti u ovoj oblasti može upoređivati prema obimu njihovog tekućeg poslovanja, odnosno prema broju zaposlenih, prema veličini osnovnih sredstava i prema obimu tekućih rashoda.

Po svim ovim obeležjima delatnost škola je najznačajnija. U ovoj grani je, u 1967. godini, zaposlena oko jedna trećina radnika i angažovana oko jedna trećina osnovnih sredstava. Izdaci za tekuće poslovanje

škola približuju se iznosu od jedne četvrtine ukupnih rashoda ove oblasti. Ova približna proporcija delatnosti škola prema ukupnom ($1/3$, $1/3$, $1/4$) prilično je stabilna po godinama. U odnosu na 1964. godinu veće je učešće u broju zaposlenih za blizu 1%, u osnovnim sredstvima za blizu 1,5% i u tekućim rashodima za više od 2%, što ukazuje na izvesnu preraspodelu sredstava u korist školstva. U ovoj delatnosti najbrojnije su i najbolimije osnovne škole.

Po broju zaposlenih i obimu angažovanih osnovnih sredstava delatnost zdravstva je dosta manja od školstva, ali je po obimu tekućih rashoda nešto veća. Proporcija ove delatnosti prema ukupnom u oblasti neproizvodnih delatnosti, izražena u procentima, za 1967. godinu je sledeća: 23,8, 26, 3, 25,0 ili približno $1/4$, $1/4$, $1/4$. U poređenju sa 1964. godinom nije bilo krupnijih promena osim neznatnog smanjenja učešća u ukupnim rashodima (sa 25,3% u 1964., na 25,0% u 1967.).

Treća grana po obimu poslovanja je uprava i pravosuđe sa 19,9% zaposlenih, 23,5% osnovnih sredstava i 22,2% tekućih rashoda u 1967. godini. Prema 1964. godini, uprava u celini je neznatno smanjila učešće u ukupnim rashodima (za 0,2%) i pored toga što je povećano učešće rashoda saveznih organa uprave za više od 1% (pretežno zbog povećanja troškova predstavnštava SFRJ u inostranstvu, u vezi sa promenom kursa dinara u 1965.).

Tab. 70 — UTROŠAK NOVČANIH SREDSTAVA ZA INVESTICIJE U OSNOVNE FONDOVE PO NOSIOCIMA FINANSIRANJA¹⁾

	U milionima dinara				Struktura u %			
	1964	1965	1966	1967	1964	1965	1966	1967
Investicije — ukupno	18 828	19 150	21 163	19 888	100	100	100	100
PO OSNOVNOJ NAMENI								
Privredne	12 875	12 462	14 773	14 806	68,4	65,1	69,8	74,4
Neprivredne	5 953	6 688	6 389	5 083	31,6	34,9	30,2	25,6
PO NOSIOCIMA FINANSIRANJA								
Privredne	12 875	12 462	14 773	14 806	100	100	100	100
Iz sredstava radnih organizacija	4 297	4 967	7 111	5 459	33,4	39,9	48,1	36,8
Iz sredstava banaka	5 511	6 583	5 946	6 872	42,8	52,8	40,3	46,5
Iz sredstava društveno-političkih zajednica	3 067	913	1 717	2 474	23,8	7,3	11,6	16,7
Federacije	1 109	511	1 063	1 691	8,6	4,1	7,2	11,4
Socijalističkih republika	1 060	274	315	326	8,2	2,2	2,1	2,2
Opština	899	128	339	457	7,0	1,0	2,3	3,1
Nepprivredne	5 953	6 688	6 389	5 083	100	100	100	100
Iz sredstava radnih organizacija	1 761	2 061	2 579	2 002	29,6	30,8	40,4	39,4
Iz sredstava banaka	394	424	2 291	2 056	6,6	6,3	35,9	40,5
Iz sredstava društveno-političkih zajednica	3 798	4 204	1 519	1 024	63,8	62,9	23,7	20,1
Federacije	171	106	187	117	2,9	1,6	2,9	2,3
Socijalističkih republika	500	439	234	128	8,4	6,6	3,7	2,5
Opština	3 128	3 660	1 099	779	52,5	54,7	17,1	15,3

Nominalni iznos utrošenih sredstava za investicije u proteklom periodu prikazuje minimalne promene u nivou ulaganja po godinama. Ovako usporen rast imao je za posledicu smanjenje učešća investicija u društvenom proizvodu sa 39% u 1964. na 25% u 1967. godini, kakva je tendencija kretanja bila u osnovi predviđena društvenom i privrednom reformom. U okviru ukupnih ulaganja, privredne investicije su se u posmatranom periodu povećavale sa prosečnom godišnjom stopom rasta od 5%, dok su se neprivredne investicije smanjivale po stopi od 7%. Usled ovakvih kretanja učešće privrednih investicija u ukupnim ulaganjima povećano je sa 68% u 1964. na 74% u 1967., a smanjen ideo neprivrednih investicija u istom periodu sa 32% na 26%.

S obzirom na porast cena investicionih dobara, a naročito građevinskih objekata, prema proračunu Instituta za ekonomiku investicija, realni obim ostvarenih investicija u 1967. u odnosu na 1964. g. bio je niži za oko 25%. Smanjena su naročito ulaganja u neprivredne objekte, za oko 41%, dok su privredne investicije niže za oko 17%.

Izmenjen sistem finansiranja u toku sprovodenja reforme posle ukidanja društvenih investicionih fondova uticao je na povećanje učešća sopstvenih sredstava radnih organizacija u ukupno utrošenim sredstvima za investicije, i to sa 32% u 1964. g. na 38% u 1967. g. Potrebno je, međutim, istaći da se u poslednjoj godini zapaža smanjenje učešća sredstava radnih organizacija u odnosu na 1966. g., kada je njihov ideo već iznosio 46%). Radne organizacije su, naime, u toku 1967. g. umesto sopstvenih sredstava koristile u većoj meri bankarske kredite za finansiranje investicija. U toku 1966. i 1967. pojavljuje se i veći porast utroška sredstava federacije usled kreditiranja investicija iz fonda federacije za razvoj nedovoljno razvijenih republika i krajeva. Ukipanje stambenih fondova pri društveno-političkim zajednicama i ustupanje njihovih sredstava lokalnim bankama imalo je za posledicu osetno povećanje učešća bankarskih sredstava u finansiranju neprivrednih investicija, uz istovremeno smanjenje sredstava za investicije kod opština.

¹⁾ Prikazani su podaci Službe društvenog knjigovodstva, koji obuhvataju novčana ulaganja krajnjeg korisnika u osnovne fondove iz društvenih sredstava. Izuzetno, kod stambene izgradnje obuhvaćene su i investicije iz sredstava stanovništva položenih kao sopstveno učešće po kreditima za izgradnju stanova. Utrošak sredstava se posmatra u vremenskom razdoblju u kome su stvarno izvršene isplate za investicije, a ne prema momentu fizičke izgradnje investicija.

²⁾ Zbog izmena u načinu finansiranja investicija u poslednjim godinama, obuhvatnost podataka nije potpuna, naročito nisu prikazana sva ulaganja iz sredstava privrednih organizacija u toku 1967. g. Osetnije smanjenje učešća ovih sredstava u finansiranju privrednih investicija u toj godini, u odnosu na 1966., treba, zbog toga, uzeti sa rezervom.

**Tab. 71 — UTROŠAK NOVČANIH SREDSTAVA ZA INVESTICIJE U OSNOVNE FONDOVE
PO SOCIJALISTIČKIM REPUBLIKAMA I NOSIOCIMA FINANSIRANJA¹⁾**

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija
1964							
Investicije — ukupno u mil. din.	18 827	2 353	653	4 481	2 355	2 710	6 275
Privredne	12 875	1 724	546	3 104	1 466	1 815	4 221
Iz sredstava radnih organizacija	4 297	571	103	1 209	192	733	1 489
Iz sredstava banaka	5 511	748	110	1 475	568	943	1 665
Iz sredstava DPZ	3 067	405	334	419	705	139	1 066
Federacije	1 109	138	201	198	295	11	265
Socijalističkih republika	1 060	184	122	20	239	25	470
Opština	899	83	11	201	171	102	331
Nepopravljene	5 953	629	107	1 378	889	895	2 055
Iz sredstava radnih organizacija	1 761	196	27	437	57	236	808
Iz sredstava banaka	394	28	13	85	48	109	111
Iz sredstava DPZ	3 798	405	67	855	785	550	1 136
Federacije	171	7	2	12	5	12	134
Socijalističkih republika	500	66	22	95	63	109	146
Opština	3 128	333	44	748	718	430	857
Investicije po stanovniku u din.							
Ukupno	977	668	1 298	1 054	1 593	1 659	795
Privredne	668	489	1 085	730	992	1 111	535
Nepopravljene	309	179	213	324	601	548	260
1967							
Investicije — ukupno u mil. din.	19 888	2 213	536	4 562	2 050	2 668	7 860
Privredne	14 806	1 605	427	3 393	1 519	1 956	5 906
Iz sredstava radnih organizacija	5 459	550	82	1 524	205	891	2 208
Iz sredstava banaka	6 872	514	128	1 629	833	965	2 803
Iz sredstava DPZ	2 474	541	218	241	480	100	895
Federacije	1 691	456	201	38	428	3	565
Socijalističkih republika	326	38	14	86	11	45	133
Opština	457	47	3	116	42	53	196
Nepopravljene	5 083	608	109	1 169	531	712	1 954
Iz sredstava radnih organizacija	2 002	321	40	471	92	235	843
Iz sredstava banaka	2 056	178	44	520	137	402	774
Iz sredstava DPZ	1 024	110	25	177	302	75	337
Federacije	117	9	13	11	2	9	75
Socijalističkih republika	128	10	4	36	16	11	51
Opština	779	91	8	131	284	55	211
Investicije po stanovniku u din.							
Ukupno	997	593	1 017	1 051	1 321	1 589	968
Privredne	742	430	810	782	979	1 165	727
Nepopravljene	255	163	207	269	342	424	241

Nominalno utrošena novčana sredstva za investicije 1967. g., u odnosu na 1964, smanjile su se u svim socijalističkim republikama, osim u SR Hrvatskoj i SR Srbiji. Usled ovakvih kretanja učešće investicija u SR Srbiji u ukupnim ulaganjima u celoj zemlji je povećano sa 33% u 1964. g. na 40%, a udeo investicija u ostalim socijalističkim republikama je smanjen približno za po jedan poen, izuzev u SR Makedoniji, gde su ulaganja niža za dva poena.

U svim socijalističkim republikama zapaža se tendencija povećanog učešća sredstava radnih organizacija u finansiranju investicija, iako je visina njihovog udela u 1967. g. još uvek različita, što je, pre svega, u zavisnosti od njihove privredne razvijenosti. Tako npr. radne organizacije Socijalističke Autonomne Pokrajine Kosova, čija ukupna ulaganja u 1967. g. iznose 836 miliona dinara, učestvuju sopstvenim sredstvima u finansiranju investicija sa 12%, SR Makedonije sa 15%, dok investitori SR Slovenije učestvuju sopstvenim sredstvima u visini od 43% i SR Hrvatske sa 44%. Socijalistička Autonomna Pokrajina Vojvodina, koja je iste godine imala 1 636 miliona investicija u osnovne fondove, prikazuje učešće sredstava radnih organizacija od 45%.

Napori društvene zajednice da se u nedovoljno razvijenim krajevima ubrza privredni rast, ogleda se u odnosu između novčanih ulaganja u investicije iz društvenog proizvoda po pojedinim socijalističkim republikama. U toku 1967. g. u najrazvijenijim krajevima, kao što su SR Slovenija, SR Hrvatska i SAP Vojvodina, utrošena sredstva za investicije iznosi su oko 15% od društvenog proizvoda, dok se u manje razvijenim krajevima ovaj odnos kreće od oko 17% u SR Bosni i Hercegovini do oko 53% u SAP Kosovu.

Visina ulaganja po stanovniku u pojedinim socijalističkim republikama ukazuje na veoma različit nivo investiranja u obe posmatrane godine. SR Slovenija, kao privredno najrazvijenija, 1967. g. uložila je oko 60% više u osnovne fondove od jugoslovenskog proseka po stanovniku, dok SR Bosna i Hercegovina oko 40% manje. SR Makedonija, iako ekonomski nedovoljno razvijena, pretežno poljoprivredno područje, investirala je oko 33% iznad jugoslovenskog proseka, dok je SR Srbija u obe posmatrane godine ulagala manje po stanovniku od ostalih republika sem od SR Bosne i Hercegovine, iako je ona jedino nominalno povećala svoje investicije u 1967. u odnosu na 1964.

¹⁾ Podaci Službe društvenog knjigovodstva razvrstani po republikama prema lokaciji investicionih objekata. Podaci za uže područje SR Srbije, SAP Vojvodinu i SAP Kosovo se ne prikazuju, jer nisu posebno obrađeni za 1964. g.

**Tab. 72 — VREDNOST OSTVARENIH PRIVREDNIH INVESTICIJA
PO KARAKTERU IZGRADNJE I TEHNIČKOJ STRUKTURI¹⁾**

	Ukupna vrednost investicija u mil. din.	Karakter izgradnje				Tehnička struktura			
		ukupno	novi kapaciteti na novoj lokaciji	proširenje, rekonstrukcija i modernizacija	zamena i održavanje postojećih kapaciteta	ukupno	građevinski radovi	oprema sa montažom	ostalo
Ukupno	1966	17 126	100	35,0	37,1	27,9	100	38,7	53,2
	1967	20 278	100	33,5	43,1	23,4	100	39,6	54,3
Industrija	1966	9 340	100	43,4	41,2	15,4	100	37,5	53,6
	1967	11 069	100	39,0	47,2	13,8	100	33,4	60,4
Poljoprivreda	1966	1 638	100	26,4	37,2	36,4	100	44,8	40,2
	1967	1 607	100	29,0	43,3	27,7	100	42,7	39,9
Šumarstvo	1966	233	100	38,5	32,8	28,7	100	55,9	22,7
	1967	232	100	40,7	35,6	23,7	100	52,3	18,3
Građevinarstvo	1966	639	100	16,9	22,1	61,0	100	30,4	67,8
	1967	741	100	10,6	36,1	53,3	100	28,9	67,3
Saobraćaj	1966	3 580	100	19,7	32,0	48,3	100	30,2	65,1
	1967	3 948	100	24,2	30,4	45,4	100	39,2	58,2
Trgovina i ugo- stiteljstvo	1966	1 573	100	36,1	31,7	32,2	100	58,9	36,3
	1967	2 534	100	33,2	47,9	18,9	100	66,1	31,1
Zanatstvo	1966	124	100	24,3	29,3	46,4	100	47,2	51,1
	1967	148	100	22,0	46,6	31,4	100	56,3	42,4

Podaci o ostvarenim investicijama po karakteru izgradnje ukazuju na to da se njihov srazmerno veći deo odnosi na modernizaciju, rekonstrukciju i proširenje postojećih kapaciteta, što je u osnovi u skladu sa intencijama privredne reforme. Njihov udeo se u ukupnim investicijama u 1967. g., u odnosu na 1966, još povećao kako za celu privredu, tako i po pojedinim privrednim delatnostima, izuzev saobraćaja. U toj godini je učešće investicija za modernizaciju i rekonstrukciju postojećih kapaciteta u većini delatnosti dostiglo znatno iznad 40%. Učešće ulaganja u nove kapacitete na novoj lokaciji, kao i investicije za zamenu i održavanje postojećih kapaciteta, pokazuje tendenciju opadanja u 1967. g. prema 1966. Smanjenje ulaganja u podizanje novih kapaciteta naročito se zapaža u industriji i građevinarstvu. Zbog intenzivne izgradnje saobraćajnica, a naročito savremenih puteva, jedino je u delatnosti saobraćaja zabeležen porast izgradnje novih objekata.

Zbog osetnijeg porasta ulaganja u izgradnju puteva i modernizaciju železničkih pruga, podizanja trgovinskih i ugostiteljskih objekata i zanatskih radionica, učešće građevinskih objekata u ukupno ostvarenim investicijama poraslo je sa 39% u 1966. g. na 40% u 1967. Istovremeno je i obimnija nabavka mašina i uređaja u industrijskim preduzećima 1967. g. uticala na porast učešća opreme u odnosu na 1966. sa 53% na 54%, dok je udeo ulaganja u ostale elemente tehničke strukture (studije, projekti i istražni radovi, otkup zemljišta, uzdizanje stoke i sadnica i t.s.l.) opao sa 8% na 6%.

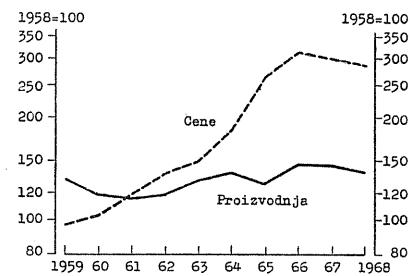
¹⁾ Za razliku od prethodnih tabela, u kojima su prikazani podaci Službe društvenog knjigovodstva o izvršenim novčanim isplataima za investicije, u ovoj tabeli su dati podaci Saveznog zavoda za statistiku o vrednosti fizički ostvarenih investicija u toku posmatranog perioda, bez obzira da li je i kada izvršena njihova isplata. Ovim podacima obuhvaćene su sve privredne organizacije u državnom sektoru, kao i sva preduzeća u izgradnji i direkcije za izgradnju privrednih objekata. Podaci su razvrstani po delatnostima i teritorijalnim područjima prema nameni i lokaciji investicionih objekata.

Tab. 73 — OPŠTI PREGLED RAZVOJA POLJOPRIVREDE

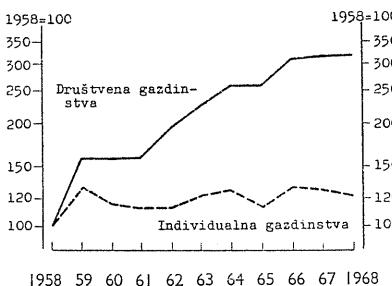
	1964	1965	1966	1967
Broj zaposlenih u društvenom sektoru poljoprivrede	280 585	284 438	266 917	255 970
Poljoprivredno zemljište u hilj. ha	14 900	14 800	14 800	14 800
Društvena gazdinstva	2 004	2 061	2 104	2 101
Uslovna grla stoke u hilj.	5 500	5 363	5 739	5 790
Društvena gazdinstva	508	497	481	464
Broj traktora	45 364	45 420	50 965	46 962
Društvena gazdinstva	40 284	40 340	38 785	34 782
Broj kombajna — društvena gazdinstva	10 518	11 293	12 308	12 526
Investicije u tekućim cenama u mil. din.	...	2 032	2 427	2 378
Društvena gazdinstva	1 713	1 584	1 811	1 694
Indeks fizičkog obima otkupa poljoprivrednih proizvoda	100	96	106	111
Otkup poljoprivrednih proizvoda u tekućim cenama u mil. din.	6 325	8 721	11 173	11 333
Društvena gazdinstva	2 587	3 856	4 887	5 396
Izvoz poljoprivrednih proizvoda u mil. din.	2 186	2 363	2 654	3 095
Uvoz poljoprivrednih proizvoda u mil. din.	2 258	2 561	3 007	2 289
Indeks cena poljoprivrednih proizvođača	100	143	160	161
Indeks fizičkog obima poljoprivredne proizvodnje	100	91	106	105
Društvena gazdinstva	100	100	120	122
Društveni proizvod poljoprivrede u mil. din.	15 584	21 010	27 261	26 403
Društvena gazdinstva	2 374	3 630	4 469	7 481

U periodu 1964—1967. godine poljoprivredna proizvodnja se ostvaruje na višem nivou po obimu i vrednosti. Indeks fizičkog obima celokupne proizvodnje u 1967. godini veći je za 5% u poređenju sa 1964. a porast proizvodnje društvenog sektora poljoprivrede veći je za 22%. Vrednost proizvodnje u periodu 1964—1967. rasla je za poljoprivredu u celini po stopi od 1,4, a za društvena gazdinstva po stopi od 7,2%.

Graf. 20 — INDEKSI CENA I PROIZVODNJE U POLJOPRIVREDI

Graf. 21 — INDEKSI POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

Povećana proizvodnja uslovila je i povećanje obima otkupa i izvoza poljoprivrednih proizvoda. Indeks fizičkog obima otkupa u 1967. godini veći je za 11% u odnosu na 1964. godinu. Vrednost izvoza u 1967. godini je veća od vrednosti uvoza poljoprivrednih proizvoda. Smanjen je uvoz pšenice od 1 162 hilj. tona u 1965. na 420 hilj. tona u 1967. godini.

Ukupan društveni proizvod poljoprivrede u 1967. godini je manji za oko 3% nego u 1966. Društveni proizvod društvenih poljoprivrednih gazdinstava raste i dalje.

Tab. 74 — INDEKSI POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

prethodna godina = 100

	1965 1964	1966 1965	1967 1966	1968 ¹⁾ 1967	Indeks 1968/1964
UKUPNO					
Poljoprivreda	91	116	99	96	101
Ratarstvo	89	127	95	91	97
Žita	91	130	96	92	104
Industrijsko bilje	83	121	95	83	79
Povrtno bilje	85	121	93	93	89
Stočno krmno bilje	93	117	89	95	92
Voćarstvo	66	153	109	101	111
Vinogradarstvo	90	110	85	130	109
Stočarstvo	103	103	106	100	112
DRUŠTVENA GAZDINSTVA					
Poljoprivreda	100	120	102	101	123
Ratarstvo	101	128	98	101	128
Žita	103	134	104	105	151
Industrijsko bilje	102	118	91	89	97
Povrtno bilje	73	161	93	93	164
Stočno krmno bilje	95	110	74	98	75
Voćarstvo	79	172	132	110	198
Vinogradarstvo	114	106	85	130	134
Stočarstvo	102	102	108	98	110
INDIVIDUALNA GAZDINSTVA					
Poljoprivreda	89	115	98	96	96
Ratarstvo	87	126	94	87	91
Žita	89	129	94	88	91
Industrijsko bilje	72	123	98	79	72
Povrtno bilje	86	118	93	93	88
Stočno krmno bilje	93	119	93	94	97
Voćarstvo	65	152	107	103	109
Vinogradarstvo	86	111	85	129	105
Stočarstvo	103	103	106	101	113

Poljoprivredna proizvodnja u periodu 1964—1968. razvijala se ravnomernije, zadržavajući visok nivo postignut u prethodnom periodu. Indeksi ukazuju na promene u strukturi poljoprivredne proizvodnje i na različite tendencije razvoja pojedinih grana. Stočarstvo se karakteriše stabilnjom dinamikom kretanja. Porast indeksa stočarstva 1968. godine u odnosu na 1964. rezultat je kvalitetnih promena u govedarstvu. Znatno je povećan prirast žive mere (indeks 124) i proizvodnja mleka (indeks 118). U poslednje tri godine ostvarivan je visok prinos šljiva, koji čine oko 30% ukupne vrednosti voćarske proizvodnje. Visok porast ratarske proizvodnje rezultat je ubrzanih porasta proizvodnje žita, koja se kreće u poslednje tri godine iznad desetogodišnjeg proseka 1958—1967, dok se površine pod ovim kulturnama nisu znatnije izmenile. U 1966. godini ostvarena je rekordna proizvodnja kukuruza, a u 1967. do sada najveća proizvodnja pšenice. Indeks proizvodnje industrijskog bilja smanjen je za oko 20%.

Porast poljoprivredne proizvodnje i u ovom periodu znatno je veći na društvenim gazdinstvima od porasta na individualnim gazdinstvima. Indeks proizvodnje društvenih gazdinstava u 1968. u odnosu na 1964. je 123. Ratarstvo u strukturi proizvodnje društvenih gazdinstava zadržava najveći udio. U toku poslednje tri godine povećane su proizvodnja i površine pod žitima, dok su se smanjile površine pod industrijskim biljem.

¹⁾ Prethodni podaci.

Tab. 75 — OPŠTI PREGLED RAZVOJA DRUŠTVENIH POLJOPRIVREDNIH ORGANIZACIJA

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 1964
Poljoprivredne organizacije	2 725	2 559	2 327	2 238	82
Poljoprivredne zadruge	2 096	1 937	1 712	1 600	76
Prosečna veličina poljoprivrednih kombinata dobara, farmi i zadruga u ha	3 350	3 720	4 118	4 083	122
Zaposleno osoblje u hilj.	281	284	267	256	91
Osnovna sredstva u mil. din.	9 942	11 370	16 351	18 520	186
Poljoprivredno zemljište u hilj. ha	2 004	2 061	2 104	2 101	
Investicije u tekućim cenama u mil. din.	1 713	1 584	1 811	1 684	98
Investicije u stalnim cenama u mil. din. ¹⁾	2 186	1 691	1 811	1 674 ²⁾	77
Proširenje zemljišnog fonda u ha					
— ukupno	113 650	61 011	29 179	44 794	39
Otkupljeno od privatnika u ha	83 238	37 479	17 399	19 677	24
Novoosvojene površine u ha	11 929	6 595	6 766	5 105	43
Zakup zemlje u ha	78 503	60 208	48 313	42 958	55
Dohodak u mil. din.	3 425	5 215	7 016	6 000	175
Indeks poljoprivredne proizvodnje (prethodna godina=100)	115	100	120	102	122

Broj poljoprivrednih organizacija u ovom periodu smanjio se za oko 500. Nastavlja se proces okupnjavanja društvenih poljoprivrednih gazdinstava, koji se najviše ispoljava u kategoriji poljoprivrednih zadruga fuzionisanjem među zadrugama i integrisanjem sa poljoprivrednim kombinatima i dobrima. U 1966. godini integrisano je 169 poljoprivrednih zadruga, od toga 93 sa kombinatima i dobrima.

I pored toga što broj zaposlenih u poljoprivredi u ovom periodu opada, broj stručnog osoblja raste. U 1964. godini bilo je zaposleno 12 122 poljoprivredna stručnjaka sa fakultetom i srednjom poljoprivrednom školom, a u 1968. godini 15 122, od toga 7 353 u polj. kombinatima, dobrima i farmama i 5 992 u poljoprivrednim zadrugama.

Tab. 76 — PROIZVODNJA PŠENICE I KUKURUZA u hilj. tona

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 1964
Pšenica — ukupno	3 700	3 460	4 600	4 820	130
Društvena gazdinstva	996	948	1 403	1 524	153
Individualna gazdinstva	2 710	2 510	3 200	3 290	121
Od toga u kooperaciji	970	883	1 110	1 170	120
Visokorodne sorte pšenice	2 900	2 740	3 770	4 100	141
Društvena gazdinstva	995	947	1 402	1 524	153
Individualna gazdinstva	1 900	1 790	2 370	2 580	136
Od toga u kooperaciji	932	844	1 070	1 140	122
Kukuruz — ukupno	6 960	5 920	7 980	7 200	103
Društvena gazdinstva	942	900	1 173	1 270	135
Individualna gazdinstva	6 020	5 020	6 810	5 930	99
Od toga u kooperaciji	2 200	2 000	2 690	2 320	105
Hibridni kukuruz	3 940	3 690	5 060	4 920	126
Društvena gazdinstva	941	899	1 170	1 268	135
Individualna gazdinstva	3 000	2 790	3 890	3 710	124
Od toga u kooperaciji	2 020	1 880	2 570	2 250	111

U periodu između 1964—1968. ostvarena je do sada najviša proizvodnja pšenice i kukuruza u našoj zemlji. Proizvodnja pšenice približila se obimu potrebnom za zadovoljenje domaće potrošnje, a proizvodnja kukuruza zadovoljava domaće potrebe i pruža znatne količine za izvoz. Zasejane površine žitima individualnih gazdinstava nisu se znatnije menjale, dok su se površine pod pšenicom društvenog sektora povećale za preko 100 hilj. ha, što čini oko 23% površina pod ovim usevom.

I pored toga što obim proizvodnje pšenice i kukuruza u kooperaciji varira po godinama, proizvodnja pšenice i kukuruza u kooperaciji kreće se od 35 do 40% od ukupne proizvodnje individualnih gazdinstava.

Društvena gazdinstva proizvode samo visokorodne sorte pšenice, a učešće ovih sorti na individualnim gazdinstvima i dalje raste.

¹⁾ Obračun u stalnim cenama prema oceni Instituta za ekonomiku investicija — cene 1966.

²⁾ Procena na osnovu indeksa Saveznog zavoda za privredno planiranje.

Tab. 77 — PROIZVODNJA ŠEĆERNE REPE I SUNČOKRETA u hilj. tona

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 1964
Šećerna repa — ukupno	2 830	2 620	4 030	3 680	130
Društvena gazdinstva	1 870	1 769	2 375	2 108	113
Individualna gazdinstva	960	851	1 660	1 580	165
Od toga u kooperaciji	865	722	1 510	1 480	171
Suncokret — ukupno	260	265	282	250	96
Društvena gazdinstva	131	160	171	155	119
Individualna gazdinstva	129	105	111	94	73
Od toga u kooperaciji	105	76	86	67	64

U 1966. i 1967. godini pored povećanja površina pod šećernom repom u odnosu na prethodne dve god. (1964. i 1965) ostvareni su i visoki hektarski prinosi, koji se mogu porebiti sa najvišim evropskim prinosima. Najviša proizvodnja suncokreta je ostvarena u 1966. godini.

Tab. 78 — PROIZVODNJA MESA, MLEKA I JAJA

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 1964
Meso — ukupno u hilj. tona	679	776	709	789	116
Društvena gazdinstva	180	195	195	200	111
Individualna gazdinstva	499	581	514	589	118
Mleko u milionima litara	2 334	2 400	2 615	2 713	116
Društvena gazdinstva	389	393	404	399	103
Individualna gazdinstva	1 945	2 007	2 211	2 314	119
Jaja u milionima komada	1 733	1 746	1 996	2 126	123
Društvena gazdinstva	73	99	127	203	278
Individualna gazdinstva	1 660	1 647	1 870	1 923	116

Ukupna proizvodnja mesa u 1967. godini porasla je za oko 16% u odnosu na 1964. godinu, kao rezultat povećanja proizvodnje govedeg mesa.

Ukupna proizvodnja mleka povećana je takođe za 16%. Na društvenim gazdinstvima proizvodnja mleka zadržava se na nivou 1964. godine, uglavnom zbog smanjenja broja krava.

Tab. 79 — PROSEČNI PRINOSI PO HEKTARU VAŽNIJIH POLJOPRIVREDNIH KULTURA u mc

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 1964
Pšenica — ukupno	17,6	20,5	25,2	25,6	145
Društvena gazdinstva	25,7	32,5	38,1	38,3	149
Individualna gazdinstva	15,8	18,0	22,0	22,2	140
Kukuruz — ukupno	28,6	23,1	31,9	28,7	100
Društvena gazdinstva	51,3	44,9	57,3	52,7	103
Individualna gazdinstva	26,8	21,3	29,7	26,1	97
Šećerna repa	320	329	380	363	113
Društvena gazdinstva	365	379	439	432	118
Individualna gazdinstva	258	258	320	298	116
Suncokret	17,8	16,7	18,2	17,0	95
Društvena gazdinstva	20,1	19,0	20,3	19,0	107
Individualna gazdinstva	16,0	14,1	15,8	14,5	91
Prosečna mlečnost po kravi litara	1 176	1 196	1 207	1 196	102
Društvena gazdinstva	2 815	3 018	3 247	3 377	120
Individualna gazdinstva	1 049	1 050	1 075	1 070	102

Prinos pšenice po hektaru u ovom periodu, u poređenju sa odgovarajućim u prethodnom periodu (1960—1964), na društvenim gazdinstvima je povećan za 4,4mc, a na individualnim za 3,7mc, kod kukuruza za 8,5mc i na individualnim za 7,3mc. Proizvodnja mleka po kravi muzari povećana je za 775 litara na društvenim i za oko 97 litara na individualnim gazdinstvima.

Tab. 80 — KOOPERACIJA DRUŠVENOG SEKTORA SA INDIVIDUALnim PROIZVODAČIMA

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 1964
Broj kooperanata u hiljadama ¹⁾	I 261	I 231	I 241	I 088	86
U ratarstvu	925	914	952	872	94
U stočarstvu	444	392	350	279	63
Kooperacija u ratarstvu					
Obično oranje i zaoravanje strništa u hilj. ha	599	658	671	551	92
Duboko oranje i rigolovanje u hilj. ha	370	378	370	380	103
Setva u hilj. ha	211	226	258	281	133
Žetva u hilj. ha	303	230	294	305	101
Vršidba u hilj. tona	I 301	I 538	I 632	I 690	130
Kooperacija u stočarstvu					
Broj grla koja su individualna gazdinstva isporučila zadrugama na osnovu ugovora u hilj.					
Goveda	217	283	334	367	169
Svinje	I 679	I 776	I 091	I 078	64
Živila	2 366	3 346	6 223	9 838	415
Snabdevanje kooperanata reprodukcionim materijalom					
Seme pšenice u hilj. tona	77	77	94	86	112
Seme kukuruza u hilj. tona	14	18	15	14	100
Voćne sadnice u hilj. komada	...	I 181	I 387	942	...
Veštačko đubrivo u hilj. tona	832	826	996	989	119
Sredstva za zaštitu bilja u hilj. tona	12	11	12	12	100
Rasna stoka					
Goveda	26 063	31 533	41 529	14 706	56
Svinje	I 03 531	97 417	48 947	31 535	30
Ovce	32 214	35 534	99 036	26 030	81
Koncentrovana stočna hrana u hilj. t	455	443	307	343	75
Obim radova u kooperaciji, i pored veće snabdevenosti individualnih gazdinstava poljoprivrednim mašinama, povećava se, izuzev kod običnog oranja, koje je smanjeno za oko 8% u 1967. u odnosu na 1964.god.					
Kooperacija raste kod govedarstva a naročito u proizvodnji živinarstva, dok je smanjena kod svinjarstva.					

Tab. 81 — TRAKTORI, MINERALNA ĐUBRIVA, SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA I NAVODNJAVANJE

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 1964
Broj traktora — ukupno	45 364	45 420	50 965	46 962	104
Društvena gazdinstva	40 284	40 340	38 785	34 782	86
Individualna gazdinstva	5 080	5 080	12 180	12 180	239
Hektara obradive površ. na 1 traktor					
Ukupno	227	227	200	217	96
Društvena gazdinstva	32	32	34	38	119
Individualna gazdinstva	I 756	I 740	720	718	41
Potrošnja mineralnih đubriva u hilj. tona	I 904	2 011	2 195	2 141	112
Potrošnja đubriva po 1 ha/kg — ukupno	185	195	215	210	114
Društvena gazdinstva	845	838	903	793	94
Individualna gazdinstva	102	93	114	133	130
Potrošnja sred. za zaštitu bilja u hilj. t.					
Ukupno	20	18	21	23	118
Društvena gazdinstva	8	7	9	11	144
Individualna gazdinstva	12	11	12	12	101
Navodnjavane površine u hilj. ha	I 27	I 18	I 25	I 14	90

U poslednje dve godine broj traktora na društvenim gazdinstvima se smanjio, a povećan je broj kompanija za preko 3 000. U ovom periodu karakterističan je brz porast traktora na individualnim gazdinstvima. U 1960. godini individualni proizvođači su raspolagali sa oko 5000 traktora, a početkom 1967. ovaj broj se povećao na preko 12 000.

Prosečna potrošnja mineralnih đubriva na društvenim gazdinstvima kreće se na nivou agrotehničkih normi, dok je na individualnim gazdinstvima još ispod tog nivoa.

¹⁾ Izvestan broj kooperanata kooperira i u ratarstvu i u stočarstvu, te je zbir jednih i drugih veći nego ukupan broj kooperanata.

Tab. 82 — OTKUP POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

u milionima dinara

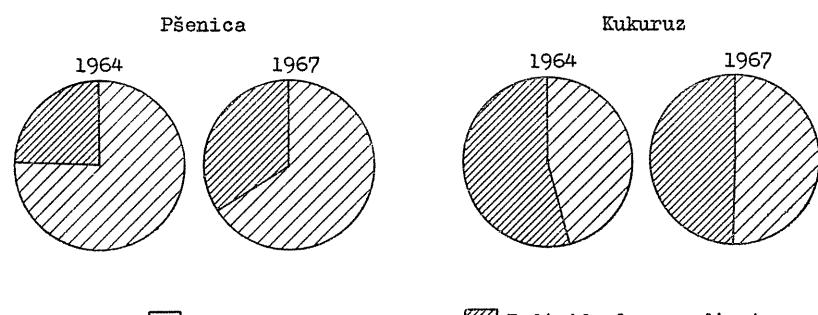
	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 1964
UKUPAN OTKUP					
Ukupno					
Žita	I 087	I 622	2 278	2 883	265
Industrijsko bilje	995	I 227	I 546	I 501	150
Povrće	188	267	330	280	149
Voće	231	325	481	401	173
Alkoholna pića	176	329	378	374	212
Stoka	2 744	3 655	4 471	4 346	158
Živila i jaja	119	175	260	279	234
Mleko i mlečni proizvodi	292	465	673	645	220
Ostali proizvodi	493	655	755	623	126
OTKUP OD DRUŠVENOG SEKTORA					
Ukupno					
Žita	721	I 070	I 454	I 829	253
Industrijsko bilje	367	537	604	664	181
Povrće	55	77	89	79	143
Voće	46	128	167	177	385
Alkoholna pića	105	195	217	214	203
Stoka	855	I 211	I 521	I 563	182
Živila i jaja	57	109	180	215	377
Mleko i mlečni proizvodi	210	321	423	412	196
Ostali proizvodi	170	208	232	243	143

Otkup u gornjoj tabeli iskazan je u tekućim cenama, pa je na indeks porasta u 1967. u odnosu na 1964. godinu, uticao i značajni porast cena. Fizički obim ukupnog otkupa veći je u 1967. za 11% u odnosu na 1964. godinu, a za društveni sektor je veći za 28%.

U strukturi ukupnog otkupa žita čine 25%, stoka 38%, a industrijsko bilje 13%.

Učešće društvenog sektora u ukupnom otkupu stalno raste. U 1964. godini društveni sektor učestvovao je sa 41%, a u 1967. godini sa 48%.

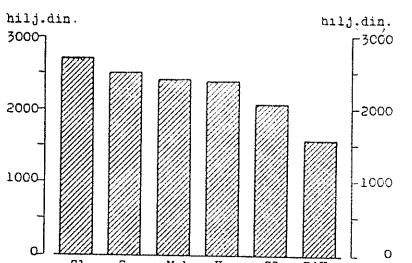
Graf. 22 — STRUKTURA OTKUPA PO VRSTAMA GAZDINSTAVA

Tab. 83 — POLJOPRIVREDA PO SOCIJALISTIČKIM REPUBLIKAMA

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija				
							svega	uze područje	Vojvodina	Kosovo	
Indeks ukupne polj. proizv. 1967. 1964 = 100	105	106	103	104	111	104	109	108	109	113	
Struktura narodnog dohotka od poljopriv. u % 1964 1967	100	11,7 11,9	1,4 1,5	22,0 22,8	6,7 6,4	8,5 7,6	49,7 49,8	52,3 ¹⁾ 52,8 ¹⁾	41,3 ¹⁾ 41,7 ¹⁾	6,4 ¹⁾ 5,5 ¹⁾	
PROIZVODNJA u hilj. tona											
Pšenica	1964	3 700	319	14	823	264	121	2 160	1 190	731	244
	1967	4 820	366	15	1 020	346	142	2 930	1 390	1 280	264
Indeks 1967/64		130	115	107	124	131	117	136	117	175	108
Kukuruz	1964	6 960	595	28	1 500	98	136	4 610	1 630	2 770	212
	1967	7 200	523	29	1 680	100	142	4 730	1 570	2 910	248
Indeks 1967/64		103	114	103	112	102	104	103	96	105	117
Meso	1964	664	60	9	183	20	73	317	163	144	10
	1967	751	75	10	178	24	96	369	210	146	13
Indeks 1967/64		113	125	111	97	120	131	116	129	101	130
Mleko u mil. lit.	1964	2 334	328	49	619	79	379	886	489	338	59
	1967	2 713	409	62	683	95	360	1 105	648	375	82
Indeks 1967/64		116	125	126	110	120	95	124	132	111	139

Graf. 23 — VREDNOST PROIZVODNJE PO I ha OBRADIVE POVRŠINE

Učešće socijalističkih republika u dohotku od poljoprivrede SFRJ nije se bitnije izmenilo u 1967. u poređenju sa 1964. godinom. Smanjenje učešća dohotka zabeleženo je u SR Sloveniji i SR Makedoniji, a u ostalim republikama učešće u ukupnom dohotku je u porastu.

Proizvodnja pšenice u 1967. u odnosu na 1964. godinu veća je za 30%. Najviše je porasla u SAP Vojvodini, kao rezultat povećanih prinosova po hektaru. U 1964. godini prosečan prinos pšenice u SAP Vojvodini iznosio je 17,8 mc a u 1967. postignut je prinos od 35,1 mc. U ostalim republikama povećanje prosečnog prinosova pšenice kreće se od 4 do 7 mc.

Najveće povećanje proizvodnje kukuruza u 1967. prema 1964. godini zabeleženo je u SR Bosni i Hercegovini i SR Hrvatskoj.

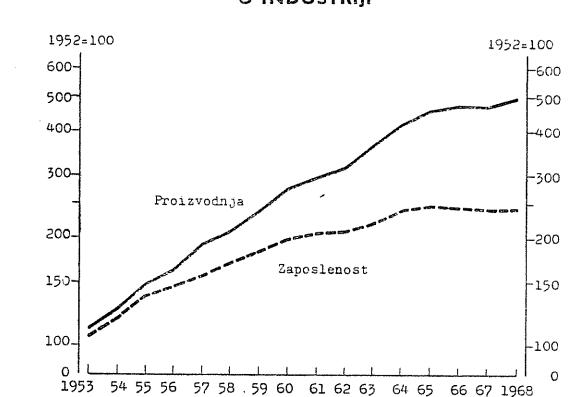
Proizvodnja mesa i mleka je povećana u svim republikama izuzev u SR Hrvatskoj, gde je smanjena proizvodnja mesa za oko 3% a u SR Sloveniji je smanjena proizvodnja mleka za 5%.

¹⁾ Učešće u SR Srbiji.

Tab. 84 — OSNOVNI POKAZATELJI RAZVOJA INDUSTRIJE

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967/1964
Zaposleno osoblje u hilj.	1 319	1 378	1 361	1 352	102
Osnovna sredstva u mil. din.	43 785	48 761	75 551	83 066	190
Društveni proizvod u mil. din.	24 749	30 544	35 139	35 449	143
Investicije u mil. din.	6 708	6 964	8 304	7 940	118

Graf. 24 — INDEKSI PROIZVODNJE I ZAPOSLENOSTI U INDUSTRIJI

Tab. 85 — INDEKSI FIZIČKOG OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

	1964	1965	1966	1967	1968	1965	1966	1967	1968
Industrija ukupno	100	108	113	112	119	108	104	100	106
Sredstva rada	100	110	112	113	121	110	102	101	107
Reprodukcioni materijal	100	107	111	111	118	107	104	100	106
Potrošna roba	100	109	115	114	122	109	106	99	106
Bosna i Hercegovina	100	109	111	106	112	109	102	96	106
Crna Gora	100	108	111	107	117	108	102	97	109
Hrvatska	100	110	118	118	126	110	108	100	107
Makedonija	100	115	128	130	154	115	112	102	118
Slovenija	100	104	108	110	119	104	104	101	108
Srbija	100	108	111	110	115	108	103	100	104
Uže područje	100	106	109	109	115	106	102	100	106
Vojvodina	100	110	113	112	112	110	103	99	100
Kosovo	100	115	131	134	143	115	114	102	107

Od 1964. do 1968. godine obim ukupne industrijske proizvodnje povećao se za 19%. Pri tome najveći je porast proizvodnje potrošne robe (za 22%), zatim proizvodnje sredstava rada (21%) a najmanji proizvodnje reprodukcionog materijala (16%). U ovom periodu tempo porasta proizvodnje se smanjivao, a u 1967. godini nije ostvaren nikakav porast. U 1968. godini došlo je do porasta proizvodnje od 6%.

Porast proizvodnje ostvarila je industrija svih republika. Proizvodnja po republikama nije rasla istim tempom. Najviše se povećala proizvodnja u industriji Makedonije (za 54%) puštanjem u pogon novih velikih objekata, kao što su: Železara i organsko-hemijska industrija „Ohis“ u Skoplju i Fabrika celuloze i papira u Kočanima. Veće povećanje proizvodnje od prosečnog ostvarila je i industrija Hrvatske (26%). Ovaj porast postignut je zahvaljujući bržem rastu industrije naftne, brodogradnje i hemijske industrije. U ostalim republikama, osim u Sloveniji, koja je na jugoslovenskom proseku, proizvodnja je rasla sporije i ostvarila povećanje od 12 do 15%. U okviru Srbije najveći porast postigla je industrija Kosova (43%).

Tab. 86 — RASPORED INDUSTRIJSKIH GRANA PREMA PORASTU PROIZVODNJE I PRODUKTIVNOSTI U 1968. U ODNOŠU NA 1964.

Indeksi industrijske proizvodnje		Indeksi produktivnosti rada	
1. Brodogradnja	203	1. Brodogradnja	199
2. Hemijska industrija	163	2. Hemijska industrija	140
3. Nafta	159	3. Nafta	132
4. Papir	148	4. Elektroenergija	131
5. Elektroenergija	145	5. Duvan	130
6. Nemetali	125	6. Građevinski materijal	128
7. Grafička industrija	125	7. Papir	126
8. Elektroindustrija	123	8. Nemetali	125
9. Crna metalurgija	122	9. Drvna industrija	123
10. Guma	122	10. Elektroindustrija	122
11. Obojena metalurgija	121	11. Prehrambena industrija	118
12. Građevinski materijal	121	12. Grafička industrija	115
13. Prehrambena industrija	118	13. Crna metalurgija	115
14. Tekstilna industrija	116	14. Obojena metalurgija	111
15. Drvna industrija	111	15. Metalna industrija	109
16. Metalna industrija	108	16. Ugalj	107
17. Koža i obuća	103	17. Tekstil	107
18. Duvan	98	18. Guma	101
19. Ugalj	90	19. Koža i obuća	96

Raspored industrijskih grana prema indeksu proizvodnje u 1968. u odnosu na 1964. pokazuje da je došlo do znatnijih pomeranja u strukturi industrije. U ovom periodu najbrže je rasla proizvodnja u brodogradnji, hemijskoj industriji, industriji nafte, papira i elektroenergiji. Porast proizvodnje u ovim granama, osim u brodogradnji, posledica je proširenja postojećih kapaciteta i puštanja u pogon novih fabrika. Najsporije je rasla proizvodnja tekstilne, drvne i metalne industrije. Nivo proizvodnje iz 1964. nisu dostigle dve industrijske grane: industrija duvana i uglja.

Ni produktivnost rada nije podjednako rasla u svim industrijskim granama. Najveće povećanje produktivnosti postignuto je u onim granama, u kojima je najbrže rasla i proizvodnja: u brodogradnji, hemijskoj industriji, industriji nafte i elektroenergiji. Produktivnost rada je najsporije rasla u industriji uglja, tekstilnoj industriji i industriji gume, dok je u industriji kože i obuće opala.

Tab. 87 — POKAZATELJI STANJA I REZULTATI RADA INDUSTRIJSKIH PREDUZEĆA

	Osnovna sredstva po zaposlenom u hilj. din.	Društveni proizvod po zaposlenom u hilj. din.	Akumulacija prema ličnim primanjima	Udeo fondova preduzeća u akumulaciji u %
1960	22,0	11,9	3,26	6,7
1961	24,0	12,7	2,78	19,6
1962	30,2	13,3	2,71	15,4
1963	32,0	15,1	2,72	14,3
1964	33,2	18,8	2,46	23,3
1965	35,4	22,3	2,06	33,8
1966	55,5	25,6	1,61	39,9
1967	61,4	26,2	1,43	30,9

U celom prikazanom periodu stalno se povećavala opremljenost radnika sredstvima za rad. Pri tome trebati imati u vidu da je na veliki porast u 1966. godini uticala i revalorizacija osnovnih sredstava, kao što je već gore pomenuto. Podaci o društvenom proizvodu po jednom radniku pokazuju da je stalno rasla produktivnost rada u industriji. Sav prikazani porast ne odnosi se samo na produktivnost rada, već su na njega uticale i povećane cene. Postepeno smanjenje akumulacije u odnosu na lične dohotke ukazuje na izmene u strukturi raspodele narodnog dohotka. Istovremeno, u ukupnoj akumulaciji povećalo se učešće sredstava kojima raspolazu neposredni proizvođači, mada je 1967. njihov udeo bio smanjen. Preraspodela sredstava u korist privrednih organizacija posle 1964. godine bila je brža nego u ranijim godinama.

Tab. 88 — PROIZVODNJA SREDSTAVA RADA

	1964	1965	1966	1967	1968	Indeks 1968/1964
Mašine za industriju, tona	67 759	70 674	67 014	58 732	59 822	88
Mašine za građevinarstvo, tona	13 335	12 977	16 949	13 061	15 429	116
Mašine za poljoprivredu, tona	26 582	31 936	30 312	25 590	23 659	89
Traktori, komada	9 423	7 430	8 668	8 793	10 929	116
Kamioni, komada	9 081	9 572	8 870	9 654	10 465	115
Teretni vagoni, komada	3 486	4 848	4 242	2 372	2 684	77
Rotacione mašine, MW	647	1 067	1 304	854	1 282	198
Transformatori, MVA	2 706	3 355	2 759	4 671	5 068	187

Za posledne četiri godine, od 1964. do 1968. godine, proizvodnja sredstava rada povećala se za 21%. Ističe se visok porast proizvodnje rotacionih mašina i transformatora. U 1968. godini proizvodnja ovih proizvoda udvostručila se u poređenju sa proizvodnjom u 1964. godini. Sporije od prosečnog povećanja rasla je proizvodnja kamiona i traktora. Međutim, u proizvodnji ostalih navedenih proizvoda došlo je do osetnog smanjenja. U mašinogradnji najviše je zaostala proizvodnja mašina i uređaja za industriju poljoprivredu. U 1968. godini proizvodnja ovih grupa proizvoda smanjena je za preko 10%.

Tab. 89 — PROIZVODNJA REPRODUKCIJONOG MATERIJALA

	1964	1965	1966	1967	1968	Indeks 1968/1964
Ugalj, hilj. tona	29 511	29 957	29 292	26 467	26 732	91
Koks, hilj. tona	1 177	1 267	1 237	1 226	1 233	105
Sirova nafta, hilj. tona	1 799	2 063	2 222	2 374	2 494	139
Prerada nafte, hilj. tona	2 162	2 930	4 132	4 495	4 509	208
Sirovi čelik, hilj. tona	1 677	1 769	1 867	1 832	1 997	119
Valjaonička roba, hilj. tona	1 204	1 188	1 226	1 176	1 510	125
Blister bakar, tona	51 716	56 919	71 341	76 707	83 821	162
Rafinirano olovo, tona	101 085	101 576	97 800	93 850	94 833	94
Cink, tona	44 512	46 065	51 089	53 188	78 978	177
Aluminijum, tona	34 314	38 772	42 022	44 574	48 080	140
Veštačka vlakna, tona	21 987	22 235	28 507	29 324	37 060	169
Veštačko đubrivo, hilj. tona	1 410	1 273	1 585	1 740	1 671	118
Cigla, mil. komada	1 639	1 717	1 508	1 630	1 856	113
Cement, hilj. tona	3 039	3 102	3 232	3 313	3 765	124
Ravno staklo, hilj. m ²	7 744	6 873	13 906	16 377	13 414	173
Rezana građa, hilj. m ³	2 720	2 677	2 888	2 904	2 989	110
Drvenjača i celuloza, hilj. tona	327	378	407	455	468	143
Papir i karton, hilj. tona	337	394	425	477	511	152
Spoljne auto-gume, hilj. komada	932	954	1 613	1 578	1 780	191

Od 1964. do 1968. godine proizvodnja reprodukcionog materijala u celini je povećana za 18%. Ova proizvodnja rasla je sporije od porasta ukupne industrijske proizvodnje. Zapaža se zaostajanje proizvodnje uglja i olova. Smanjenje proizvodnje uglja za 10% posledica je preusmeravanja potrošača na derivate nafte. Prerada nafte se gotovo udvostručila. Visok porast pokazuje i proizvodnja sirove nafte, bakra, cinka, veštačkih vlakana, celuloze i papira. Povećanje proizvodnje pomenutih proizvoda postignuto je zahvaljujući izgradnji novih objekata i rekonstrukciji i proširenju starih fabrika.

Tab. 90 — PROIZVODNJA POTROŠNE ROBE

	1964	1965	1966	1967	1968	Indeks 1968 1964
Šećer, hilj. tona	331	334	530	451	420	127
Konzerve povrća, mesa i ribe, hilj. tona	114	115	116	116	117	102
Koncentrovane supe, tona	5 428	5 876	5 236	6 248	6 130	113
Čokolada, tona	20 102	25 134	29 088	29 226	25 736	128
Duvanske prerađevine, tona	23 952	26 416	28 579	27 498	29 436	123
Pamučne tkanine, mil. m ²	378	394	416	378	401	106
Vunene tkanine, hilj. m ²	53 159	54 546	58 464	51 500	49 784	94
Trikotaža, tona	13 359	14 193	14 128	14 030	14 276	107
Konfekcija rublja, hilj. m ²	48 307	57 235	62 951	68 668	72 524	150
Konfekcija odeće, hilj. m ²	33 710	38 871	41 009	39 983	45 047	134
Kožna obuća, hilj. pari	27 026	29 987	30 205	29 274	29 870	111
Gumena obuća, hilj. pari	18 539	16 918	17 069	21 997	21 114	114
Električni štednjaci, hilj. kom.	234	203	309	328	361	154
Frižideri, hilj. kom.	177	173	206	188	270	152
Radio-aparati, hilj. kom.	528	504	369	240	226	43
Televizori, hilj. kom.	263	254	286	252	286	109
Kućni nameštaj, hilj. garnitura	376	407	411	344	348	93
Sijalice, hilj. kom.	28 229	29 430	29 146	28 606	37 909	134
Automobili, kom.	27 854	36 420	37 687	47 888	59 381	213
Motocikli, kom.	48 142	48 774	48 773	49 559	58 481	121
Bicikli, hilj. kom.	337	273	346	289	263	78

Proizvodnja robe za ličnu potrošnju i potrebe domaćinstva porasla je od 1964. do 1968. godine za 22%. Od prehrambenih proizvoda najbrže je rasla proizvodnja šećera i čokolade. U grupi proizvoda namenjenih odevanju primenjuje se zaostajanje proizvodnje osnovnih tkanina za proizvodnjom konfekcije i trikotaže. Proizvodnja gumene obuće rasla je nešto brže nego proizvodnja kožne obuće.

U grupi predmeta za domaćinstvo ističe se visok porast proizvodnje električnih aparata. U 1968. godini proizvodnja električnih štednjaka i frižidera bila je za oko 50% veća nego u 1964. godini. Istovremeno, proizvodnja radio-aparata smanjena je za oko 60%. Od svih proizvoda za široku potrošnju najbrže je rasla proizvodnja automobila. U 1968. proizvedeno je preko 59 000 automobila, odnosno dva puta više nego u 1964. godini.

Tab. 91 — INDEKSI PRODUKTIVNOSTI RADA U INDUSTRIJI

	1964	1965	1966	1967	1968	1965	1966	1967	1968
	1964	1965	1966	1967	1968	1964	1965	1966	1967
Industrija ukupno	100	104	110	111	118	104	105	101	107
Bosna i Hercegovina	100	105	106	105	110	105	101	99	106
Crna Gora	100	102	103	102	114	102	102	98	112
Hrvatska	100	106	116	119	129	106	109	103	108
Makedonija	100	106	117	115	133	106	110	98	115
Slovenija	100	103	108	110	118	103	105	101	108
Srbija	100	104	108	108	114	104	104	100	105
Uže područje	100	102	106	106	112	102	104	100	106
Vojvodina	100	107	113	116	121	107	106	102	104
Kosovo	100	108	117	117	127	108	108	100	108

Indeks produktivnosti rada predstavlja odnos između indeksa fizičkog obima proizvodnje i indeksa zaposlenog osoblja u industrijskim delatnostima.

Od 1964. do 1968. godine produktivnost rada u celoj industriji povećana je za 18%. U ovom periodu proizvodnja se povećala za 19%. Kako se broj zaposlenih u industriji povećao samo za 1%, gotovo sav porast proizvodnje postignut je na bazi porasta produktivnosti rada.

Rezultati pokazuju da u pogledu povećanja produktivnosti rada postoje znatne razlike između republika. Produktivnost se povećala u Makedoniji i Hrvatskoj, tj. u republikama u kojima je najbrže rasla i proizvodnja. Veće povećanje produktivnosti od prosečnog postigle su i industrije Vojvodine i Kosova. Najmanji porast produktivnosti rada ostvaren je u Bosni i Hercegovini (10%).

Tab. 92 — OSNOVNI POKAZATELJI RAZVOJA INDUSTRIJE PO REPUBLIKAMA

	SFRJ	Bosna i Herce- govina	Crna Gora	Hrvat- ska	Make- donija	Slove- nija	Srbija			
							svega	uže pod- ruče	Vojvo- dina	Kosovo
Zaposleno osoblje u hilj.										
1964	1 319	189	24	341	70	224	471	318	126	27
1967	1 352	194	24	342	77	224	491	329	129	33
Indeks 1967/64	102	103	100	100	110	100	104	103	102	122
Osnovna sred. u mil. din.										
1964	43 785	7 542	1 798	10 317	1 930	7 531	14 665	10 163	3 350	1 152
1967	83 066	14 865	2 697	19 971	4 263	13 194	28 076	19 444	5 803	2 829
Indeks 1967/64	190	197	150	194	221	175	191	191	173	246
Društveni proizvod u mil. din.										
1964	24 749	3 370	444	6 685	1 033	4 857	8 360	5 965	1 927	468
1967	35 449	4 682	496	10 224	1 494	6 444	12 110	8 661	2 665	784
Indeks 1967/64	143	139	112	153	145	133	145	145	138	167
Investicije u mil. din.										
1964	6 708	1 083	203	1 296	947	932	2 247
1967	7 940	1 001	148	1 398	993	927	3 473	2 368	525	580
Indeks 1967/64	118	92	73	108	105	99	155
Zaposleno osoblje na hilj. stanovnika										
1964	68	54	48	80	47	137	60	64	67	26
1967	68	52	46	79	50	133	60	65	67	29
Osnovna sred. po I za- poslenom u hilj. din.										
1964	33	40	75	30	28	34	31	32	27	43
1967	61	77	112	58	55	59	57	59	45	86
Osnov. sred. po stanov- niku u hilj. din.										
1964	2,3	2,1	3,6	2,4	1,3	4,6	1,9	2,1	1,8	1,1
1967	4,2	4,0	5,1	4,6	2,7	7,9	3,4	3,8	3,0	2,4
Društveni proizvod po I zaposlenom u hilj. dinara										
1964	19	18	19	20	15	22	18	19	15	17
1967	26	24	21	30	19	29	25	26	21	24

Navedeni pokazatelji pružaju izvestan uvid u razvoj industrije po republikama i pokrajinama. Podaci pokazuju da između republika i pokrajina postoje znatne razlike u kretanju zaposlenog osoblja, društvenog proizvoda i investicija. Prosječni broj zaposlenih u industriji najviše se povećao na Kosovu i u Makedoniji. Nešto veći broj radnika zaposliće su industrije Srbije i Bosne i Hercegovine, dok je u ostalim republikama broj zaposlenih ostao nepromjenjen. Indeksi društvenog proizvoda pokazuju da je znatno brži porast od prosečnog ostvarila industrija Kosova. U svim ostalim republikama i pokrajinama, osim u Crnoj Gori, povećanje društvenog proizvoda je prilično ujednačeno. Najveća ulaganja u proširenje postojećih kapaciteta i izgradnju novih fabrika izvršena su u Srbiji. Istovremeno, smanjena su investiciona ulaganja u industriji Bosne i Hercegovine i Crne Gore.

Broj industrijskih radnika u odnosu na broj stanovnika i vrednost osnovnih sredstava po stanovniku ukazuju na intenzitet industrijalizacije pojedinih područja. Navedeni podaci pokazuju da je Slovenija industrijski najrazvijenija republika, a da su najzaostalija područja: Kosovo, Crna Gora, Makedonija i Bosna i Hercegovina. Ipak, od 1964. do 1967. rasponi između najrazvijenijeg i najnerazvijenijeg područja su se smanjili. Slovenija je 1964. godine imala 5,3 puta više industrijskih radnika po stanovniku nego Kosovo, a 1967. godine 4,6 puta više. Osnovnih sredstava industrije bilo je 1964. godine u Sloveniji 4,2 puta više nego na Kosovu, a 1967. godine 3,3 puta više.

Tab. 93 — OSNOVNI POKAZATELJI RAZVOJA ZANATSTVA

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija	Uže područje	Vojvodina	Kosovo
DRUŠTVENI SEKTOR										
Broj samostalnih zanatskih organizacija										
1964	3 017	364	79	829	190	635	920	547	343	30
1967	3 074	315	75	789	249	557	1 089	608	453	28
Indeks 1967/64	102	87	95	95	131	88	118	111	132	93
Prosečan broj ukupno zaposlenog osoblja										
1964	188 336	24 279	2 222	49 341	12 756	30 055	69 683	47 748	20 000	1 935
1967	176 499	19 933	1 842	45 539	13 787	27 547	67 851	44 785	21 652	1 414
Indeks 1967/64	94	82	83	92	108	92	97	94	108	73
Snaga motora u kW										
1964	82 100	8 300	1 030	21 926	5 205	18 090	27 550	19 602	7 150	800
1967	115 312	11 398	628	28 375	6 195	31 566	37 150	24 856	10 810	1 484
Indeks 1967/64	140	137	61	129	119	174	135	127	151	186
Ukupna potrošnja elektroenergije u MWh										
1964	89 480	9 840	778	24 630	3 280	23 143	27 803	18 800	8 400	605
1967	98 340	7 599	965	27 057	4 775	24 145	33 799	22 746	10 358	695
Indeks 1967/64	110	77	124	110	146	104	122	121	123	115
Ukupna vrednost realizacije u mil. din.										
1964	4 983	552	57	1 338	306	1 039	1 693	1 152	511	30
1967	7 929	850	77	2 068	514	1 497	2 921	2 056	822	44
Indeks 1967/64	159	154	135	155	168	144	173	178	161	147
PRIVATNI SEKTOR										
Privatne zanatske radnje										
1964	105 472	10 946	1 465	23 355	8 331	10 051	51 324	34 488	12 694	4 142
1967	137 879	13 824	2 353	27 538	10 263	16 433	67 468	44 269	18 621	4 578
Indeks 1967/64	131	126	161	118	123	164	131	129	147	111
Zanatlje — vlasnici i radnici										
1964	134 483	12 818	1 855	32 216	9 635	16 140	61 819	40 528	16 354	4 937
1967	178 391	17 174	2 950	37 856	12 523	23 940	83 948	52 445	25 920	5 583
Indeks 1967/64	133	134	159	118	130	149	136	129	159	113

Podaci za društveni sektor zanatstva potiču iz redovnih statističkih istraživanja. Pri korišćenju ovih podataka, pored stvarnih kretanja, treba imati u vidu i česte organizacione promene u društvenom zanatstvu; prerastanje zanatskih organizacija u industriju, prelazak u građevinarstvo, prelazak iz komunalne delatnosti u zanatstvo, pripajanje zanatskih radnji i preduzeća drugim privrednim organizacijama i dr.

Broj samostalnih zanatskih organizacija društvenog sektora povećan je za 2%. Međutim, broj zaposlenih smanjen je za 6% ili za oko 12 hiljada ljudi. Pri tome, porasta je snaga motora koji se u zanatstvu koriste (za 40%) i potrošnja elektroenergije (za 10%). Ta dva podatka ukazuju na izvesnu modernizaciju društvenih zanatskih organizacija.

Podaci za privatni sektor zasnivaju se na postojećim evidencijama opštinskih skupština. Broj privatnih zanatskih radnji porastao je u ovom periodu za 31%. Najveći porast od oko 60% ostvaren je u Sloveniji i Crnoj Gori, dok je na Kosovu bio najmanji (11%). Broj zaposlenih u privatnom zanatstvu porastao je za 33%. Porast je najveći u Crnoj Gori i Vojvodini (59%), a najmanji na Kosovu (13%).

Tab. 94 — ELEKTRIFIKACIJA¹⁾

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967/1964	Prosečna godišnja stopa rasta 1965—1967
Instalirana snaga u javnim elektrarna na MW na kraju godine						
SFRJ	2 698	3 295	3 758	3 894	144	13,0
Elektrane do 5 MW	85	81	72	85	85	-5,0
6 — 20	195	195	174	174	89	-3,8
21 — 50	495	537	537	573	116	5,1
51 — 100	846	851	717	817	97	-1,0
Elektrane preko 100 MW	1 077	1 632	2 258	2 258	210	28,1
Ukupna potrošnja električne energije po stanovniku u kWh						
SFRJ	627	685	733	794	127	8,3
Bosna i Hercegovina	493	540	559	606	123	7,2
Crna Gora	579	632	633	645	111	3,6
Hrvatska	680	748	817	876	129	8,9
Makedonija	423	515	568	643	152	15,0
Slovenija	1 776	1 897	2 034	2 138	120	6,3
Srbija	462	502	537	597	129	8,9
Uže područje	494	539	569	614	124	7,5
Vojvodina	528	577	659	698	132	9,7
Kosovo	192	199	201	377	196	25,1
Potrošnja električne energije u domaćinstvima po stanovniku u kWh						
SFRJ	137	147	167	195	142	12,4
Bosna i Hercegovina	73	78	90	104	142	12,4
Crna Gora	97	106	121	142	146	13,5
Hrvatska	181	190	214	246	136	10,8
Makedonija	99	113	129	150	152	15,5
Slovenija	289	301	336	377	130	9,2
Srbija	120	133	151	185	154	15,4
Uže područje	135	151	168	203	150	14,5
Vojvodina	127	138	169	211	166	18,4
Kosovo	37	43	47	60	162	17,4

Brz tempo izgradnje elektrana sa preko 100 MW instalirane snage svedoči o osvajanju savremenih tehničkih i ekonomičnijih rešenja unutar elektroprivrede.

Intenzivan porast potrošnje električne energije po stanovniku u proteklim godinama pokazuje da su savremena tehnička i tehnološka rešenja nailazila na sve širo primenu u svim privrednim i neprivrednim delatnostima kao i u domaćinstvima. Usled višeg stepena privredne razvijenosti i tehničke opremljenosti, SR Slovenija prednjači u potrošnji elektroenergije. Međutim, SR Srbija, iako ne spada među najnerazvijenija područja, u ukupnoj potrošnji električne energije po stanovniku osetno zaostaje, zbog sporije izgradnje kapaciteta elektroprivrede na svom području.

Tab. 95 — HEMIZACIJA

	1964	1965	1966	1967	Prosečna godišnja stopa rasta 1965—1967
Indeks fizičkog obima hemijske industrije po stanovniku u kg					
Industrije ukupno	100	108	112	112	3,9
Hemijske industrije	100	121	138	141	12,2
Indeks nivoa ²⁾	100	112	123	126	6,3
Proizvodnja važnijih proizvoda hemijske industrije po stanovniku u kg					
Kaustična soda (100%)	3,95	4,49	4,61	4,38	3,6
Kalcinirana soda (100%)	4,80	4,75	4,78	4,90	0,7
Sona kiselina (100%)	0,75	0,86	1,09	0,77	1,0
Vestačka gnojiva	73,14	65,26	80,31	87,22	6,0
Plastične mase i sintetičke smole	1,78	2,85	3,14	3,13	20,7
Sintetička vlakna	—	0,05	0,19	0,20	—
Sintetička sredstva za pranje	1,98	2,41	2,71	2,95	14,3

Pored elektrifikacije, karakteristika tehničkog progresa je i sve šira primena proizvoda hemijske industrije za reprodukciju i finalnu potrošnju. Podaci iz gornje tabele jasno ukazuju na ubrzani rast hemijske industrije i u našoj zemlji. Proizvodnja u ovoj grani delatnosti 1967. g. u odnosu na 1964. povećana je za 41%, ili za 26% više nego što je porasta ukupna industrijska proizvodnja u istom periodu. Karakteristično je da ovu granu delatnosti, što je povećanje obima proizvodnje postignuto prvenstveno uvođenjem novih savremenih artikala, kao što su plastične mase, zatim smole, vlakna i sredstva za pranje od sintetičkih materijala. Potrebno je, međutim, istaći da je u 1967. g. u odnosu na 1966. nastalo usporavanje rasta proizvodnje hemijske industrije, što je pre svega posledica opštih privrednih kretanja u zemlji u posmatranom periodu, a naročito slabije potrošnje sirovina za tekstilnu industriju i veštačkih đubriva u poljoprivredi.

¹⁾ Podaci korišćeni iz Statističkog godišnjaka Zajednice elektroprivrednih preduzeća Jugoslavije.

²⁾ Odnos između indeksa porasta fizičkog obima proizvodnje hemijske industrije i industrije ukupno.

Tab. 96 — STEPEN AUTOMATIZACIJE ORUĐA ZA RAD U INDUSTRIJI 1967¹⁾
struktura u procentima

	Ukupno	Mehanizovani ručni alat, mašine na ručni pogon i ručno opsluživanje	Polauto- mati	Automati	Automatizovani proizvodno-trans- portni kombinati
Ukupno	100	44,3	18,5	19,2	18,0
Elektroenergija, ugalj i nafta	100	17,3	6,5	8,7	67,5
Crna i obojena metalurgija	100	59,5	16,7	18,5	5,3
Proizvodnja i prerada nemetal	100	54,5	25,9	18,6	1,0
Prerada metala, brodogradnja i elektroind.	100	75,2	14,6	8,7	1,5
Hemiska industrija i industrija papira	100	24,8	16,5	48,1	10,6
Drvna industrija	100	67,7	21,6	8,3	2,4
Industrija tekstila, kože i gume	100	43,9	36,5	18,6	1,0
Prehrambena industrija i industrija duvana	100	37,1	27,7	28,5	6,4
Ostala industrija	100	49,5	44,3	6,0	0,2
Bosna i Hercegovina	100	38,2	11,8	29,4	20,6
Crna Gora	100	34,8	26,4	20,2	18,6
Hrvatska	100	44,9	16,8	17,9	20,4
Makedonija	100	25,6	27,6	23,7	23,1
Slovenija	100	50,3	21,0	13,9	14,8
Srbija	100	47,2	19,7	17,2	15,9
Uže područje	100	53,5	21,6	9,9	15,0
Vojvodina	100	42,5	19,2	29,6	8,7
Kosovo	100	19,4	10,1	33,8	36,7

Struktura pokazuje da je automatizacija oruđa za rad u industriji ostvarena u većoj ili manjoj meri blizu 56%. Ovaj odnos je još povoljniji u manje razvijenim republikama, jer su njihovi industrijski kapaciteti podignuti u novije vreme, usled čega raspolažu i savremenijom opremom. Pored toga, visokom stepenu automatizacije u ovim republikama doprinosi i srazmerno veće učešće onih grana u njihovoj industriji čiji proces proizvodnje dozvoljava automatizaciju u znatnijem obimu. Kod proizvodnih grupa, visokim stepenom automatizacije ističu se elektroenergija, nafta, hemijska industrija i industrija papira. Istovremeno može da se zapazi i veliko učešće zastarele opreme kod privrednih organizacija za preradu metala, u elektro-industriji, brodograđnji i za preradu drveta, koje su se, između ostalog, i zbog nesavremenih sredstava za rad našle u toku privredne reforme u teškom položaju.

Tab. 97 — PROMENE U ASORTIMANU INDUSTRIJSKIH PROIZVODA 1967¹⁾
struktura u procentima

	Ukupan broj proizvoda	Učešće proizvoda koji su u toku godine				
		ukupno	proizvedeni bez ikakvih izmena	pretrpeli izmene	novouvedeni	narušeni
Ukupno	205 830	100	84,5	6,9	2,8	5,8
Elektroenergija, ugalj i nafta	776	100	96,2	2,1	0,9	0,8
Crna i obojena metalurgija	1 136	100	85,8	1,7	11,0	1,5
Proizvodnja i prerada nemetal	14 117	100	87,5	7,0	1,4	4,1
Prerada metala, brodograđnja i elektroind.	74 239	100	85,3	6,7	3,6	4,4
Hemiska industrija i industrija papira	22 052	100	83,6	6,6	3,2	6,6
Drvna industrija	8 916	100	83,1	6,8	3,3	6,8
Industrija tekstila, kože i gume	39 285	100	70,5	12,3	3,6	13,6
Prehrambena industrija i industrija duvana	10 712	100	88,3	6,5	1,6	3,6
Ostala industrija	34 597	100	98,3	1,0	0,3	0,4
Bosna i Hercegovina	15 153	100	83,8	7,4	3,7	5,1
Crna Gora	849	100	72,0	13,2	3,4	11,4
Hrvatska	40 829	100	82,0	10,0	3,0	5,0
Makedonija	6 561	100	80,2	7,2	5,6	7,0
Slovenija	30 487	100	71,5	10,8	6,4	11,3
Srbija	111 951	100	89,5	4,6	1,4	4,5
Uže područje	67 887	100	89,7	4,4	1,7	4,2
Vojvodina	40 568	100	89,0	4,8	0,8	5,4
Kosovo	3 496	100	88,7	6,1	3,2	2,0

Iako su na raspolaganju samo podaci za 1967. g., oni ipak ukazuju na težnju radnih organizacija da se prilagode novim uslovima privređivanja u toku sprovodenja privredne reforme smanjenjem broja proizvoda, specijalizacijom i boljim zadovoljenjem zahteva tržišta. Podaci, naime, pokazuju da je dva puta više artikala čija je proizvodnja u toku godine napuštena, od onih koji su u istom periodu novouvedeni i da je istovremeno srazmerno veliko učešće artikala koji su pretrpeli izmene. Težnja za što boljim prilagođavanjem novim uslovima je naročito došla do izražaja po socijalističkim republikama kod privrednih organizacija Slovenije i Crne Gore, a po delatnostima u industriji tekstila, kože i gume.

¹⁾ Podatke u ovoj tabeli prvi put je prikupio SZS za 1967. god. putem godišnjeg izveštaja industrijskih preduzeća i industrijskih pogona neindustrijskih radnih organizacija. Struktura je izračunata na osnovu nabavne vrednosti prikazanih grupa oruđa za rad.

Tab. 98 — PROIZVODNJA I POTROŠNJA VEŠTAČKIH ĐUBRIVA

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 1964	Prosečna godišnja stopa rasta 1965–1967
Proizvodnja po stanovniku u kg	73,1	65,3	80,3	87,2	119	6,0
Potrošnja na 1. ha obradive površine	184,9	195,2	215,2	209,9	114	4,5
Društvena gazdinstva	794,2	838,3	831,9	792,9	100	0,0
Individualna gazdinstva	93,3	93,4	113,6	113,0	121	6,6

Podaci o proizvodnji i potrošnji veštačkih đubriva takođe pokazuju da je nastupio zastoj u primeni savremenih agrotehničkih mera u poljoprivredi, naročito u društvenim gazdinstvima, zbog težeg ekonomskog položaja privrednih organizacija ove delatnosti u kome su se našle u tom periodu zbog otežanog izvoza njihovih proizvoda.

Tab. 99 — STEPEN MEHANIZACIJE RADA u 1966.

	Vrednost ¹⁾ opreme na zaposlenog u dinarima	Struktura zaposlenih prema vrstama radnih mesta				
		ukupno	indivi- dualni ručni rad	lančano povezani ručni i mašinski rad	rukovanje trans- portnim i saobra- ćajnim sredstvima	ostala radna mesta
Ukupno	23 285	100	45,1	24,1	7,1	23,7
Industrija i rudarstvo	27 794	100	32,4	41,6	3,7	22,3
Poljoprivreda i ribarstvo	15 649	100	57,9	10,1	9,7	22,3
Šumarstvo	5 139	100	66,1	10,8	4,5	18,6
Građevinarstvo	10 469	100	67,0	8,7	4,9	19,4
Saobraćaj i veze	59 344	100	26,9	4,3	35,8	33,0
Trgovina i ugostiteljstvo	8 221	100	62,0	2,0	3,4	32,6
Zanatstvo	5 022	100	61,0	19,3	2,1	17,6
Bosna i Hercegovina	23 371	100	47,1	23,6	7,5	21,8
Crna Gora	43 523	100	43,5	25,7	8,0	22,8
Hrvatska	25 603	100	47,6	25,4	7,7	19,3
Makedonija	18 865	100	53,5	20,1	6,5	19,9
Slovenija	24 656	100	40,9	29,1	6,1	23,9
Srbija	20 910	100	47,0	22,1	7,0	23,9
Uže područje
Vojvodina	...	100	50,1	22,8	7,2	19,9
Kosovo	...	100	51,3	21,5	7,0	20,2

Srazmerno velike razlike u vrednosti opreme po zaposlenom odražavaju nejednaku ekonomsku strukturu i različit nivo privredne razvijenosti po pojedinim socijalističkim republikama, kao i specifičnosti procesa rada po prikazanim delatnostima. SR Slovenija, kao privredno najrazvijenija i tehnički dobro opremljena, angažuje najveći procenat zaposlenih na lančano povezanim ručnom i mašinskom radu, oko 29%, i pored toga što vrednost opreme po zaposlenom kod nje nije najviša u zemlji. Ova pojava može da se objasni delimično boljim korišćenjem raspoloživih sredstava za rad od ostalih, ali isto tako i većim učešćem prerađivačke industrije u njenoj privredi, koja je radno intenzivnija. Privredno nedovoljno razvijena SR Makedonija, u čijoj proizvodnji još uvek značajno mesto zauzima poljoprivreda, istovremeno pokazuje najnižu vrednost opreme po zaposlenom i najmanji procenat zaposlenih na lančano povezanim ručnom i mašinskom radu, oko 20%.

¹⁾ Korišćeni su podaci Službe društvenog knjigovodstva iz završnih računa za 1966.

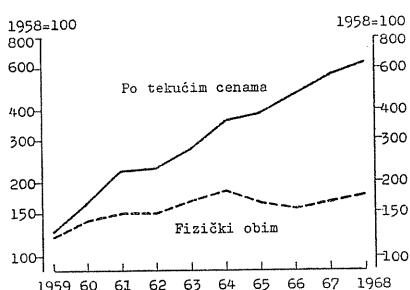
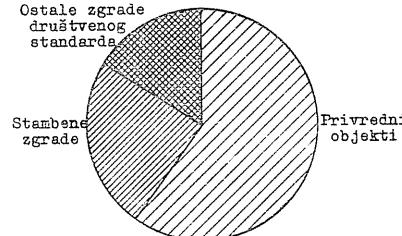
Tab. 100 — OPŠTI PREGLED RAZVOJA GRAĐEVINARSTVA — društveni sektor

	1964	1965	1966	1967	1968 ¹⁾
Indeks radnika zaposlenih na građenju	100	90	78	78	81
Indeks fizičkog obima proizvodnje	100	89	85	90	96
Indeks ukupne vrednosti izvršenih radova	100	108	129	155	177
Na objektima kapitalne izgradnje	100	111	129	162	184
Na stambenim zgradama	100	124	151	157	210
Na ostalim objektima društvenog standarda	100	81	105	134	122
Indeks cena građenja	100	121	150	161	174
Indeks broja izgrađenih stanova	100	87	98	88	97
Ukupno zaposlenih radnika na građenju u hilj. ²⁾	3 159	2 838	2 473	2 473	2 572
Ukupna vrednost izvršenih radova u mil. din.	9 650	10 403	12 467	14 983	17 100
Na objektima kapitalne izgradnje	5 597	6 193	7 235	9 065	10 300
Na stambenim zgradama	2 119	2 638	3 200	3 326	4 450
Na ostalim objektima društvenog standarda	1 934	1 572	2 032	2 592	2 350
Izgrađeni stanovi	51 500	44 600	50 300	45 100	50 000
Izgrađeni stanovi za tržiste	7 500	8 300	15 200	24 100	37 500

Porast sredstava koja se ulaže u izgradnju građevinskih objekata, zabeležen je u svim godinama od 1964. do 1968. U 1965. i 1967. godini brže rastu ulaganja u objekte kapitalne izgradnje, a u 1966. u objekte društvenog standarda. U 1965. i 1967. odvajana su proporcionalno manja sredstva za stambenu izgradnju nego za ostale objekte društvenog standarda. Međutim, prema proceni za 1968. u stambenu izgradnju uloženo je mnogo više sredstava nego u ostale objekte društvenog standarda.

Povećanje ukupnih ulaganja u izgradnju građevinskih objekata u 1965. i 1966. godini nije praćeno odgovarajućim porastom fizičkog obima građevinske proizvodnje. Fizički obim ukupne građevinske proizvodnje društvenog sektora opao je u 1965. godini u odnosu na 1964. za 11%, a u 1966. u odnosu na 1965. za 5%. U 1967. godini fizički obim proizvodnje raste za 6% u odnosu na prethodnu godinu, ali je još ispod nivoa 1964. godine.

U 1967. godini delimično je izmenjena sadržina podataka o vrednosti izvršenih radova uključivanjem troškova kupovine i komunalnog uređenja zemljišta, raseljavanja i smeštaja stanara i sličnih troškova kod zgrada koje se grade za tržiste.

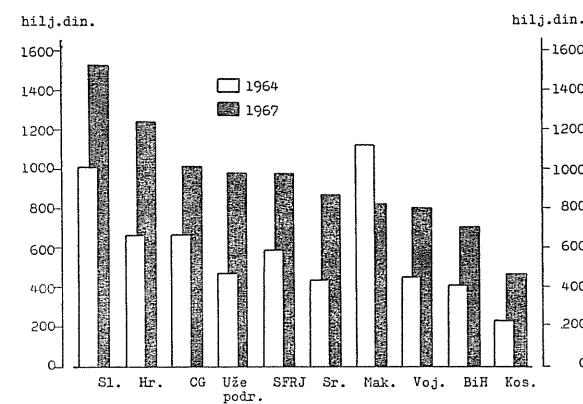
Graf. 25 — INDEKS GRAĐEVINSKE PROIZVODNJE
Društveni sektorGraf. 26 — STRUKTURA VREDNOSTI IZVRŠENIH RADOVA
od 1964 do 1968¹⁾ Procena.²⁾ Podaci o ukupno zaposlenim radnicima razlikuju se od podataka na str 30, zbog toga što su ovde dati samo radnici na gradilištima bez inženjersko-tehničkog osoblja.

Tab. 101 — VREDNOST IZVRŠENIH RADOVA NA GRAĐEVINSKIM OBJEKTIMA u mil. dinara

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija			
							svega	uže područje	Vojvodina	Kosovo
UKUPNO										
1964	11 415	1 471	338	2 838	1 670	1 658	3 441	2 324	864	252
1965	13 153	1 964	345	3 670	1 069	1 738	4 366	3 031	953	382
1966	16 183	2 544	326	4 274	1 191	2 052	5 796	3 955	1 297	544
1967	19 526	2 673	537	5 409	1 282	2 575	7 050	4 967	1 544	540
Indeks 1967:1964	171	182	159	191	77	155	205	214	179	214
NA OBJEKTIMA DRUŠTVENE SVOJINE										
1964	9 650	1 199	312	2 290	1 528	1 514	2 807	1 869	736	201
1965	10 403	1 491	297	2 801	899	1 487	3 427	2 352	781	294
1966	12 467	1 909	270	3 147	1 006	1 656	4 479	3 048	1 025	405
1967	14 984	1 952	470	4 072	1 037	2 022	5 430	3 836	1 225	370
Indeks 1967:1964	155	163	151	178	68	134	193	205	166	184
NA OBJEKTIMA PRIVATNE SVOJINE										
1964	1 765	271	26	548	142	144	634	455	128	51
1965	2 750	474	48	869	170	251	939	679	173	87
1966	3 716	634	56	1 126	184	397	1 317	906	272	139
1967	4 543	720	67	1 338	245	553	1 620	1 130	319	171
Indeks 1967:1964	257	266	258	244	173	384	256	248	249	335

U vrednost izvršenih radova uključena je izgradnja svih izvođača društvenog sektora, kao i izgradnja u režiji privatnih lica. U 1967. u odnosu na 1964. godinu vrednost ukupne građevinske proizvodnje povećala se u SFRJ za 71%, u Srbiji više od dva puta, u Hrvatskoj za 91%, jedino u Makedoniji se smanjila za 23%.

Graf. 27 — VREDNOST GRAĐEVINSKIH RADOVA NA 1 STANOVNIKA

Ovo smanjenje je nastalo usled toga što je u 1964. g. u Makedoniji vrednost radova bila izuzetno visoka zbog povećane izgradnje posle zemljotresa u Skoplju.

U privatnom sektoru vrednost proizvodnje povećala se 2,5 puta, a u društvenom sektoru svega za 55%. Najveće povećanje u društvenom sektoru zabeleženo je u Srbiji, a u privatnom sektoru u Sloveniji.

Tab. 102 — GRAĐEVINSKI OBJEKTI

	Ukupno 1964-1967	1964	1965	1966	1967	Neza- vršeni objekti na kraju 1967
--	---------------------	------	------	------	------	--

PRIVREDNI OBJEKTI

Putevi javnog saobraćaja, km	2 863	683	1 069	561	550	1 501
Železničke pruge javnog saobr., km	298	23	23	114	138	204
Dalekovodi, km	4 304	1 307	721	995	1 281	1 122
Industrijske zgrade i hale, hilj. m ²	2 901	817	813	577	694	1 109
Poljoprivredne zgrade, hilj. m ²	2 148	680	502	598	368	70
Zgrade trgovine, ugostiteljstva i turizma, hilj. m ²	1 638	431	410	353	444	524
Silos i hladnjace, hilj. m ³	490	83	48	221	138	225

ZGRADE DRUŠVENOG STANDARDA, hilj. m²

Stambene zgrade — ukupno	46 492	11 205	11 478	11 833	11 976	17 712
Društvena svojina	15 856	4 225	3 474	4 215	3 942	4 371
Privatna svojina	30 636	6 980	8 004	7 618	8 034	13 341
Školske zgrade	1 584	505	366	374	339	379
Zgrade za kulturu i umetnost	235	73	55	54	53	107
Zgrade za zdravstvenu delatnost	753	225	216	169	143	243

Tab. 103 — ZAVRŠENI GRAĐEVINSKI OBJEKTI PO REPUBLIKAMA OD 1964. DO 1967.

	SFRJ	Bosna i Herce- govina	Crna Gora	Hrvat- ska	Make- donija	Slove- nija	Srbija			
		svega		uže pod- ručje		Vojvo- dina	Kosovo			

PRIVREDNI OBJEKTI

Putevi javnog saobraćaja, km	2 863	392	276	759	390	108	939	450	293	195
Železničke pruge javnog saobraćaja, km	298	170	—	55	4	12	57	31	25	—
Dalekovodi, km	4 304	619	309	1 081	470	148	1 678	955	414	310
Industrijske zgrade i hale, hilj. m ²	2 901	207	21	606	278	598	1 189	797	240	152
Poljoprivredne zgrade, hilj. m ²	2 148	265	18	387	110	342	1 030	417	547	66
Zgrade trgovine, ugostiteljstva i turizma, hilj. m ²	1 638	89	112	644	119	224	450	319	99	31
Silos i hladnjace, hilj. m ³	490	23	10	92	1	124	241	74	104	64

ZGRADE DRUŠVENOG STANDARDA, hilj. m²

Stambene zgrade — ukupno	46 492	8 251	905	1 113	4 144	3 817	18 243	12 225	3 810	2 207
Društvena svojina	15 856	1 931	352	3 695	1 718	1 883	6 276	4 511	1 439	324
Privatna svojina	30 636	6 320	553	7 438	2 426	1 934	11 967	7 714	2 371	1 883
Školske zgrade	1 584	188	44	293	249	228	581	324	172	85
Zgrade za kulturu i umetnost	235	42	3	50	23	22	95	83	6	5
Zgrade za zdrav. delatnost	753	106	19	97	78	132	320	200	78	42

Podaci u tabelama 102 i 103 obuhvataju izgradnju izvođača društvenog sektora i izgradnju stambenih zgrada u režiji privatnih lica. Podaci o građevinskim veličinama po godinama odnose se na objekte završene u toku jedne godine, bez obzira na dužinu izgradnje objekta.

U periodu od 1964. do 1967. godine izgrađeno je 2 863 km puteva javnog saobraćaja, dok se na kraju 1967. godine nalazi u izgradnji još oko 1 500 km. Najviše puteva izgrađeno je u SR Srbiji i SR Hrvatskoj. Od ukupno 298 km izgrađenih železničkih pruga najveći deo, odnosno 170 km, otpada na Bosnu i Hercegovinu. Za sve vrste navedenih objekata karakteristično je da se u periodu posle reforme javlja pad, izuzev kod silosa i hladnjaca, kod kojih se javlja naročito visok porast u 1966. godini.

S obzirom da je kod svih objekata nezavršena proizvodnja početkom 1968. godine niža od nezavršene proizvodnje na kraju 1964. godine, vrlo je verovatno da u 1968. godini proizvodnja neće dostići nivo iz 1964. godine.

Tab. 104 — STAMBENA IZGRADNJA OD 1964. DO 1967.

	SFRJ	Bosna i Herce- govina	Crna Gora	Hrvat- ska	Make- donija	Slove- nija	Srbija		
		svega		uže pod- ručje		Vojvo- dina	Kosovo		

UKUPNO

Završeni stanovi			23 839	1 720	25 589	17 717	8 757	43 927	31 668	7 922	4 337
1964	121 549		25 611	2 680	29 878	9 469	8 022	46 312	31 066	9 708	5 538
1965	121 972		26 058	2 485	30 063	8 939	9 636	51 928	34 772	11 358	5 798
1966	129 109		24 115	3 216	32 076	7 654	9 153	51 386	36 256	9 050	6 080
1967	127 600	105	101	187	125	43	105	117	114	114	140
Indeks 1967:1964.											
Nezavršeni stanovi na kraju 1967.	165 957		27 746	3 570	49 585	6 975	19 123	58 958	46 587	8 357	4 014

DRUŠTVENA SVOJINA

Završeni stanovi			51 519	810	8 991	11 887	6 633	16 663	13 142	2 806	715
1964	51 519		6 535	810	8 991	11 887	6 633	16 663	13 142	2 806	715
1965	44 578		6 530	1 074	11 643	3 056	5 256	17 019	11 628	4 497	894
1966	50 330		6 024	945	11 058	4 258	6 062	21 533	14 627	5 619	1 287
1967	45 147	88	4 664	1 061	12 077	2 544	5 352	19 449	14 600	3 895	954
Indeks 1967:1964.											
Nezavršeni stanovi na kraju 1967.	50 508		5 524	923	14 022	2 305	5 835	21 899	16 928	4 253	718

% završenih stanova
građenih za tržište

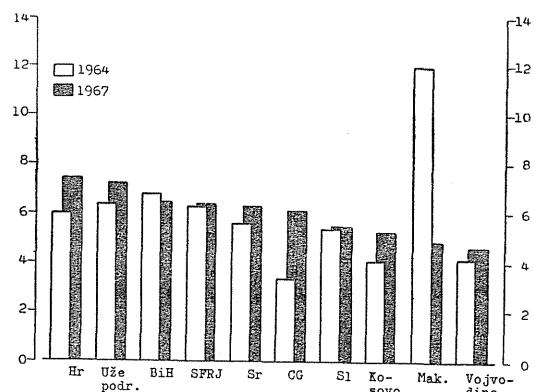
1964	14	—	—	8	—	41	27	33	6	—
1967	53	55	44	34	50	66	63	65	58	41

Nezavršeni stanovi
na kraju 1967.

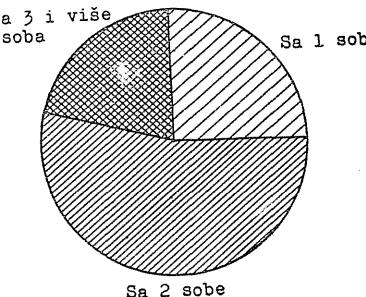
Završeni stanovi			70 030	910	16 598	5 830	2 124	27 264	18 526	5 116	3 622
1964	77 394		19 081	1 606	18 235	6 413	2 766	29 293	19 438	5 211	4 644
1965	78 779		20 034	1 540	19 555	4 681	3 574	30 395	20 145	5 739	4 511
1966	82 453		19 451	2 155	19 999	5 110	3 801	31 937	21 656	5 155	5 126
1967	118		112	237	120	88	179	117	117	101	141
Indeks 1967:1964.											
Nezavršeni stanovi na kraju 1967.	115 449		22 222	2 647	35 563	4 670	13 288	37 059	29 659	4 104	3 296

U periodu 1964—1967. godine u SFRJ je izgrađeno oko pola miliona stanova, sa površinom blizu 27 miliona m². Posmatrana izgradnja po godinama pokazuje da je u 1965. godini broj ukupno izgrađenih stanova ostao na nivou prethodne godine, da se u 1

Graf. 28 — BROJ IZGRAĐENIH STANOVA U 1964 i 1967.
NA 1000 STANOVNIKA

Graf. 29 — IZGRAĐENI STANOVI PREMA VRSTI STANA U PERIODU 1964—1967.

Tab. 105 — STAMBENA IZGRADNJA U 1968
(Procena)

	Broj stanova
Završeni stani — ukupno	135 000
Društvena svojina	50 000
Privatna svojina	85 000
Nezavršeni stani na dan 31.XII 1968 — ukupno	181 000
Društvena svojina	56 000
Privatna svojina	125 000

Procenjuje se da će se ukupna stambena gradnja u 1968. u odnosu na 1967. povećati za 6%, dok će se broj stanova u izgradnji povećati za 9% u odnosu na kraj 1967. godine.

Tab. 106 — OPREMLJENOST IZGRAĐENIH STANOVA u procentima

	Stanovi koji imaju				
	električnu struju	vodovod i kanalizaciju	centralno grejanje	kupatilo	klozet u stanu
U društvenoj svojini					
1964	100	98	24	94	95
1965	100	99	35	97	97
1966	100	98	42	97	97
1967	100	99	53	97	97
U privatnoj svojini					
1964	74	23	—	18	24
1965	75	28	—	21	28
1966	82	29	—	24	31
1967	84	28	—	25	30

U periodu od 1964. do 1967. godine poboljšava se kvalitet stambene izgradnje, što se naročito uočava kroz podatke o snabdevenosti stanova instalacijama. U društvenom sektoru u 1964. godini svega 24% od ukupnog broja izgrađenih stanova imalo je centralno grejanje, a u 1967. godini učešće stanova sa tim instalacijama povećalo se na 53%. U privatnom sektoru još se retko grade stanovi sa centralnim grejanjem, ali se zato sve više izgrađuju stanovi sa drugim neophodnim instalacijama (električna struja, vodovod) i sa kupatilom i klozetom. Tako se, na primer, učešće izgrađenih stanova privatnog sektora sa instalacijama električne struje povećalo sa 74% u 1964. na 84% u 1967. godini.

Tab. 107 — OPŠTI PREGLED RAZVOJA SAOBRAĆAJA I VEZA

	1964	1965	1966	1967	1967 1964
Zaposleno osoblje u hilj.	284	289	297	294	103,5
Društveni proizvod u mil. din.	4 732	6 228	7 685	8 002	169,1
Investicije u mil. din.	2 426	2 221	2 652	2 426	100,0

Navedeni podaci o razvoju saobraćaja od 1964. do 1967. godine pokazuju neujednačena kretanja. Broj zaposlenih povećao se za 3,5%. Porast društvenog proizvoda za 69% najvećim delom je rezultat promene cena, zato što se obim saobraćajnih usluga povećao u ovom periodu samo za 17%. Investicije, prikazane po tekućim cenama, ostale su iste, što znači da su realne investicije u saobraćaj smanjene, pošto su u ovom periodu rasle cene.

Tab. 108 — INDEKSI FIZIČKOG OBIMA USLUGA PREDUZEĆA SAOBRAĆAJA I VEZA

	1964	1965	1966	1967	1968
Ukupno	100	108	113	117	124
Železnički saobraćaj	100	100	97	89	88
Pomorski saobraćaj	100	112	123	142	161
Rečni saobraćaj	100	106	124	126	155
Vazdušni saobraćaj	100	130	145	146	171
Drumski saobraćaj	100	126	153	173	205
Gradski saobraćaj	100	106	105	104	...
PTT veze	100	103	110	120	133

Od 1964. do 1968. godine fizički obim svih usluga saobraćajnih preduzeća povećan je za 24% ili za 5,6% godišnje.

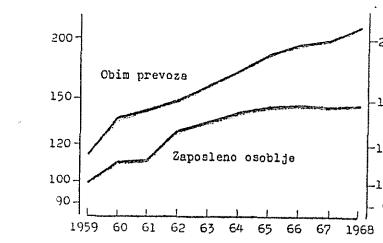
Prvo mesto po ukupnom povećanju za prethodne 4 godine zauzima drumski saobraćaj sa indeksom 205, a zatim slede vazdušni sa 171, pa pomorski sa 161 i rečni sa 155.

Železnički saobraćaj od 1965. godine stalno se smanjivao. Očekuje se da 1968. godinu završi sa oko 13% manjim obimom usluga od onoga iz 1964. godine. Karakteristično je da je tendencija opadanja u 1968. godini sasvim ublažena.

PTT veze pokazuju stalni uspon. Za posledne 4 godine porasle su za oko 33% ili prosečno godišnje oko 7,5%.

Indeksi saobraćajnih usluga i zaposlenosti u saobraćaju, dati na grafikonu, pokazuju različita kretanja. Brži porast saobraćajnih usluga od indeksa zaposlenih pokazuje povećanje produktivnosti rada u saobraćaju. Na porast produktivnosti rada uticala je sve bolja tehnička struktura saobraćajnih sredstava.

Tab. 30 — INDEKSI PREVOZA I OSOBLJA ZAPOSLENOG U SAOBRAĆAJU 1958=100

Tab. 109 — PREVOZ PUTNIKA SAOBRAĆAJNIH PREDUZEĆA u hiljadama

	1964	1965	1966	1967	1968	1968 1964
Ukupno	414 744	459 379	512 552	572 815	617 172	149
Železnički saobraćaj	225 901	236 033	213 207	195 863	187 441	83
Pomorski saobraćaj	5 763	4 909	3 876	3 314	3 413	59
Rečni saobraćaj	397	141	119	77	60	15
Vazdušni saobraćaj	541	634	592	638	753	139
Drumski saobraćaj	182 142	217 662	294 758	372 923	425 505	234

Prevoz putnika u javnom saobraćaju za poslednje četiri godine porastao je za oko 49%, ili 10,5% godišnje. Prosečan godišnji porast prelazi 50 miliona putnika.

Različit porast broja putnika u pojedinim granama doveo je do značajnijih promena u strukturi prevoza putnika. Učešće železničkog saobraćaja u ukupnom prevozu putnika u 1964. godini iznosilo je 54%, u 1968. godini smanjeno je na svega 30%. Tendencija opadanja broja putnika u železničkom saobraćaju nastavljena je i u 1968. godini. Istovremeno broj putnika u javnom drumskom saobraćaju raste. U 1964. godini autobusima javnog auto-saobraćaja prevezeno je nešto preko 182 miliona putnika, a u 1968. godini preko 420 miliona, ili za oko 2,3 puta više nego u 1964. godini. Već 1966. godine autobusima javnog auto-saobraćaja prevezeno je 82 miliona putnika više nego železnicom. Od tada drumski saobraćaj po broju putnika stoji na prvom mestu, uprkos naglom povećanju broja putničkih, posebno privatnih automobila (od 116 hilj. u 1964. na 352 hilj. u 1967. godini). Ipak, treba napomenuti da je u 1968. godini prosečan put jednog putnika na železnici iznosio 56 km a u javnom drumskom saobraćaju samo 25 kilometara. Istovremeno, broj putnika u rečnom i pomorskom saobraćaju u stalnom je opadanju.

Tab. I10 — PREVOZ ROBE SAOBRAĆAJNIH PREDUZEĆA

	Tone u hiljadama			Tonski kilometri u milionima		
	1964	1968	1968 1964	1964	1968	1968 1964
Ukupno	124 880	135 382	108	79 935	114 476	143
Unutrašnji prevoz	103 830	110 752	107	17 936	17 097	95
Međunarodni prevoz	21 050	24 630	117	61 999	97 379	157
Železnički saobraćaj	76 527	68 488	89	18 258	16 724	92
Pomorski saobraćaj	9 712	10 708	110	56 166	88 541	158
Rečni saobraćaj	8 212	12 216	149	3 109	4 429	142
Vazdušni saobraćaj	5	7	140	3	6	200
Drumski saobraćaj	30 424	43 963	145	2 399	4 776	199

Različita dinamika razvoja grana javnog saobraćaja poslednjih godina dovela je do promene njihovog značaja za ukupni prevoz robe. Tako je učešće železničkog saobraćaja od 61% u 1964. godini svedeno na oko 50% u 1968. godini. Istovremeno povećano je učešće javnog auto-saobraćaja od 24% na 32%. Povećano učešće beleži i druge saobraćajne grane. Uporedno sa povećanjem učešća javnog auto-saobraćaja u ukupnom javnom prevozu robe ostvareno je i bolje iskorijenje kamiona, koji služe za prevoz robe za vlastite potrebe privrednih i drugih organizacija. Posebno valja istaći i naglo povećanje broja privatnih kamiona, čije učešće u ukupnom prevozu robe na drumovima iz godine u godinu postaje sve značajnije. U 1964. godini bilo je registrovano samo 4 169 privatnih kamiona. Za svega 4 godine, ili krajem 1967. ovaj broj je povećan na 26 115 kamiona, ili preko 6 puta. Prema procenama izvršenim za 1967. godinu ukupan prevoz robe svim registrovanim kamionima (za javni auto-saobraćaj, saobraćaj za sopstvene potrebe i privatno prevozištvo) iznosio je oko 440 miliona tona, od čega samo nešto više od 9% otpada na prevoz javnih auto-saobraćajnih preduzeća.

Ako se značaj drumskog prevoza robe ocenjuje na osnovu ovih brojki, proizlazi da se kamionima preveze oko 4,5 puta više robe nego svim drugim saobraćajnim sredstvima. Međutim, treba imati u vidu da je prosečan put 1 tone robe u drumskom saobraćaju u 1967. godini iznosio oko 30 km, dok je u železničkom saobraćaju iste godine prosečan put iznosio oko 240 km, a u pomorskom 7 740 km. Višestruko veći prosečan put robe u železničkom i pomorskom saobraćaju opredeljuje i ulogu ovih grana u ukupnom prevozu robe. U 1968. godini očito je dalje povećanje prosečnog puta u svim granama javnog saobraćaja, posebno u onim koje se pretežno bave međunarodnim prevozom (pomorski i vazdušni saobraćaj). Istovremeno se primiče smanjenje tonskih kilometara ostvarenih prevozom robe u unutrašnjem saobraćaju.

Tab. III — PREVOZNA SREDSTVA JAVNIH SAOBRAĆAJNIH PREDUZEĆA

	1964	1965	1966	1967	1967 1964
Lokomotive — broj	2 320	2 284	2 192	2 103	90,6
hilj. KS	1 855	1 833	1 843	1 892	102,0
Motorni vozovi — broj	239	252	280	288	120,5
sedišta	30 889	33 091	39 696	40 816	132,1
Putnički vagoni — broj	3 859	3 702	3 540	3 419	88,6
sedišta	217 162	213 771	211 230	207 703	95,6
Teretni vagoni — broj	73 743	72 440	71 238	68 569	93,0
hilj. tona nosivosti	1 492	1 480	1 469	1 423	95,4
Pomorski plovni park — broj brodova	352	338	340	309	87,8
hilj. BRT	939	1 030	1 103	1 188	126,5
Rečni plovni park — putnička sedišta	2 881	2 051	2 317	2 317	80,4
hilj. tona nosivosti	496	502	524	546	110,1
Avioni — broj	24	30	30	30	125,0
putnička sedišta	1 034	1 246	1 295	1 362	131,7
Autobusi — broj	3 508	3 823	4 729	5 744	163,7
putnička sedišta	135 638	154 450	186 110	220 012	162,2
Kamioni — broj	8 405	9 428	9 738	10 118	120,4
tone nosivosti	53 320	65 831	70 671	79 440	149,0
Teretne prikolice — broj	2 855	3 696	4 108	4 339	152,0
tone nosivosti	30 086	43 600	50 008	56 022	186,2

Kapaciteti prevoznih sredstava svih grana saobraćaja, izuzev železničkog i rečnog, putničkog, u protekle 4 godine povećani su. U istom periodu došlo je do modernizacije ovih kapaciteta. Izvršena je zamena do trajalih i slabih parnih lokomotiva novim i snažnijim dizel i električnim. Otpisan je veći broj putničkih vagona sa drvenim sandukom, a nabavljaju se novi i teretni i putnički sa gvozdenom konstrukcijom i većim kapacitetom. Slična zamena vrši se i u pomorskom i rečnom plovnom parku, vazdušnom i drumskom saobraćaju. Najveći porast kapaciteta, kako putničkog, tako i teretnog parka, ostvaren je u drumskom saobraćaju.

Tab. I12 — REGISTROVANA DRUMSKA MOTORNA I PRIKLJUČNA VOZILA

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija			
							svega	uže područje	Vojvodina	Kosovo
Motocikli	1964	102168	6696	1335	32653	3526	31445	26513	14605	11170
	1967	112920	8915	1213	40098	2780	28432	31492	17558	12792
Putnički automobili	1964	141792	9782	2186	34530	8189	43065	44040	31418	11336
	1967	355875	27509	4685	90587	18165	85014	129915	92933	32626
Društveni	1964	25700	2999	772	5650	2060	3262	10957	7327	2953
	1967	40275	3969	572	8245	2502	4093	20894	16069	3820
Privatni	1964	116092	6783	1414	28880	6129	39803	33083	24091	8383
	1967	315600	23540	4113	82342	15663	80921	109021	76864	28806
Autobusi	1964	7374	901	242	1753	649	1110	2719	1986	592
	1967	11233	1437	325	2800	905	1362	4404	3207	934
Teretni automobili	1964	48902	5886	1563	12627	4091	7708	17027	11933	4249
	1967	85641	9196	2415	24691	5567	11052	32720	24006	7364
Društveni	1964	44733	5723	1465	10910	4082	6534	16019	11097	4094
	1967	58728	6899	1725	15317	4529	6920	23338	17324	4946
Privatni	1964	4169	163	98	1717	9	1174	1008	836	155
	1967	26913	2297	690	9374	1038	4132	9382	6682	2418
Specijalna vozila	1964	6021	708	127	1689	437	803	2257	1448	689
	1967	8124	1139	181	2297	658	1130	2719	1871	665
Vučna vozila	1964	17698	1338	150	3725	905	1781	9799	3835	5046
	1967	23471	1625	265	4690	1043	2405	13443	5478	6593
Priklučna vozila	1964	21752	2024	364	4961	1154	2678	10571	4229	5545
	1967	31729	2705	634	7541	1733	3620	15496	6504	7810

Podaci o drumskim motornim vozilima u ovoj tabeli odnose se na sva vozila registrovana u SFRJ bez obzira na sektor svojine i vrstu saobraćaja u kojoj se eksplatišu. Ovde nisu uključena vozila Jugoslovenske armije i diplomatskih predstavninstava.

Broj drumskih motornih vozila svih vrsta osetno je povećan. Samo za 3 godine, od 1964. do kraja 1967. broj vozila je skoro udvostručen. Međutim, ova kretanja karakteriše vrlo različit tempo porasta pojedinih vrsta vozila. Na prvom mestu po porastu nalaze se putnički automobili sa prosečnom godišnjom stopom rasta od 36 %. U ovom slučaju radi se uglavnom o sredstvima ličnog standarda. Broj privatnih putničkih automobila rastao je znatno brže od ukupnog i od 116 000 u 1964. povećao se na 316 000 u 1967. godini.

Broj autobusa se u poslednje 3 godine povećao od 7 374 u 1964. na 11 233 u 1967. godini.

Broj teretnih automobila — kamiona znatno brže je rastao od autobusa. Od 48 902 kamiona u 1964. broj ovih vozila u 1967. godini je skoro udvostručen i dostigao 85 640 kamiona. Za poslednje tri godine povećano je učešće privatnih kamiona u ukupnom broju. Dok je učešće privatnih kamiona u 1964. godini iznosilo 11%, u 1967. godini povećalo se na 31%.

Specijalna i vučna vozila pokazala su prosečni porast od oko 10% godišnje.

Tab. I13 — PUTEVI

u kilometrima

	1962	1963	1964	1965	1966	1967
Ukupno	78 833	78 135	78 690	78 505	78 869	78 745
Od toga savremenih kolovoz	9 022	10 053	11 597	12 950	14 374	15 988

Podaci o ukupnoj mreži kategorizovanih puteva ne pokazuju skoro nikakve promene. Međutim, dužina puteva sa savremenim kolovozom je u stalnom porastu. Od 1964. do 1967. godine izgrađeno je novih modernih ili modernizovano starih puteva u dužini od oko 4 500 kilometara, ili oko 1 500 km godišnje. Očekuje se da će u 1968. godini ovaj prosek biti premašen.

Tab. 114 — SPOLJNOTRGOVINSKI PROMET U TEKUĆIM CENAMA
Po valutnim područjima

	U milionima dinara					Indeks				
	1964	1965	1966	1967	1968	1964	1965	1966	1967	1968
Izvoz	11 164	13 644	15 251	15 646	15 743	100	122	137	140	141
Konvertibilno područje	5 988	6 410	7 777	8 456	8 651	100	107	130	141	144
Kliriško područje	5 176	7 234	7 474	7 190	7 092	100	140	144	139	137
Uvoz	16 539	16 099	19 693	21 342	22 453	100	97	119	129	136
Konvertibilno područje	10 388	9 813	11 512	13 909	14 714	100	94	111	134	141
Kliriško područje	6 151	6 286	8 181	7 433	7 739	100	102	133	121	126

Ukupna vrednost robne razmene sa inostranstvom (izvoz i uvoz) u 1964. godini iznosila je 27,7 milijardi dinara. U 1968. godini ova vrednost dostigla je iznos od 38,2 milijarde dinara, što je za 35% više nego u 1964. godini.

Prosečna stopa rasta u tekućim cenama u ovom periodu kod izvoza iznosila je 8,7%, dok je uvoz rastao po stopi od 7,1%.

Kod razvoja uvoza u ovom periodu karakteristično je da je 1965. godine došlo do opadanja u odnosu na prethodnu godinu za oko 3%. U sledećim godinama uvoz pokazuje porast i absolutni i relativni, ali se u 1967. i 1968. godini zapaža i usporavanje ovog rasta.

Pri posmatranju odnosa izvoz-uvoz mora se imati na umu da je absolutna vrednost uvoza znatno veća nego vrednost izvoza. Rezultat ovog odnosa je deficit spoljnotrgovinskog bilansa, koji je 1964. godine iznosio 5,4, a 1968. godine 6,7 milijardi dinara, što predstavlja povećanje od oko 25%.

Tab. 115 — IZVOZ I UVODA PO STEPENU OBRADE

	U milionima dinara					Indeks	Struktura	
	1964	1965	1966	1967	1968		1968 1964	1964
I Z V O Z								
Ukupno	11 164	13 644	15 251	15 646	15 743	141	100	100
Neobrađeni proizvodi	1 908	1 712	2 050	2 490	2 217	116	17,1	14,1
Proizvodi obične prerade	4 302	4 566	5 064	4 926	5 032	117	38,5	32,0
Proizvodi visoke prerade	4 954	7 366	8 137	8 230	8 494	171	44,4	53,9
U V O Z								
Ukupno	16 540	16 099	16 693	21 342	22 453	136	100	100
Neobrađeni proizvodi	3 903	4 517	4 859	3 780	3 473	89	23,6	15,5
Proizvodi obične prerade	4 074	3 741	4 475	5 325	5 151	126	24,6	22,9
Proizvodi visoke prerade	8 563	7 841	10 359	12 237	13 829	161	51,8	61,6

Ako se uporede 1964. i 1968. godina prema učešću u ukupnom izvozu, zapaža se da je učešće izvoza polufabrikata opalo sa 38,5 u 1964. na 32% u 1968. Smanjen je i udeo izvoza neobrađenih proizvoda a učešće proizvoda visoke prerade povećano je od 44,4 u 1964. na 53,9% u 1968. godini.

Smanjen je udeo uvoza neobrađenih proizvoda. Kod neobrađenih proizvoda najveći uticaj ima uvoz pšenice, pa se on odražava i na ukupno učešće uvoza neobrađenih proizvoda. Povećan je udeo proizvoda visoke prerade od 51,8% u 1964. na 61,6% u 1968. godini.

Tab. 116 — SPOLJNOTRGOVINSKI PROMET PO PODRUČJIMA

	I z v o z					U v o z				
	u mil. dinara		indeks	struktura		u mil. dinara		indeks	struktura	
	1964	1968		1964 1964	1968	1964	1968		1964 1964	1968
Ukupno	11 164	15 743	141	100	100	16 540	22 453	136	100	100
Evrope—ukupno	8 643	12 387	143	77,4	78,7	11 494	18 449	160	69,5	82,3
EEZ—ukupno	3 070	4 116	134	27,5	26,1	4 691	8 745	186	28,4	38,9
Italija	1 649	2 207	134	14,8	14,0	2 181	3 358	154	13,2	15,0
SR Nemačka	1 005	1 520	151	9,0	9,7	1 417	3 998	282	8,6	17,8
Ostale zemlje	416	389	93	3,7	2,5	1 093	1 389	127	6,6	6,2
EFTA—ukupno	1 463	1 998	137	13,1	12,7	1 841	3 173	172	11,1	14,1
Austrija	384	558	145	3,4	3,5	435	1 044	240	2,6	4,6
Velika Britanija	691	758	110	6,2	4,8	859	1 092	127	5,2	4,9
Ostale zemlje	388	682	176	3,5	4,3	547	1 037	190	3,3	4,6
SEV—ukupno	3 855	5 431	141	34,5	34,5	4 744	6 113	129	28,7	27,2
SSSR	1 452	2 587	178	13,0	16,4	1 251	2 351	188	7,6	10,5
DR Nemačka	790	680	86	7,1	4,3	908	885	97	5,5	3,9
ČSSR	561	684	122	5,0	4,3	1 028	1 289	125	6,2	5,7
Poljska	489	462	94	4,4	2,9	744	558	75	4,5	2,5
Ostale zemlje	563	1 018	181	5,0	6,5	813	1 030	127	4,9	4,6
Azija	1 047	1 290	123	9,4	8,2	1 103	1 337	121	6,7	6,0
Afrika	527	656	124	4,7	4,2	726	569	78	4,4	2,5
Sev. i Sred. Amerika	718	1 276	178	6,4	8,1	2 356	1 216	52	14,2	5,5
Južna Amerika	227	127	56	2,0	0,8	534	486	91	3,2	2,2
Okeanija	2	7	350	0,0	0,0	327	329	101	2,0	1,5

Podaci o robnoj razmeni sa gledišta podele na konvertibilno i kliriško područje pokazuju da se gotovo 90% deficit u robnoj razmeni sa inostranstvom nalazi na konvertibilnom području. Od ukupnog deficitu u 1968. godini u iznosu od 6,7 milijardi din. na konvertibilno područje dolazi preko 6 milijardi din.

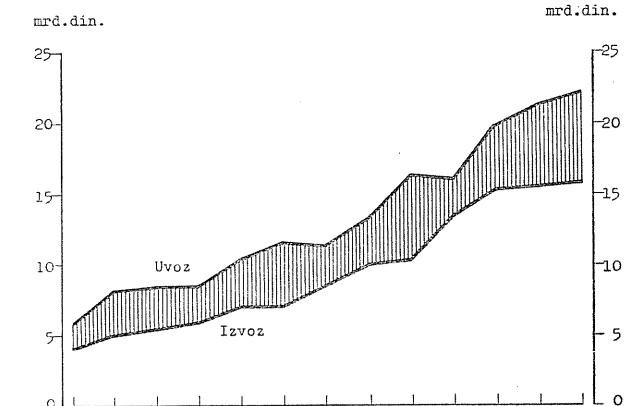
Zemlje Evrope su tradicionalno tržište sa kojima Jugoslavija obavlja najveći deo izvoza i uvoza robe. U ukupnoj vrednosti jugoslovenske robne razmene sa inostranstvom, evropske zemlje učestvuju sa oko 80%.

Od zapadnoevropskih zemalja najveći deo prometa obavlja se sa Italijom i SR Nemačkom. Do 1968. godine izvoz u Italiju bio je iz godine u godinu u stalnom porastu. Međutim, u 1968. godini izvoz u Italiju smanjio se za oko 20% u poređenju sa prethodnom godinom. Razlog ovog zastoja je u uvođenju posebnih dažbina i taksa (prelevmana) u Italiji na uvoz poljoprivrednih proizvoda, prvenstveno govedeg mesa i kukuruza. Uvoz iz Italije raste i u 1968. godini.

Pri razmeni sa SR Nemačkom ističe se porast uvoza u 1968., koji je skoro 3 puta veći nego u 1964. godini. Isto tako, zapaža se i porast izvoza za oko 50% u odnosu na 1964. godinu.

U grupi zemalja Istočne Evrope pretežan deo robne razmene obavlja se sa SSSR-om. Ovde je zabeležen porast i kod izvoza i kod uvoza. U poređenju sa 1964. godinom izvoz je u porastu za oko 78% a uvoz za 88%. Nešto manji porast izvoza i uvoza zabeležen je i kod ČSSR, dok robna razmena sa DR Nemačkom i Poljskom opada.

Graf. 32 — UVODZ—IZVOZ

Tab. 117 — IZVOZ PO PRIVREDNIM DELATNOSTIMA

	U milionima dinara					Indeks 1968 1964	Struktura	
	1964	1965	1966	1967	1968		1964	1968
Ukupno	11 164	13 644	15 251	15 646	15 743	140	100	100
Industrija—ukupno	8 751	11 075	12 425	12 387	13 098	150	78,4	83,2
Obojena metalurgija	1 036	1 283	1 483	1 353	1 836	177	9,3	11,7
Metalna industrija	1 326	2 050	2 342	2 072	1 904	143	11,9	12,1
Brodogradnja	509	988	1 103	735	1 024	201	4,6	6,5
Drvna industrija	1 190	1 200	1 274	1 226	1 361	114	10,6	8,6
Tekstilna industrija	992	1 146	1 328	1 527	1 646	166	8,9	10,4
Prehrambena industrija	806	858	774	899	718	89	7,2	4,6
Ostala industrija	2 892	3 550	4 121	4 575	4 609	159	25,9	29,3
Poljoprivreda—ukupno	2 186	2 363	2 654	3 095	2 451	112	19,6	15,6
Ratarstvo	287	349	603	911	594	207	2,5	3,8
Stočarstvo	1 504	1 651	1 729	1 844	1 544	103	13,5	9,8
Ostala poljoprivreda	395	363	322	340	313	78	3,5	2,0
Šumarstvo	228	206	172	164	194	85	2,0	1,2

U vrednosti ukupnog jugoslovenskog izvoza industrijski proizvodi učešće su 83%. Većina industrijskih grana pokazuju povećanje izvoza u 1968. godini u poređenju sa 1964, a kod brodogradnje je izvoz u ovom periodu udvostručen. Izvoz proizvoda prehrambene industrije imao je neujednačenu dinamiku, tako da je u 1968. za 11% niži nego 1964. godine.

Izvoz poljoprivrednih proizvoda, posmatran u celini od 1964. do 1967. godine, pokazuje stalnu tendenciju porasta. Međutim, u 1968. godini dolazi do osetnog smanjenja ovog izvoza, pa se učešće poljoprivrede u ukupnom izvozu smanjuje od 19,6 u 1964. na 15,6 u 1968. godini. Glavni razlog ovog zaostajanja je u smanjenom obimu izvoza mesa i kukuruza.

Tab. 118 — UVOZ PO EKONOMSKOJ NAMENI

	U milionima dinara					Indeks 1968 1964	Struktura	
	1964	1965	1966	1967	1968		1964	1968
Ukupno	16 540	16 099	19 693	21 342	22 453	136	100	100
Investiciona dobra	3 486	3 002	3 968	4 633	5 586	160	21,1	24,8
Mašine	2 825	2 382	2 976	3 191	3 900	148	17,1	17,4
Transportna sredstva	346	393	625	931	1 017	294	2,1	4,5
Ostalo	315	227	367	511	669	212	1,9	3,0
Reprodukcioni materijal	10 342	9 998	11 334	12 215	12 769	123	62,5	56,9
Sirovine bez pogon. goriva	6 899	6 755	7 488	8 839	7 993	116	41,7	35,6
Pogonsko gorivo	825	900	1 030	1 057	1 221	148	5,0	5,4
Ostalo	2 618	2 343	2 816	3 319	3 555	136	15,8	15,8
Roba široke potrošnje	2 712	3 100	4 391	4 494	4 098	151	16,4	18,3
Hrana	1 615	1 940	2 512	1 888	1 058	65	9,8	4,7
Ostalo	1 097	1 160	1 879	2 606	3 040	277	6,6	13,5

Izvoz investicionih dobara neujednačeno raste. To je dovelo do porasta učešća u ukupnom izvozu sa 21,1% u 1964. na 24,8% u 1968. godini. U 1968. godini zabeležen je porast uvoza opreme, koji iznosi oko 1,7 milljardi dinara, u odnosu na iznos iz prethodne godine. Hidro i termoelektrane, hemijski kombinat, železare i sl. osnovni su nosioci uvoza investicionih dobara.

Izvoz reprodukcionog materijala 1968. iznosio je 56,9% od ukupne vrednosti robe koja se uvozi u našu zemlju. Pamuk, koža, guma, nafta, kameni ugalj, dубrivo i polufabrikati čelika su osnovni nosioci vrednosti u kategoriji reprodukcionog materijala. Udeo uvoza reprodukcionog materijala u ukupnom uvozu smanjio se od 62,5 u 1964. na 56,9% u 1968. godini.

Od uvezene robe široke potrošnje u periodu 1964—1966. pretežni deo vrednosti sačinjava je hrana. U 1967. i 1968. uvoz hrane naglo opada, ali istovremeno dolazi do porasta uvoza ostale robe široke potrošnje, a naročito automobila.

Tab. 119 — OPŠTI PREGLED RAZVOJA TRGOVINE

	1964	1965	1966	1967	1968 ¹⁾	1968 1964
Broj preduzeća						
Trgovina na veliko	695	663	652	695	600	86
Trgovina na malo	981	989	912	953	830	85
Broj prodavnica — ukupno	46 043	46 753	48 801	53 369	58 705	127
Od toga samousluge	755	927	1 105	1 318	1 580	209
Zaposleno osoblje ²⁾						
Trgovina na veliko	78 858	80 707	79 049	80 478	86 000	109
Trgovina na malo	160 326	160 768	167 958	177 720	186 600	116
Promet u mil. dinara, u tekućim cenama						
Trgovina na veliko ³⁾	27 678	32 041	40 034	42 980	49 000	178
Trgovina na malo	22 450	29 660	36 974	41 414	47 000	208

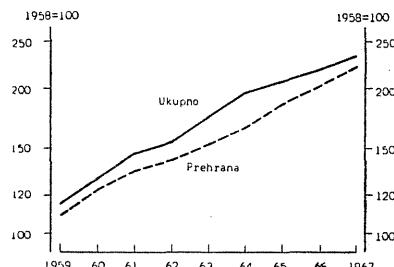
Zbog procesa integracije broj trgovinskih preduzeća na veliko na kraju 1968. godine manji je za 14% nego na kraju 1964, dok je broj trgovinskih preduzeća na malo smanjen za 15%. Broj trgovinskih prodavnica na kraju 1968. veći je za 27% u odnosu na kraj 1964. godine. Treba istaći značajno povećanje broja samousluga, kojih na kraju 1968. ima dva puta više nego na kraju 1964. One u ukupnom prometu robe na malo u 1967. učeštuju sa 7%.

Promet (iskazan po tekućim cenama) u 1968. godini u trgovini na veliko porastao je za 78%, a u trgovini na malo za preko dva puta u odnosu na 1964. godinu. Promet robe na malo, obračunat po stalnim cenama u 1968. godini, veći je za 29% u odnosu na 1964. godinu, a rastao je u ovom periodu po stopi od 6,5%.

Tab. 120 — INDEKS FIZIČKOG OBIMA PROMETA ROBE NA MALO

	1964	1965	1966	1967
Ukupno	100	105	111	119
Prehrana	100	112	123	134
Duvan	100	94	109	114
Tekstilni proizvodi	100	99	97	99
Obuća, koža i guma	100	105	106	105
Ogrevni materijal	100	103	91	84
Metalni proizvodi	100	96	100	111
Elektrotehnički proizvodi	100	109	114	132
Hemijski proizvodi	100	108	112	118
Drvni proizvodi	100	103	106	108
Nafta i derivati nafte	100	118	151	173
Građevinski materijal	100	105	122	130

Graf. 33 — INDEKSI FIZIČKOG OBIMA U TRGOVINI NA MALO

Najviše je porastao fizički obim prometa nafte i njenih derivata, naročito u toku 1966. i 1967. Na porast obima ovog prometa pored povećane potrošnje benzina značajno je uticala i potrošnja ulja za loženje.

Veća potrošnja ulja za loženje uticala je na smanjenje obima prometa čvrstih goriva, kod kojih je fizički obim prometa u 1967. manji za 16% nego što je bio u 1964. godini.

U svim grupama fizički obim prometa je u porastu. Samo su fizički obim prometa tekstilnih proizvoda i promet čvrstih goriva (ugalj i drva) još ispod nivoa 1964. godine.

¹⁾ Procenjeni podaci. Za promet su podaci procenjeni samo za četvrtu tromesečje 1968. na bazi podataka za devet meseci.

²⁾ Zaposleno osoblje obuhvata sva lica koja rade na poslovima trgovine u svim privrednim organizacijama koje se bave trgovinskom delatnošću, bez obzira da li im je ona osnovna ili sporedna delatnost (princip čiste delatnosti). U poglaviju „Zaposleno osoblje“ celokupno zaposleno osoblje prikazuje se u osnovnoj grani delatnosti, osim kada su pogoni izdvojeni i nalaze se van teritorije opštine u kojoj je sedište centralne radne organizacije. Zbog različitog načina prikazivanja, postoje razlike u broju zaposlenih u trgovini u ova dva poglavљa.

³⁾ Uključena i prodaja drugim trgovinskim preduzećima na velikoj.

Tab. I21 — TRGOVINA NA MALO PO SOCIJALISTIČKIM REPUBLIKAMA

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija	Vojvodina	Kosovo
Broj stanovnika na 1 prodavnici									
1964	419	584	432	361	438	310	428	332	691
1968 ¹⁾	339	455	320	271	327	268	371	300	548
Promet na 1 stanovnika u hilj. dinara, po tekućim cenama									
1964	1 164	766	929	1 432	1 051	2 133	1 034	1 256	432
1968 ¹⁾	2 361	1 540	1 958	2 987	1 922	4 151	2 159	2 500	886
Promet na 1 prodavnici u hilj. dinara, po tekućim cenama									
1964	487	448	401	517	461	662	443	417	299
1968 ¹⁾	804	701	630	809	629	1 115	802	750	485

Broj prodavnica se povećao, usled čega se smanjio broj stanovnika na jednu prodavnicu, tako da u 1968. u odnosu na 1964. godinu, za SFRJ smanjenje iznosi 80 stanovnika po jednoj prodavnici. Broj prodavnica se povećao u svim republikama. Promet po jednom stanovniku u 1968. u odnosu na 1964. godinu veći je dva puta.

Tab. I22 — PROMET NA MALO VAŽNIJIH ARTIKALA

	Jedinica mera	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967/1964
Prehrana						
Pšenično brašno	hilj. tona	737	765	783	761	103
Hleb, sve vrste	"	809	767	821	870	108
Testenine	"	49	48	53	58	119
Šećer	"	269	313	345	365	136
Sveže meso	"	143	142	155	180	126
Suvomesniati proizvodi	"	58	65	71	72	124
Mast za jelo	"	44	41	48	53	122
Jestiva biljna ulja i masti	"	69	81	86	93	137
Kafe	"	13	15	18	19	142
Sveže mleko	mil. lit.	188	178	188	203	108
Odeća i obuća						
Pamučne tkanine	hilj. m	111 706	106 334	91 289	90 524	81
Vunene tkanine	"	17 162	12 346	11 883	11 395	66
Konfekcija odeće, muška i ženska	hilj. kom.	9 189	8 687	8 454	9 399	102
Konfekcija rublja, muška i ženska	"	34 491	37 387	42 850	41 346	120
Čarape, sve vrste	hilj. pari	35 343	39 465	42 925	44 476	126
Cipele, sve vrste	"	17 742	18 333	18 665	18 156	102
Predmeti za opremu stana						
Električni štednjaci	hilj. kom.	211	214	253	274	130
Mašine za pranje rublja	"	33	57	64	94	286
Frižideri	"	113	138	150	194	171
Usisaci prašine	"	88	104	127	136	155
Bojleri	"	56	90	93	120	215
Šivaće mašine	"	73	102	119	113	153
Tepisi	hilj. m ²	2 243	1 641	2 672	2 573	115
Sobni nameštaj	hilj. garn.	216	229	217	223	103
Kuhinjski nameštaj	"	262	274	282	250	95
Predmeti za kulturu i razonodu						
Televizori	hilj. kom.	157	163	168	224	142
Radio-aparati	"	373	324	277	269	72
Tranzistorски aparati	"	81	84	107	138	171
Magnetofoni	kom.	10 100	12 086	15 089	16 644	165
Foto-aparati	hilj. kom.	83	84	82	94	113
Gramofoni	"	100	108	129	136	136
Saobraćajna sredstva						
Putnički automobili	kom.	19 360	20 369	27 891	37 665	194
Motocikli, mopedi i skuteri	"	40 804	52 772	50 014	39 313	96
Predmeti za higijenu						
Sapun	tona	31 526	36 652	34 650	33 559	106
Deterdženti	"	29 261	32 982	39 367	41 730	143

Promet osnovnih prehrambenih proizvoda je u stalnom porastu. Blaži porast zabeležen je kod pšeničnog brašna, hleba i mleka. Naročito je zabeležen porast prometa kafe (42%), biljnih ulja i masti (37%), šećera (36%) i svežeg mesa (26%).

Doslo je do pada prometa pamučnih i vunenih tkanina. Porastao je promet konfekcije rublja (20%), dok je prodaja odeće povećana samo za 2%.

U ovom periodu stalno je rastao promet gotovo svih artikala za opremu stana, a naročito mašina za pranje rublja (gotovo za tri puta), bojlera (preko dva puta), frižidera (za 71%) itd. Porast od 3% zabeležen je kod prometa sobnog nameštaja. U ovom četvorogodišnjem periodu gotovo svako peto domaćinstvo je kupilo garnituru sobnog nameštaja.

Kod prometa predmeta za kulturu i razonodu zabeležen je porast, sem kod radio-aparata. Međutim, u ovom periodu porastao je promet tranzistorских aparata (za 71%).

Naročito je porastao promet putničkih automobila, i to za 94%. U ovom četvorogodišnjem periodu 105 285 građana kupilo je putnički automobil, ne računajući privatni uvoz.

¹⁾ Procena.²⁾ Procena.³⁾ Procena.⁴⁾ Nije uključen mali granični promet i tranzit teretnih automobila.⁵⁾ I SAD dolar = 12,5 din. Podaci Narodne banke SFRJ, za decembar 1968. podatak procenjen.

Tab. I23 — UGOSTITELJSTVO

	1964	1965	1966	1967	1967/1964
Broj poslovnih jedinica — radnji					
Ukupno	14 284	15 709	18 024	21 184	148
Društveni sektor	11 233	11 767	11 758	11 951	106
Privatni sektor	3 051	3 942	6 266	9 233	303
Kapaciteti za smeštaj 31. VIII ¹⁾					
Broj soba — ukupno u hilj.	137	150	161	178	130
Društveni sektor u hilj.	84	88	89	99	119
Domaćinstva (priv. sobe) u hilj.	53	62	72	79	148
Broj ležaja — ukupno u hilj.	343	371	396	429	125
Društveni sektor u hilj.	218	226	231	253	116
Domaćinstva (priv. sobe) u hilj.	125	145	165	176	140
Zaposleno osoblje ²⁾ u hilj.	101	107	111	115	113
Promet u milionima dinara, u tekućim cenama	2 573	3 555	4 805	5 348	208

Od ukupnog broja ležaja u 1967. godini u hotelima i pansionima je bilo oko 20%, a u privatnim domaćinstvima oko 41%.

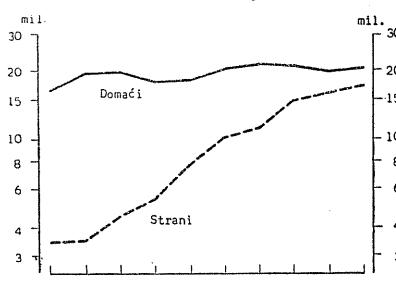
U 1967. godini od ukupnog broja ugostiteljskih poslovnih jedinica — radnji, na samostalne ugostitelje (privatne radnje) otpada 43%, odnosno 9 233 radnje.

Broj zaposlenih u 1967., u odnosu na 1964. godinu, porastao je za 13%. Promet po tekućim cenama udvostručio se u odnosu na 1964. godinu, a obračunat po stalnim cenama promet je veći za 5%.

Tab. I24 — TURIZAM

	1964	1965	1966	1967	1968	1968/1964
Broj prijava posetilaca u hilj.						
Ukupno	7 234	7 942	8 904	9 276	9 867	136
Domaći	5 008	5 284	5 468	5 597	5 975	119
Strani	2 227	2 658	3 437	3 768	3 893	175
Noćenja u hiljadama						
Ukupno	30 539	32 651	35 710	36 064	38 320	125
Domaći	20 454	21 411	20 990	19 956	21 061	103
Strani	10 085	11 240	14 720	16 107	17 261	171
Ulaž stranih motornih vozila i putnika u SFRJ u hiljadama ⁴⁾						
Vozila	850	2 149	4 926	6 765	6 938 ⁵⁾	816
Putnici	2 534	6 259	14 566	19 828	20 819 ⁵⁾	822
Devizni priliv ⁶⁾ u mil. din.	858	1 014	1 459	1 875	2 305 ⁵⁾	268

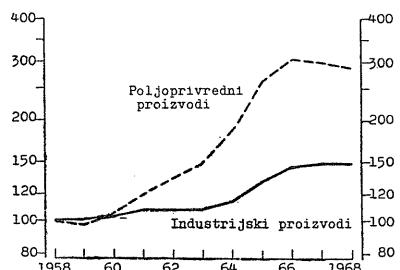
Graf. 34 — NOĆENJA TURISTA

¹⁾ Bez kapaciteta kamp-terena, kola za spavanje i brodskih kabina.²⁾ Zaposleno osoblje obuhvata sva lica koja rade na poslovima ugostiteljstva u svim privrednim organizacijama koje se bave ugostiteljskom delatnošću, bez obzira da li im je ona osnovna ili sporedna delatnost (princip čistе delatnosti). U poglavljiju „Zaposleno osoblje“ celokupno zaposleno osoblje prikazuje se u osnovnoj grani delatnosti, osim kada su pogoni izdvojeni i nalaze se van teritorije opštine u kojoj je sedište direkcije radne organizacije. Zbog različitog načina prikazivanja postoje i razlike u broju zaposlenih u ugostiteljstvu u ova dva poglavљja.³⁾ Procena.⁴⁾ Nije uključen mali granični promet i tranzit teretnih automobila.⁵⁾ I SAD dolar = 12,5 din. Podaci Narodne banke SFRJ, za decembar 1968. podatak procenjen.

Tab. 125 — KRETANJE CENA
BAZNI INDEKSI

	1964	1965			1966	1967	1968
		ukupno	I—VII	VIII—XII			
Cene proizvođača industrijskih proizvoda	100	115	108	125	127	131	131
Cene proizvođača poljoprivrednih proizvoda ¹⁾	100	143	126	153	166	161	155
Cene industrijskih proizvoda u trgovini na veliko	100	118	108	131	140	153	158
Cene na malo	100	130	114	150	159	170	177
Cene ugostiteljskih usluga	100	132	117	153	172	198	205
Troškovi života	100	135	119	157	165	177	186

Graf. 35 — INDEKSI CENA PROIZVOĐAČA
(1958=100)

LANČANI INDEKSI

	1965	I—VII 1965	VIII—XII 65	1966	1967	1968
Cene proizvođača industrijskih proizvoda	115	110	121	111	102	100
Cene proizvođača poljoprivrednih proizvoda	143	135	144	116	97	94 ²⁾
Cene industrijskih proizvoda u trgovini na veliko	118	110	128	119	110	103
Cene na malo	130	117	144	123	108	104
Cene ugostiteljskih usluga	132	123	144	129	115	104
Troškovi života	135	122	148	123	107	105

Od 1964. do kraja 1968. godine cene su u celini rasle, s tim što se posle prvih mera reforme tempo porasta postepeno smanjuje. Najveći porast cena bio je u 1965. godini, kao jedna od planiranih mera reforme, kojom su izmenjeni i nivo i odnos cena. Cene na malo i cene u ugostiteljstvu brže su rasle od cena odgovarajućih proizvoda u trgovini na veliko i naročito od cena proizvođača. Do različitog porasta cena po vidovima prometa došlo je, pored ostalog, zbog nejednakog uticaja poreza na promet i carina.

U toku 1966., 1967. i 1968. godine usporen je porast cena, a cena proizvođača poljoprivrednih proizvoda (otkupne cene) u 1967. i 1968. godini opale su u odnosu na cene dostignute 1966. godine. Posle 1965. godine najveća je stabilnost cena proizvođača industrijskih proizvoda, koje su u 1968. ostale na nivou cena 1967. godine. Cene na malo i na veliko, kao i cene u ugostiteljstvu, imale su manji porast u 1968. nego u ranijim godinama (vidi lančane indekse).

¹⁾ U 1968. indeks za deset meseci.

²⁾ Za deset meseci na bazi istog perioda prethodne godine.

Tab. 126 — INDEKSI CENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA

	1964	1965 ¹⁾			1966	1967	1968
		ukupno	I—VII	VIII—XII			
OPŠTI INDEKS	100	115	108	125	128	131	131
Po nameni potrošnje							
Sredstva rada	100	107	105	110	112	114	115
Materijal za reprodukciju	100	115	107	127	130	132	134
Roba za ličnu potrošnju	100	117	111	126	130	133	132
Po granama delatnosti							
Proizvodnja elektroenergije	100	109	100	121	134	135	135
Proizvodnja uglja	100	143	132	157	155	155	155
Proizvodnja nafte	100	98	99	95	95	95	95
Crna metalurgija	100	115	99	138	138	138	137
Obojena metalurgija	100	129	111	153	161	169	171
Proizvodnja i prerada nemetalika	100	119	112	131	132	130	134
Metalna industrija	100	107	104	111	113	117	118
Elektroindustrija	100	106	103	110	113	118	118
Hemidska industrija	100	110	106	117	119	123	123
Industrija građevinskog materijala	100	122	112	137	138	150	157
Drvna industrija	100	111	105	120	121	123	128
Proizvodnja papira	100	108	106	112	112	113	114
Tekstilna industrija	100	118	113	126	133	131	131
Industrija kože i obuće	100	109	102	119	121	128	130
Industrija gume	100	101	104	98	106	114	114
Prehrambena industrija	100	132	116	154	158	162	160
Industrija duvana	100	83	101	58	58	58	59
Iskorišćenje šuma	100	121	106	144	145	145	148

Opšti indeks cena proizvođača industrijskih proizvoda porastao je u 1965. godini pre reforme za 8% u odnosu na prosečne cene 1964. godine, a početkom reforme još za 14%. Za tri godine, od septembra 1965. do septembra 1968. godine, indeks cena proizvođača industrijskih proizvoda porastao je oko 5%. Od početka 1967. godine ovaj indeks cena pokazuje vrlo blag porast, a u 1968. u odnosu na prethodnu godinu cene industrijskih proizvođača su stagnirale.

U 1968. prema 1964. godini najviše su porasle cene materijala za reprodukciju, a zatim cene robe za ličnu potrošnju. Najmanji je porast cena sredstava rada (obračun obuhvata uglavnom serijske, a ne i proizvode po narudžbini).

Najviše su porasle cene proizvoda obojene metalurgije, a zatim cene proizvoda prehrambene industrije, industrije građevinskog materijala i proizvodnje uglja. U industriji duvana i proizvodnji nafte, kod kojih je porez na promet bio znatno veći nego u ostalim granama, cene su niže u 1968. od cena u 1964. godini. I u ovim granama indeksi cena bi porasli ako bi se od cena proizvođača u 1964. godini odbio porez na promet, koji posle reforme ne tereti cene proizvođača.

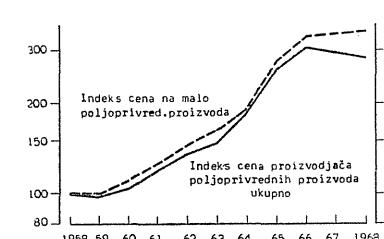
Na različito kretanje cena po granama uticali su, pored ostalog, uslovi proizvodnje i prometa, odnosno potrošnje, naročito investicione, kao i društvena kontrola cena izabranih proizvoda. Od grana u kojima je društvena kontrola cena najviše zastupljena, indeksi cena proizvodnje nafte, crne metalurgije i industrije duvana ostali su uglavnom nepromjenjeni od početka reforme do kraja 1968. godine, dok porast cena proizvoda obojene metalurgije spada među najveće. U grupi grana kod kojih su pretežno slobodno formirane cene proizvoda, indeks cena uglja je imao manji pad a indeks cena industrije građevinskog materijala skoro najveći porast, mada su cene proizvoda ove grane početkom reforme formirane na znatno višem nivou od predviđenog.

¹⁾ Do jula 1965. godine u cenu se uključuje porez na promet, koji je naročito visok u proizvodnji nafte i industriji duvana, usled čega je serija kod ovih grana neuporediva pre i posle jula 1965. pa dalje.

Tab. I27 — INDEKSI CENA PROIZVODA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA (ukupno)

	1964	1965			1966	1967	1968 I—XII
		ukupno	I—VII	VIII—XII			
Ukupno	100	143	126	153	166	161	155
Ratarstvo	100	146	128	150	151	149	152
Žita	100	142	128	149	146	144	150
Povrće	100	181	191	179	170	182	191
Industrijsko bilje	100	138	110	142	150	143	142
Voćarstvo i vinogradarstvo	100	161	134	184	209	196	183
Voće	100	183	154	192	208	191	181
Alkoholna pića	100	137	107	172	211	202	186
Stočarstvo	100	136	126	150	171	165	151
Stoka za klanje	100	133	124	145	169	164	148
Živilina i jaja	100	129	113	156	164	149	148
Mleko i mlečni proizvodi	100	154	132	178	190	182	185
Ribarstvo	100	149	126	162	173	184	182

Graf. 36 — INDEKSI CENA PROIZVODA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA 1958=100

Cene proizvodjača poljoprivrednih proizvoda pokazuju od 1964. do polovine 1966. godine stalni porast. Od polovine 1966. do avgusta 1968. godine ove cene padaju, tako da je nivo cena u 1968. skoro isti kao krajem 1965. godine. Na ovakvo kretanje cena proizvodjača poljoprivrednih proizvoda u 1967. i 1968. godini uticale su poznate teškoće oko izvoza stoke i mesa i relativna stagnacija potrošnje mesa na domaćem tržištu. U 1968. prema 1964. godini najviše su porasle cene povrće, voće i grožđa, alkoholnih pića, mleka i ribe, a najmanje su porasle cene stoke.

Tab. I28 — INDEKSI CENA PROIZVODA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA (po sektorima)

	1964	1965			1966	1967	1968 I—XII
		ukupno	I—VII	VIII—XII			
Ukupno							
Društveni	100	144	123	156	164	163	161
Pivatni	100	143	128	151	168	160	150
Ratarstvo							
Društveni	100	147	127	152	151	151	155
Privatni	100	144	128	149	152	147	149
Voćarstvo i vinogradarstvo							
Društveni	100	145	130	167	206	201	191
Privatni	100	179	138	201	213	193	176
Stočarstvo							
Društveni	100	138	125	158	175	173	164
Privatni	100	135	127	145	170	161	144
Ribarstvo							
Društveni	100	148	124	160	172	175	176
Privatni	100	164	141	174	192	259	241

U 1968. prema 1964. godini veći je porast cena u društvenom nego u privatnom sektoru. Po granama poljoprivredne proizvodnje takođe su brže rasle cene u društvenom sektoru. Naročito je kod stočarstva velika razlika između kretanja cena u društvenom i privatnom sektoru za 1967. i 1968. godinu. Ove razlike nastale su zato što društveni sektor prodaje većinu svojih proizvoda, naročito žita, industrijsko bilje i stoku po garantovanim cenama, a privatni sektor samo ako postoji ugovor o kooperaciji, koga se otkupne organizacije u poslednje vreme nisu uvek pridržavale pri otkupu stoke, zbog teškoća oko izvoza i prodaje stoke i mesa. Pored toga, u privatnom sektoru kvalitet stoke je više varirao zbog nedostatka stočne hrane usled suše.

Veći porast od porasta cena društvenog sektora ostvario je samo privatni sektor ribarstva.

Tab. I29 — INDEKSI CENA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA U TRGOVINI NA VELIKO

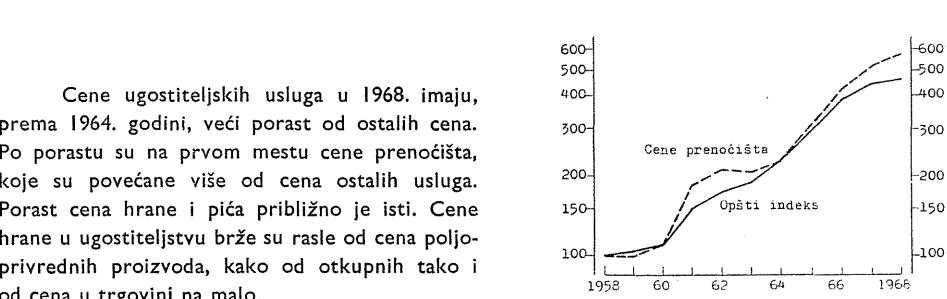
	1964	1965			1966	1967	1968
		ukupno	I—VII	VIII—XII			
Opšti indeks	100	118	108	131	140	153	158
Industrijski prehrambeni proizvodi	100	129	111	154	163	165	167
Proizvodi od žita	100	137	109	176	179	181	181
Prerađevine od povrća	100	142	113	183	190	159	160
Prerađevine od voća	100	151	129	182	185	162	162
Prerađevine od mesa	100	124	115	138	163	179	176
Prerađevine od ribe	100	131	115	154	164	168	163
Masnoće	100	108	100	119	119	123	121
Alkoholna pića	100	131	113	156	187	184	190
Industrijski neprehrambeni proizv.	100	114	107	125	132	149	154
Vunene tkanine	100	118	117	119	126	137	142
Pamučne tkanine	100	117	113	122	129	136	149
Aparati za domaćinstvo	100	118	111	128	144	162	134
Poljoprivredni alat i sprave	100	130	124	138	148	170	182
Tečna goriva i maziva	100	120	104	143	155	180	180
Građevinski materijal	100	110	102	122	127	152	154
Hemijska sredstva za poljopriv.	100	127	109	153	199	206	209

Cene industrijskih proizvoda u trgovini na veliko, u odnosu na cene 1964. godine, porasle su u 1968. godini znatno više od cena proizvodjača. Ovaj porast cena je veći kod prehrambenih nego kod neprehrambenih proizvoda. Kod industrijskih prehrambenih proizvoda najviše su porasle cene alkoholnih pića a najmanje cene masnoće. Kod industrijskih neprehrambenih proizvoda po porastu cena na prvom mestu hemijska sredstva za poljoprivrednu, zatim poljoprivredni alat i sprave i tečna goriva i maziva, dok su najmanje porasle cene aparata za domaćinstvo. Do relativno velikog porasta cena kod hemijskih sredstava za poljoprivrednu došlo je zbog smanjenja regresa a kod tečnih goriva i maziva zbog povećanja poreza na promet.

Tab. I30 — INDEKSI CENA UGOSTITELJSKIH USLUGA Ø 1964=100

	1964	1965			1966	1967	1968
		ukupno	I—VII	VIII—XII			
Opšti indeks	100	132	117	153	172	198	205
hrana	100	137	122	157	171	195	200
Alkoholna pića	100	127	113	148	172	199	204
Bezalkoholna pića	100	128	115	147	161	188	202
Prenočište	100	138	115	172	185	229	250

Graf. 37 — INDEKSI CENA U UGOSTITELJSTVU 1958=100

Cene ugostiteljskih usluga u 1968. imaju, prema 1964. godini, veći porast od ostalih cena. Po porastu su na prvom mestu cene prenočišta, koje su povećane više od cena ostalih usluga. Porast cena hrane i pića približno je isti. Cene hrane u ugostiteljstvu brže su rasle od cena poljoprivrednih proizvoda, kako od otkupnih tako i od cena u trgovini na malo.

Tab. I31 — INDEKSI CENA NA MALO

	1964	1965			1966	1967	1968
		ukupno	I—VII	VIII—XII			
Opšti indeks	100	130	114	150	159	170	177
Poljoprivredni proizvodi	100	145	126	168	175	179	182
Žita	100	121	108	132	134	132	141
Proizvodi od žita	100	140	113	179	178	180	181
Sveže meso	100	139	126	157	168	174	166
Povrće	100	166	160	171	173	200	223
Voće	100	169	143	178	199	196	207
Jaja	100	142	117	182	179	170	173
Mleko i proizvodi	100	150	120	180	186	187	190
Industrijski proizvodi	100	125	111	145	153	165	171
Industrijski prehrabeni proizvodi	100	125	113	142	148	154	156
Prerađevine od mesa	100	130	118	147	170	191	187
Masnoće	100	107	102	115	116	118	121
Industrijski neprehrabeni proizv.	100	125	110	145	155	168	175
Vunene tkanine	100	122	113	135	145	162	163
Pamučne tkanine	100	124	111	141	147	152	159
Obuća	100	117	107	132	147	168	181
Aparati za domaćinstvo	100	118	106	133	137	147	152
Građevinski materijal	100	125	105	153	166	167	169
Hemijска sredstva za poljopriv.	100	133	112	161	221	228	230
Alkoholna pića	100	126	111	147	184	188	194
Usluge	100	130	113	156	164	186	206
Zanatske usluge	100	132	118	151	168	194	206

Podatke o cencima na malo prikupljaju statističari u trgovinskoj mreži i na pijacama.

Indeks cena na malo pokazuje brži porast od odgovarajućih indeksa cena proizvođača i indeksa cena u trgovini na veliko. U odnosu na 1964. do 1968. godine najviše su porasle usluge a zatim alkoholna pića. Cene industrijskih proizvoda porasle su manje od cena poljoprivrednih proizvoda. Međutim, posle formiranja cena početkom reforme bio je veći porast cena na malo industrijskih nego poljoprivrednih proizvoda, dok su ispred njih i dalje po porastu ostale cene usluga i alkoholnih pića. Kod poljoprivrednih proizvoda najveći porast imaju cene povrća i voća a najmanji cene žita. U grupi industrijskih proizvoda sporije su rasle cene prehrabeni od cena neprehrabeni proizvoda. U ovoj grupi su na prvom mestu po porastu cena hemijska sredstva za poljoprivredu a na poslednjem masnoće. Na brži porast cena hemijskih sredstava za poljoprivredu uticalo je, pored ostalog, i smanjenje regresa.

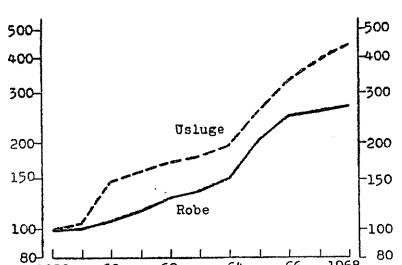
Tab. I32 — TROŠKOVI ŽIVOTA

	1964	1965			1966	1967	1968
		ukupno	I—VII	VIII—XII			
Opšti indeksi	100	135	119	157	165	177	186
Ishrana	100	139	124	160	167	172	177
Duvan i piće	100	126	107	153	173	192	197
Odeća i obuća	100	124	112	140	155	172	182
Stanovanje	100	134	113	164	166	182	198
Stan	100	130	102	169	170	209	253
Ogrev i osvetljenje	100	155	128	192	184	183	188
Pokućstvo	100	120	109	135	142	151	155
Kultura i razonoda	100	140	123	165	176	200	220
Higijena	100	133	114	159	172	202	206
Saobraćaj i PTT	100	120	108	137	150	162	171
Roba	100	135	120	156	164	173	179
Usluge	100	132	112	161	171	199	225

	1964	LANČANI INDEKSI			1966	1967	1968
		1965	I—VII	VIII—XII			
Opšti indeksi	135	122	148	123	107	105	
Ishrana	139	129	150	120	103	103	
Duvan i piće	126	108	150	137	111	103	
Odeća i obuća	124	114	137	125	111	106	
Stanovanje	134	116	156	124	110	109	
Stan	130	103	167	131	123	121	
Ogrev i osvetljenje	155	141	170	121	100	103	
Pokućstvo	120	110	133	118	106	103	
Kultura i razonoda	140	124	163	126	114	110	
Higijena	133	118	152	129	118	102	
Saobraćaj i PTT	120	110	134	125	108	106	
Roba	135	124	148	122	105	104	
Usluge	132	114	157	129	117	113	

Indeks troškova života računa se mesečno na osnovu cene na malo artikala i usluga lične potrošnje i strukture potrošnje gradskih domaćinstava. Podaci o strukturi potrošnje obrađeni su prema rezultatima ankete o potrošnji četvorobranjih radničkih domaćinstava.

Indeks troškova života porastao je od 1964. do 1968. godine nešto više od odgovarajućeg porasta indeksa cena na malo zbog većeg porasta cena usluga, čije je učešće u troškovima domaćinstava veće od učešća u prometu na malo. Po porastu cena na prvom je mestu stanarina, koja se od početka 1967. povećava svake godine za 25% u odnosu na stanarinu u 1966. godini. Po porastu se takođe ističu cene artikala i usluga namenjenih za kulturu i razonodu i higijenu, naročito cene usluga (ulaznice za bioskop i pozorište i berbersko-frizerske usluge). Najmanje su porasle cene pokućstva. Cene usluga, uključujući stanarinu, znatno su brže rasle od cena robe za ličnu potrošnju, zbog nedovoljne razvijenosti uslužnih delatnosti.

Graf. 38 — INDEKSI TROŠKOVA ŽIVOTA
(1958=100)

Tab. 133 — NEKI POKAZATELJI ŽIVOTNOG STANDARDA

	1964	1965	1966	1967
Broj stanovnika u hiljadama (30. VI)	19 278	19 507	19 735	19 945
Broj zaposlenih u hiljadama	3 608	3 662	3 582	3 561
Narodni dohodak u tekućim cenama po 1 stanovniku u din.	2 899	3 771	4 649	4 736
Narodni dohodak u stalnim cenama (1966. godine) po 1 stanovniku u dinarima	4 380	4 399	4 649	4 646
Prosečni mesečni lični dohodak po 1 zaposlenom u hilj. din.	362	501	693	787
Indeks realnih ličnih dohodata	100	102	116	123
Lična potrošnja materijalnih dobara i proizvodnih usluga po 1 stanovniku u dinarima	1 507	2 059	2 559	2 854
Vrednost usluga društvenog standarda po 1 stanovniku u dinarima	3 145	3 142	3 152	3 151
Potrošnja električne energije po 1 stanovniku u kWh	622	670	733	794
Nabavka kućnog nameštaja u hiljadama garnitura	216	229	217	223
Nabavka električnih štednjaka u hiljadama komada	211	214	253	274
Nabavka frižidera u hiljadama komada	113	138	150	194
Nabavka mašina za pranje rublja u hiljadama komada	33	57	64	94
Broj registrovanih automobila u hiljadama komada	116	160	206	315
Prosečna površina 1 stana u m ²	44,7	44,9	45,2	45,4
Prosečan broj lica na 1 stan	4,2	4,2	4,1	4,1
Prosečna površina stana na 1 lice	10,6	10,8	11,0	11,2
Broj izgrađenih stanova na 1000 stanovnika	6,3	6,3	6,5	6,4
% obuhvaćene dece od 7 do 10 godina osnovnim obrazovanjem	95,3	96,7	97,8	97,8
% obuhvaćene dece od 11 do 14 godina osnovnim obrazovanjem	84,1	83,0	80,1	80,1
Prosečno primeraka dnevne štampe u 1 danu na 1000 stanovnika	28	28	25	25
Broj radio-preplatnika u hiljadama	2 226	2 399	2 556	2 726
Broj domaćinstava na 1 radio-prijemnik	2,2	2,1	2,0	1,9
Broj televizijskih preplatnika u hiljadama	393	577	777	1 008
Broj domaćinstava na 1 televizor	13,3	9,2	7,0	5,5
Broj bioskopa	1 675	1 712	1 741	1 765
Broj sedišta u bioskopima u hiljadama	554	559	562	568
Broj posetilaca na 100 stanovnika	712	694	650	584
Broj aktivnih socijalnih osiguranika u hiljadama	4 097	4 235	4 200	4 210
Broj članova porodica socijalnih osiguranika u hiljadama	6 521	6 785	6 869	6 929
Broj korisnika penzija u hiljadama	801	849	944	994
Broj socijalnih ustanova	1 892	1 929	2 077	2 125
Broj lekara i stomatologa	16 828	18 185	19 058	19 886
Broj stanovnika na 1 lekara	1 146	1 073	1 036	1 003
Broj bolesničkih postelja u bolnicama na 1000 stanovnika	5,6	5,8	6,0	5,8
Srednje trajanje života	64,6	65,1	66,6	—
Broj živorođene dece na 1000 stanovnika	20,8	20,9	20,3	19,7
Broj umrlih na 1000 stanovnika	9,4	8,7	8,1	8,7
Broj umrle odojčadi na 1000 živorođene dece	75,8	71,8	62,1	61,0

Većina podataka ove tabele prikazano je u odgovarajućim poglavljima publikacije. Na ovom mestu oni čine svodni pregled nekih — osnovnih pokazatelja životnog standarda.

Tab. 134 — PROSEČNA NETO LIČNA PRIMANJA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU

	Prosečna nominalna primanja u din.					Indeksi nominalnih primanja (1964 = 100)			
	1964	1965	1966	1967	1968 ¹⁾	1965	1966	1967	1968 ¹⁾
Ukupno	362	501	693	787	858	138	191	217	237
Privreda	349	484	674	759	828	139	193	217	237
Industrija	362	501	686	755	824	138	190	209	228
Poljoprivreda	277	399	587	684	712	144	212	247	257
Šumarstvo	281	406	569	646	725	144	202	230	258
Građevinarstvo	328	441	632	745	823	134	193	227	251
Saobraćaj i veze	402	556	761	836	930	138	189	208	231
Trgovina i ugostiteljstvo	375	518	724	821	898	138	193	219	239
Zanatstvo	335	450	624	725	792	134	186	216	236
Stambena i komunalna delatnost	323	448	636	774	862	139	197	240	267
Neprivreda	440	596	791	927	1 010	135	180	211	230
Kulturna i soc. delatnost	431	589	769	896	978	137	178	208	227
Društvene i državne službe	459	611	840	995	1 092	133	183	217	238
Bosna i Hercegovina	341	482	651	725	796	141	191	213	233
Crna Gora	329	450	612	701	760	137	186	213	231
Hrvatska	375	524	725	831	903	140	193	222	241
Makedonija	310	415	589	684	744	134	190	221	240
Slovenija	471	623	824	910	990	132	175	193	210
Srbija	336	469	666	762	821	140	198	227	244
Uže područje	347	479	676	777	841	138	195	224	242
Vojvodina	320	459	660	745	790	143	206	233	247
Kosovo	296	418	592	682	745	141	200	230	252

U periodu od 1964. do 1968. godine prosečna neto lična primanja zaposlenih u društvenom sektoru porasla su za 2,4 puta. U ovom periodu neto lična primanja rasla su brže nego u bilo kom drugom periodu od 1952. godine. Ona su rasla sa prosečnom godišnjom stopom od 24%. Brži porast ličnih primanja u ovom periodu je jedna od mera reforme, kojom je predviđeno da se u raspodeli narodnog dohotka poveća ideo lične potrošnje, a da se smanje investicije. U 1965. i 1966. godini ostvaren je najveći porast neto ličnih primanja. U svakoj od ovih godina primanja su porasla za 38%, zbog čega su neto lična primanja iz 1964. godine gotovo udvostrućena u 1966. godini. U 1967. i 1968. godini dolazi do usporavanja rasta neto ličnih primanja. U 1967. godini ona su porasla za 14%, a u 1968. godini za svega 9%. To je najmanji porast neto ličnih primanja od 1952. godine (manji porast bio je samo u 1953., 1955., 1958. i 1961. godini).

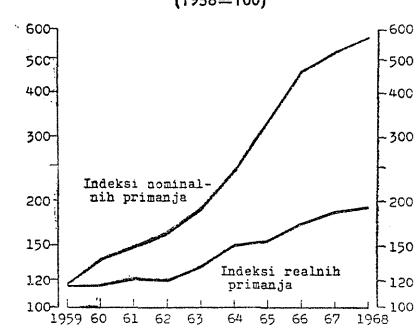
U periodu od 1964. do 1968. godine najmanje su porasla neto lična primanja zaposlenih u radnim organizacijama kulturne i socijalne delatnosti (za 2,27 puta), a najviše zaposlenih u stambeno-komunalnoj delatnosti (za 2,67 puta). Posmatrano po socijalističkim republikama, najviše su porasla neto lična primanja zaposlenih u SR Srbiji (2,44 puta), a najmanje u SR Sloveniji (2,10 puta).

¹⁾ Podaci za 1968. godinu su procenjeni na osnovu stvarnih podataka o prosečnim nominalnim primanjima za period januar-oktobar 1968. i prognoziranih podataka za novembar i decembar 1968.

Tab. I35 — LANČANI INDEKSI PROSEČNIH NETO LIČNIH PRIMANJA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU

	1964 1963	1965 1964	1966 1965	1967 1966	1968 ¹⁾ 1967
Ukupno	127	138	138	114	109
Privreda	128	139	139	113	109
Industrija	129	138	137	110	109
Poljoprivreda	127	144	147	117	104
Šumarstvo	131	144	140	114	112
Građevinarstvo	126	134	143	118	110
Saobraćaj i veze	128	138	137	110	111
Trgovina i ugostiteljstvo	128	138	140	113	109
Zanatstvo	125	134	139	116	109
Stambena i komunalna delatnost	127	139	142	122	111
Neprivreda	122	135	133	117	109
Kulturna i socijalna delatnost	121	137	131	117	109
Društvene i državne službe	124	133	137	118	110
Bosna i Hercegovina	129	141	135	111	110
Crna Gora	125	137	136	115	108
Hrvatska	128	140	138	115	109
Makedonija	128	134	142	116	109
Slovenija	132	132	132	110	109
Srbija	128	140	142	114	108
Uže područje	128	138	141	115	108
Vojvodina	126	143	144	113	106
Kosovo	131	141	142	115	109

Graf. 39 — INDEKSI NOMINALNIH I REALNIH PRIMANJA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU (1958=100)

Tab. I36 — LANČANI INDEKSI NOMINALNIH I REALNIH PRIMANJA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU I INDEKSI TROŠKOVA ŽIVOTA

	Indeksi nominalnih primanja	Indeksi troškova života	Indeksi realnih primanja
1964/1963 god.	127	112	113
1965/1964	138	135	102
1966/1965	138	123	112
1967/1966	114	107	107
1968/1967 god. ¹⁾	109	105	104

U periodu od 1964. do 1968. godine, paralelno sa brzim porastom nominalnih primanja zaposlenih, rasli su veoma brzo i troškovi života. Ako se indeksom troškova života izvrši redukcija indeksa nominalnih primanja zaposlenih, dobija se novi indeks — indeks realnih primanja. On pokazuje koliko su realno porasla novčana primanja zaposlenih iz njihovog redovnog radnog odnosa.

Najmanji porast realnih primanja bio je u 1965. godini, prvoj godini privredne reforme. On je iznosio 2% u odnosu na 1964. godinu. Najveći porast realnih primanja u ovom periodu bio je u 1966. godini, kada je iznosio 12% u odnosu na 1965. godinu. U 1967. i 1968. godini dolazi do usporavanja porasta realnih primanja zaposlenih, jer je u istom vremenu došlo i do usporavanja porasta nominalnih primanja zaposlenih.

¹⁾ Na osnovu procenjenih podataka za 1968. godinu.

Tab. I37 — REDOSLED VRSTA DELATNOSTI PO VISINI NETO LIČNIH PRIMANJA za 1966.

Prema jedinstvenoj kvalifikacionoj strukturi	U dinarima	Prema postojećoj kvalifikacionoj strukturi	U dinarima
Trgovina i ugostiteljstvo	784	Društvene i drž. službe	840
Saobraćaj i veze	771	Kulturna i soc. delatnost	769
Industrija	761	Saobraćaj i veze	761
Građevinarstvo	758	Trgovina i ugostiteljstvo	724
Komunalna delatnost	757	Industrija	686
Poljoprivreda	712	Komunalna delatnost	636
Zanatstvo	708	Građevinarstvo	632
Društvene i drž. službe	703	Zanatstvo	624
Šumarstvo	690	Poljoprivreda	587
Kulturna i soc. delatnost	669	Šumarstvo	569

Zbog različite kvalifikacione strukture zaposlenog osoblja u pojedinim vrstama delatnosti, upoređivanje prosečnih neto ličnih primanja može da dovede i do pogrešnih zaključaka. Naime, niža kvalifikaciona struktura neto ličnih primanja vuče naniže, a viša kvalifikaciona struktura naviše. Da bi se otklonio uticaj postojeće kvalifikacione strukture pojedinih vrsta delatnosti na podatke o prosečnim neto ličnim primanjima, potrebno je obračunati ova primanja na jedinstvenu kvalifikacionu strukturu u svim delatnostima. U ovom obračunu, kao ponderacioni faktori, obično se uzima prosečna kvalifikaciona struktura svih zaposlenih, i to prema stepenu stručnog obrazovanja. Otklanjanjem ovog uticaja različite kvalifikacione strukture na prosečna neto lična primanja, znatno se menja redosled pojedinih vrsta delatnosti prema visini neto ličnih primanja. Ove promene prikazuju podaci u tabeli I37. U 1966. godini najveća nominalna primanja imali su zaposleni u društvenim i državnim službama i organima, a najmanja zaposleni u šumarstvu. Međutim, ako se ova prosečna primanja preračunaju na jedinstvenu kvalifikacionu strukturu, onda najveća neto lična primanja imaju zaposleni u trgovini i ugostiteljstvu, a najmanja u kulturno-socijalnoj delatnosti. Prema ovakvoj obračunatim podacima zaposleni u društvenim i državnim službama i organima nalaze se tek na osmom mestu prema visini neto ličnih primanja.

Tab. I38 — STRUKTURA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA VISINI NETO LIČNIH PRIMANJA I STEPENU STRUČNE SPREME ZA RAD NA RADNOM MESTU, 1966.

u procentima

	Ukupno	Visoka stručna sprema	Viša stručna sprema	Srednja stručna sprema	Niža stručna sprema	Visoko-kvalifikovani	Kvalifikovani	Polu-kvalifikovani	Ne-kvalifikovani
Ukupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Do 300 dinara	6,5	3,8	2,6	3,2	4,1	2,6	6,1	8,0	14,9
300 — 400	6,9	0,2	0,3	1,5	6,6	0,9	5,6	11,6	19,2
400 — 500	13,2	0,4	1,1	4,9	15,7	2,7	12,9	22,6	27,8
500 — 600	15,9	0,8	4,3	11,5	23,6	6,1	19,0	24,0	19,3
600 — 700	15,0	1,9	9,2	18,2	22,3	10,9	18,9	16,2	10,3
700 — 800	12,3	4,3	14,1	19,7	14,6	14,7	14,3	9,3	4,6
800 — 900	9,0	7,1	15,9	15,1	6,9	15,1	9,4	4,6	2,1
900 — 1000	6,3	9,3	13,4	9,9	2,9	13,5	5,9	2,0	0,9
1000 — 1200	7,4	19,8	19,2	9,8	2,4	18,1	5,5	1,2	0,6
1200 — 1400	3,6	17,5	10,2	3,6	0,5	9,1	1,6	0,3	0,2
1400 — 1600	1,8	13,0	5,0	1,4	0,2	3,8	0,5	0,1	0,0
1600 i više dinara	2,1	21,9	4,7	1,2	0,2	2,5	0,3	0,1	0,1
Prosečna neto lična primanja u din.	736	1 343	999	804	625	930	679	565	495

Podaci u ovoj tabeli prikazuju strukturu zaposlenih u radnim organizacijama društvenog sektora svakog pojedinog stepena stručne spreme potrebne za obavljanje poslova na radnom mestu, prema visini neto ličnih primanja za 1966. godinu. Ovi podaci dobijeni su na osnovu popisa zaposlenog osoblja iz 1967. godine, kojom prilikom su prikupljeni i podaci o neto ličnim primanjima za 1966. godinu. Za kasnije godine ne raspolaže se ovakvim podacima, jer je za izradu ovakve informacije potrebno rasporedati individualnim podacima za svako zaposleno lice i o ličnom dohotku i kvalifikaciji.

Najveći procent zaposlenih sa visokom spremom raspoređen je u grupama sa ličnim dohotkom od 1000 do 1600 i više dinara. Zaposleni sa višom spremom raspoređeni su pretežno u grupe sa 800 do 1400 dinara itd. Nekvalifikovani radnici zauzimaju prve grupe sa ličnim dohotcima ispod 300 i od 300 do 800 dinara. Skrećemo pažnju na podatke koji na prvi pogled izgledaju nelogični. Naime, u tabeli se vidi da je 3,8% zaposlenih sa visokom spremom, 2,6% zaposlenih sa višom spremom i 3,2% zaposlenih sa srednjom spremom imalo lični dohotak ispod 300 dinara. Do ovakve situacije došlo je zato, što su popisom obuhvaćena i lica koja ne rade puno radno vreme, već rade samo određeni mesečni fond časova i srazmerno istom primaju svoja neto lična primanja (zaposleni radnici prema članu 41. Osnovnog zakona o radnim odnosima). U obradi ova lica nije bilo moguće izdvojiti.

Tab. 139 — INDEKS NIVOA PROSEČNIH NETO LIČNIH PRIMANJA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA STEPENU STRUČNE SPREME ZA RAD NA RADNOM MESTU u 1966.

	Ukupno	Visoka stručna sprema	Viša stručna sprema	Srednja stručna sprema	Niža stručna sprema	Visokokvalifikovani	Kvalifikovani	Polukvalifikovani	Nekvalifikovani
STEPEŃ STRUČNE SPREME = 100									
Ukupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Privreda	98	104	113	103	100	100	100	100	102
Industrija	97	102	111	102	97	105	100	101	102
Poljoprivreda	92	95	100	94	96	91	98	102	106
Šumarstvo	84	91	103	99	94	86	90	93	98
Građevinarstvo	93	114	122	111	101	94	96	94	93
Saobraćaj i veze	105	107	107	100	102	103	107	105	110
Trgovina i ugostitelj.	106	110	121	107	112	95	100	103	111
Zanatstvo	92	96	116	104	99	95	96	92	96
Stambena i kom. del.	94	106	120	112	107	99	101	107	102
Neprivreda	110	97	90	96	100	93	103	95	89
Kult. i socijalna delat.	108	95	86	97	100	96	103	96	89
Društv. i drž. službe	114	99	98	95	100	89	102	89	90
Bosna i Hercegovina	92	95	95	94	93	98	95	93	92
Crna Gora	92	93	94	94	93	91	90	89	88
Hrvatska	103	102	101	101	102	105	103	102	103
Makedonija	85	88	84	88	88	82	82	82	86
Slovenija	116	121	125	121	122	118	119	116	119
Srbija	98	97	95	97	97	96	96	96	98
Uže područje	98	97	96	97	97	96	95	94	95
Vojvodina	99	100	99	100	100	95	101	104	108
Kosovo	88	91	84	84	85	93	85	92	80
VRSTA DELATNOSTI — SOCIJALISTIČKA REPUBLIKA = 100									
Ukupno	100	182	136	109	85	126	92	77	67
Privreda	100	194	157	115	87	130	94	79	71
Industrija	100	192	155	115	85	136	95	80	71
Poljoprivreda	100	188	148	112	89	125	98	85	78
Šumarstvo	100	198	165	129	95	129	98	85	78
Građevinarstvo	100	224	177	130	92	128	96	78	67
Saobraćaj i veze	100	186	139	105	83	124	95	77	71
Trgovina i ugostitelj.	100	190	155	110	90	114	87	75	71
Zanatstvo	100	190	171	123	91	130	96	77	70
Stambena i kom. del.	100	205	173	130	96	133	99	87	73
Nepprivreda	100	160	110	95	77	107	86	66	54
Kult. i socijalna delat.	100	160	107	98	78	112	88	68	55
Društv. i drž. službe	100	160	117	92	75	99	83	60	53
Bosna i Hercegovina	100	189	139	112	86	135	95	78	67
Crna Gora	100	184	138	111	85	124	90	74	64
Hrvatska	100	180	133	108	84	128	92	76	67
Makedonija	100	190	135	114	88	123	89	74	69
Slovenija	100	189	146	113	89	128	94	76	69
Srbija	100	181	132	108	84	124	91	76	68
Uže područje	100	179	132	107	83	123	89	73	64
Vojvodina	100	184	136	110	86	121	94	81	74
Kosovo	100	190	130	105	83	135	90	80	62

U prvom delu tabele 139 podaci prikazuju postojeće odnose u neto ličnim primanjima zaposlenih za 1966. godinu za svaki stepen stručne spreme između vrsta delatnosti odnosno između socijalističkih republika. U drugom delu tabele podaci prikazuju postojeće odnose između pojedinih stepena stručne spreme za svaku vrstu delatnosti odnosno socijalističku republiku. Dok podaci prvega dela tabele prikazuju raspon u kome se kreće prosek svakog stepena stručne spreme kako sa aspekta vrsta delatnosti, tako i sa aspekta republika, podaci drugog dela tabele u grubom pokazuju politiku raspodele neto ličnih primanja na radnike pojedinih nivoa stručne spreme unutar svake vrste delatnosti, socijalističke republike, odnosno Jugoslavije kao celine.

Podaci za ovu tabelu dobijeni su na osnovu materijala popisa zaposlenog osoblja iz 1967. godine.

Tab. 140 — INDEKSI NIVOA PROSEČNIH NETO LIČNIH PRIMANJA ZAPOSLENOG OSOBLJA U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA POLU I RADNOM STAŽU za 1966.

	Ukupno	Muškarci	Žene
Ukupno	100	100	100
Radni staž do 1 godine	77	77	80
2	80	80	84
3 — 5	86	86	88
6 — 10	94	93	97
11 — 15	105	103	108
16 — 20	107	106	109
21 — 25	123	119	129
26 — 30	132	128	136
31 — 35	139	133	147
36 — 40	153	146	169
41 i više godina	168	160	184
Prosečna neto lična primanja u dinarima	736	770	645

Prosečna neto lična primanja zaposlenih u zavisnosti su i od radnog iskustva. Ona rastu proporcionalno sa radnim iskustvom (stažom). Neto lična primanja zaposlenih sa radnim stažom preko 40 godina 2,2 puta su u proseku veća od neto ličnih primanja sa radnim stažom do jedne godine. Kod neto ličnih primanja žena ova zavisnost je nešto veća nego kod muškaraca.

Tab. 141 — INDEKSI NIVOA PROSEČNIH NETO LIČNIH PRIMANJA OMLADINE ZAPOSLENE U DRUŠTVENOM SEKTORU PREMA STEPENU STRUČNE SPREME ZA RAD NA RADNOM MESTU za 1966.

	Ukupno	Omladina do 27 g.	Ostalo zaposleno osoblje
Ukupno	100	83	104
Visoka stručna sprema	100	71	102
Viša stručna sprema	100	77	104
Srednja stručna sprema	100	87	105
Niža stručna sprema	100	95	102
Visokokvalifikovani	100	86	101
Kvalifikovani	100	92	103
Polukvalifikovani	100	96	101
Nekvalifikovani	100	100	100
Prosečna neto lična primanja u dinarima	736	614	769

Omladina, tj. zaposleno osoblje do 27 godina starosti, u proseku ostvaruje niža neto lična primanja od zaposlenog osoblja starijeg od 27 godina, i to za 20%. Ove razlike oštire su kod viših kvalifikacija. Kod nekvalifikovanih radnika, sasvim logično, nema razlike u neto ličnim primanjima između omladine i ostalog zaposlenog osoblja, jer mladi odsustvo iskustva nadoknaju boljom fizičkom kondicijom. Odnos između neto ličnih primanja omladine i ostalog zaposlenog osoblja dobijeni su takođe na osnovu podataka popisa zaposlenog osoblja, koji je izvršen u toku 1967. godine, zbog čega su i ovde navedeni podaci samo za 1966. godinu.

Tab. 142 — OSIGURANA LICA PO ZAKONU O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU RADNIKA¹⁾

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 — 1964
Ukupno	11 459	11 920	12 086	12 213	107
Aktivni osiguranici	4 097	4 235	4 200	4 210	103
Korisnici penzija	801	849	944	994	124
Članovi porodice i ostala osigur. lica ²⁾	6 561	6 836	6 942	7 009	107

Zdravstvenim osiguranjem radnika osigurani su aktivni osiguranici (zaposlena i sa njima izjednačena lica, a od 1962. godine i zanatlije), uživaoci penzija i lica privremeno van radnog odnosa, kao i članovi porodica ovih lica.

Zdravstvenim osiguranjem radnika 1964. godine bilo je obuhvaćeno 59,4% ukupnog stanovništva, a 1967. godine ovo osiguranje obuhvatalo je 61,2% stanovništva.

Broj uživaoca penzija povećavao se iz godine u godinu, naročito korisnika starosnih i invalidskih penzija.

Ne raspolaže se pouzdanim ciframa o zdravstveno osiguranim poljoprivrednicima (od 1960), te njihov broj nije uključen u gornji pregled. Međutim, smatra se da su poljoprivrednici skoro u celini zdravstveno osigurani.

Tab. 143 — KORISNICI PENZIJA PO VRSTAMA

	1964	1965	1966	1967	Indeks 1967 — 1964
Ukupno u hiljadama	801	849	944	994	124
Na 100 aktivnih osiguranika	19,5	20,1	22,3	23,6	
Invalidskih u hiljadama	296 ²⁾	311	352	374	126
Na 100 aktivnih osiguranika	7,2	7,3	8,4	8,9	
Starosnih u hiljadama	290	314	356	375	129
Na 100 aktivnih osiguranika	7,1	7,4	8,5	8,5	
Porodičnih u hiljadama	215	224	236	245	114
Na 100 aktivnih osiguranika	5,2	5,3	5,6	5,8	

Tab. 144 — RASHODI SOCIJALNOG OSIGURANJA³⁾

	Ukupno	Zdravstveno osiguranje	Invalidsko-penzijsko osiguranje	Dodatak na decu
UKUPNI RASHODI u milionima dinara				
1964	6 035,7	2 885,2	2 047,9	1102,6
1965	8 826,5	4 164,2	3 301,2	1 361,1
1966	11 319,8	4 990,6	4 726,9	1 602,3
1967	11 204,4	4 325,2	5 511,3	1 367,9
Indeks 1967/64.	186	150	269	124
PO AKTIVNOM OSIGURANIKU u dinarima				
1964	1 473	704	500	269
1965	2 084	983	779	321
1966	2 695	1 188	1 126	382
1967	2 661	1 027	1 309	325
Indeks 1967/64.	181	146	262	121
STRUKTURA u %				
1964	100	47,8	33,9	18,3
1965	100	47,2	37,4	15,4
1966	100	44,1	41,8	14,1
1967	100	38,6	49,2	12,2

U razdoblju od 1964. do 1967. godine ukupni rashodi i rashodi po aktivnom osiguraniku stalno su se povećavali, ali je povećanje bilo neravnomerno po vrstama osiguranja. Naročito je veliko povećanje rashoda invalidsko-penzijskog osiguranja, a manje zdravstvenog osiguranja. Rashodi za dodatak na decu pokazuju tendenciju opadanja posle poštenih uslova za sticanje prava na dodatak.

Struktura rashoda značajno je izmenjena. U toku 4 godine učešće zdravstvenog osiguranja opalo je za 9,2 poena, učešće dodatka na decu za 6,1 poen, dok se učešće invalidskog i penzijskog osiguranja povećalo za 16,7 poena.

Ukupni rashodi socijalnog osiguranja, uključujući i rashode zdravstvenog osiguranja zemljoradnika, iznosili su u 1967. godini 11 784,7 miliona dinara, što predstavlja 12,1% narodnog dohotka.

¹⁾ Podaci Saveznog zavoda za socijalno osiguranje.²⁾ Procena.³⁾ Bez zdravstvenog osiguranja zemljoradnika.

Tab. 145 — DODATAK NA DECU

u hilj.

	Broj korisnika dodataka	Broj dece za koju se isplaćuje
1964	1 412	2 862
1965	1 976	2 961
1966	1 506	2 976
1967	1 110	2 304
Indeks 1967/64.	79	81

U 1967, u odnosu na 1966. godinu, broj korisnika dodatka opao je za 26, a broj dece za 23 indeksna poena, što je u najvećoj meri bilo posledica poštenih uslova za sticanje prava na ovaj dodatak. Ukupni rashodi fonda dodatka na decu u ovoj poslednjoj, prema prethodnoj godini, pali su za 14,6 indeksnih poena.

Tab. 146 — VRSTE SLUŽBI I BROJ ORGANIZACIONIH JEDINICA
ZDRAVSTVENIH USTANOVA, decembar 1967¹⁾

SFRJ	Bosna i Herce- govina	Crna Gora	Hrvat- ska	Make- donija	Slove- nija	Srbija			
						svega	uže pod- ručje	Vojvo- dina	Kosovo
Opšta medicina	3 532	529	71	967	268	322	1 375	792	431
Specijalistička	451	54	11	134	27	60	165	100	50
Zdravstvena zaštita radnika	874	107	11	284	46	109	317	191	104
Zdravstvena zaštita pred- školske dece	1 196	119	16	289	65	367	340	138	194
Zdravstvena zaštita školske dece i omladine	503	53	12	130	40	89	179	123	49
Zdravstvena zaštita žena	1 319	163	19	306	147	259	425	143	261
Borba protiv tuberkuloze	524	99	13	177	22	55	158	99	45
Borba protiv kožno-veneričnih bolesti	66	7	—	22	2	20	15	9	5
Rehabilitacija	93	3	1	24	3	40	22	14	7
Polyvalentna patronaža	215	8	2	80	1	94	30	20	8
Onkološko-radioološka	11	—	1	4	—	6	4	2	—
Hitna pomoć	100	20	3	20	5	28	24	11	7
Zaštita i lečenje zuba	2 161	248	39	582	171	300	821	427	350
Laboratorijska služba	1 619	233	35	405	102	145	699	443	204
Higijensko-epidemiološka služba	352	119	3	107	37	40	46	28	13
Zdravstveno prosvećivanje	46	6	1	20	2	7	10	5	4
Stacionarno lečenje	595	106	22	122	55	43	247	150	76
Transfuzija krvи	113	18	9	25	7	11	43	26	11
Snabdevanje lekovima (apoteke)	1 371	153	30	333	93	152	610	329	247

Od 1966. godine Savezni zavod za zdravstvenu zaštitu uveo je novi sistem medicinske dokumentacije, kojom prilikom su nastale promene. Usled toga nije moguće vršiti upoređenja sa ranijim godinama. Zato su prikazani podaci samo za kraj 1967. godine, i to grupisani po organizacionim jedinicama nezavisno unutar koje vrste zdravstvene ustanove se nalaze.

Poslednjih godina započeo je intenzivniji proces integracije zdravstvenih ustanova u medicinske centre ili domove zdravlja. Do tada samostalne zdravstvene ustanove postale su organizacione jedinice u medicinskim centrima ili domovima zdravlja. U 1967. godini bilo je 96 medicinskih centara i 308 domova zdravlja. Pored toga, još uvek je jedan broj manjih zdravstvenih ustanova ostao i dalje samostalan, među njima najviše zdravstvenih stanica u naselju (245) i zdravstvenih stanica u preduzeću (354).

Veoma mali broj ustanova za zdravstvenu zaštitu majke i deteta nije integriran u veće centre. Tako su u 1967. godini integracijom ostala neobuhvaćena još 2 dispanzera za decu, 3 dispanzera za žene, 3 školska dispanzera i 7 centara za zaštitu majke i deteta.

S obzirom da proces integracije zdravstvenih ustanova traje i dalje, može se prepostaviti da će u daljem periodu broj samostalnih ustanova biti znatno reducirana.

¹⁾ Podaci su preuzeti od Saveznog zavoda za zdravstvenu zaštitu.

Tab. 147 — LEKARI I BOLESNIČKE POSTELJE PO SOCIJALISTIČKIM REPUBLIKAMA¹⁾

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija				
							svega	uže područje	Vojvodina	Kosovo	
Broj lekara i stomatologa	1964	16828	1716	295	4489	1002	1811	7515	5351	1806	358
	1967	19886	2206	383	5017	1417	2100	8763	6135	2158	470
Indeks 1967/1964.		118	129	130	112	141	116	117	115	119	131
Broj stanovnika na 1 lekara	1964	1146	2052	1703	947	1478	901	1050	924	1045	2953
	1967	1133	1895	1530	944	1255	947	1063	952	1002	2753
Broj bolesničkih postelja	1964	107762	13193	2916	28435	7379	13119	42720	28868	10877	2975
	1967	115695	15288	3423	28272	8286	15422	45004	30260	11384	3360
Indeks 1967/1964.		107	116	117	93	112	118	105	105	105	113
Broj stanovnika na 1 bolesničku postelju	1964	179	267	173	150	201	124	185	171	174	355
	1967	173	244	154	154	188	109	180	167	164	342

U toku protekli četiri godine porastao je broj lekara, naročito u republikama i pokrajinama do tada deficitarnim u lekarskom kadru.

Što se tiče rada zdravstvenih ustanova, porasla je aktivnost ustanova za zdravstvenu zaštitu žena i dece, a naročito je povećana aktivnost savetovališta. Broj bolesničkih postelja u celini neznatno je porastao. Porast se primećuje u svim područjima sem Hrvatske, gde je nastao izvestan pad, verovatno kao posledica ukidanja nekih specijalizovanih odeljenja (na primer, za lečenje tuberkuloze).

Broj pregleda u ambulantnim ustanovama i broj kućnih poseta je opao od 1966. godine, verovatno zbog uvođenja participacije u plaćanju usluga zdravstvenim ustanovama od strane osiguranika.

Tab. 148 — USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE I ŠTIĆENICI²⁾

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija				
							svega	uže područje	Vojvodina	Kosovo	
Ustanove za decu i omladinu	1964	58	9	1	23	4	3	18	12	5	1
	1967	56	10	1	21	5	4	15	10	4	1
Štićenici ustanova za decu i omladinu	1964	4899	774	119	1 871	214	329	1 582	1 200	332	50
	1967	5340	860	113	1 727	504	389	1 747	1 330	363	54
Indeks porasta štićenika		109,2	111,1	95,0	92,3	235,5	118,2	110,4	110,8	109,3	108,0
Ustanove za odrasle	1964	108	5	1	36	5	32	29	11	16	2
	1967	115	5	1	38	5	34	32	12	18	2
Štićenici ustanova za odrasle	1964	10334	393	52	3 696	200	3 635	2 358	938	1 339	81
	1967	11979	516	62	4 085	238	4 089	2 989	946	1 902	141
Indeks porasta štićenika		115,9	131,3	119,2	110,5	119,0	112,5	126,7	100,9	142,0	174,1

U posmatranim godinama broj ustanova socijalne zaštite dece, omladine i odraslih je neznatno izmenjen — u nekim republikama je broj ustanova smanjen za jednu-dve a u drugim republikama povećan za jednu-dve. Međutim, broj štićenika u ustanovama za decu i omladinu i u ustanovama za odrasle je povećan, osim, u Crnoj Gori i Hrvatskoj, gde je, ionako vrlo mali, broj obuhvaćene dece u ustanovama za socijalnu zaštitu smanjen. Iako je na ostalim područjima nešto povećan i broj ustanova i broj obuhvaćenih štićenika to povećanje je još uvek malo da zadovolji potrebe socijalne zaštite dece, omladine i odraslih.

1) Podaci su preuzeti od Saveznog zavoda sa zdravstvenu zaštitu.

2) Obuhvaćene su ustanove za smeštaj dece lišene roditeljskog staranja, ustanove za zbrinjavanje teže invalidne dece, ustanove za zbrinjavanje odraslih lica, prihvatišta za odrasle i ustanove za profesionalnu rehabilitaciju.

Tab. 149 — NAUČNOISTRAŽIVAČKE ORGANIZACIJE

	Organizacije	Istraživački i stručni i tehnički kadar sa visokom spremom		Ukupan broj radova ³⁾	
		1965	1966	1965	1966
Samostalne naučnoistraživačke organizacije					
Prirodno-matematičke nauke	276	270	6 981	7 268	4 170
Tehničke nauke	38	34	1 505	1 770	517
Medicinske nauke	89	84	2 535	2 526	2 216
Poljoprivredne i šumarske nauke	18	18	496	485	166
Društvene nauke	57	58	1 011	1 064	920
	74	76	1 434	1 423	351
Naučne (istraživačke) jedinice u sastavu akademija nauka					
Registrovane	36	34	107	115	81
Prirodno-matematičke nauke	3	2	12	9	15
Društvene nauke	2	—	7	9	20
Neregistrovane	33	32	95	106	66
Prirodno-matematičke nauke	8	7	18	15	41
Tehničke nauke	1	2	3	3	6
Medicinske nauke	2	2	1	1	—
Poljoprivredne i šumarske nauke	1	—	2	—	2
Društvene nauke	21	21	71	87	21
Naučne (istraživačke) jedinice u sastavu visokoškolskih ustanova					
Registrovane	381	443	3 248	4 286	962
Prirodno-matematičke nauke	17	21	131	303	76
Tehničke nauke	—	4	—	17	148
Medicinske nauke	13	8	90	76	43
Poljoprivredne i šumarske nauke	—	1	—	16	2
Društvene nauke	3	6	13	170	3
Neregistrovane	364	422	3 117	3 983	886
Prirodno-matematičke nauke	56	73	365	751	182
Tehničke nauke	68	75	698	739	170
Medicinske nauke	127	144	1 158	1 193	214
Poljoprivredne i šumarske nauke	94	82	533	561	235
Društvene nauke	19	48	363	739	85
Naučne (istraživačke) jedinice u sastavu privrednih i drugih radnih organizacija					
Registrovane	120	124	1 292	1 563	1 534
Prirodno-matematičke nauke	6	11	187	361	335
Tehničke nauke	—	1	—	48	11
Poljoprivredne i šumarske nauke	6	8	187	248	335
Neregistrovane	114	113	1 105	1 202	1 199
Prirodno-matematičke nauke	3	2	58	11	6
Tehničke nauke	103	104	953	1 105	1 004
Medicinske nauke	2	1	25	13	127
Poljoprivredne i šumarske nauke	5	5	56	57	62
Društvene nauke	1	1	13	16	—

Prikazane su naučnoistraživačke organizacije registrovane kod republičkih organa nadležnih za poslove nauke, kao i naučne jedinice u sastavu akademija nauka, visokoškolskih ustanova, privrednih i drugih organizacija, bilo da su registrovane ili ne. Kao neregistrovane naučne jedinice smatraju se naučne jedinice u sastavu akademija nauka, visokoškolskih ustanova, privrednih i drugih organizacija, koje se prvenstveno ili isključivo bave istraživačkim i drugim naučnim radom za potrebe organizacija u čijem su sastavu, a nisu registrovane kao naučne kod republičkih organa nadležnih za poslove nauke. U 1966. godini došlo je do organizacionih promena kod registrovanih organizacija i naučnih jedinica — odnosno neke su prestale sa radom, a neke su prešle ponovo u sastav maticnih organizacija.

Istraživački i stručni kadar sa visokom spremom je u porastu, što je naročito izraženo kod organizacija iz prirodno-matematičkih nauka. Istovremeno, završeno je znatno više naučnih radova no u protekloj godini, naročito kod tehničkih i društvenih nauka, što se može dovesti u vezu sa sistemom finansiranja a i sve većim davanjem za naučnoistraživački rad.

Kod neregistrovanih naučnih jedinica porast je naročito veliki kod jedinica u sastavu visokoškolskih ustanova. Takođe je porast istraživačkog i stručnog i tehničkog kadra kod svih naučnih oblasti, dok se kod završenih radova pokazuje manji pad kod tehničkih i poljoprivrednih i šumarskih nauka.

Kod registrovanih naučnih jedinica u sastavu privrednih i drugih organizacija u oblasti prirodno-matematičkih i poljoprivrednih i šumarskih nauka u 1966. godini javljaju se nove jedinice, istraživački i stručni i tehnički kadar, kao i naučni radovi, dok ih u 1965. godini nije bilo.

3) Obuhvaćeni samo završeni radovi koji su u vremenu od 1. januara do 31. decembra 1965. i 1966. godine prošli kroz recenziju, bez obzira na to da li su u to vreme, ili ranije, započeti.

Tab. 150 — NARODNI I RADNIČKI UNIVERZITETI u 1967/68.

	Narodni univerziteti					Radnički univerziteti				
	univer-	seminari i tečajevi		javna predavanja	univer-	seminari i tečajevi		javna predavanja		
		broj	slu- šaoci u hilj.			broj	slu- šaoci u hilj.	broj	pose- tioci u hilj.	
Ukupno	230	3 999	111	9 930	900	236	9 679	311	20 465	1 933
Bosna i Hercegovina	59	676	26	2 717	218	40	1 383	44	2 649	233
Crna Gora	7	14	1	45	5	8	276	14	398	21
Hrvatska	89	1 659	40	2 992	306	20	979	24	1 785	115
Makedonija	4	12	0	145	13	25	567	16	3 015	221
Slovenija	—	—	—	—	—	53	2 308	76	2 262	108
Srbija	71	1 638	44	4 031	358	90	4 166	137	10 356	1 235
Uže područje	52	1 455	38	3 730	319	54	1 996	74	6 628	847
Vojvodina	17	183	6	295	36	29	2 080	58	3 625	364
Kosovo	2	—	—	6	3	7	90	5	103	24

Prikazani su podaci samo za jednu godinu, jer u poslednjih pet godina nije došlo do značajnih promena u ovoj oblasti. U 1967/68. godini u odnosu na 1963/64. kod narodnih i radničkih univerziteta došlo je do pada u broju, koji je jednim delom prividan, jer je u ovom periodu došlo do prerastanja nekih univerziteta u domovne kulture.

Tab. 151 — POZORIŠTA u 1967/68.

	SFRJ	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Makedonija	Slovenija	Srbija			
							svega	uže područje	Vojvodina	Kosovo
PROFESIONALNA ¹⁾										
Pozorišta	47	6	1	9	8	4	19	13	5	1
Sedišta	24 836	2 417	439	6 016	2 610	2 509	10 845	7 158	3 221	466
Predstave	9 977	1 092	138	1 965	1 287	1 212	4 283	2 759	1 398	126
Posetioci u hilj.	3 631	322	44	831	373	480	1 580	1 107	443	31
Poset. na 100 stanovnika	18	8	9	19	23	28	19	21	23	3
DEČJA ²⁾										
Pozorišta	27	6	1	9	—	3	8	3	5	—
Predstave	4 118	750	72	1 255	—	462	1 579	956	627	—
Posetioci u hilj.	942	167	19	366	—	91	300	143	156	—
AMATERSKA										
Pozorišta	115	12	2	13	3	15	70	24	40	6
Predstave	2 700	330	35	476	39	584	1 236	523	604	109
Posetioci u hilj.	707	79	8	120	11	128	361	156	169	36

Skoro linearno, osim u SR Sloveniji i SR Makedoniji, došlo je do opadanja broja predstava i posetilaca u pozorištima. Pad je izrazit u SR Hrvatskoj. U SR Crnoj Gori dva profesionalna i jedno dečje pozorište, u Sloveniji jedno profesionalno i u Makedoniji dečje pozorište prestali su sa radom. Interesantno je da su amaterska pozorišta povećala svoju aktivnost. Povećan je i broj amaterskih pozorišta i broj predstava i posetilaca, sem u SR Hrvatskoj i Sloveniji. Inostrana pozorišta na gostovanjima u našoj zemlji u 1963/64. godini dala su 73 predstave sa 30 hiljada posetilaca, a u 1967/68. godini 106 predstava sa 39 hiljada posetilaca.

¹⁾ Obuhvaćena je samo delatnost domaćih pozorišta koja se odvijala u zemlji i na gostovanjima u inostranstvu. Pored redovne delatnosti, kod profesionalnih pozorišta obuhvaćene su i predstave u zemlji u okviru „Dubrovačkih letnjih igara“, „Sterijinog pozorja“ i sl.

²⁾ Kod dečjih i amaterskih pozorišta obuhvaćene su i predstave i posetioci na takmičenjima — susretima saveznog i republičkog značaja.

Tab. 152 — RADIO I TELEVIZIJSKI PRETPLATNICI¹⁾

	Radio-pretplatnici u hilj.			Broj stanovnika na 1 radio-aparat	Televizijski pretplatnici u hilj.			Broj stanovnika na 1 televizor
	ukupno	u domaćinstvima	indeks 1968/1964		ukupno	u domaćinstvima	indeks 1968/1964	
1964	2 520	2 236	100	9	393	374	100	49
1968 ²⁾	3 200	2 880	127	6	1 240	1 200	315	16
Bosna i Hercegovina	368	316	141	10	120	114	353	32
Crna Gora	47	44	100	11	17	16	425	32
Hrvatska	910	818	131	5	352	340	335	12
Makedonija	178	160	134	9	84	80	420	19
Slovenija	480	438	119	4	181	176	246	9
Srbija	1 217	1 104	124	7	486	474	310	17
Uže područje	751	657	126	7	307	300	295	17
Vojvodina	410	400	118	5	162	158	331	12
Kosovo	56	47	147	21	17	16	425	68

Iako je tempo porasta radio-pretplatnika poslednjih godina usporen, broj pretplatnika se povećao u posmatranom periodu za oko 170 hiljada. U odnosu na 1964. godinu broj radio-pretplatnika povećao se za 27%, tako da krajem 1968. godine na šest stanovnika, odnosno na svako drugo domaćinstvo, dolazi po jedan radio-aparat.

Sve radio-stanice, matične i lokalne, emitovale su u 1968. godini oko 130 000 časova radio-programa, ne računajući međusobne prenose.

Radio-televizija Zagreb, Skoplje i Ljubljana imaju posebne emisije za jugoslovenske iseljenike u inostranstvu. Na jezicima jugoslovenskih narodnosti emituju program matične radio-stanice: Radio-Novi Sad na mađarskom, rumunskom, slovačkom i rusinskom; Radio-Priština najveći deo na albanskom a manji deo na turskom jeziku. Radio-Skopje na turskom i albanskim i Radio-Titograd jedanput nedeljno na albanskom jeziku. Pored matičnih i neke lokalne radio-stanice emituju program na jezicima jugoslovenskih narodnosti, Radio-Rijeka i Radio-Kopar na italijanskom, Radio-Osijek i Radio-Murska Sobota na mađarskom, Radio-Debar na albanskom, Radio-Gostivar na turskom i albanskim, Radio-Ohrid na turskom, Radio-Struga na albanskom i Radio-Kisač (Vojvodina) na slovačkom jeziku.

Broj televizijskih pretplatnika naglo raste. U odnosu na 1964. godinu broj pretplatnika u 1968. godini povećao se za više od 3 puta. Prosečan godišnji porast bio je oko 212 hiljada. Dok je u 1964. godini televizor imalo svako trinaesto domaćinstvo, u 1968. godini imalo ga je skoro svako četvrti domaćinstvo. Tempo porasta broja televizijskih pretplatnika u socijalističkim republikama bio je različit, što se vidi iz broja stanovnika na 1 aparat. U Sloveniji je najbrži porast — svega 9 stanovnika dolazi na 1 televizor, odnosno svako treće domaćinstvo je imalo televizor, u Hrvatskoj 12 stanovnika na 1 televizor ili svako četvrti domaćinstvo itd.

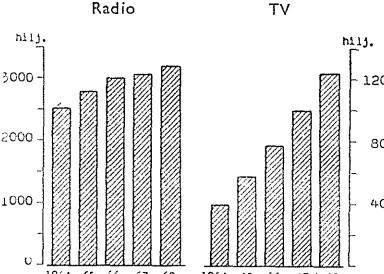
U 1967. godini TV programom bilo je pokriveno u Bosni i Hercegovini 88% teritorije, u Crnoj Gori 70%, u Hrvatskoj 65%, Makedoniji 67%, Sloveniji 64% i Srbiji 84% teritorije, a procent stanovništva koje je moglo da prima TV program, iznosio je: u Bosni i Hercegovini 96%, u Crnoj Gori 79%, u Hrvatskoj 70%, u Makedoniji 85%, u Sloveniji 90% i u Srbiji 92%. Ovim procenama nije obuhvaćen deo susedne republike koji su pokrivali pojedini predajnici i pretvarači na republičkim granicama³⁾.

¹⁾ Broj radio i televizijskih pretplatnika jednak je broju radio i televizijskih aparata u upotrebi.

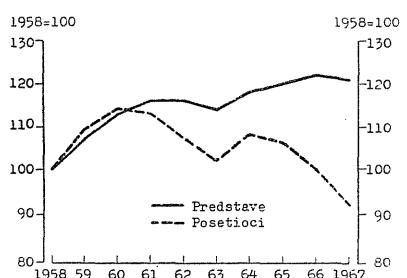
²⁾ Procenjeni podaci.

³⁾ Podaci uzeti iz Godišnjaka Jugoslavenske radio-televizije 1967.

Graf. 40 — RADIO I TV PRETPLATNICI

Graf. 41 — PREDSTAVE I POSETIOCI BIOSKOPOA

Podaci se odnose na sve bioskope koji prikazuju filmove u određenoj, stalnoj sali, putujuće bioskope koji idu iz mesta u mesto, kao i letnje bioskopske baštne koje su snabdjevane svojim kino-projektorom.

Od 1964. do 1967. godine bioskopi, sedišta, kao i predstave prikazanih filmova, u blagom su porastu. I pored toga uočava se tendencija opadanja broja gledalaca bioskopskih predstava u svim republikama, a najizrazitije u Crnoj Gori, Makedoniji i Hrvatskoj. Osnovni razlog navedenih promena u broju gledalaca je verovatno i kod nas kao i u drugim zemljama, u sve bržem porastu televizijskih prijemnika u upotrebi.

U periodu od 1964. do 1967. g. domaća preduzeća za proizvodnju filmova proizvela su 106 dugometražnih i 1 046 kratkometražnih filmova, uključujući i koprodukciju sa inostranim proizvođačima. U inostranstvo je izvezeno 362 a uvezeno 800 dugometražnih filmova.

Tab. 154 — KNJIGE I BROŠURE PREMA JEZICIMA IZDANJA I OBLASTIMA

	Broj naslova				Tiraž u hiljadama primeraka			
	1964	1965	1966	1967	1964	1965	1966	1967
Ukupno	8 019	7 980	7 768	9 226	54 284	59 417	56 988	69 001
Prema jezicima izdanja								
Srpskohrvatski	5 492	5 516	5 507	6 187	40 957	46 420	45 278	51 976
Slovenački	985	985	945	1 236	5 404	5 940	4 988	6 657
Makedonski	403	425	387	596	2 591	2 401	1 984	4 070
Albanski	180	150	132	164	951	618	638	794
Češki i slovački	26	22	30	28	62	83	155	153
Italijanski	30	38	40	40	48	106	93	143
Mađarski	121	125	152	170	583	758	983	922
Rumunski	18	33	18	23	18	90	53	58
Ruski i rusinski	51	65	42	96	178	165	252	563
Turski	25	40	19	17	39	57	29	35
Ostali	688	581	496	669	3 453	2 779	2 535	3 630
Prema oblastima								
Društveno-političke nauke	2 523	2 424	1 939	2 484	14 714	13 875	12 002	14 287
Prirodne nauke	521	535	470	608	3 720	4 994	3 662	5 598
Primenjene nauke	1 183	1 145	1 276	1 407	5 121	5 067	4 510	6 016
Umetnost	564	555	597	765	2 362	2 910	2 234	2 354
Književnost	2 185	2 319	2 409	2 774	19 496	22 338	23 909	29 339
Filozofija	74	78	66	66	335	364	570	305
Istorija i geografija	349	276	305	430	3 020	2 537	3 184	3 381
Filologija	245	254	262	297	2 836	4 150	2 941	3 675
Religija	112	139	161	177	728	1 475	1 463	1 783
Opšta grupa	263	255	283	218	1 952	1 707	2 513	2 262

Poslednje godine porastao je kako broj izdatih dela tako i njihov tiraž. Najveći broj izdatih književnih dela je iz oblasti društveno-političkih nauka, zatim dolaze primenjene nauke, prirodne nauke itd. Dela mark-

¹⁾ Izračunato na osnovu podataka o ukupnom stanovništvu umanjenom kontingentom dece do navršenih 5 godina starosti, kojoj nije dozvoljen pristup u bioskope.

Tab. 153 — BIOSKOPI

	Bioskopi	Sedišta u hilj.	Stanovnika na jedan bioskop u hilj.	Posetičaca na 1000 stanovnika ¹⁾
1964	1 675	554	12	7 123
1965	1 712	559	11	6 936
1966	1 741	562	11	6 495
1967	1 765	568	11	5 871
Bosna i Hercegovina	207	57	18	4 149
Crna Gora	39	12	14	4 203
Hrvatska	467	152	9	6 939
Makedonija	82	29	19	5 555
Slovenija	257	75	7	8 611
Srbija	713	243	11	5 646
Uže područje	331	117	15	5 051
Vojvodina	331	110	6	8 668
Kosovo	51	16	23	2 945

sizma, koja su obuhvaćena u grupi društveno-političkih nauka, u posmatranom periodu pokazuju pad, tako da je u 1967. godini štampano svega 28 dela sa tiražom od 112 000 primeraka.

Dela iz oblasti religije, međutim, pokazuju stalni porast, tako da je u 1967. godini štampano 177 dela sa tiražom od 1783 hiljade primeraka, prema 112 dela sa tiražom od 728 hiljada u 1964. godini. Porast je naročito izrazit u Sloveniji, 35 dela u 1967. prema 5 u 1964. i Hrvatskoj 88 dela u 1967. prema 57 dela u 1964. godini.

U intenzivnoj i raznovrsnoj izdavačkoj delatnosti mnoga dela se štampaju i na jezicima jugoslovenskih narodnosti, od kojih u prvom redu na albanskom i mađarskom jeziku.

Tab. 155 — LISTOVI I ČASOPISI PREMA JEZIKU IZLAŽENJA I IZDAVAČU

	Listovi				Časopisi			
	broj naslova		tiraž u hilj. primeraka		broj naslova		tiraž u hilj. primeraka	
	ukupno	dnevni, više puta u sedmici i sedmični	ukupno	dnevni, više puta u sedmici i sedmični	ukupno	sedmični, 15-dnevni i mesecni	ukupno	sedmični, 15-dnevni i mesecni
1964	1 092	226	799 087	754 400	944	392	58 185	50 268
1965	1 171	183	700 672	658 147	872	368	41 737	37 902
1966	1 218	198	698 985	650 552	1 009	430	109 147	104 509
1967	1 259	191	703 695	652 314	1 006	411	135 637	130 301
Bosna i Hercegovina	125	14	54 234	47 341	63	20	4 170	3 889
Crna Gora	17	2	1 548	1 050	10	3	84	72
Hrvatska	304	37	132 106	118 704	256	108	42 614	40 895
Makedonija	64	12	18 111	16 579	48	22	550	362
Slovenija	159	21	90 252	80 932	158	60	13 344	12 553
Srbija	590	105	407 444	387 708	471	198	74 875	72 530
Uže područje	434	81	370 660	354 714	401	172	70 159	68 084
Vojvodina	141	20	32 482	29 194	63	22	3 999	3 797
Kosovo	15	4	4 302	3 800	7	4	717	649
Jezici izlaženja								
Srpskohrvatski	947	138	564 969	525 536	703	294	118 209	114 254
Slovenački	158	22	90 748	81 541	140	59	12 826	12 191
Makedonski	58	11	17 488	16 566	42	17	473	296
Albanski	7	2	4 128	3 664	5	4	712	670
Bugarski	2	1	177	111	1	—	2	—
Češki i slovački	4	1	306	243	4	2	263	262
Italijanski	4	1	1 192	1 151	4	2	79	67
Mađarski	11	6	14 309	14 109	9	6	464	442
Rumunski	3	1	373	285	2	—	106	—
Rusinski	2	2	139	139	1	—	3	—
Turski	3	1	308	178	1	1	9	9
Ostali jezici	60	5	9 558	8 791	94	25	2 491	2 110
Izdavači								
Privredne organizacije	498	17	18 373	6 482	108	46	11 867	11 434
Izdavačka preduzeća	233	121	604 306	588 194	154	90	100 547	99 919
Vojne organizacije	9	2	6 306	4 823	18	5	1 979	1 657
Organi društvenih i drž. službi	171	5	5 579	2 745	143	52	6 574	6 115
Stručna društva i udruženja	41	2	2 681	2 109	368	143	5 977	4 365
Socijalistički savez	54	29	44 284	42 793	7	4	154	121
Savez omladine i Savez pionira	47	5	3 052	1 432	43	10	1 102	1 005
Savez sindikata	7	1	341	51	14	9	273	216
Savez boračkih organizacija	4	1	1 041	754	4	1	196	49
Zadružne organizacije	6	3	1 072	1 006	21	13	870	733
Sportske i fiskult. organizacije	47	1	3 435	788	—	—	—	—
Škole I i II stepena	69	1	1 017	246	9	3	48	37
Pozorišta i kulturna društva	10	2	1 414	570	18	4	860	691
Ostale društvene organizacije	31	—	2 333	—	33	13	1 681	1 253
Verske organizacije	22	—	8 020	—	54	15	3 263	2 549
Ostali	10	1	441	321	12	3	246	157

Broj dnevних listova od 1965. se ne menja. Izlaze 23 dnevna lista. Tiraž ovih listova u odnosu na 1964. godinu je u padu, a u odnosu na 1965. i 1966. u porastu. Broj listova koji izlaze više puta u sedmici i sedmično, u padu je, dok je kod ostalih u porastu. Tiraž varira.

Broj časopisa i njihov tiraž u porastu su u odnosu na 1964. godinu.

Kod listova koji izlaze na jezicima jugoslovenskih narodnosti, situacija je različita. U 1967., u odnosu na 1964. godinu, ostao je isti broj, bez obzira na periodiku izlaženja, kod listova koji izlaze na bugarskom, rusinskom i turskom jeziku; broj listova na čehoslovačkom, italijanskom i albanskom jeziku opao je, a na mađarskom i rumunskom jeziku porastao. Kod tiraža došlo je do pada za listove na bugarskom, čehoslovačkom, mađarskom i rusinskom jeziku. Interesantno je da je broj listova na mađarskom jeziku porastao a tiraž opao, dok je kod listova na italijanskom jeziku broj listova opao a tiraž porastao.

Časopisi na jezicima jugoslovenskih narodnosti, bez obzira na periodiku izlaženja, u odnosu na 1964. godinu pokazuju porast, sem kod mađarskog i albanskog jezika, kod kojih je broj ostao isti. U 1967. godini javlja se po jedan časopis na bugarskom i turskom jeziku. Tiraž ovih časopisa je značajno povećan.

Tab. 156 — DNEVNI LISTOVI

Naziv lista	Mesto izlaženja	Jezik izlaženja	Prosečni tiraž po jednom broju u hiljadama primeraka ¹⁾	
			1964	1968
Večernje novosti	Beograd	srpskohrvatski	170	341
Politika	Beograd	srpskohrvatski	328	263
Vjesnik	Zagreb	hrvatskosrpski	100	99
Politika ekspres	Beograd	srpskohrvatski	114	97
Delo	Ljubljana	slovenački	76	90
Večernji list	Zagreb	hrvatskosrpski	66	90
Borba	Beograd	srpskohrvatski	162	86
Sportske novosti	Zagreb	hrvatskosrpski	—	68
Oslobodenje	Sarajevo	srpskohrvatski	70	58
Sport	Beograd	srpskohrvatski	57	56
Večer	Maribor	slovenački	45	49
Slobodna Dalmacija	Split	hrvatskosrpski	32	35
Ljubljanski dnevnik	Ljubljana	slovenački	37	33
Magyar szó	Novi Sad	mađarski	31	34
Večernje novine	Sarajevo	srpskohrvatski	—	27
Nova Makedonija	Skoplje	makedonski	34	25
Dnevnik	Novi Sad	srpskohrvatski	25	24
Novi list	Rijeka	hrvatskosrpski	8	21
Rilindja	Priština	albanski	4	10
Privredni pregled	Beograd	srpskohrvatski	13	9
Glas Slavonije	Osijek	hrvatskosrpski	8	8
Večer	Skoplje	makedonski	—	8
La voce del popolo	Rijeka	italijanski	3	4

¹⁾ Prosek za deset meseci.

Tab. 157 — RADNE ORGANIZACIJE I NJIHOV SASTAV u 1967.

	Ukupno	Indu- strija	Po- ljo- priv- reda	Šu- mar- stvo	Grade- vinar- stvo	Sao- bra- ćaj	Trgo- vina, ugostit- eljstvo i turiz- am	Za- nat- stvo	Komu- nalna delat- nost	Kul- turna i socijal- na delat- nost	Društ- vene i držav- ne službe
Broj radnih organiz.	53208	2561	2892	163	731	417	3350	3056	1198	21687	17153
Broj radnih jedinica	143199	5439	4899	752	2683	6105	58742	7703	1675	34010	21191
U sastavu rad. organiz.											
Industrije	13475	4339	103	122	222	263	7662	609	47	86	22
Poljoprivrede	17212	552	4604	63	141	183	10274	1309	38	44	4
Šumarstva	800	14	77	543	43	60	53	8	2	—	—
Građevinarstva	2307	182	6	2	1431	106	209	336	31	4	—
Saobraćaja	6348	57	—	2	729	5225	203	116	8	8	—
Trgovine, ugostitelj- stva i turizma	39404	226	45	—	8	164	38281	652	13	12	3
Zanatstva	5592	—	1	—	18	43	1312	4168	29	21	—
Komunalne delatnosti	2013	18	3	5	37	40	92	308	1487	23	—
Kulturne i socijalne delatnosti	34278	32	58	13	23	10	411	185	10	33528	8
Društvenih i državnih službi	21770	19	2	2	31	11	245	12	10	284	21154

Na kraju 1967. godine bilo je ukupno 53 208 radnih organizacija i 143 199 radnih jedinica (pogona). U odnosu na 1965. godinu broj radnih organizacija se smanjio za 3%, a broj radnih jedinica povećao se za 1%. U odnosu na 1965. godinu broj radnih organizacija opao je i po delatnostima: u poljoprivredi za 15%, u saobraćaju za 13%, u zanatstvu za 9%, u kulturnoj i socijalnoj delatnosti za 6%, u industriji i rудarstvu 4% i u trgovini, ugostiteljstvu i turizmu 4%. Smanjenje broja radnih organizacija u ovom periodu u industriji i rudarstvu bilo je relativno manje zbog preregistracije većeg broja zanatskih organizacija u industriju.

Organizacione promene značajnije su uticale na sastav privrednih organizacija. Opalo je učešće radnih jedinica osnovnih delatnosti unutar radnih organizacija, i to: industrijskih radnih jedinica u industrijskim radnim organizacijama za 3%, poljoprivrednih radnih jedinica u poljoprivrednim radnim organizacijama za 2%, građevinskih radnih jedinica u građevinskim radnim organizacijama za 4%, saobraćajnih radnih jedinica u saobraćajnim radnim organizacijama za 2%. Ova smanjenja prouzrokovana su najvećim delom porastom učešća radnih jedinica trgovine i ugostiteljstva u radnim organizacijama navedenih delatnosti. Pojava se objavljava tendencijom radnih organizacija pomenutih delatnosti ka širenju poslovanja na područje prometa. Krajem 1967. godine struktura radnih organizacija nekih delatnosti bila je veoma složena. Tako je u sastavu industrijskih radnih organizacija bilo: industrijskih pogona 32%, trgovinskih 57%, ostalih delatnosti 11%. Radne organizacije poljoprivrede imale su u svome sastavu: poljoprivrednih pogona 27%, trgovinskih 60%, ostalih delatnosti 13%. Radne organizacije trgovine, ugostiteljstva i turizma, međutim, imale su trgovinskih pogona 97%, a pogona ostalih delatnosti 3%.

Tab. I58 — INTEGRISANE (SPOJENE I PRIPOJENE) PRIVREDNE ORGANIZACIJE 1965—1967.

Delatnost	Integrisane privredne organizacije		Struktura integrisanih privrednih organizacija prema broju zaposlenih			
	broj	% od ukupnog broja privrednih organizacija ¹⁾	do 50 zaposlenih	51—250	251—1000	1001 i više zaposlenih
Ukupno	1 737	11,8	62,3	28,4	8,0	1,3
Industrija i rудarstvo	202	8,0	19,1	48,5	28,9	3,5
Poljoprivreda	603	19,8	72,8	22,7	4,5	—
Šumarstvo	11	6,7	45,4	27,3	9,1	18,2
Građevinarstvo	48	6,6	31,6	31,6	34,2	2,6
Saobraćaj i veze	54	12,6	5,4	59,5	18,9	16,2
Trgovina, ugostiteljstvo i turizam	425	12,4	68,2	27,7	4,1	—
Zanatstvo	296	9,0	73,3	24,2	2,5	—
Komunalna delatnost	98	8,8	77,0	23,0	—	—

U periodu 1965—1967. godine spojeno je, ili pripojeno drugim organizacijama, 1 737 privrednih organizacija, ili 11,8% od ukupnog broja privrednih organizacija krajem 1966. godine. Od ukupnog broja integrisanih, spojene privredne organizacije čine 19,5% a pripojene 80,5%.

Struktura integrisanih privrednih organizacija prema broju zaposlenih po delatnostima znatnije varira. U industriji, saobraćaju i građevinarstvu proces integracije pretežno je zahvatio srednje (51—250 zaposlenih) i velike radne organizacije (251 i više zaposlenih), dok su u ostalim delatnostima najvećim delom integrisane sitne radne organizacije (do 50 zaposlenih).

Tab. I59 — INTEGRISANE PRIVREDNE ORGANIZACIJE I NJIHOVA STRUKTURA PREMA DELATNOSTI I TERITORIJALNOJ PRIPADNOSTI 1965—1967

	Ukupno	1965	1966	1967
Broj integrisanih privrednih organizacija	1 737	682	709	346
DELATNOST				
Integrисано	100	100	100	100
U istoj grupi	38,7	42,0	40,0	29,8
U istoj grani	26,1	25,5	25,6	28,0
U istoj oblasti	9,4	10,1	8,4	9,8
U drugoj oblasti	25,8	22,4	26,0	32,4
TERITORIJALNA PRIPADNOST				
Integrисано	100	100	100	100
Unutar iste opštine	75,4	81,0	72,8	69,7
Međususednim opštinama	10,5	8,1	11,3	13,6
Unutar iste republike	12,4	9,7	14,7	13,0
Između republika	1,7	1,2	1,2	3,7

Integracija privrednih organizacija vrši se najčešće unutar homogenijih grupacija delatnosti (grupa, grana), mada pojave raste i u širim grupacijama (oblastima).

Osim prikazanih integracija spajanjem i pripajanjem, u periodu 1965—1967. godine 205 privrednih organizacija združilo se u 39 preduzeća, od kojih u industriji 24, u poljoprivredi 5, u saobraćaju 5, u trgovini i ugostiteljstvu 4 i u građevinarstvu 1.

¹⁾ Stanje krajem 1966. godine.

²⁾ Samostalne i centralne osnovne škole. Područne osnovne škole nisu iskazane, jer se nalaze u sklopu centralnih osnovnih škola.

Tab. I60 — INTEGRISANE (SPOJENE I PRIPOJENE) RADNE ORGANIZACIJE U NEPRIVREDNIM DELATNOSTIMA U PERIODU 1965—1967.

	Broj integrisanih radnih organiz.	% integrisanih od ukupnog broja neprivrednih radnih organiza ²⁾
Ukupno	2 349	5,9
Osnovne škole	1 375 ^{a)}	24,7
Ostale škole	72	3,6
Naučne ustanove	6	1,4
Ustanove prosvete i kulture	99	5,2
Umetničko-zabavne ustanove	44	8,4
Zdravstvene ustanove	364	19,7
Ustanove socijalne zaštite	168	13,0
Fiskulturne organizacije	35	0,4
Društvene i državne službe	186	1,1

Proces integracije u periodu 1965—1967. godine obuhvatio je svaku četvrtu osnovnu školu (samostalne i centralne), svaku petu zdravstvenu organizaciju i svaku osmu ustanovu socijalne zaštite.

Pretežan broj spajanja i pripajanja izvršen je na području iste opštine. Osnovne škole su se integrisele u okvirima iste opštine u 100% slučajeva, zdravstvene organizacije sa 88%, a ustanove za socijalnu zaštitu sa 47%, što ukazuje na nešto veći značaj ovih poslednjih za šira područja (medicinski centri, zavodi za zaposljavanje i sl.).

IZDANJA SAVEZNOG ZAVODA ZA STATISTIKU

Savezni zavod za statistiku ima vrlo razgranat sistem objavljivanja statističkih podataka, čime nastoji da zadovolji potrebe za statističkim informacijama kako državnih organa i privrede, tako i nauke, štampe i javnosti uopšte. Pored Statističkog godišnjaka SFRJ, koji sadrži osnovne podatke iz svih oblasti života, popularnog izdanja Statističkog kalendarja Jugoslavije, u kome se nalaze najvažniji statistički podaci, Indeksa, koji svakog meseca objavljuje podatke o kretanju privrede i Saopštenja, koja donose podatke iz svih oblasti društvenog i ekonomskog života u zemlji čim se obrade, pre njihovog publikovanja u redovnim statističkim publikacijama, Savezni zavod za statistiku izdaje i niz knjiga rezultata popisa, specijalne godišnjake sa podrobnim informacijama, kao i statističke biltene, u kojima su detaljnije prikazani podaci iz raznih oblasti. Zavod, takođe, izdaje posebnu seriju metodoloških materijala, koji doprinose boljem razumevanju statističkih metoda i postupaka primenjenih prilikom pojedinih statističkih snimanja, a u seriji Studije, analize i prikazi objavljuje značajne doprinose Saveznom i republičkim zavodima za statistiku iz oblasti studijskog i analitičkog rada. U seriji Priručnici i dela izlažu se osnovna statistička znanja i metodi, potrebeni statističarima u njihovom radu, kao i pojedini obimniji radovi iz oblasti statističke metodologije i analiza.

Statistički godišnjak SFRJ izlazi svake godine od 1954. godine. Prevodi teksta na engleskom, francuskom i ruskom jeziku.

Jugoslavija 1945—1964. Dvadesetogodišnji statistički pregled privrednog i društvenog razvoja Jugoslavije.

Indeks mesečni pregled privrednih statistika SFRJ. Izlazi svakog 10. u mesecu. Prevodi teksta na engleskom i francuskom jeziku.

Mesečni pregled međunarodne statistike izlazi od januara 1968. godine svakog meseca sa najnovijim podacima o privrednim kretanjima u svetu i u pojedinim zemljama.

Statistika spoljne trgovine SFRJ izlazi godišnje od 1946. godine.

Knjige rezultata popisa

- Stanovništva SFRJ od 15. marta 1948. godine — 10 knjiga.
- Stanovništva SFRJ od 31. marta 1953. godine — 16 knjiga.
- Stanovništva SFRJ od 31. marta 1961. godine — 11 knjiga.
- Stoke, živine i košnica u SFRJ za godine 1949—1953. god.
- Poljoprivrede 1960. godine — 2 knjige.

Demografska statistika SFRJ izlazi svake godine od 1950. godine.

Statistički bilteni donose rezultate svih grana statistike. Do 31. decembra 1968. godine izšlo je 550 brojeva.

Tekstovi privrednih statistika prevode se na engleski i društvenih na francuski jezik.

Metodološki materijali, serija svezaka u kojima se daju metodološke osnove i uputstva za izvršenje statističkih akcija. Do 31. decembra 1968. godine izšla je 181 sveška.

Studije, analize i prikazi bave se metodološko-teorijskim pitanjima statističkih istraživanja, a sadrže rezultate tih istraživanja i međusobne odnose. Do 31. decembra 1968. godine izšla je 41 sveška.

Informacije o novim statističkim istraživanjima, analizama i publikacijama statističkih i drugih ovlašćenih organa i organizacija za vršenje statističkih istraživanja. Izlazi povremeno od novembra 1968. god.

Statistička revija — tromesečni teorijski časopis. Izlazi od 1951. godine, a od 1953. godine izdaje ga Jugoslovensko statističko društvo.

Pored ovih i drugih izdanja Savezognog zavoda za statistiku i zavodi za statistiku socijalističkih republika izdaju veliki broj svojih publikacija, kao i svoje mesečnike, koji odgovaraju Indeksu Savezognog zavoda za statistiku.